

Oulun kaupungin talousarvio 2020 ja -suunnitelma 2021–2022

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Sisällysluettelo

1	Kaupunginjohtajan katsaus	5
2	Yleisperustelut ja toimintaympäristö	7
2.1	Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät	7
2.2	Oulu-konserni ja muutokset konsernirakenteessa	8
2.3	Oulun kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa.....	10
2.4	Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset.....	11
2.5	Hyvinvointikertomus.....	12
2.6	Maankäyttö ja asuntorakentaminen.....	14
3.	Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus	15
3.1	Talousarvion rakenne.....	15
3.2	Talousarvion sitovuus	16
3.3	Hintojen muutokset.....	19
3.4	Tilivelvollisuus	19
4	Strateginen ohjaus	20
4.1	Kaupunkistrategia Oulu 2026.....	20
4.2	Muutosohjelma Oulu 2020.....	24
4.3	Kehittämissalkut	24
4.4	Oulu 2026.....	25
4.5	Sitovat tavoitteet vuodelle 2020	27
4.6	Omistajapolitiikka ja ohjaus.....	31
4.7	Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.....	31
4.8	Hankintojen ohjaus	35
4.9	Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen ja työllisyyden edistäminen	35
5	Oulu-konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot	38
6	Oulun kaupungin talous.....	42
6.1	Tuloslaskelmaosa.....	42
6.2	Rahoituslaskelmaosa.....	51
6.3	Peruskunnan tulos- ja rahoituslaskelma	53
6.4	Liikelaitosten vaikutus kaupungin tuloksen ja rahoituksen muodostumiseen	54
7	Käyttötalousosa.....	55
7.1	Käyttötalous lautakunnittain	55
7.2	Keskusvaalilautakunta	56
7.3	Tarkastuslautakunta.....	57
7.4	Kaupunginvaltuusto.....	58
7.5	Kaupunginhallitus	58
7.6	Hyvinvointilautakunta.....	68
7.7	Sivistys- ja kulttuurilautakunta.....	83
7.8	Yhdyskuntalautakunta	97
7.9	Rakennuslautakunta.....	104

8	Taseyksiköt	110
8.1	Oulun kaupungin kehittämisrahasto.....	110
8.2	Oulun Valistustalorahasto	114
8.3	Rakennusomaisuuden taseyksikkö.....	115
9	Investointiosa	118
9.1	Tietohallintoinvestoinnit.....	118
9.2	Investointiosa peruskunta	119
9.3	Leasinghankinnat.....	127
9.4	Investointiosa Rakennusomaisuuden taseyksikkö	128
10	Liikelaitokset.....	136
10.1	Oulun Vesi -liikelaitos	136
10.2	Oulun Digi -liikelaitos	143
10.3	Oulun Tilapalvelut -liikelaitos.....	148
10.4	Oulun Infra -liikelaitos	154
10.5	Business Oulu -liikelaitos	158
10.6	Oulu-Koillismaan pelastuslaitos.....	167
10.7	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	176
11	Oulu-konsernille asetetut tavoitteet.....	181
11.1	Koko konsernia koskevat tavoitteet.....	181
11.2	Tytäryhtiöt	181
11.3	Kuntayhtymät	184
11.4	Säätöt.....	185
	LIITTEET	186
	Liite 1. Väestö – Oulu.....	186
	Liite 2. Lista tilivelvollisista.....	187
	Liite 3. Talousarvion 2020 ja TS2021-22 valmistelu- ja käsittelyvaiheet.....	188

1 Kaupunginjohtajan katsaus

Epävarmuus taloudesta leimaa tulevaa niin maailmalla, Suomessa kuin Oulussakin. Maailmalla epävarmuustekijöitä ovat muiden muassa Yhdysvaltain ja Kiinan välisen kauppasodan uhka sekä Brexit. Suomessa talouden vahva suhdanne on kääntymässä matalamman kasvun vaiheeseen. Ensi vuoden talousarviossa tulee ottaa epävarmuustekijät huomioon samalla, kun parhaamme mukaan kehitämme kaupunkimme palveluja ja elinvoimaa.

Kaikkien Suomen kuntien taloussuunnittelua vaikeuttavat ongelmat verohallinnon tulorekisterin ja verokorttiuudistuksen kanssa. Ongelmat ovat vähentäneet tuloverokertymää vuodelle 2019 ja hankaloittavat verotulojen ennustamista vuodelle 2020. Oulun osalta verokertymän vähenys on vuoden 2019 osalta yli 20 miljoonaa euroa. Valtio korjasi kertymävajetta aikaistamalla ensi vuoden valtionosuuksien kompensatiomaksuja osin tämän vuoden puolelle.

Oulu on edelleen kasvava kaupunki ja investoi tulevina vuosina investointiohjelmaansa noudattaen. Ensi vuonna valmistuu Oulun Energian Laanilan biovoimalaitos, joka vie kaupunkimme energiantuotantoa kestävämpään suuntaan. Investointimme joukkoliikenteeseen ja pyöräilyn edistämiseen yhdessä muiden kaupungin ympäristöohjelmaan koottujen toimenpiteiden kanssa niin, että ne vievät meidät kohti hiilineutraalia Oulua 2040. Ympäristöohjelman toteutumista arvioidaan vuosittain. Tavoitteemme on saada valtion budjettiin merkittäviä logistiikkainvestointeja, joista kiireellisimpiä ovat raidehankkeet.

Tavoitteemme on saada 10 000 asukasta ja 5 000 työpaikkaa lisää keskustan ruutukaava-alueelle ja täydennysrakennusalueille vuoteen 2026 mennessä. Tavoitteen saavuttamiseksi muun muassa asuntomessualueen 2025 ja aseman-alueen suunnittelu ja kaavamuuokset käynnistyvät ja torirannan kehittäminen etenee. Tavoite ensi vuodelle on, että tontteja luovutetaan yhteensä 1000 asuntoa varten.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuuksiin on tulossa ensi vuodeksi korotus. Kilpailukykysovimuksen ja indeksijäädysten päättyessä on arvioitu, että valtion rahoitus kuntien järjestämistä peruspalveluista kasvaa yhteensä lähes miljardilla eurolla. Oulun osuus tästä on noin 34 miljoonaa euroa, mikä on huomioitu ensi vuoden talousarviossa.

Valtionosuuksiin liittyy myös epävarmuustekijöitä. Hallitusohjelmassa on mainittu useita lisätehtäviä kunnille,

kuten oppivelvollisuusiän nostaminen ja erilaisia sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämiseen liittyviä velvoitteita, jotka on luvattu huomioida täysimääräisesti joko lisärahoituksella tai muita tehtäviä vähentämällä. Näiden lisätehtävien toteutumisesta, aikataulusta ja rahoituksesta ei ole varmuutta ja siten niiden vaikutusta ensi vuoden talousarvioon ei ole huomioitu.

Kaupungin toimintaan ja talouteen vaikuttaa tuleva sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistus ja itsehallintoalueiden perustaminen, jota ei ole voitu vielä huomioida ensi vuoden talousarviossa. Oulu on valmistautunut uudistukseen tekemällä yhdessä Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kanssa sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatiotarkastuksen, jossa tarkastellaan asiakkaan palvelujen tarvetta ja käyttöä kaupungin hyvinvointipalveluista aina sairaanhoitopiirin erikoissairaanhoitoon palveluihin saakka. Selvitystyö jatkuu ja se on hyödyllinen, vaikka uudistus toteutuisi ja itsehallintoalueet perustettaisiinkin.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 31.3.2020 saakka. Kuntatalouden ennusteiden mukaan

suurista, yleisestä linjasta poikkeavista palkankorotuksista tulisi pidättäytyä. Tilanne on samanlainen myös Oulun kaupungin talouden kannalta katsottuna.

Vaikka Oulu tuottaa tilastojen ja kuntavertailujen mukaan palveluja verrattain edullisesti, on meidän edelleen pyrittävä tehostamaan kaupunkimme taloutta. Muutosohjelma Oulu 2020 jatkuu, valmistaudumme sote-uudistuksen vaikutuksiin ja haemme toimenpiteitä kaupungin talouden tasapainottamiseksi. Perlacon Oy:n asiantuntija tekee arviota kaupungin taloudesta ja esittää toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi. Arviointi valmistuu kokonaisuudessaan vuoden 2020 alkuun mennessä, joten tulokset eivät ehdi vielä 2020 talousarviokäsittelyyn. Tarvittavat yhteistoimintaneuvottelut käydään ja päätökset tehdään ensi vuoden aikana, ja päätösten vaikutukset näkyvät kaupunkimme taloudessa seuraavien vuosien aikana. Yhtenä toimenpiteenä voidaan mainita koulusihteeripalvelujen tuottaminen palvelun ostona Monetra Oulu Oy:stä. Asia tuodaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi talouden ulkoisen arvioinnin käsittelyn valmistuttua alkuvuodesta 2020.

Kaikesta epävarmuudesta huolimatta Oulu on nyt ja tulevaisuudessa valovoimainen, kasvava ja kehittyvä kaupunki. Oulun seutu on yksi kasvavista kaupunkiseuduista Suomessa – ja edelleen Suomen nuorin seutukunta. Käynnistimme kesällä 2019 Turvallinen Oulu –hankkeen lisäämään erityisesti lastemme ja nuoremme turvallisuutta. Linnanmaasta on syksyllä 2020 tulossa Euroopan suurin sisäkampus, josta Oulun yliopisto ja Oulun ammattikorkeakoulu tekevät yhdessä ainutlaatuisen, innovatiivisen ja luovan kampuksen. Kontinkankaalle on rakentumassa Tulevaisuuden sairaala, jonka ympärille meidän on hyvä edelleen kehittää korkeatasoista osaamista hyvinvointia parantavissa palveluissa, yrittäjyydessä ja teknologiassa.

Kulttuuri edistää kuntalaisten hyvinvointia. Jätämme toukokuussa 2020 ensivaiheen hakemuksemme Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026.

Päivi Laajala
kaupunginjohtaja

2 Yleisperustelut ja toimintaympäristö

2.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät

Lähde: VM, Kuntaliitto, PTT-ennuste: Kansantalous syksy 2019

Suomen talouskasvu hidastuu tänä ja ensi vuonna selvästi. Brexit sekä Yhdysvaltojen ja Kiinan kauppasota luovat epävarmuutta ja hidastavat kasvua. Kotitalouksien tilanne on vielä Suomessa ja laajemminkin euroalueella hyvä. Suomen talouden ennustetaan kasvavan tänä vuonna 1,6 ja vuonna 2020 1,2 prosenttia (VM).

Tuotannon kasvu on selvästi hidastunut maailmalla, erityisesti euroalueella. Syynä talouskasvun hidastumiseen ovat Yhdysvaltojen ja Kiinan välinen kauppasota sekä Britannian eroprosessi Euroopan Unionista. Näillä on selvä negatiivinen vaikutus maailmankauppaan ja teollisuustuotantoon. Ne eivät kuitenkaan ole ainoat tekijät talouskasvun hidastumisen taustalla. Kasvua ovat hidastaneet myös Kiinan velkaantumisen hillintä ja euroalueen kotitalouksien kulutuksen kasvun hyytyminen.

Kauppasotaan ja brexitiin ei odoteta pikaista ratkaisua. Ne heikentävät talouskasvua sekä tänä että ensi vuonna. Riippuen brexitin toteutumistavasta vaikutukset ensi vuodelle voivat olla myös selvästi ennustettua suuremmat, jolloin kasvu Suomessa ja euroalueella olisi selvästi ennustettua heikompaa. Ensi vuoden kasvu voi kuitenkin yllättää myös positiivisesti. Kauppasodan ja brexitin vaikutusarviot ensi vuoden talouskasvuun ovat hyvin epävarmoja.

Maailmantalouden ongelmat vaikuttavat myös Suomeen, ja viennin kasvu on hidastunut selvästi. Hidastumisesta huolimatta Suomen vientimenestys on ollut kohtuullisen hyvää heikkoon kansainväliseen kysyntään nähden. Vaikka kauppasodalla on koko maailmantalouden hidastumisen myötä Suomelle negatiivinen vaikutus, on Suomen vienti kasvanut viime aikoina erityisesti Yhdysvaltoihin ja Kiinaan. Kilpailukyky ei vielä ole ongelma, sillä kustannustaso on Suomessa kehittynyt kilpailijamaiden tahtiin sen jälkeen, kun alhaiset palkankorotukset ja kiky-sopimus paransivat kilpailukykyä. Heikkenevä kansainvälisen talouden tilanne on haastava syksyn palkkaneuvotteluille.

Investointien kasvu on pysähtynyt, ja ne kääntyvät ensi vuonna lievään laskuun. Neljän vuoden asuinrakentamisen nousukausi on ohi. Lupien ja aloitusten määrä kääntyi laskuun viime vuonna ja uudistuotannon volyymi vuoden vaihteessa. Asuntoinvestointien kasvua on pitänyt yllä edelleen korjausrakentaminen, mutta ensi vuonna uudistuotannon väheneminen painaa asuntoinvestoinnit

laskuun. Asuinrakentaminen säilyy kuitenkin edelleen korkealla tasolla.

Talousnäkymien heikkeneminen ja lisääntynyt epävarmuus saavat yritykset lykkäämään investointipäätöksiä. Kotitalouksien kulutuksen kasvu on ollut alkuvuodesta heikkoa. Ennen kaikkea on vähentynyt kestävien kulutus-tavaroiden esim. autojen kulutus.

Palkkatulot ovat kasvaneet työllisyyden noustessa, ja kotitalouksien säästämisaste on noussut. Palkkojen nousu jatkuu tänä vuonna ja ensi vuoden palkankorotukset ovat todennäköisesti jopa hieman viime vuosia suurempia. Matalana pysyvä inflaatio tukee kotitalouksien ostovoimaa sekä tänä että ensi vuonna.

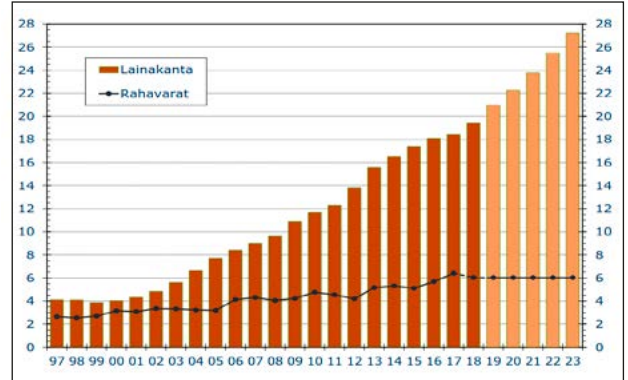
Kolme vuotta jatkunut työllisyyden kasvu taittui vuoden vaihteessa ja on sen jälkeen jopa laskenut. Työllisyyden heikkenemiseen on vaikuttanut sekä kysynnän kasvun heikkeneminen että tarjontaongelmat. Jatkossa työllisten määrän lasku jatkuu, sillä hidastuva talouskasvu vähentää työn kysyntää. Tänä vuonna myös työttömyysasteen lasku pysähtyy. Työttömien määrä on alkuvuodesta vielä vähentynyt. Ensi vuonna työttömyyden odotetaan hieman nousevan.

Talouskasvun hidastuminen ja hallituksen menonlisäykset kasvattavat julkisen talouden alijäämää ensi vuonna. Vielä tänä vuonna valtiontalouden alijäämä pienenee, kun verotulot kasvavat ja menonlisäykset jäävät pieniksi.

Kuntatalous on vahvistunut selvästi jo useamman vuoden ajan, mutta suotuisa kehitys näyttää päättyneen vuonna 2018. Kuluvan vuoden 2019 taloudelliset tunnusluvut tulevat olemaan kuntataloushistorian surkeimmat. Ongelmana on nykyisten palvelujen menojen nousu. Tulopohjan kehitys on heikko.

Kuntatalous heikkeni vuonna 2018 varsin selvästi edellisvuoteen verrattuna. Kuntatalouden toimintakate heikkeni noin 0,9 mrd. euroa ja vuosikate noin 1,3 mrd. euroa edellisvuodesta. Kuntatalouden vuosikate ei riittänyt täysin kattamaan poistoja ja arvonalentumisia eikä nettoinvestointeja. Kuntatalouden tilikauden tulos pysyi kuitenkin lievästi positiivisena.

Kuntatalouden vuosikatteen heikkeneminen johtui ennen kaikkea kuntien toimintakatteen heikkenemisestä sekä verotulojen vähenemisestä poikkeuksellisen hyvän edellisvuoden jälkeen. Toimintakatteen heikkenemistä selittää kuntien toimintakulujen, erityisesti palkkamenojen, kasvun kiihtyminen edellisistä vuosista. Kuntien verokertymää pienensivät puolestaan vuodelta 2017 maksetut ennätyskalliset suuret ennakonpalautukset sekä vuonna 2017 sovellettujen veronsaaja-ryhmien jako-osuukseen oikaisu. Näyttää kuitenkin siltä, että kuntatalouden tilannekuva on synkempi, kuin vielä edellisessä kuntatalousohjelmassa on arvioitu.

Kuva 1. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta sekä rahavarat mrd. € (painelaskelman mukaan)

Lähde: Vuodet 1991-2018 Tilastokeskus, Vuosien 2019-2023 arviot VM 4.4.2019

2.2 Oulu-konserni ja muutokset konsernirakenteessa

Oulu-konsernin emoyhteisönä toimii Oulun kaupunki (peruskunta ja liikelaitokset). Oulu-konserniin kuuluvat kirjainpitolain mukaisesti kaupungin määräysvallassa olevat osakeyhtiöt (tytäryhtiöt) sekä säätiöt. Lisäksi kuntayhtymistä tytäryhteisöasemassa Oulun kaupunkiin on Oulun seudun koulutuskuntayhtymä. Oulun kaupungilla on 11 osakkuusyhtiötä, joissa kaupungin omistusosuus vaihtelee 21 %:n ja 50 %:n välillä.

Omistajapoliittisissa linjauksissa on päätetty seuraavien kiinteistöyhtiöiden omistuksen siirtämisestä Potential

Toimitilat Oy:lle: Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo, Maikkulan Keskus Oy, Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo, Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo, Haukiputaan Palvelukulma Oy, Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma ja Yli-Iin Liiketalo Oy. Siirto tapahtuu vuoden 2020 alussa.

Oulun kaupunki möi osuutensa Haukiputaan Jäähalli Oy:stä syksyllä 2019.

Vuoden 2020 aikana jatketaan omistajapoliittisten linjausten mukaisten konsernirakennemuutosten valmistelua.

Kuva 2. Oulu-konserni 1.1.2020

OULU-KONSERNI			
Peruskunta ja liikelaitokset			
Tytäryhtiöt		Säätiöt	Osakkuusyhtiöt
Energia- ja ympäristöliiketoiminta	Asunto- ja kiinteistöliiketoiminta	Merkittävimmät säätiöt	Kiinteistöliiketoiminta omistusosuus
Oulun Energia Oy 100 %	Sivakka-yhtymä Oy 100 %	Oulun Palvelusäätiö	Kiinteistö Oy Oulun Sävelparkki 50 %
Oulun Satama Oy 100 %	Oulun Pysäköinti Oy 100 %	Oulun musiikkijuhlasäätiö	Rehaparkki Oy 43 %
ScanLab Oy 100 %	Potential Toimitilat Oy 100 %		Kiint. Oy Raksilan Teko- jääkentän Katsomo 40 %
Kiertokaari Oy 91 %	Oulun Aikuiskoulutus- keskus Oy 100 %	Kuntayhtymät	Oulun Keskusliikenne- asemakiinteistö Oy 31 %
Matkailu- ja kulttuuriliiketoiminta	Kiinteistö Oy Raksilan Harjoitushalli 94 %	Osuus peruspääomasta	Muu liiketoiminta omistusosuus
Nallikari Seaside Oy 100 %	Kiinteistö Oy Oulun Intiönparkki ²⁾ 59 %	Oulun seudun koulutuskuntayhtymä 78 %	Partnera Oy 47 %
Oulun Kaupunginteatteri Oy 100 %		Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ky ³⁾ 53 %	Oulu Innovation Oy 47 %
Sisäiset palvelut		Pohjois-Pohjanmaan liitto 47 %	Oulun Ammattikorkea- koulu Oy 38 %
Oulun Tuotantokeittiö Oy ¹⁾ 86 %			Oulun Matkailu Oy 32 %
Työterveys Virta Oy ¹⁾ 85 %			Monetra Oy 30 %
			Monetra Oulu Oy 30 %
			Lakeuden Keskuspuhdistamo Oy 21 %

¹⁾ Oulun kaupungin suora omistus 70 %

²⁾ Oulun kaupungin suora omistus 18 %

³⁾ Oulun kaupungin äänivaltaosuus 33%

Oulun Energia Oy:n tytäryhtiöt: Oulun Energia Siirto ja Jakelu Oy (100 %), Oulun Energia Urakointi Oy (100 %), Turveruukki Oy (100 %), Huoltovoima Oy (100 %) ja Oulun Sähkönmyynti Oy (71 %). Oulun Energia Oy:n osakkuusyhtiöt: Voimapato Oy (40 %), Woodtracker Oy (30 %) ja Kolsin Voima Oy (22,5 %).

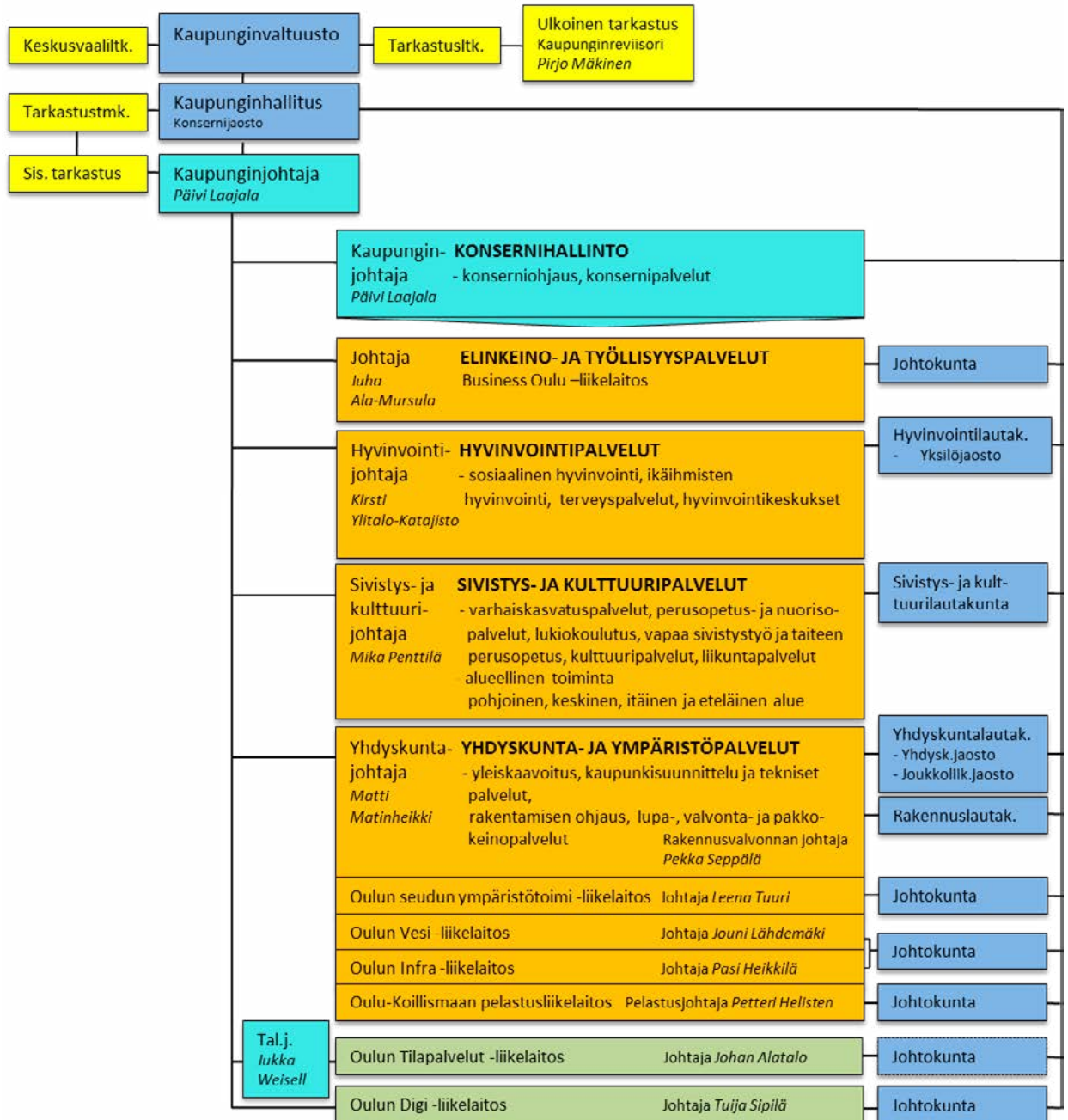
Sivakka-yhtymä Oy:n tytäryhtiöt: Kiinteistö Oy Oulun Pikisaari (100 %), Oulun Remonttimylly Oy (100 %), Oulun Sivakka Oy (100 %), Oulun Tervatalot Oy (100 %) ja As Oy Pirrakatu 1 (100 %, omistusyhteisyrittäjä, ei yhdistetä tilinpäätökseen).

Oulun Satama Oy:n tytäryhtiö: Oritkarin Huoltorakennus Oy (73,2 %).

Potential Toimitilat Oy:lle muodostuu konsernirakenne vuoden 2020 alussa. Potential Toimitilat Oy:n tytäryhtiöitä ovat Maikkulan Keskus Oy (100 %), Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo (78 %), Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo (54 %) ja Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo (50,3 %). Potential Toimitilat Oy:n osakkuusyhtiöitä ovat Haukiputaan Palvelukulma Oy (48 %), Kiinteistö Oy Oulunsalon Kulma (43 %) ja Yli-lin Liiketalo Oy (30 %).

Oulun seudun koulutuskuntayhtymän tytäryhtiö: OSAO Edu Oy (100 %).

2.3 Oulun kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa

Kuva 3. Oulun kaupungin organisaatio 1.1.2020

2.4 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

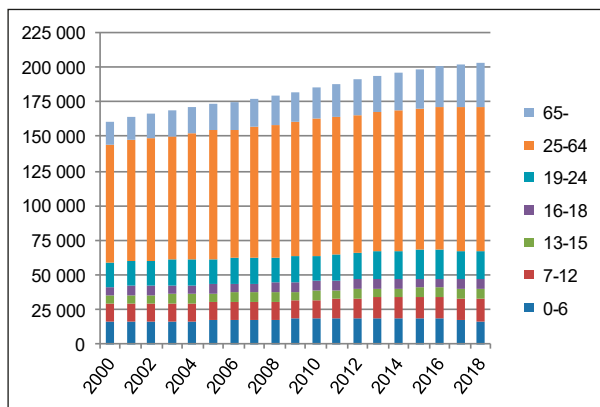
Oulun kaupungin väkiluku vuodenvaihteessa 2017/2018 oli 203 567. Väestönkasvua edellisvuodesta oli 1 757 asukasta (0,9 %). Oulun seutukunnan väestö kasvoi 2 140 asukkaalla, josta valtaosa kohdistui Oulun kaupunkiin.

Oulun väkiluvun kasvun taustalla on ollut korkea ja taasisena pysynyt luonnollinen väestönlisäys, mutta viime vuosina syntyneiden määrä on laskenut. Myös koko maassa syntyneiden määrä on pienentynyt jo useana vuonna peräkkäin. Vaikka syntyneiden määrä on laskenut, syntyi Oulussa vuonna 2018 noin 2 100 lasta. Muuttovoitto on ollut viimeisten viiden vuoden aikana keskimäärin noin 1 000 henkilöä vuodessa. Vuonna 2018 muuttovoitto oli 1 002 henkilöä ja tästä maahanmuuton osuus oli 491 henkilöä. Maahanmuuton osuus muuttovoitosta pieni edellisvuodesta.

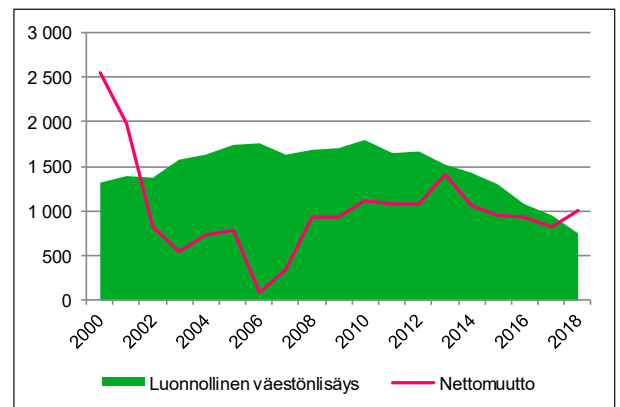
Oulun väestörakenteelle on leimallista sen nuoruus. Lasten ja nuorten määrä on suuri ja vastaavasti vanhempien ikäluokkien osuudet ovat koko maan tasoa matalammat. Päivähoitoikäisten määrä laski edelleen viime vuoden

aikana. Taustalla on viime vuosien pienempi syntyneiden määrä ja päivähoitoikäisiin kohdistuva muuttotappio. Perusopetusikäisten lasten määrä kasvoi viime vuonna 340 lapsella. Suurten ikäluokkien ikäänntyminen näkyy myös vanhempien ikäluokkien aiempaa voimakkaampana kasvuna. Vuonna 2018 yli 65-vuotiaiden määrä kasvoi noin 1 180 henkilöllä.

Talousarvion suunnitteluohjeen liitteenä on suuralueittainen väestösuunnite, joka perustuu Maankäytön toteuttamisohjelman 2020–2024 mukaiseen asuntotuotanto-ohjelmaan sekä kunkin suuralueen väestörakenteeseen. Väestösuunnitteeseen liittyy monia epävarmuustekijöitä, joista merkittävimpiä ovat sisäisen ja ulkoisen muuttoliikkeen vaihtelut sekä asuntotuotannon ajoittumiseen, tuotannon määriin ja talotyyppijakaumaan liittyvät mahdolliset muutokset. Viime vuosien suuret muutokset syntyvyudessa lisäävät myös epävarmuutta ennusteeseen. Myös asuntotuotanto-ohjelmaan tehdään muutoksia päivitysten yhteydessä, jotka vaikuttavat alueiden väestökehitykseen.

Kuva 4. Oulun väestökehitys ikäluokittain

Kuva 5. Luonnollinen väestönlisäys ja nettomuutto.

2.5 Hyvinvointikertomus

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.8.2017 § 112 laajan hyvinvointikertomuksen valtuustokaudelle 2017–2021. Hyvinvointikertomus on valmisteltu poikkihallinnollisesti hyvinvoinnin edistämisen ohjausryhmässä. Uuteen kaupunkistrategiaan 2026 on sisällytetty useita hyvinvointia tukevia tavoitteita periaatteena, että hyvinvointi kuuluu kaikille.

Hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallitus vastaa asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen strategisesta ohjauksesta kaupunkistrategian mukaisesti. Oululaisten hyvinvoinnin edistämiseksi rakennetaan hyväntuulisten asukkaiden kaupunkia, jossa hyvinvointi kasvaa ihmisten ja asioiden kohdatessa. Kaupunginhallitus hyväksyi 16.9.2019 asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen poikkihallinnolliset painopisteet 2019–2021:

1. *Kulttuuria ja taidetta sekä terveysliikuntaa edistäviä keinoja otetaan suunnitelmallisesti käyttöön väestön hyvinvoinnin, terveyden sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi*
 - Kulttuurihyvinvointisuunnitelman valmistelu ja toimeenpano
 - Terveysliikuntavaikutusten arviointisuunnitelma huomioidaan kaupungin alueiden suunnittelussa ja palvelukehityksessä
2. *Oulu on lapsiystävällinen kunta*
 - Oulu varmistaa palveluita kehittämällä, että lapsen oikeudet toteutuvat; oikeus elämään ja kehittymiseen, syrjimättömyys ja lapsen edun kunnioittaminen
 - Lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia ja osallisuutta lisätään arjen toiminnoissa ja päätöksenteon eri vaiheissa
3. *Alueelliseen ja eri väestöryhmien väliseen eriarvoistumiskehitykseen vaikuttaminen*
 - Yhteisellä hyvinvointitiedolla sekä tavoitteiden asettelulla ja toimenpiteillä edistetään asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia sekä osallisuutta arjen tasolla
 - Oululainen lapsi ja nuori on aktiivinen ja luova oppija
 - Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin välisessä integraatioselvityksessä katsotaan sosiaali- ja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluja yhtenä kokonaisuutena asiakkaan ja potilaan näkökulmasta huomioiden väestön tarpeet
4. *Rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulma*

- Erityisesti ikääntyvän väestön nopea kasvu 2020-luvulla huomioidaan tulevaisuuden asumisen suunnittelussa.

Hyvinvointiin liittyvät konkreettiset toimenpiteet ja tavoitteet asetetaan toimialojen talous- ja toimintasuunnitelmissa sekä käyttösuunnitelmissa. Hyvinvointityötä ohjaavat myös mm. asuntopoliittinen ohjelma, sivistysohjelma, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tuen strategia, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, terveysliikunnan vaikutusten arvioinnin suunnitelma sekä ikäpoliittinen ohjelma. Toimintaympäristöanalyysin hyvinvointitiedon ja siitä muodostuneen yhteisen tilannekuvan pohjalta tulee kyetä linjaamaan, millaisin toimenpitein toiminnan resurssit kohdennetaan mahdollisimman vaikuttavasti.

Väestöltään kasvavassa Oulussa on keski-ikänsä nuori (38,5 vuotta) hyvin koulutettu väestö. Oululaisten terveydentila ja hyvinvointi ovat kehittyneet monien mittareiden mukaan hyvään suuntaan. Oulussa on monipuolinen elinkeinorakenne sekä innovatiivinen kehittäjäyhteisö. Kaupungissa on kattavat hyvät palvelut ja asukastytyväisyys niihin on keskimäärin hyvällä tasolla. Monipuoliset liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä monet ennaltaehkäisevät toimintamallit tukevat väestön hyvinvointia. Oulu kuuluu suurista kaupungeista turvallisempaan päähän poliisin katuturvallisuusindeksin mukaan.

Oululaisten korkea sairastavuus, väestön hyvinvointierot, työttömyys ja toimeentulo-ongelmat asettavat kuitenkin palvelutarjonnalle haasteita. Oululaisten työikäisten korkea sairastavuus näkyy alhaisempana eläköitymisikänä ja työkyvyttömyyseläkkeeseen saajien suurena osuutena. Noin puolella syyt työkyvyttömyyseläkkeeseen ovat mielenterveyden ja käyttäytymisen ongelmat.

Työllisyydellä ja koulutustasolla on keskeinen merkitys väestön hyvinvoinnin taustalla. Työllisyystilanne on kohentunut myös Oulun seudulla, mutta alueella on edelleen korkea nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys. Tärkeimmät tehtävät työllisyyden edistämässä liittyvät erityisesti nuorten työllisyyteen, uusien työpaikkojen luomiseen ja sekä rakenteellisen työttömyyden vähentämiseen.

Valtaosa lapsista ja lapsiperheistä voi hyvin, mutta huono-osaisuus kasautuu osalle perheistä. Työttömyys koskettaa useita lapsiperheitä. Kouluterveyskyselyn 2017 mukaan Oulussa noin 30 % yläluokkalaisista sekä lukiolaisista ja 40 % ammattiin opiskelevista asui perheessä, jossa vähintään yksi vanhemmista oli ollut työttömänä viimeisen vuoden aikana. Pienituloisissa perheissä asuu noin 6 000 oululaista lasta, noin 13,5 % alle 18-vuotiaista lapsista. Perheen taloudellisen tilanteen erittäin tai melko huonoksi arvioi oululaista yläluokkalaisista 5 %, lukiolaisista 8 % ja ammattiin opiskelevista 10 % (Kouluterveyskysely 2017).

Koulujen hyvinvointikyselyjen kautta on noussut esiin tarve lisätä ja vahvistaa arjessa ja kouluissa tapahtuvaa lasten/nuorten ja aikuisten välistä kohtaamista ja vuorovaikutusta sekä lasten aitoa osallisuutta. Kouluterveyskyselyn 2017 mukaan noin 40 % yläluokkalaisista ja lukiolaisista koki, että opettajat eivät ole kiinnostuneita oppilaiden kuulumisista.

Vaikka ennaltaehkäiseviin palveluihin on panostettu, niin lasten ja nuorten raskaimpien palvelujen käyttö on hie- man kasvanut. Lastensuojelun kokonaisasiakasmäärä ei ole vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna ja lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvanut. Tehostettua ja erityistä tukea saavien oppilaiden osuus on kasvanut viime vuosina.

Valtaosa nuorista voi hyvin, mutta osalla itsenäistyvistä nuorista on tavanomaisia suurempia vaikeuksia. Koulutautumiseen ja työllistymiseen liittyvät ongelmat kertautuvat taloudellisen toimeentulon huolina, elämäntah- linnan puutteina ja näköalattomuutena tulevaisuuden suhteen. Nuorten palveluihin ohjautuu yhä enemmän monia- laista palvelua tarvitsevia nuoria.

Lähes kaikki oululaiset nuoret pääsivät opiskelemaan heti peruskoulun jälkeen. Keväällä 2018 peruskoulun päätäneistä 56,7 % jatkoi lukiokoulutukseen ja 37,2 % ammatilliseen koulutukseen. Valtaosa niistä nuorista, jotka eivät heti päässeet tutkintotavoitteiseen koulutukseen (5,2 %), sijoittui 10-luokalle tai valmistavaan ammatilliseen koulutukseen. Haasteena on tutkintotavoitteisen koulutuksen keskeyttäminen. Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten osuus on Oulussa pienin muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna ja osuus on laskenut viime vuosina. Vuonna 2017 koulutuksen ulkopuolella oli 6,3 % 17–24-vuotiaista (985 miestä ja 585 naista).

Ikäihmisten palvelutarve kasvaa merkittävästi tulevaisuu- dessa. 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa Oulussa seu- raavalla 10-vuotiskaudella noin 67 prosenttia (noin 8 800 henkilöllä). Toisaalta yhä suurempi osa ikääntyvistä on ai- empaa terveempiä ja toimintakykyisempiä. Vuoden 2019 aikana laaditaan ikääntymispoliittiset linjaukset, joissa määritellään, miten Oulussa edistetään ikäihmisten hyvin- vointia ja terveyttä ja miten eri toimijoiden vastuut jaetaan.

Yhteisessä poikkihallinnollisessa työskentelyssä, jo- hon myös luottamushenkilöt ovat osallistuneet, on tunnistettu yhteisiä kehittämistavoitteita toiminta- ympäristöanalyysin perusteella. Oulussa erityisik- si huolenaiheiksi nousevat väestön kahtia jakautuminen liittyen osan väestöryhmän korkeaan sairastavuuteen, väestön hyvinvointierojen lisääntymiseen, työttömyy- den ja toimeentulo-ongelmien kasaantumiseen. Huono- osaisuus on usein ylisukupolvista, mikä tulisi kyetä kat- kaisemaan. Lisäksi pitäisi kiinnittää erityistä huomioita

lapsiperheköyhyyden negatiivisten vaikutusten ehkäise- miseen. Myös viitteitä alueellisesta hyvinvoinnin eriyty- mistä on havaittavissa ja niitä tulee kyetä ehkäisemään.

Oululaisen väestön terveydentilan paranemiseen ja elä- köitymisiän nousuun vaikutetaan koko väestötasolle koh- dennettavilla ennakoivilla toimenpiteillä. Suuri merkitys terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä on hyvinvointia edistävällä ympäristöllä ja lähiyhteisöllä. Lasten ja per- heiden hyvinvoinnin tuki tulee tapahtua ensisijaisesti hei- dän omista kasvu- ja kehitysympäristöissään. Yhteistyössä eri toimijoiden ja kuntalaisten kanssa voidaan luoda elin- ympäristöstä hyvinvointia tukeva kaikille kansalaisryhmil- le. Olennaista on väestön omavastuu terveellisten elinta- pojen ylläpidossa. Aktiiviseen ja liikunnalliseen elämän- tapaan kannustamisella ja hyvinvointiaktiivisuuden edis- tämisellä kaikilla toimialoilla voidaan vaikuttaa kuntalais- ten hyvinvoinnin paranemiseen. Valistuksella, ohjauksel- la ja pitkäaikaissairauksien hyvällä hoidolla voidaan osal- taan pienentää sairastavuutta.

Ikäihmisten väestöosuuden voimakas kasvu ennako- i palvelutarpeiden lisääntymistä, vaikka tavoitteena ja oletta- mana on, että yhä suurempi osa ikääntyvistä olisi tulevai- suudessa aiempaa terveempiä ja toimintakykyisempiä. Oikea-aikaisuus ja ennaltaehkäisy sekä palvelujen vaikutta- va kohdentaminen korostuvat niin palvelujen järjestämisessä kuin tuottamisessa, jotta kasvaviin palvelutarpeisiin kyetään tulevaisuudessa vastaamaan.

Yhteiseksi kaupunkitason poikkitoiminnalliseksi hyvin- voinnin ja terveyden edistämisen painopisteeksi nostea- taan erityisesti kulttuurin näkökulma osana kulttuuripää- kaupunkihanketta. Kulttuurin ja taiteen keinoin vahviste- taan väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä huomioiden eri väestöryhmien tarpeet se- kä alueellisuus.

Alueelliseen sekä eri väestöryhmien (erityisesti lapsiper- heet ja syrjäytyneet/syrjäytymisvaarassa olevat nuoret se- kä ikäihmiset) väliseen eriarvoistumiskehitykseen vaikute- taan yhteisesti analysoidun tiedon perusteella. Yhteisel- lä hyvinvointitiedon tuottamisella ja jakamisella sekä sen pohjalta tehtävillä yhteisillä alueellisilla tavoitteen asette- luilla ja toimenpiteillä edistetään asukkaiden ja asiakkai- den hyvinvointia sekä osallisuutta arjen tasolla.

Suomen UNICEF on antanut Oululle Lapsiystäväallinen kun- ta –tunnustuksen ja tähän pohjautuva toimintamalli on käytössä kaikilla kaupungin palvelualueilla ja hallinnossa. Maaliskuussa 2019 kaupunginhallitus hyväksyi lapsivaiku- tusten arvioinnin toimintamallin. Toimialat tunnistavat ja kirjaavat osana talousarvion suunnittelutyötä ne isot muu- tokset, jotka edellyttävät lapsivaikutusten arviointia.

2.6 Maankäyttö ja asuntorakentaminen

Oulun kaupungin alueella maankäyttöä ohjaa strateginen Uuden Oulun yleiskaava, joka on lainvoimainen (KHO 23.5.2019). Kaavakartta 1 käsittää koko kunnan alueen osoittaen erilaiset kaupunki- ja maaseutukehittämisvyöhykkeet tavoitteineen. Keskeisellä kaupunkialueella yleiskaavan Kaavakartta 2 ohjaa maankäyttöä yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen.

Meneillään olevassa yleiskaavojen seurannassa selvitetään yleiskaavojen tarkistamistarpeita keskeisellä kaupunkialueella sekä suurten paikalliskeskuksissa (Haukipudas, Kiiminki, Oulunsalo). Kulttuuriympäristöä koskeva teemayleiskaava koko Oulun alueelle on vireillä, osallistumis- ja arviointisuunnitelma on ollut nähtävillä ja taustatietojen kokoamiseksi on järjestetty nettikysely. Kiiminkijokivarren osayleiskaavat Jokikylässä ja Alakylässä etenevät tavoiteaikataulujen mukaisesti. Huttukylään on laadittu alueellinen suunnittelutarveratkaisu.

Maankäyttö ja asuntorakentaminen painottuu Uuden Oulun yleiskaavan mukaisesti entistä enemmän täydennysrakentamiseen. Kaupunkiraitiotien kehittämiskäytävälle keskustasta Linnanmaalle ja Kaakkuriin on valmistunut Alppilan bulevardin kaavarunko, ja ensimmäiset asemakaavanmuutokset ovat käynnissä.

Kaavarunkoja on valmistunut myös Kaijonharjun-Linnanmaan alueelle sekä Kiimingin keskustan tuntumaan Hietaholalle. Kaijonharjun-Linnanmaan alueen kaavarunkotyön taustalla on mm. ammattikorkeakoulun päätös siirtyä yliopiston yhteyteen. Työssä on tutkittu mm. alueen täydennysrakentamismahdollisuuksia ja liikennejärjestelyjä ja sen pohjaksi on järjestetty kansainvälinen Europan-arkkitehtuurikilpailu 2017-2018. Hietahon kaavarungon pohjalta on aloitettu alueen vaiheittainen asemakaavoitus. Kaavarunkoa laaditaan myös Hiukkavaaraan.

Merkittävä asemakaavahanke kohdistuu Hartaanselän ranta-alueille, jonne on päätetty järjestää Asuntomessut vuonna 2025. Parhaillaan on käynnissä arkkitehtuurikutuskilpailu alueen suunnittelun pohjaksi, kilpailu ratkeaa vuoden 2019 lopussa. Muita merkittäviä tulevia asuinrakentamisen asemakaavoituskohteita ovat keskusta lähi-alueineen, Kaijonharju, Alppilan bulevardi, Tahkokangas,

Puolivälinkangas, Vanha Hiukkavaara sekä Oulunsalon, Jäälin ja Haukiputaan keskustat.

Täydennysrakentamista edistetään myös suuraluekohtaisilla tavoitesuunnitelmilla, joista ensimmäinen on laadittu Maikkulaan. Tavoitteena on käynnistää asemakaavanmuutoksia tavoitesuunnitelman mukaisesti.

Työpaikkatontteja asemakaavoitetaan vastaamaan työpaikkatonttikysyntään. Merkittäviä keskittyymiä ovat mm. Linnanmaan ja Kontinkankaan kampukset. Asemakaavoja on tulevina vuosina tarkoitus laatia näiden lisäksi mm. Oulunsaloon, Välikylään ja Maikkulaan.

Maankäytön toteuttamisohjelma 2018 – 2022 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 16.4.2018. Maankäytön toteuttamisohjelmassa esitetään suunnitelma viiden vuoden asuntotuotannosta ja työpaikkarakentamisesta. Asuntotuotannon yleiseksi vuositavoitteeksi on asetettu 1800 – 2100 uutta asuntoa, joista noin kaksi kolmasosaa on kerrostaloasuntoja ja yksi kolmasosa pientaloasuntoja. Suunnitelmassa on otettu huomioon palvelut ja oleva infrastruktuuri sekä näiden täysimääräinen hyödyntäminen. Suunnitelmaa päivitetään kahden vuoden välein. Maankäytön toteuttamisohjelman taustalla on kaupunkistrategia, jossa esitetään, miten kaupunkia halutaan kehittää.

Maankäytön toteuttamisohjelman 2020 – 2024 valmistelu on aloitettu syksyllä 2018. Tämänkertaisessa ohjelmassa selvitetään sisäistä ja ulkoista muuttoliikettä ja tutkitaan pientalojen täydennysrakentamismahdollisuuksia. Lisäksi selvitetään onko uusien ja vanhojen asuntojen markkinat jakaantumassa. Osana ohjelmaa laaditaan työpaikka-alue selvitys.

Maankäytön toteuttamisohjelmaa ohjaavat erityisesti kaupunkistrategian linjaukset ympäristön kestävydestä ja yhdyskuntarakenteen eheydestä. Toteuttamisohjelman painopisteenä on asuntotuotanto. MATO – raportissa on esitetty taulukoilla ja kartoilla asunto-ohjelma suuralueittain ja kaupunginosittain. Ohjelma ohjaa kaupungin tontinluovutusta. Lähes koko kerrostalotuotanto on täydennysrakentamista

3. Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus

3.1 Talousarvion rakenne

Talousarvion valmistelusta vastaa hallitus sekä kukin toimielin omalla tehtävälueellaan. Liikelaitoksessa valmistelusta vastaa johtokunta. Talousarviossa ja –suunnitelmassa hyväksytään toiminnan ja talouden tavoitteet sekä konserniin taloustavoitteet. Oulun kaupungin tytäryhteisöille on asetettu omistajapolitiisissa linjauksissa (KV 29.1.2018 §5) mitattavat toimintaa kuvaavat tavoitteet.

Talousarvio ja –suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kaupunkistrategiaa, ja että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä talousarviossa osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista vuositasolla ei kuitenkaan edellytetä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Taloussuunnitelmassa tulee päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kunta, jonka kuluvan vuoden talousarvio on ylijäämäinen, voi tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadintavuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä.

Talouden tasapaino sisältää myös sen, etteivät kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit saa ylittää sen voimavaroja. Tämä edellyttää kuntakonsernin riskienhallinnan toimivuutta ja huomioon on otettava kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin tunnusluvut kahtena vuonna peräkkäin ovat täytäneet seuraavat raja-arvot:

1. *kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia*
2. *kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti*
3. *asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntakonserniin keskimääräisen lainojen ja vuokravastuiden määrän vähintään 50 prosentilla*
4. *kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8*

Talousarvio muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteumavertailussa. Toimintaa ja taloutta seurataan käyttötalouden, investointien, tulolaskennan ja rahoituksen näkökulmasta. Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja –suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Liikelaitosten talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää johtokunta.

Talousarvioprosessissa analysoidaan toimintaympäristön muutoksia ja tunnistetaan talousarvion valmistelun yhteydessä tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioidaan niiden vaikutuksia ja laaditaan tarvittavat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin.

3.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät menomäärärahat ja tuloarviot. Talousarviokirjassa esitetään valtuustotasoiset sitovat tavoitteet, mittarit ja euromääräiset tavoitteet. Lisäksi talousarviokirjassa voidaan asettaa erityisesti sitovaksi toiminnallisia tavoitteita ja muita sitovuuksia, jotka merkitään muusta tekstistä. Toiminnallinen tavoite on talousarviossa valtuuston tehtäväkohtaisesti asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelututannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämistä ohjaava tavoite.

Menomäärärahat ja tuloarviot voidaan talousarviossa määrätä sitoviksi valtuustoon joko brutto- tai nettoperiaatteella. Bruttoperiaate tarkoittaa, että menot ja tulot budjetoidaan erikseen menomäärärahoina ja tuloarvioina. Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määrätään nettomääräisesti tulojen ja menojen erotuksena. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään sitovuustasosta.

Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Toiminnan ja talouden yhteenkytkennän

korostamisesta seuraa, että määrärahan ja tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneiden muutosten takia, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Määräraha on valtuuston toimielimille antama euromääräinen ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen. Menomäärärahojen korottamista tai tuloarvioiden alentamista koskeva talousarvion muutos on käsiteltävä valtuustossa riippumatta siitä, johtuuko poikkeama arvioitujen bruttomenojen ylittymisestä vai bruttotulojen alittumisesta. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

3.2.1 Peruskunta

Peruskunnan lautakunnat ovat kukin erikseen valtuustoon sitovia toimintakatteen osalta (menojen ja tulojen erotus eli toimintakate). Lautakunnan alla voi olla tarkempaa sitovutta valtuustoon.

PERUSKUNTA SITOVAT TALOUSTAVOITTEET	SITOVUUS	Toimintamenot	Toimintatulot
		TALOUSARVIO	TALOUSARVIO
KÄYTTÖTALOUSOSA			
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	B	10	
TARKASTUSLAUTAKUNTA	B	647	2
KAUPUNGINVALTUUSTO	B	650	
KAUPUNGINHALLITUS yht.		98 583	3 169
KH ilman erillissitovuuksia	N	74 314	
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	N	7 420	
Konsernipalvelut	N	12 481	
Kehittämissalkut	N	1 200	
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	N	625 592	
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA	N	446 460	
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA yht.		75 893	79 084
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	N		13 389
Joukkoliikenne	N	10 198	
RAKENNUSLAUTAKUNTA	N		123
PERUSKUNTA KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		1 333 201	167 744
TULOSLASKELMAOSA			
VEROTULOT	B		837 999
VALTIONOSUUDET	B		291 053
KORKOTULOT	B		10 503
MUUT RAHOITUSTULOT	B		23 954
KORKOMENOT	B	10 997	
MUUT RAHOITUSMENOT	B	863	
SATUNNAISET ERÄT	B		
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	B	9 000	

Talousarvion menomäärärahoista ja tuloarvioista esitetään talousarviossa yhteenvetolaskema, johon on koottu käyttötalousoosan, investointiosan, tuloslaskelmaosa ja rahoitusosan valtuuston sitoviksi hyväksymät erät. Taulukosta käy ilmi, onko menomääräraha tai tuloarvio brutto- vai nettomääräinen.

Peruskunnan sitouvuksista on tehty hyvinvointilautakunnan osalta muutos verrattuna vuoden 2019 talousarvioon. Hyvinvointilautakunnalla on vuodesta 2020 alkaen ainoastaan yksi sitovuus. Hyvinvointilautakunta on valtuustoon nähden nettositova toimintakatteen osalta.

PERUSKUNTA SITOVA TALOUSTAVOITTEET	SITOVUUS	Toimintamenot TALOUSARVIO	Toimintatulot TALOUSARVIO
INVESTOINTIOSA			
Kaupunginhallitus Osakkeet ja osuudet	B	2 000	3 000
Kaupunginhallitus/konsernipalvelut Irtain käyttöomaisuus	B		
Hyvinvointi Irtain käyttöomaisuus	B		
Sivistys ja kulttuuri Irtain käyttöomaisuus	B	3 615	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	2 475	
Yhdyskunta ja ympäristö Irtain käyttöomaisuus	B	330	
Maan hankinta	B	6 000	9 000
Rakennukset			
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät	B	19 000	
Erilliskohteet	B	15 000	
Maankäyttökorvaushankkeet	B	500	
Rahoitettavat kohteet (EU-hankkeet)	N	503	283
Rakennuslautakunta Irtain käyttöomaisuus	B	75	
PERUSKUNTA INVESTOINNIT YHTEENSÄ		49 498	12 283
RAHOITUSOSA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
ANTOLAINAUKSEN LISÄYKSET		50 500	
ANTOLAINAUKSEN VÄHENNYKSET			13 946
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYKSET			107 873
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYKSET		16 208	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOKSET			
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET			
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN			4 914
YHTEENSÄ		1 470 268	1 470 268

B=Toimintatulot ja toimintamenot erikseen sitovia valtuustoon

N=Toimintakate sitova valtuustoon

3.2.2 Liikelaitokset ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Kun valtuusto on hyväksynyt kaupungin talousarvion ja siinä olevat liikelaitosten tavoitteet, vahvistavat johtokunnat liikelaitosten talousarviot. Liikelaitosten lainanottoa hoitaa konsernihallinnon rahoitusryhmä. Merkittävät investointikohteet käsitellään erillisinvestointien hankeohjeen mukaisesti ja niistä päättää kaupunginvaltuusto. Sivovista tavoitteista poikkeaminen edellyttää valtuuston päätöstä. Liikelaitoksissa tapahtuvat liiketoiminnan merkittävät muutokset tuodaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Liikelaitoskohtainen tuloutustavoite muodostuu peruskunnalle maksettavasta sijoitetun pääoman korvauksesta. Sijoitettu pääoma muodostuu peruspääoman lisäksi mahdollisesta pääomavelasta. Tavoitteena on, että liikelaitokset maksavat vuonna 2020 korvausta sijoitetusta pääomasta yhteensä 6,6 miljoonaa euroa.

Sijoitetun pääoman korvauksen lisäksi valtuusto voi erikseen päättää lisäkorvauksesta. Lisäkorvauksen siirto tehdään tasevaiikutteisesti tilinpäätösvuotta seuraavalla tilikaudella liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämästä valtuuston päättämän kunnan oman pääoman erään. Korvauksen suuruus määritellään kunkin liikelaitoksen rahoitustilanteen perusteella. Valtuustolle raportoitavat sitovat kriittiset menestystekijät ja muut toiminnalliset ja talouden tavoitteet on esitetty talousarviokirjassa liikelaitoskohtaisissa tiedoissa. Merkittävät ylitykset tai alitukset tuodaan ensin konsernihallinnon talousryhmän arvioitavaksi ja tarvittaessa kaupunginhallituksen käsiteltäväksi välittömästi, kun ylitys/alitus on ennustettavissa.

Seuraavissa taulukoissa on esitetty liikelaitoksittain valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuonna 2020 tuloutusten, liikeylijäämätavoitteiden, peruskunnan liikelaitoksille myönnettävien lainojen ja investointien osalta.

Liikelylijäämätavoite 1 000 €	TA2020
Oulun Vesi -liikelaitos	10 280
Business Oulu -liikelaitos	0
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	-1
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	0
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	1 000
Oulun Infra -liikelaitos	466
Oulun Digi -liikelaitos	500
Yhteensä	12 245

Liikelaitoksille annettavat lainat enintään 1 000 €	TA2020
Oulun Vesi -liikelaitos	6 000
Yhteensä	6 000

Tuloutus 1 000 €	TA2020
Oulun Vesi -liikelaitos	6 613
Yhteensä	6 613

Liikelaitosten investointien sitovuudet 1 000 €	TA2020
Oulun Vesi -liikelaitos	19 313
Business Oulu -liikelaitos	75
Oulun Digi -liikelaitos	4 000
Oulun Infra -liikelaitos	600
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	260
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos (netto *)	110
Yhteensä	24 358

*) Nettoinvestoinnit = investointimenot - rahoitusosuudet

Rakennusomaisuuden taseyksikkö, valtuustositovat tavoitteet, 1 000 €	TA2020
Investoinnit	68 960
Lainat	41 000
Tuloutus omistajalle	11 863

3.3 Hintojen muutokset

Liikelaitosten hintoja ei nosteta, hintoja voidaan laskea. Hinnoittelun perusteita voidaan muuttaa, kun hyväksyntä on saatu asiakkailta.

3.4 Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on tilintarkastuskertomuksessaan sisällytettävä lausunto mm. sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut

vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Oulun kaupungissa tilivelvollisiksi viranhaltijoiksi on määriteltä kaupungiinjohtaja, toimialojen ja liikelaitosten johtavat viranhaltijat, toimialojen johtosäännöissä nimetyt vastuu- ja palvelualueiden johtajat sekä konsernihallinnon johtajat (liite 2).

Tätä määritelmää tilivelvollisista sovelletaan ottaen huomioon, että viime kädessä kaupungin vastuunalainen JHTT-tilintarkastaja määrittelee tilivelvollisen ja hän voi tilintarkastuskertomuksessaan kohdistaa muistutuksen muullekin kuin edellä olevan määritelmän piiriin kuuluvalla viranhaltijalle ja esittää vastuuvapauden epäämistä.

Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta.

4 Strateginen ohjaus

Oulun kaupungin strateginen ohjausjärjestelmä perustuu yhteen kaupunkistrategiaan, jonka avulla valtuusto ohjaa koko kaupunkikonsernin toimintaa. Kaupunkistrategia Oulu 2026 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 26.2.2018 § 18.

Kaupunginhallituksen hyväksymät kaupunkistrategian toteuttamisohjelmat, elinvoimaa vahvistavat strategiset

kärkihankkeet ja asukkaiden hyvinvointia edistävät painopisteet täsmentävät strategisten linjausten toimeenpanoa. Hallintokunnilla voi olla myös omaan toimialaa koskevia kehitysohjelmia ja niistä päättää asianosainen lauta- tai johtokunta.

4.1 Kaupunkistrategia Oulu 2026

Visio 2026: Valovoimainen Oulu

Yhteinen visiomme vuodelle 2026 on **valovoimainen Oulu**.

Oulun valovoimaisuus on kasvua, oululaista asennetta ja tapa toimia. Yhdessä tekemisen kulttuuri ja korkea osaaminen ovat luoneet perustan Oulun menestykselle. Rakennamme yhdessä kansainvälisiä menestystarinoita ja hyödynnämme rohkeasti digitalisaation mahdollisuudet.

Oulussa hyvinvointi kuuluu kaikille. Kasvava ja hyvinvoiva Oulu tarjoaa mahdollisuuksia onnelliseen elämään ja unelmien toteuttamiseen. Oulussa on **pitovoimaa**.

Oululaisuus on uudistumiskykyä ja sisua. Haluamme olla paras paikka yritystoiminnan kasvulle. Kasvu luo **elinvoimaa**, yrittäjyyttä ja työpaikkoja. Olemme suhteellisesti Suomen nopeimmin kasvava kaupunkiseutu.

Oulu vahvistaa **vetovoimaansa**. Oulussa on luovuutta ja kulttuuria, kesän yöttömiä öitä ja talvisia hankia. Kulttuuri on meille voimavara, ihmisten välistä vuorovaikutusta ja yhdessä tekemistä.

Oulun kehittyvä kaupunkikeskusta on pohjoisen merkittävin kohtaamis- ja kauppapaikka. Vahuuksiamme ovat monimuotoinen luonto sekä elävät alueet ja kylät. Oulu on meren, järvien ja kolmen joen kaupunki.

Vuonna 2026 Oulu on pohjoisen kestävästi kasvava keskus, jossa yhdistyvät hyväntuulinen ilmapiiri ja huipputeknologia, yrittäjyys ja taitavat tekijät sekä omaleimainen, uutta luova kulttuuri. Oulussa on korkeatasoinen koulutustarjonta ja nuori väestö.

Arvot

Oulun arvot ovat **rohkeus, reiluus ja vastuullisuus**.

Arvot ovat yhteinen käsitys siitä, mikä meille on tärkeää ja arvokasta. Arvot ohjaavat valintojamme. Mitä arvot merkitsevät meille?

Rohkeus: Teemme rohkeasti valintoja paremman tulevaisuuden puolesta. Uskallamme kokeilla uutta ja luopua vanhasta.

Reiluus: Teemme avoimesti porukalla ja otamme toiset huomioon. Suhtaudumme toisiimme ennakkoluulottomasti ja arvostaen.

Vastuullisuus: Edistämme kestävää elämäntapaa ja toimimme siten, että myös tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus tehdä valintoja. Vastuullinen tapa toimia luo turvallisuutta.

Strategiset painopisteet ja linjaukset

Olemme valinneet Oululle kolme strategista painopistettä:

1. Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy.
2. Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki.
3. Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki.

Oulun kaupungin tapa toimia pohjautuu arvoihin, tukee strategisia valintoja sekä ohjaa kaupungin omaa toimintaa.

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.

Ouluun pääsee sujuvasti maalta, mereltä ja ilmasta.

Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.

Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.

Luonto ja alueen historia ovat vetovoimatekijöitämme.

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Olemme elämänmittaisen oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä. Oulun vetovoimaisuus korkeakoulukaupunkina kasvaa.

Digitalisaatio tukee yrityksiä ja elämistä joka puolella Oulua.

Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.

Oulun kaupungin tapa toimia

Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.

Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.

Olemme haluttu kumppani ja toimimme aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Kehitämme kykyämme palvella asiakkaita monikielisesti.

Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisten parhaaksi.

Visiotavoitteet 2026

- 225 000 asukasta
- Yritysten määrän nettokasvu 2 000
- Työpaikkojen määrän nettokasvu 18 000 ja työttömyys alle 10%
- 10 000 asukasta ja 5 000 työpaikkaa lisää keskustan ruutukaava-alueella ja täydennysrakennusalueilla
- 1 000 000 rekisteröityä matkailuyöpymistä ja 700 uutta hotellihuonetta
- Kestävien liikkumismuotojen suhteellinen osuus kasvaa 50 prosenttiin
- Oulu on Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026
- Oululaisten koettu hyvinvointi paranee

Kaupunkistrategian indikaattorit 2018–2021

1. Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Linjaukset	Sitovat indikaattorit (valtuusto)	Lähtötila	Tavoitetila 2021
<i>Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.</i>	Yritysten määrä	31.12.2016: 10 209 kpl 31.12.2017: 10 584 kpl	10 700 (n. +100/vuosi)
	Ulkomaalaisten yritysten määrä	2016: 389 2017: 410	430
<i>Ouluun pääsee sujuvasti maalta, mereltä ja ilmasta.</i>	Työpaikkojen määrä	31.12.2016: 85 288	92 000 (n.+1300/vuosi)
			Seurataan työpaikkojen kehitystä ruutukaava-alueella ja täydennys-rakennusalueilla.
<i>Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista.</i>	Veronalaiset ansiotulot,mrd./kasvu%	2016: 4,38 (2,6 %) 2017: 4,48 (2,3 %)	5,5 (n.4%/v)
	Saavutettavuus		
<i>Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.</i>	-Asemakeskuksen toteutuminen -Kaksoisraiteen toteutuminen -Meri- ja arktisen merikaapelin toteutuminen		-Asemakaavoitus käynnissä -Suunnitelma valmis -Päätökset toteutumisesta tehty
	-lentoliikenteen kansainväliset laskeutumiset, lkm	-2017: 452 2018: 458	-800 -4,6 milj. tonnia
	-Sataman rahtimäärä, milj. tonnia	-2017: 3,537 milj. tonnia 2018: 3,439 milj. tonnia	
	Kasvihuonekaasupäästöt / asukas (pl. teollisuus)	5,0 t CO2-ekv/asukas (v. 2016) 4,63 t CO2-ekv/asukas (v. 2017).	4,7

2. Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Linjaukset	Sitovat indikaattorit (valtuusto)	Lähtötila	Tavoitetila 2021
<i>Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.</i>	Väkiluvun kehitys	31.12.2017: 201 810 31.12.2018: 203 567	211 000 (+1,1% / vuosi)
	Euroopan kulttuuripääkaupunkihaikemuksen eteneminen		Hyväksytty kulttuuripääkaupungiksi
<i>Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla.</i>	Sijoittuminen imago- ja vetovoimatutkimuksissa	2017: 5. (sijoitus Taloustutkimuksen imagovertailussa) 2018: 6. (sijoitus Taloustutkimuksen Muuttohalukkuus -vertailussa)	Sijoitus kolmen parhaan joukkoon yli 50000 asukkaan kaupungeissa
	<i>Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.</i>	Oulun korkeakouluihin ensisijaisesti hakeneiden määrä.	2017: 13 758 2018: 16 318
<i>Luonto ja alueen historia ovat vetovoimatekijöitämme.</i>	Tyytyväisyys kaupunkikeskustan palvelutasoon (Kaupunki- ja kunta-palvelut -tutkimus, KAPA, joka toinen vuosi), tyytyväisten osuus %	2016: 77 2018: 58	80
	Tyytyväisyys asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA, joka toinen vuosi), tyytyväisten osuus %	2016: 41 2018: 39	45
	Matkailu, yöpymisten määrä	2017: 635 495 2018: 654 576	700 000

3. Pitovoimainen Oulu ja hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Linjaukset	Sitovat indikaattorit (valtuusto)	Lähtötila	Tavoitetila 2021
<i>Olemme elämänmittaisen oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä. Oulun vetovoimaisuus korkeakoulukaupunkina kasvaa.</i>	T&K –menot	2016: 663,4 milj. € 2017: 706,8 milj. €	750 milj. €
	Työttömyysaste (ELY)	2017: 14,9 % 2018:12,2 %	10 %
	Kaupungin toiminta kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi (TEAvisari**)	2017: 76 pistettä (koko maa 71)	80 pistettä
<i>Digitalisaatio tukee yrityksiä ja elämistä joka puolella Oulua.</i>	75 v. täyttäneistä asuu kotona tarvitsemiensa palvelujen tukemana (%)	2017: 91,5 2018: 91,8	92 %
<i>Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.</i>	Terveydentilan hyväksi/melko hyväksi kokeneiden osuus*, %	2015: 70 % 2018: 66 %	Osuus kasvaa
	Itsensä yksinäiseksi melko usein/jatkuvasti tuntevien osuus*, %	2015: 9,5 % 2018: 8 %	Osuus laskee
	Koettu yleinen järjestys ja turvallisuus (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA)	2016: 89 % koki hyvin hoidetuksi 2018: 81 % koki hyvin hoidetuksi	Vähintään 90 %

*Lähtötilaluvut 2015 ATH –tutkimus (THL). Jatkossa KAPA –kysely (FCG)

** TEAvisari, kuvaa kunnan terveydenedistämistäaktiivisuutta

4. Oulun kaupungin tapa toimia

Linjaukset	Sitovat indikaattorit (valtuusto)	Lähtötila	Tavoitetila 2021
<i>Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.</i>	Kuntalaistyytyväisyys, yleinen palvelutyytyväisyys (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA).	2016: 3,47 2018: 3,47	3,6
	Digitaalisuus ja automaatio kasvaa valituissa sisäisissä ja ulkoisissa prosesseissa	Kaupunginhallitus	Digitalisointi 100% valituissa prosesseissa
<i>Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.</i>	Nettomenokehitys %,	TP 2017 / -0,6% TP 2018 / 4,4%	Asetetaan talousarvion yhteydessä.
	Kunnallisveroprosentti (suhteessa muihin suuriin kaupunkeihin-pks)	20,00	Alle keskiarvon
	Lainamäärä €/asukas	2017: 3126 €/asukas 2018: 3170 €/asukas	Asetetaan talousarvion yhteydessä.
<i>Olemme haluttu kumppani ja toimimme aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Kehitämme kykyämme palvella asiakkaita monikielisesti.</i>	Innovaatiomyönteiset käytännöt hankinnoissa (sähköiseen järjestelmään tehdyistä hankinnoista)	Kaupunginhallitus BusinessOulu Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta Yhdyskuntalautakunta	30 % hankinnoista on käytetty innovaatiomyönteisiä hankintakäytäntöjä
	Välittömien työkyvyttömyyskustannusten osuus palkkasummasta	2017: 6,2 % 2018: 6,2 % (ennuste)	max. 5,6 %
<i>Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisten parhaaksi.</i>	Työnantajan suositteleminen, Kunta10 –kysely	2016: 78,8 % 2018: 76,9 %	yli 80%

4.2 Muutosohjelma Oulu 2020

Muutosohjelman Oulu 2020 tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa ja taloutta sekä luoda pohja tarvittaville henkilöstöpoliittisille linjauksille, yhteistoimintamenetelylle ja organisaatiomuutoksille.

Oulun kaupunki on päättänyt hankkia kaupungin talouden ja toimintaan liittyvän analyysin palveluhankintana Perlacon Oy:ltä. Ulkopuolisella selvityksellä saadaan tietoa päätöksenteon tueksi talouden sopeuttamisessa.

Selvityksen myötä syntyviä päätöksiä tehdään alkuvuonna 2020.

Muutosohjelman toimenpiteet ja tavoitteet on huomioitu vuoden 2020 talousarvion valmistelussa. Asiakirjan toimenpiteisiin liittyvät päätökset tehdään erikseen kulloinkin tarvittavissa päätöksentekokoelimityksissä toimivallan mukaisesti.

4.3 Kehittämissalkut

Kehittämissalkut ovat kaupunkistrategian toteuttamisohjelmista johdettuja kokonaisuuksia, joihin on koottu teemoittain hallintokunnissa projekteina tehtävä kehittämis-työ, jota rahoitetaan ulkopuolisella kansallisella ja kansainvälisellä rahoituksella. Salkkujen avulla johdetaan ja hallinnoidaan projektimuotoisen kehittämisen kokonaisuutta. Digitaalisuuden hyödyntämistä jatketaan edelleen vuonna 2020. Thinking Portfolio eli oululaisittain Bägi edistää hanketoiminnan läpinäkyvyyttä ja visuaalisuutta sekä mahdollistaa uusia tarkastelunäkökulmia hanketoiminnan viestinnän, päätöksenteon ja johtamisen tueksi.

Salkut ovat olleet käytössä vuodesta 2014 saakka (KH 22.9.2014 § 384). Tämän valtuustokauden salkkujen päivittäistyö valmistuu 2020, kun kaupunkistrategian 2026 Valovoimainen Oulu (KV 26.2.2018 § 18) toteuttamisohjelmista on tehty päätökset kaupunginhallituksessa. Poikkitoiminnallisten salkkujen painopisteet ja tilanne ovat:

Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri

1. *Yhteisöllinen kaupunkikulttuuri*
2. *Toimintaympäristöt ja –mallit*
3. *Tapahtumat*

Salkku päivitetään valmisteilla olevan kulttuuristrategian mukaiseksi, kun kaupunginhallitus on hyväksynyt kulttuuristrategian. Kaupunkistrategian 2026 ja kulttuuristrategian linjaukset huomioidaan kaupunkikulttuurin salkun painopisteissä.

Kuntalaisen elämänhallinta- ja hyvinvointi

1. *Kuntalaisen hyvinvointi, elämänhallinta ja terveydentila paranevat*
2. *Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti*

Ympäristöohjelma 2026 – kohti hiilineutraalia Oulua

Kaupungin ympäristöohjelma on päivitetty ja kaupunginhallitus on päättänyt uudesta ympäristöohjelmasta elokuussa (KH 19.8.2019 § 251). Uuden ympäristöohjelman ja kehittämissalkun painopisteet ovat:

1. *Kasvamme kestävästi*
2. *Toimimme resurssiiviisaasti*
3. *Luonto on voimavaramme*
4. *Edistämme ympäristövastuullisuutta*

Työllä hyvinvointia

1. *Uudet työpaikat*
2. *Elinvoimainen asenne*
3. *Työn ja tekijän kohtaaminen*

Digitaalinen agenda

1. *Asiakaslähtöisesti uudistettavat toimintamallit ja digitaalisten valmiuksien johtaminen*
2. *Älykkäät palvelut ja digitaaliset sisällöt*
3. *Avoin, vuorovaikutteinen kaupunkiyhteisö*
4. *Tulevaisuuden osaajat*

Digitaalinen Oulu on yksi kaupunkistrategian toteuttamisohjelmista, joka valmistellaan kaupunginhallituksen päättäväksi lokakuussa. Digitaalinen Oulu –ohjelman painopisteet: 1) Edistämme alueen ICT elinvoimaa ja olemme haluttu kehittäjäkumppani sekä 2) Hyödynnämme digitalisaation ja datan mahdollisuudet palveluissa ja hyvinvoinnin edistämässä huomioidaan salkkutyössä 2020.

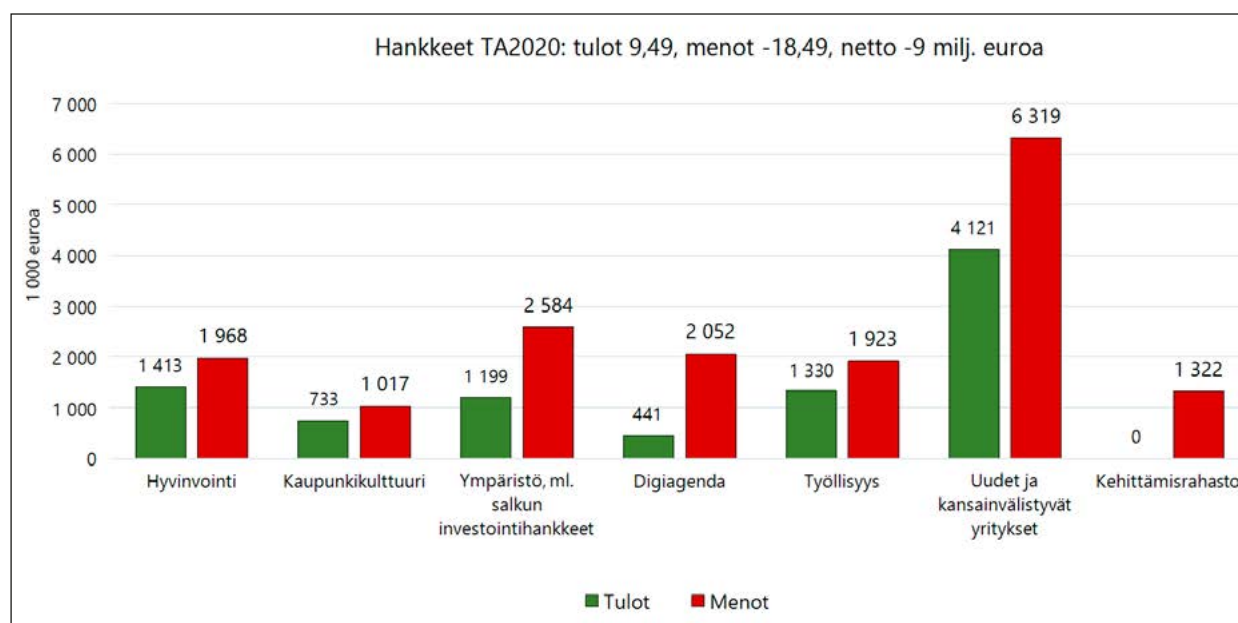
Poikkitoiminnallisten salkkujen kokonaisuutta täydentää Business Oulun Uudet ja kansainvälistyvät yritykset –salkku.

Uudet ja kansainvälistyvät yritykset

1. Kasvuyrityspalvelut
2. Vienti ja myynti
3. Investoinnit
4. Start Up 2.0
5. Innovaatioympäristöt
6. Aluemarkkinointi

Kaupungin hanketoiminnan kokonaisvolyymi ja ja-kauma salkuittain vuonna 2020 käy ilmi kuvasta 5.

Nettomenoiltaan yhteensä –9 milj. euron (tulot n. 9,5 milj., n. menot 18,5 milj.) kokonaisuudessa on huomioitu toimialojen ja liikelaitosten talousarvioihin budjetoidut kehittämishankkeet sekä kaupunginhallituksen kehittämissalkkujen määrärahoista hallintokunnille siirrettävät hankemäärärahat. Mukana ovat myös kaupunginhallituksen kehittämissalkuista, Business Oulun talousarviosta, työllisyysmäärärahoista ja kehittämissahastosta yhteistyökumppaneille rahoitettavat hankkeiden kuntarahoitusosuudet sekä kehittämissalkkujen tavoitteita tukevat investointihankkeet, joille on haettu ulkopuolista rahoitusta.

Kuva 6. Hankkeet ja projektit salkuittain 2020

4.4 Oulu 2026

Suomesta valitaan Euroopan kulttuuripääkaupunki seuraavan kerran vuodeksi 2026. Oulun kaupunginvaltuusto teki 27.2.2017 Suomi 100 -juhlavuosis päätöksen, jonka mukaan Oulu hakee vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi. Valtuuston 26.2.2018 hyväksymässä kaupunkistrategiassa asetettiin tavoite, että Oulu nimetään Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuonna 2021, jolloin lopullinen valinta tehdään.

Aikaisemmin Suomen kaupungeista ovat kulttuuripääkaupunkeina olleet Helsinki vuonna 2000 ja Turku vuonna 2011. Euroopan unioni on päättänyt vuosina 2020-2033 toteutettavien Euroopan kulttuuripääkaupungin valintaprosessista ja -kriteereistä. Päätöksessä on myös määriteltä, mistä maista kunakin vuonna kulttuuripääkaupungit valitaan.

Opetus- ja kulttuuriministeriö vastaa kansallisella tasolla valintaprosessin toteutuksesta, mutta nimitys tehdään

kansainvälisen, riippumattoman valintaraadin esityksestä. Ministeriö julkisti kisan virallisesti avatuksi 24.2.2019. Valinta perustuu kuuteen kriteeriin, joiden täyttymistä raati arvioi hakulomakkeen kysymyksiin annettujen vastausten perusteella.

Kriteerit ovat:

1. Myötävaikutus pitkän aikavälin strategiaan
2. Eurooppalainen ulottuvuus
3. Kulttuuri- ja taiteellinen sisältö
4. Toteutusvalmius
5. Vaikutusala
6. Hallinto

Linkki hakemusasiakirjaan:

<https://minedu.fi/kulttuuripaakaupunki2026>

Haku on kaksivaiheinen, ensimmäinen hakemus jätetään 5.5.2020 mennessä. Ensimmäisten hakemusten perusteella valitaan parhaat hakijat jatkokon. Toiseen hakemukseen vaaditaan yksityiskohtaisemmat tiedot hankkeen taloudesta ja kulttuuriohjelmasta. Lopullinen valintapäätös tehdään ministeriön antaman tiedon mukaan kesällä 2021.

Jotta näihin kysymyksiin voidaan vastata toukokuussa 2020 jätettävässä ensimmäisessä hakemuksessa, on valtuuston linjattava kaupungin rahoitus ja kulttuuria edistävät investoinnit sekä kulttuuripääkaupungin toteutuksesta vastaavan organisaation hallintomalli.

Kaupungin linjaukset toimenpiteistä, rahoituksesta ja investoinneista:

- Kulttuuristrategia 2030 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa viimeistään tammikuussa 2020.
- Selvitys kulttuuripääkaupungin toteutuksesta vastaavasta hallintomallista on valmistunut vuoden 2019 loppuun mennessä (esim. säätiön perustaminen).
- Kaupungin rahoitus hankkeeseen vuosina 2021-2027 on yhteensä 20 miljoonaa euroa. Valtion ja yksityisen sektorin rahoitus painottuu yleensä hankkeen varsinaiseen toteutusvaiheeseen, Suomessa se on vuosina 2025-2026. Tavoite on, että valtion rahoitus olisi vastaavat 20 milj. euroa.
- Kaupungin rahoitus vuosille 2021-2027 voisi ja kaantua aikaisempien kulttuuripääkaupunkien rahoituksen perusteella seuraavasti:

- Luupin tilaratkaisuja varten on asetettu hankeselvitystyöryhmä. Ryhmän tehtävänä on selvittää Tietomaan, Pohjois-Pohjanmaan Museon, Oulun pääkirjaston ja Taidemuseon korjaus- ja muutostarpeet erilaisiin kulttuuritapahtumiin ja –tilaisuuksiin.
- Madetojan salin perusparannusta varten on asetettu hankeselvitysryhmä. Ryhmän tehtävänä on selvittää myös Oulun konservatorion pop & jazz –toimintojen sijoittuminen Musiikkikeskuksen yhteyteen.
- Kaupungin investointiohjelmassa on mukana myös rakennushistoriallisesti arvokkaiden Kaupungintalon ja Oulun Lyseon peruskorjaukset.
- Pikisaaren alueesta tehdään kehittämissuunnitelma.
- Kaupungin tiloja tulee käyttää myös kulttuuri- ja tapahtumatiloina, mikä parantaa kulttuurin saavutettavuutta eri puolilla kaupunkia.

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
1 milj. €	3 milj. €	4 milj. €	3 milj. €	3 milj. €	5 milj. €	1 milj. €

4.5 Sitovat tavoitteet vuodelle 2020

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat tavoitteet esitetään yhteisenä kokonaisuutena.

Yhteisiin tavoitteisiin sisältyy Kaupunginhallituksen, Sivistys- ja kulttuurilautakunnan, Hyvinvointilautakunnan, Yhdyskuntalautakunnan sekä Business Oulu ja Oulu Digi johtokuntien tavoitteet. Kunkin tavoitteen kohdalle on merkitty tavoitteen toteuttamisesta ensisijaisesti vastaavat toimielimet.

Oulun Vesi, Oulu-Koillismaan pelastuslaitos ja Oulun seudun Ympäristötoimi -liikelaitosten, rakennuslautakunnan sekä Oulun Infra- ja Oulun Tilapalvelut liikelaitosten valtuustoon nähden sitovat tavoitteet esitetään oman hallintokunnan kohdalla.

1. Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Strategiset Linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari	Vastuutaho
<i>Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.</i>	Työpaikkamäärän nettokasvu 2 000 / vuosi	Kaupunginhallitus
	Yritystontteja luovutetaan kysyntää vastaavasti -Tontinluovutus 20-30 /vuosi	Business Oulu -johtokunta Yhdyskuntalautakunta
	Oulu Innovaatioallianssin (OIA) tavoitteiden toteutuminen edistää alueen elinvoiman kasvua -Seudun T&K menot kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna -Yritysten toimipaikkojen määrä kasvaa 150 kpl edelliseen vuoteen verrattuna -Liiketoiminta-, tutkimus- ja kehitysympäristöjen hyödyntäminen liiketoiminnan kehittämisessä: Oulun seudun toimijoille myönnetty Horizon2020 -rahoitus, tavoite 22 milj. euroa v. 2020.	
<i>Ouluun pääsee sujuvasti maalta, mereltä ja ilmasta.</i>	Oulun seudun logististen kärkihankkeiden valmistelu etenee. -Liminka-Oulu –kaksoisraiteen ja Oulun satamaan johtavien raideyhteyksien suunnittelu etenee. -Poikkimaantien satamayhteyden hankerahoituksen varmistaminen -Lentokentän joukkoliikennedyhteyksien toimivuuden parantaminen -Ratkaistaan Suomi-rata hankeyhtiöön osallistuminen -Uusi MAL-sopimus valmistuu	Kaupunginhallitus Yhdyskuntalautakunta
<i>Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.</i>	Kestävän liikkumisen edistäminen Joukkoliikenteen saavutettavuus ja palvelutaso nousee: -Tehokkaan joukkoliikennekäytävän yleissuunnitelman valmistelu käynnistyy -Joukkoliikenteen matkamäärä kasvaa (matkaa/ asukas, seudullinen)	Yhdyskuntalautakunta
	Kiertotalouden edistäminen -Laaditaan kiertotalouden tiekartta	
	Viherverkoston kehittäminen ja luonnon monimuotoisuuden edistäminen -Laaditaan hiilinelusuunnitelma kaupungin omistamiin metsiin	

2. Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Strategiset Linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari	Vastuutaho
<p><i>Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026</i></p>	<p>Rekisteröidyt yöpymiset kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna</p>	<p>Kaupunginhallitus Business Oulu -johtokunta</p>
	<p>Yritystontteja luovutetaan kysyntää vastaavasti -Tontinluovutus 20-30 /vuosi</p>	<p>Kaupunginhallitus Sivistys- ja kulttuurilautakunta Yhdyskuntalautakunta Business Oulu -johtokunta</p>
	<p>Kulttuuripääkaupunki 2026 hakemuksen valmistelun eteneminen -Kulttuuristrategia 2030 hyväksytty -Hakemus on jätetty opetus- ja kulttuuriministeriölle määräaikaan 5.5.2020 mennessä ja Oulu on valittu jatkoon lyhytlistalle -Toisen hakuvaiheen hakemusasiakirjan valmistelu on käynnissä, hakemus jätetään keväällä 2021 -Oulu2026-kulttuuripääkaupunkivuoden toteutuksesta vastaavan säätiön perustamistoimet on käynnistetty</p>	<p>Kaupunginhallitus Sivistys- ja kulttuurilautakunta</p>
	<p>Kuntalaisten osallisuus- ja vuorovaikutusmahdollisuudet paranevat tukemalla asukkaiden omaehtoista toimintaa. -Käynnistyvällä kaupunkimedialla parannetaan asukkaiden tietoisuutta mitä Oulussa tapahtuu sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista -Avustuskäytännön kehittäminen kuntalaisten omaehtoisen toiminnan tukemiseen alueilla</p>	<p>Kaupunginhallitus Sivistys- ja kulttuurilautakunta</p>
<p><i>Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.</i></p>	<p>Varmistetaan riittävä ja monipuolinen tonttituotanto keskeisiltä kaupunkikehittämisen alueilta ja vyöhykkeiltä Kaupungin tontinluovutus: -Omakotitontit 120 tonttia (AO) -Rivitalotalotontit 250 asuntoa (AR) -Kerrostalotontit 630 asuntoa (AK) Kaupungin tontinluovutus yhteensä 1000 asuntoa varten vuodessa</p>	<p>Kaupunginhallitus Yhdyskuntalautakunta</p>
	<p>Torialueen ja Asemanseudun suunnittelu etenee Kaupungin tontinluovutus: - Asemanseudun aiesopimus tehty - Tervatowerin asemakaavaluonnos nähtävillä. - Kiikelin löylymaailman rakentaminen on käynnissä.</p>	
<p><i>Luonto ja alueen historia ovat vetovoimatekijöitämme.</i></p>	<p>Oulun tarina on keskeinen vetovoimatekijä. Kulttuuripalveluiden kohteet nousevat matkailijoiden ja kuntalaisten suosimina vierailukohteina -Kulttuurikohteiden (Valve, Luuppi, kirjasto ja Sinfonia) kävijämäärät kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna.</p>	<p>Sivistys- ja kulttuurilautakunta</p>

3. Pitovoimainen Oulu ja hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Strategiset Linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari	Vastuutaho
<p><i>Olemme elämänmittaisen oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä. Oulun vetovoimaisuus korkeakoulukaupunkina kasvaa.</i></p>	<p>Nuorten sijoittuminen jatko-opintoihin peruskoulun jälkeen: Jokainen nuori jatkaa opiskelua peruskoulun jälkeen</p>	Sivistys- ja kulttuurilautakunta
	<p>Oulun kaupunki on mukana kehittämässä Oulu Campus Linnanmaan ja Oulu Campus Kontinkangas –konsepteja ja alueita -Oulu Campus Linnanmaa ja Oulu Campus Kontinkangas markkinointitoimenpiteet -Korkeakoulujen ensisijaisten hakijoiden määrä kasvaa -Oulun suositteluhaluus opiskelijakaupunkina kasvaa (taloustutkimus) -Linnanmaa - Kajonharjun kaavarunkoalueen ensimmäinen asemakaavaluonnos nähtävillä</p>	Kaupunginhallitus Yhdyskuntalautakunta Business Oulu johtokunta
<p><i>Digitalisaatio tukee yrityksiä ja elämistä joka puolella Oulua.</i></p>	<p>Digitaalinen Oulu –ohjelman painopisteen 1 mukaisesti edistämme alueen ICT-elinvoimaa ja olemme haluttu TKI-kehittäjäkumppani. -Yhteistyöverkosto on organisoitunut ja toimii ohjelman toteuttamiseksi -Yhteistyöverkosto on laatinut Smart City –suunnitelma digitalisaation alueelle -Alueen toimijoiden kehitystä ja elinvoimaa tuetaan tarjoamalla ja kehittämällä digitaalisia kokeilualustoja -Oulu verkostoituu ja vaikuttaa kansainvälisesti aiempaa aktiivisemmin digitalisaation alueella</p>	Oulun Digi johtokunta Business Oulu johtokunta
<p><i>Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.</i></p>	<p>Työttömyys laskee -Työttömyysaste < 11 % -Nuorisotyöttömyys <17%</p>	Kaupunginhallitus Business Oulu johtokunta
	<p>Alueelliseen sekä eri väestöryhmien väliseen eriarvoistumiskehitykseen, omaan hyvinvointiaktiivisuuteen ja koettuun hyvinvointiin vaikuttaminen -Kouluterveyskyselyn tulokset paranevat hyvinvoinnin, osallisuuden sekä oppimisen tuen ja saatavuuden osa-alueilla. -Laaditaan kulttuurihyvinvointisuunnitelma -TEA-viisarin Oulun kokonaispistemäärä on vähintään 80 pistettä.</p>	Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta
	<p>UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin mukaiset toimenpiteet vakiinnutetaan Oulun kaupungissa: -Lapsivaikutusten arviointien määrä</p>	

4. Oulun kaupungin tapa toimia

Strategiset Linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari	Vastuutaho
<p><i>Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.</i></p>	<p>Ikäihmisten hyvinvointi ja toimintakyky paranee</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa, tavoite 92% -Vähäisin sote-palveluin kotona asuvien yli 75-vuotiaiden %-osuus kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna (%-tavoite asetetaan v. 2020 osana Ikääntymispoliittista ohjelmaa) 	<p>Hyvinvointilautakunta</p> <p>Sivistys- ja kulttuurilautakunta</p> <p>Yhdyskuntalautakunta</p>
	<p>Kaupungin toiminta osaavana ostajana ja terveiden markkinoiden kehittäjänä paranee</p> <ul style="list-style-type: none"> -Innovaatiomyönteisten käytäntöjen määrä hankinnoissa kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna (sähköiseen järjestelmään tehdyt hankinnat) 	<p>Kaikki lautakunnat ja liikelaitokset</p>
<p><i>Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.</i></p>	<p>Digitaalinen Oulu –ohjelman painopisteen 2 mukaisesti hyödynnämme digitalisaation ja datan mahdollisuudet palveluissa ja hyvinvoinnin edistämisessä.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kaupunkitasoinen suunnitelma on laadittu valittujen uusien teknologioiden laajamittaiseksi hyödyntämiseksi prosessien kehittämisessä -Lautakunnat ja liikelaitokset ovat laatineet digitaalisen kehittämisen suunnitelmat Digitaalinen Oulu –ohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi -Suunnitelmien pohjalta on valittu ja käynnistetty toimeenpano vaikuttavimmista kehitystoimenpiteistä 	<p>Kaikki lautakunnat ja liikelaitokset</p>
<p><i>Olemme haluttu kumppani ja toimimme aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Kehitämme kykyämme palvella asiakkaita monikielisesti.</i></p>	<p>Kansainvälisissä verkostoissa saatua tietoa ja osaamista siirretään omaan toimintaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Käynnistyneet kansainväliset yhteistyöhankkeet -Oulu 2026 kulttuuripääkaupunkivuoden kulttuuriohjelman hankkeissa mukana olevien kansainvälisten yhteistyökumppaneiden määrä 	<p>Kaupunginhallitus</p> <p>Sivistys- ja kulttuurilautakunta</p> <p>Hyvinvointilautakunta</p> <p>Yhdyskuntalautakunta</p> <p>BusinessOulu –johtokunta</p> <p>Oulun Digi-johtokunta</p>
<p><i>Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisten parhaaksi</i></p>	<p>Pystymme rekrytoimaan tehtävien edellyttämää osaamista.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Hakijoiden määrä/ulkoisen rekrytointi. 	<p>Kaikki lautakunnat ja liikelaitokset</p>
	<p>Kunta10-tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kunta10-kehittämissuunnitelmien toimeenpano -v. 2020 kyselyn vastausprosentti kasvaa edellisestä kyselystä -Oulun kaupungin kokonaissijoitus paranee 	<p>Kaikki lautakunnat ja liikelaitokset</p>
	<p>Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Palkallinen työpanos ei kasva vuodesta 2019 -Sairaspoissaolo % laskee -Työkyvyttömyyskustannukset laskee 	<p>Kaikki lautakunnat ja liikelaitokset</p>

4.6 Omistajapolitiikka ja ohjaus

Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline. Se luo puitteet menestykselliselle toiminnalle. Omistajapolitiikassa on kyse omistajastrategian valinnasta ja sen onnistuneisuuden arvioinnista sekä konserniohjauksesta. Oulun kaupunki pyrkii omaisuuden hoidossa mahdollisimman hyvään taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kokonaisvaikuttavuuteen. Omistajaohjaus on johdonmukaista ja mahdollisimman avointa. Omistajaohjausta hoidetaan tavalla, joka mahdollistaa toimijoiden ja omistajan yhteydenpidon parhaalla ja tuloksellisimmalla tavalla.

Oulun kaupungille on vahvistettu omistajapoliittiset linjat ja omistajapoliittinen toimenpideohjelma, jotka ohjaavat pääoman käyttöä ja eri omaisuuseriä koskevaa päätöksentekoa. Omistajapoliittisilla linjauksilla määritellään kehittämissuunnitelmat ja toiminnan tavoitteet omistajan näkökulmasta. Oulun kaupunginhallituksen hyväksymän omistajapoliittisen ohjelman tavoitteena on varmistaa kaupunginvaltuuston hyväksymien linjausten toimeenpano. Uudet omistajapoliittiset linjat on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.1.2018 ja niiden täytäntöönpano varmistetaan omistajapoliittisen toimenpideohjelman kautta, joka on hyväksytty kaupunginhallituksessa 26.11.2018.

Oulun kaupunginvaltuusto seuraa merkittävimpien tytäryhteisöjen ja avustusta saavien tytäryhteisöjen talouden kehitystä kaupungin talousseurannan yhteydessä.

Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan talouden toteutumisesta kolme kertaa vuodessa neljännesvuosiseurantojen yhteydessä sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupungin tytäryhteisöjen tilanteesta laaditaan lisäksi vuosittain erillinen raportti, missä keskeinen asia on valtuuston omistajapoliittisiin linjauksiin asettamien tavoitteiden toteutuminen. Raportti sisältää myös yhtiön taloudellisen tilanteen analysoinnin, toimintaan liittyvät riskit sekä tulevaisuuden näkymät.

Omistajapolitiikan ohjaus ja valvonta kuuluvat luottamushenkilöorganisaatiossa kaupunginvaltuustolle, toimeenpano kaupunginhallitukselle sekä toiminnan tarkoituksenmukaisuuden ja linjausten toteutumisen valvonta tarkastuslautakunnalle. Konsernijaoston tehtäviin kuuluu muun muassa ohjata ja valvoa omistajana, että tytäryhtiöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien taloustavoitteiden mukaisesti sekä huolehtia konsernivalvonnan toteuttamisesta. Viranhaltijaorganisaatiossa omistajaohjaus kuuluu kaupunginjohtajan ja talousjohtajan tehtäviin.

Omistajapolitiikan valmistelusta vastaa konsernihallinto. Kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta vastaavat niiden omat hallintoelimet, joiden kautta omistajaohjaus toteutetaan.

4.7 Henkilöstö- ja koulutus suunnitelma

4.7.1 Kaupunkistrategian ja muiden strategisten linjausten toteuttaminen

Henkilöstöjohtamisen osalta kaupunkistrategiaa toteutetaan henkilöstöohjelmalla. Se tukee johtamista ja ohjaa Oulun kaupungin henkilöstötyötä. Ohjelmassa määritetyt tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit ovat käytössä koko kaupunkiorganisaatiossa.

Henkilöstöohjelman keskeiset teemat ovat:

1. Johtaminen ja esimiestyö
2. Henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen
3. Henkilöstön hyvinvointi

Oulun kaupungin esimiestyötä ohjaavat johtamisperiaatteet on laadittu henkilöstöohjelman valmistelutyön

yhteydessä. Periaatteiden taustalla on kaupunkistrategiassa määritellyt arvot: rohkeus, reiluus ja vastuullisuus.

Strategisen tason tavoitteita ovat:

1. Vahvistamme johtamisperiaatteiden mukaista johtamista sekä esimiestyötä ja huomioimme ne rekrytoinneissa.
2. Henkilöstötuottavuus paranee.
3. Varmistamme tarvittavan osaamisen ja osaamisen kehittämisen strategisten tavoitteidemme saavuttamiseksi.
4. Työkyvyttömyyden kokonaiskustannukset vähenevät.

Toteutuksen seuranta ja arviointi kytketään henkilöstöraportointiin, talousarvio-, käyttösuunnitelma- ja tilinpäätösprosessiin.

Muutosohjelma Oulu 2020:ssä on asetettu talouden tasa-painottamistavoitteeksi 40 milj. euroa. Hallinto- ja asian-tuntijatehtävien kehittäminen eli Haka-projektin tavoitteena on löytää keinot näihin tehtäviin liittyvien 1 milj. euron säästömahdollisuuksien toteuttamiseksi toiminnan kehittämistarpeet huomioiden.

4.7.2 Henkilöstön rakenne, määrä sekä arvio näiden kehittymisestä

Kokonaisuutena hallintokuntien esitysten perusteella palkallisen työpanoksen arvioidaan pysyvän vuoden 2019 elokuun ennusteen tasolla. Merkittävimmät muutokset henkilöstön määrässä palkallisella työpanoksella mitattuna ovat Sivistys- ja kulttuuripalveluissa. Palvelutasopäätösten seurauksena henkilötyövuosissa ja henkilöstökustannuksissa on tapahtunut merkittävää kasvua.

Henkilöstön sairauspoissaolot ovat lisääntyneet merkittävästi vuosina 2018 ja 2019. Myös tästä on seurannut kasvua henkilöstökustannuksiin toisaalta poissaolon palkkakustannuksina ja sijauskustannuksina.

Sairauspoissaolojen hillitsemiseksi laaditaan kevään 2020 aikana henkilöstön työkyvyn ja terveyden edistämisen suunnitelma.

Valtakunnallisiin virka- ja työehtosopimuksiin sisältyviin palkankorotuksiin ei ole varauduttu talousarviossa. Ns. "Kiky-sopimuksen" mukaiset lomarahaleikkaukset päättyivät vuonna 2019.

Hallintokuntien henkilöstösuunnitelmat on esitetty käyttötalousosassa ja ne tarkentuvat käyttösuunnitelma- vaiheessa. Henkilöstötarpeeseen tulevat vaikuttamaan valtakunnalliset ja paikalliset päätökset palveluiden sisällöstä ja laadusta sekä palveluverkosta.

Tehtävien täyttökielto jatkuu edelleen (Kh 28.5.2013 § 339). TäyttökIELLON tavoitteena on pystyä vaikuttamaan henkilöstön määrään ja sitä kautta henkilöstökustannuksiin. Palkattomien vapaiden osalta palataan noudattamaan aikaisempaa virkavapaaohjetta (KH 6.4.2009 ja 26.6.2001) eli ylimääräisten palkallisten vapaapäivien antamisesta luovutaan.

Kaupunkitasolla vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyy vuosittain n. 250-280 henkilöä. Tulevien vuosien aikana vanhuuseläkkeelle siirtyminen on kiihtymässä. Muista syistä irtisanoutuneiden määrä on vuositasolla 150-200 henkilöä. Työvoiman saatavuudessa tulee olemaan haasteita mm. hyvinvointipalveluissa ja varhaiskasvatuksessa.

Henkilöstösuunnitelma, koko kaupunki

Oulun kaupunki	TP2018	Ennuste 2019	TA2020	Muutos - % (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakituiset	7 440	7 631	7 762	1,7	7 789	7 804
Tilapäiset	2 467	2 391	2 267	-5,2	2 267	2 267
Yhteensä	9 907	10 022	10 029	0,1	10 055	10 071
Informatiiviset tiedot						
<i>Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset</i>	26	26	26	0,0	27	27
<i>Työllistetyt ja kesätyöntekijät</i>	150	160	164	2,5	168	172
Kaikki yhteensä	10 083	10 208	10 219	0,1	10 250	10 270
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-389 341	-406 892	-423 007	4,0	-426 522	-426 638
Henkilösivukulut	-101 313	-99 829	-99 370	-0,5	-98 990	-98 757
Yhteensä	-490 654	-506 720	-522 377	3,1	-525 512	-525 395
Informatiiviset tiedot						
Palkat ja palkkiot						
<i>Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset</i>	-1 191	-1 155	-1 206	4,4	-1 206	-1 206
<i>Työllistetyt ja kesätyöntekijät</i>	-3 544	-3 813	-3 370	-11,6	-3 370	-3 370
Henkilösivukulut						
<i>Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset</i>	-310	-246	-257	4,4	-257	-257
<i>Omais- ja perhehoitajat</i>	-2 276	-2 371	-2 371	0,0	-2 371	-2 371
<i>Työllistetyt ja kesätyöntekijät</i>	-745	-813	-904	11,2	-904	-904
Kaikki yhteensä	-498 720	-515 119	-530 485	3,0	-533 620	-533 503

Työsuhdemuotojen käytön periaatteet

Ulkoisten ja sisäisten muutosten johdosta rekrytoinnissa tulee ennakoida työn pysyvyys ja tuleva osaamistarve. Lisäksi on huomioitava, että työ- ja viranhaltijalakien perusteella vakinaisessa palvelussuhteessa olevalle irtisanotavalle tulee tarjota muuta aiempaa vastaavaa työtä tai työtä, joka vastaa työntekijän kokemusta tai koulutusta.

Työtehtävien luonteesta ja palveluiden lakitasoisesta järjestämisvastuusta johtuen määräaikaista henkilöstöä joudutaan palkkaamaan sijaisiksi. Varahenkilöstöjärjestelmillä voidaan tarjota pysyviä palvelussuhteita palvelualueilla, joissa sijaistarve on pysyvä.

Vuokratyövoimaa voidaan käyttää yhteisesti sovittujen linjausten mukaisesti. Vuokratyövoima on tarkoitettu vain tilapäiseen käyttöön tilanteissa, joissa ei saatavissa sijais työvoimaa tai se ei ole muutoin tarkoituksenmukaista.

Johtaminen ja esimiestyö

Johtamis- ja esimieskoulutusten avulla lisätään johtajien ja esimiesten ammatillista osaamista sekä annetaan vertaistukea, mm. esimiespassivalmennus, johtamisen erikoisammattitutkinto, lähiesimiestyön ammattitutkinto. Oulun kaupungin eMBA-tutkintojen ja vastaavien johtamisvalmennusten käyttöönottoa selvitetään.

Työkykyjohtamisen käytäntöjä kehitetään. Työkykyjohtaminen on osa arjen johtamistyötä, missä esimiehellä on erityisen tärkeä rooli. Hän vie työkykyjohtamisen toimenpiteitä käytäntöön. Työntekijällä on vastuu itsensä johtamisesta ja omasta terveydestään. Johdon ja HR:n rooli on vastata tavoitteiden ja mittareiden asettamisesta strategisella tasolla sekä seurata ja arvioida työhyvinvoinnin tilaa ja kehittymistä osana kaupungin taloutta ja tuottavuutta.

Työkykyjohtaminen on tiedolla johtamista, jonka avulla seurataan keskeisiä tunnuslukuja ja trendejä. Niiden avulla ennakoidaan ja suunnataan toimenpiteitä muutoksiin ja kehittämiskohteisiin. Tunnusluvut löytyvät Ouka DW:n työkykyjohtamisen raporteista, Personecin tilastoista ja Kunta 10-tutkimustuloksista. Konsernihallinto ja hallintokunnat seuraavat tavoitteiden toteutumista vuosiraportoinnin kautta. Oulun kaupungin strategisena tavoitteena on, että työkyvyttömyyden kokonaiskustannukset vähenevät.

Osaamisen kehittäminen

Kaupungin henkilöstöohjelmassa osaamisen kehittämisessä on tavoite 70-20-10-mallin hyödyntämisestä. Tavoitteena on vahvistaa ja uudistaa osaamista, niin että opittu asia muuttaa ja kehittää työkäytänteitä.

70 % oppimisesta tapahtuu omassa työssä, haastavia työtehtäviä tekemällä ja uudella tavalla työskentelemällä, 20 % oppimisesta tapahtuu yhdessä työkavereiden kanssa ja 10 % muodollisessa koulutuksessa. Osaamisen lisäämisen

keinoja ovat myös perehdyttäminen, työkierto sekä mentorointi. Osaamisen kehittämisen tarpeita arvioidaan kehityskeskusteluissa.

Kaupungin keskitetty henkilöstökoulutus konsernihallinnossa vastaa kaikkien toimialojen yhteisistä lyhytkestoisista koulutuksista. Hallintokunnat vastaavat henkilöstönsä tarvitsemasta substanssiin liittyvästä ammatillisesta erityis- ja täydennyskoulutuksesta. Henkilöstöä kannustetaan myös omaehtoiseen opiskeluun. Henkilöstöllä on mahdollisuus hakea 6 pv palkallista virka- tai työvapaa omaehtoiseen jatkokoulutukseen osallistumista varten.

Keskitettyä koulutusta järjestetään seuraavista aiheista:

- Johtaminen ja esimiestyö, mm. valmentava johtaminen, esimiespassivalmennus
- Työhyvinvointi mm. työhyvinvointikortti, hyvinvointiagentti, uni ja palautuminen
- Asiakslähtöisyys, palvelujen kehittäminen ja asiakaspalvelutaidot
- Talousosaaminen
- Hankinta mm. juridiikan tuntemus, sopimusosaaminen
- Vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot, viestintä, esiintymistaidot
- Tiimityö ja tiimin johtaminen
- Lainsäädäntö, palvelussuhdeasiat, ohjeet ja menetelytavat
- Turvallisuus ja riskienhallinta
- Työsuojelu
- Asianhallinta, päätöksentekomenettely
- Digiosaaminen, tietoturva, tietosuoja, Office365 (modernia tiimityötä, ajan hallinta ja oman työn johtaminen, tuottavuutta kokouksiin)
- Työyhteisötaidot
- Puheeksi ottaminen (varhaisen tuen keskustelu)
- Kansainvälisyys ja kielitaito
- Uraohjaus

Työnantajalla on mahdollisuus saada koulutuskorvausta perustuen lakiin koulutuksen korvaamisesta. Korvauksen tarkoituksena on parantaa työnantajan mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen osaamista kehittävää koulutusta. Koulutuskorvauksen saa enintään kolmelta koulutuspäivältä työntekijää kohden vuodessa. Edellytyksenä on, että koulutus perustuu yhteistoimintamenettelyssä käsitellyn koulutussuunnitelmaan.

Henkilöstön hyvinvointi

Henkilöstön hyvinvointi on keskeisenä painopistealueena henkilöstöohjelmassa. Henkilöstön työhyvinvoinnin tilaa seurataan Kunta10-kyselyn avulla.

Henkilöstön hyvinvoinnin ja työkyvyn johtaminen on eri toimijoiden yhdessä johdettua tekemistä, jonka

tavoitteena on mahdollistaa työn tekeminen yksilölliseen vanhuuseläkeikään saakka. Jokaisella toimijalla on oma tehtävä yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi. Erityisenä painopisteenä on toteuttaa ennakoivia hyvinvointia vahvistavia toimenpiteitä, missä työntekijä ottaa vastuun terveydestään. Kannustamme henkilöstöä terveelliseen ja liikunnalliseen elämäntapaan. Luomme puitteet lisääntyvälle hyvinvoinnille.

Ennakoiva hyvinvointi, ”askeleen edellä”, kokonaisuudesta on laadittu sisältö, joka ohjaa esimiehiä ja henkilöstöä toimimaan asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamiseen. Vahvistamme hyvinvointiamme ennakoivilla toimenpiteillä. Toiminnan jatkuvaan seurantaan on laadittu (zef-työkalulla) Oulun kaupungin oma hyvinvointikyselypohja, jota hallintokunnat ja työyksiköt voivat muokata omien tarpeidensa mukaisesti. Esimiesten työkaluksi varhaiseen tukeen ja sairauspoissaolojen hallintaan pilotoidaan Aino Health- järjestelmää. Sen tukee ja kannustaa esimiestä puuttumaan tilanteisiin, kun työntekijän työssä selviytyminen on syystä tai toisesta muuttunut ja työhyvinvointi on uhattuna.

Seuraavat Oulun kaupungin yhteiset toimintamallit ohjaavat työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämistä:

- varhainen tuki ja puheeksi ottaminen
- sairauspoissaolot ja työhön paluun tukeminen
- korvaava työ
- uudelleensijoitus
- työkokeilu
- hyvän käytöksen opas
- päihdeohjelma
- työuupumuksen tunnistaminen ja toimintaohje

Työterveysyhteistyöllä toteutetaan työnantajan, työntekijöiden ja heidän edustajiensa sekä työterveyshuollon suunnitelmallista ja tavoitteellista yhteistyötä työterveyshuoltolain tarkoituksen toteuttamiseksi. Konsernitasolla toimintaa koordinoiva ohjausryhmä kokoontuu n. 8 kertaa vuodessa.

Työterveyshuollon puitesuunnitelma tukee henkilöstön hyvinvoinnille asetettuja tavoitteita, jotka sisältyvät kaupungin henkilöstöohjelmaan. Oulun kaupungin työterveystoiminnan puitesuunnitelma sisältää työterveyshuollon toimintasuunnitelman, josta selviää työterveysyhteistyölle ja työterveyshuollon toiminnalle asetetut konkreettiset tavoitteet sekä toiminnan ja sen vaikuttavuuden arviointi. Se on osa Oulun kaupungin työsuojelun toimintaohjelmaa.

Työnantaja tukee henkilöstön omaehtoista, vapaa-ajalla tapahtuvaa liikunnan ja kulttuurin harrastamista

Smartum-maksukortin kautta annettavan edun muodossa. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan elintapaohjaukseen liittyvillä koulutuksilla. Painopistealueita ovat liikunta, ravinto ja uni ja palautuminen. Yksilöohjausmallissa laaditaan fyysisesti raskasta työtä tekeville vuoden mittainen yksilöllinen liikunta- ja ravitsemusohjelma parantamaan fyysistä kuntoa ja työkykyä. Henkilöt valitaan yhteistyössä työterveyden kanssa ja valinnassa korostetaan sitoutumista, motivaatiota ja vastuun ottamista omasta hyvinvoinnistaan.

Oulun kaupunki tukee työssä jatkamista järjestämällä ikääntyneille työntekijöille mahdollisuuksien mukaan osa-aikatyötä. Työkyvyn ylläpitämiseksi tuetaan palkallisia kuntoutusvapaita erikseen sovittujen ohjeiden mukaisesti. Korvaavalla työllä sekä osasairauspäivärahan käytöllä tuetaan sairauden jälkeistä paluuta työelämään.

Erilaisten virka- ja työvapaiden myöntämiseen perhesyiden perusteella suhtaudutaan myönteisesti.

Käytössä on myös mahdollisuuksien mukaan etätö. Joustavuutta lisää myös liukuva työaika toimistotyössä.

Yhdenmukainen työsuojelutoiminta

Työsuojelutoimintaa kehitettäessä laaditaan yhteenveto Aluehallintoviraston työpaikkatarkastuksista ja työpaikkojen omista vaarojen arvioinneista. Yhteenvedon pohjalta arvioidaan velvoitteiden korjaamisen yhdenmukaisuutta ja arviointien kattavuutta. Tavoitteena on, että velvoitteet korjataan aikataulussa ja että arvioinnit ovat ajan tasalla.

Työturvallisuustietojärjestelmä kilpailutetaan julkisena hankintana. DW-raportteja tapaturmapoissaoloista täydennetään vaaratilannetiedolla, kuten työtapaturmien lukumäärä, vahingon aiheuttanut poikkeama (kaatuminen, liukastuminen, käsin tehty nosto jne.).

Laaditaan yhteenveto kaupungin yhteisistä ja hallintokuntakohtaisista työsuojeluprosesseista. Tavoitteena yhdenmukaistaa toimintaa hyvien käytäntöjen pohjalta.

Työsuojeluparitoiminta

Työyhteisövaltuutettu ja lähiesimies toimivat toisiaan tukevana työparina, joka seuraa työpaikan turvallisuutta ja työkuormitusta. Työyhteisövaltuutettu osallistuu lakisääteisiin työsuojelutarkastuksiin ja kannustaa jokaista työympäristön ja työn havainnointiin.

Työsuojelupareille järjestetään koulutusta keskitetysti sekä toimialoilla.

4.8 Hankintojen ohjaus

Hankinnat ovat olennainen osa julkisten varojen käytön suunnittelua ja riskienhallintaa sekä markkinoiden ja palveluiden kehittämistä. Lisäksi hankinnat ovat olennainen osa kaupungin resurssiverkostoa, jossa oman tuotannon resurssien rinnalla hyödynnetään ulkopuolisia tarjoajamarkkinoita. Systemaattisesti johdetuilla hankinnoilla saadaan aikaan sekä yhteiskunnallisia että taloudellisia vaikutuksia. Hankintojen strategista roolia osoittaa myös hallitusohjelma, joka nostaa julkiset hankinnat näkyvästi esille hallitusohjelman eri tavoitteissa ja toimenpiteissä.

Kaupunkistrategiassa Oulu 2026 kuvattu Oulun tapia toimia sisältää hankintojen päätason tavoitteen ”kaupunki toimii osaavana ostajana”. Kaupunkistrategian tavoitteen toteuttamishjelma Oulun kaupungin hankintaohjelma sisältää hankintatoiminnan päämäärät, kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet sekä mittarit vuosille 2017 - 2020. Hankintaohjelman toimenpidekokonaisuudet Oulun kaupungin hankintatoiminnan kehittämiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi ovat hankinnat elinvoiman ja hyvinvoinnin vahvistamisessa, hankintaosaamisen tason nosto ja hankintojen hallinta, tuloksellisuus ja vaikutus sekä yhteiskuntavastuu ja kestävä kehitys.

Kaupunginhallituksen hyväksymä Hankintamääräykset ovat osa sisäisen valvonnan menettelyjä. Ne tukevat

toimialojen ja hallintokuntien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista hankintojen osalta. Hankintamääräykset sisältävät hankinnan määritelmän, hankinnoissa huomioitavia tarkentavia menettelytapoja ja toteuttajien vastuiden täsmennyksiä hankintojen johtamiseen, suunnitteluun ja seurantaan, hankintalain kansallisen kynnysarvon alittaviin hankintoihin sekä riskienhallintaan ja harmaaseen talouteen liittyen.

Hankintojen kokonaissuunnittelu on osa hallintokuntien toiminnan ja talouden suunnittelua asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, hankintojen ennakoinnin ja kokonaishallinnan sekä hankintojen vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden parantamiseksi. Toimialat laativat vuosittain hankintasuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnittelu-kaudelle hankintojen johtamisen sekä hankintojen suunnitelmallisuuden ja seurannan tueksi. Hankintasuunnitelmissa huomioidaan kaupunkistrategiasta ja mahdollisesta toimialakohtaisesta kehitysohjelmasta sekä hankintaohjelmasta tulevat toiminnalliset tavoitteet ja kehittämistarpeet sekä niiden talousarviovaikutus. Lisäksi hankintasuunnitelmat tukevat ennakointia, jotta hankinnan suunnitteluun, kilpailuttamiseen ja sopimusten seurantaan osattaisiin varata riittävät resurssit.

4.9 Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen ja työllisyyden edistäminen

Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen

Muutaman vuoden hyvän kehityksen jälkeen talouden kasvu on tasaantunut. Globaalit riskitekijät (esimerkiksi Kiinan ja USA:n kauppasota ja Ison Britannian eroamisprosessi EU:sta) vaikuttavat myös oululaisten yritysten toimintaan. Mahdollisia uusia lomautuksia ja irtisanomisia on kuitenkin odotettavissa ja niihin on valmistauduttava. Stora Enson Oulun tehtaan tuotantosuunnan muutokseen liittyvä yli 300 työntekijän irtisanominen realisoituu v. 2020 aikana ja vaatii toimia kaupungilta, TE-palveluilta ja oppilaitoksilta.

Business Oulu -liikelaitos vastaa kaupungin elinkeino- ja työllisyyspolitiikan toteuttamisesta edistämällä alueen yritys-, työllisyys- ja elinkeinotoimintaa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päättämien periaatteiden mukaisesti. Toiminta on jaettu kolmeen yksikköön:

elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut sekä tapahtumat ja markkinointi.

Voimassaolevan kaupunkistrategian 2026 visiona on ”Valovoimainen Oulu”. Strategian keskeiset, kaikille yhteiset teemat ovat 1) Elinvoimainen Oulu, 2) Vetovoimainen Oulu sekä 3) Pitovoimainen Oulu. Tavoitteiden toteutumista seurataan kaupunginvaltuuston hyväksymillä visiotavoitteilla vuodelle 2026 sekä sitovilla indikaattoritavoitteilla vuodelle 2021. Visiotavoitteita ovat vuoteen 2026 saakka yhteensä mm. 225 000 asukasta, yritysten määrän nettokasvu 2 000, työpaikkojen määrän nettokasvu 18 000 ja työttömyys alle 10% sekä 1 000 000 rekisteröityä matkailuyöpymistä ja 700 uutta hotellihuonetta.

Vuosien 2018-19 aikana on kaupunkistrategialle laadittu useita toteutusohjelmia (mm. Oulu oivaltaa -sivis-tysohjelma, elinkeinopoliittinen toimenpideohjelma,

ympäristöohjelma sekä maankäytön toteuttamisohjelma MATO). Kaupunkistrategian yrityksiä ja työpaikkoja koskeviin tavoitteisiin pääseminen edellyttää konkreettista yhteistä työtä kaupungin eri yksiköiden kesken. Maankäytön toteuttamisohjelman suhteen tulee asettaa yhteisiä yritysten toimintaympäristöön liittyviä määrällisiä tavoitteita myös niiden alueiden osalta, joissa kaupungin maanomistus on vähäinen.

Oulun kaupungin elinkeinopolitiikan tarkoituksena on luoda yrityksille ja yrittäjyydelle toimintaympäristö, joka edistää yritysten syntymistä, toimintaa, kasvua sekä kilpailukykyä ja työllisyyttä. Tähän liittyvät toimenpiteet voidaan jakaa kahteen osaan: 1) koko kaupunkikonserniin tulee panostaa toimintaympäristön palveluihin yrityksille, esimerkkeinä ovat joustava kaavoitus ja tonttipolitiikka, innovaatioalustojen tarjoaminen erityisesti digitalisaatioon liittyen (Oulu Smart City näkymä), yritysekosysteemien kokominen, kaupunkikeskustan elävyys jne. Näihin liittyen Oulun kaupungin palvelulupausta yrityksille kehitetään yksiköiden yhteisenä työnä v.2020 niin, että Oulu tunnetaan yritysmuotoisyydestään ja palvelukyvystään.

Toimintaympäristön toimien lisäksi 2) BusinessOulu yhdessä kumppaniverkoston kanssa panostaa yrittäjyyttä, uutta liiketoimintaa, kasvua, vientiä ja työpaikkojen syntyä vahvasti tukeviin yritys- ja työllisyyspalveluihin. Palvelujen näkyvyyden ja saavutettavuuden parantamiseksi käynnistetään 2020 alkupuolella BusinessOulun toimipisteen yhteyteen sijoittuva BusinessAsema –kokonaisuus yhdessä laajan kumppanuuksiverkoston kanssa.

Kaupungin vetovoimaisuuden kannalta keskeisin strategian laaja kokonaisuus on valmistumassa oleva kulttuuristrategia, joka tukee sisällöllisesti tavoitetta menestyä EU:n kulttuuripääkaupunki 2026 kilpailussa. Kokonaisuuden tulisi pitää sisällään matkailua ja tapahtumia tukevia investointeja sekä tapahtumien kehittämisen ja yhteisölliset aktiviteetit mukaan lukien vahva opiskelijakulttuuri.

Pitovoimaan liittyvä, yritystoiminnan edellytyksiä tukeva tärkeä osa on osaaminen. Tulevaisuuden menestymisen kannalta keskeisin asia on Oulun vetovoimaisuuden säilyttäminen nuorten keskuudessa opiskelijakaupunkina. Toisaalta työelämän murros vaatii panostuksia entistä enemmän työelämässä olevien henkilöiden osaamisen päivittämiseen lyhytkestoisimmilla koulutuksilla. Tähän liittyen vuoden 2020 aikana tavoitteena on käynnistää Oulu Innovaatioallianssin puitteissa uusi ekosysteemi, "Osaaminen ja elinikäinen oppiminen". Linnanmaan ja Kontinkankaan kampusalueille tehtyjen innovaatioeselvitysten ehdotusten toteuttamista jatketaan v. 2020.

Menestyäkseen elinvoimakilpailussa Oulun on oltava verkottunut alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Tärkein alueellinen yhteistyöverkosto on Oulun innovaatioallianssin (OIA). Kyseessä on vuosille 2016 - 2020 solmittu puitesopimus, jonka sisältö ja kärkihankkeet tarkistettiin v. 2019 aikana. Tehdyn kehittämissuunnitelman toteutus

jatkuu vuosina 2020-21. Kansallisella tasolla keskeistä on yhteistyö Suomen kuuden suurimman kaupungin kesken menossa olevan 6Aika -strategian toteuttamisessa sekä edunvalvonta mm. tulevan EU ohjelmakauden 2021-27 kaupunkipoliittisen ohjelman valmistelussa.

Kaupungin on oltava mukana kansainvälisissä verkostoissa sekä luotava uusia kumppanuuksia erityisesti kaupunkien kanssa, koska tulevaisuudessa EU:ssa ja muuallakin maailmassa kaupunkipolitiikan merkitys korostuu entisestään. Näiden verkostojen ja hankkeiden toteutuksen aikana pystytään edistämään mukana olevien yritysten kumppanuuksien syntymistä ja sitä kautta niille uusia viennin- ja liiketoiminnan kasvun mahdollisuuksia. Tavoitteena on suoran EU rahoituksen merkittävä kasvattaminen, mikä vaatii kaupunkikonserniin kaikkien yksiköiden aktiivisuutta.

Työllisyyden edistäminen

Työllisyystilanne kääntyi sekä valtakunnallisesti että Oulun talousalueella parempaan suuntaan vuoden 2017 aikana ja talouskasvun positiivinen kehitys jatkunee vuoden 2020 puolella nostaen työvoiman kysyntää ja työllisyyden kasvua. Valtiovarainministeriön kesän 2019 taloudellisen katsauksen mukaan talouskasvu hidastuu kuitenkin selvästi vuonna 2019 nousukauden jälkeen. Työllisyysaste nousee ennusteen mukaan 73,5 prosenttiin vuoteen 2021 mennessä työikäisen väestön edelleen vähentyessä. Työttömyystilanteen paraneminen jää kuitenkin hitaaksi avoimena olevien työpaikkojen kasvusta huolimatta.

Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2022-2023 talouskasvu hidastuu alle puoleen prosenttiin johtuen talouden rakenteellisista tekijöistä. Työpanoksen määrä supistuu työikäisen väestön määrän laskiessa ja myös korkea rakenteellinen työttömyys rajoittaa työpanoksen kasvua. Talouden kasvu ei kuitenkaan riitä nostamaan työllisyysastetta 75 prosenttiin ilman merkittäviä lisätoimia, vaikka se onkin yksi hallitusohjelman keskeisistä tavoitteista.

Talouskasvu on perustunut monen toimialan tuotannon lisäykseen ja taloudellisen aktiviteetin lisääntyminen näkyy etenkin rakentamisessa avointen työpaikkojen kasvuna. Oulun talousalueella mm. suurhankkeiden positiivinen vaikutus heijastuu aluetalouteen. Rakentaminen jatkuu kasvukeskuksissa vilkkaana myös parina seuraavana vuonna, mutta rakentaminen kääntyy laskuun uusien aloitusten pysyessä ennallaan. Suomessa työllisten määrä kasvoi vuonna 2018 2,6 % edellisestä vuodesta ja työllisyysaste nousi 71,7 prosenttiin, kuitenkin samanlaista kasvua ei ole enää vuonna 2019 odotettavissa. Ennusteiden mukaan työllisten määrä kasvaa edelleen 1,1 % vuonna 2019, jolloin myös työllisyysasteen ennakoidaan nousevan 72,6 prosenttiin. Koko vuoden 2019 työttömyysasteen ennustetaan olevan 6,6 %. Vuosina 2020-2021 työllistettyjen määrän ennustetaan nousevan vain 0,3-0,5 prosenttia vuosittain. Työttömyyden vähenemistä hidastaa piilossa rakennetyöttömien suuret määrät. Työttömien määrän arvioidaan siten pysyvän melko korkeana voimistuneesta

talouskasvusta huolimatta ja työikäisen väestön edelleen vähentyessä.

Oulun alueen työvoima on kasvanut tasaisesti aiempina vuosina keskimäärin noin tuhannella henkilöllä vuositain, heinäkuussa 2019 työvoimaan kuului 97 818 henkilöä. Työllisyyskehityksen kohenemisesta huolimatta edelleen tarvitaan lisätoimia työttömyysjaksojen katkaisemiseksi ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi. Työmarkkinoiden yhteensopivuusongelmien lisääntymisen taustalla on ollut voimakas talouden rakennemuutos, jossa uudet työpaikat syntyvät eri aloille ja alueille kuin mistä niitä on hävinnyt. Ammattirakenteen muutos on keskeinen työmarkkinoiden kehitystrendi. Työvoiman kohtaantoon liittyvissä haasteissa on alueellisia eroja. Suurissa kasvukeskuksissa on noin puolet koko maan työvoimasta.

Työmarkkinoiden yhteensopivuusongelmat heikentävät talouskasvun työllistävyttä ja vaimentavat omalta osaltaan työllisyyden lähivuosien kasvunäkymiä. Työmarkkinoiden kohtaannon ja työllisyyden edistämiseksi työllisyyspalvelut ovat uudistaneet palvelujaan ja tarjoavat myös kokonaan uusia palveluja asiakkailleen. Työllisyyspalveluiden toimenpiteet keskittyvät erityisesti työnantajien palveluiden, kohtaantoa tukevien ratkaisujen kehittämiseen ja uusien työpaikkojen luomiseen. Lisäksi panostetaan nuorten työllisyyden edistämiseen sekä rakenteellisen työttömyyden vähentämiseen. Vakiintuneet työllisyyspalveluiden tarjoamat palvelut jatkuvat niitä samalla kehittäen. Asiakslähtöisyyden merkitys kasvaa entistä enemmän prosessien ja yhteistyön kehittämisessä ja vaikuttavuutta sekä kustannustehokkuutta pyritään omalta osaltaan tehostamaan esimerkiksi erilaisten kehittämissankkeiden avulla.

Työllisyyden näkymiä on pitkään varjostanut korkea nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyyden rakenteellinen syveneminen. Pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt merkittävästi, mutta suuri rakennetyöttömyys hidastaa työttömyyden laskua parantuneesta suhdannetilanteesta huolimatta. Oulussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli heinäkuussa 2019 yhteensä 3 257 henkilöä. Työttömyyden pitkittyessä työllistymisen todennäköisyys

pienenee. Keskeistä on työttömyyden pitkittymisen katkaisu ja ehkäiseminen, sillä rakenteelliseksi muututtuaan työttömyys ei välttämättä alene edes suhdannetilanteen parantuessa.

Pohjois-Pohjanmaan TE –toimistoon ilmoitettujen avointen työpaikkojen määrä on kasvanut, uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin työ- ja elinkeinotoimistoon heinäkuussa 2019 Oulussa 2 273. Merkittävää osaa työpaikoista ei kuitenkaan täytetä avoimesti ilmoitetulla haulla. Tämä haastaa perinteisen työnvälitystoiminnan ja työnhakijoiden aktiivisuus korostuu. Lisäksi työllisyystoimialalla palvelutarjontaan mukaan tulevat yksityiset palvelutuottajat.

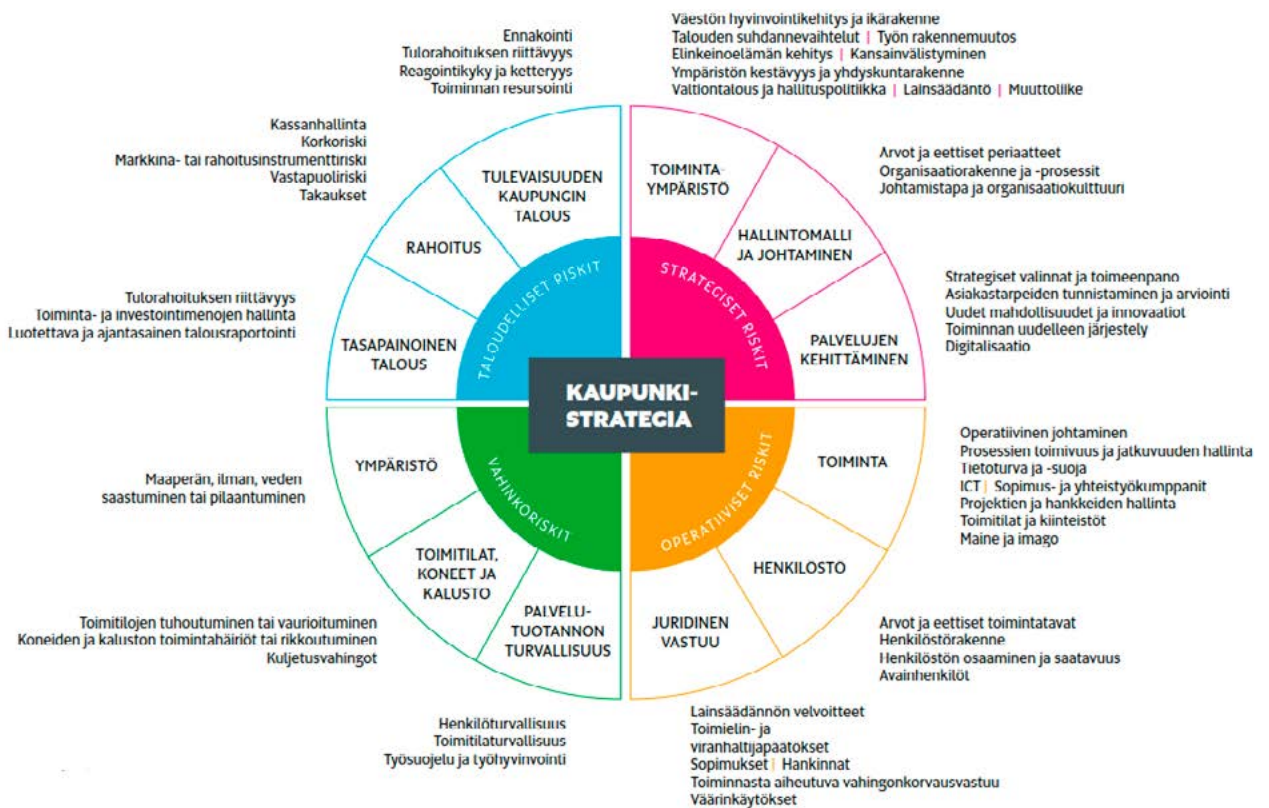
Kuntien vastuut pitkäaikaistyöttömyydestä ovat taloudellisesti merkittäviä. Työttömyyden syveneminen ja lakiperusteisten työmarkkinatuen kuntaosuuksien vastuiden muutokset ovat kasvattaneet aiempina vuosina kaupungin kuntaosuusmenojen kehitystä. Oulun kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuus vuonna 2018 oli 22,6 M€. Työmarkkinatuen kuntaosuusmenot pienenevät ensimmäisen kerran vuonna 2018 ja olivat noin 1,7 M€ edellisvuotta pienemmät. Kuntien elinkeino- ja työllisyyspalveluiden sekä kolmannen sektorin yhteistyötä tarvitaan erityisesti vaikeimmin työllistyvien palveluratkaisuissa, työllistämisesä ja aktivoinnissa edelleenkin, työllistämisen painopisteet ovat siirtyneet yhä vahvemmin yrityksiin. Business Oulu –liikelaitoksen tavoitteena on laaja-alainen työllisyyden toimintaympäristön ja sidosryhmien välisen yhteistyön kehittäminen. Voimavaroja kohdistetaan esim. oppilaitosyhteistyön, kuntoutuksen työtoiminnan yhteistyökumppanuuden, yritys yhteistyön sekä hanketoimijoiden ja palvelutuottajien kanssa toteutettavan kumppanuuden kehittämiseen.

Oulussa allekirjoitettiin elokuussa 2019 työllisyyden ekosysteemin kumppanuussopimus. Sen osapuolia ovat Oulun kaupunki, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto ja Kansaneläkelaitoksen Pohjoinen vakuutuspiiri. Osapuolet ovat sopineet työllisyyden edistämiseen liittyvästä keskinäisestä strategisesta yhteistyöstä. Sopimuksessa yhteisesti sovitut teemat ohjaavat Oulun kaupungin painopisteitä ja toimia työllisyyden edistämiseksi.

5 Oulu-konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja talousarvion toteutuminen oikealla ennakkoinnilla. Oulu-konsernin riskit on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin

ja vahinkoriskeihin. Vahinkoriskejä hallitaan vakuuttamisen ja vahinkorahaston avulla. Alla olevassa riskikartassa on esitelty yleisiä kaupungin toimintaan liittyviä riskejä.

Oulun kaupungin strategian painopistealueet ovat:

- Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy
- Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki
- Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki
- Oulun tapa toimia

Alla on arvioitu strategisiin tavoitteisiin liittyvät merkittävimmät riskit.

Elinvoima ja elinkeinoelämän kehitys

Yritystoiminnalla ja elinkeinorakenteen muutoksilla on vaikutusta alueen vetovoimaan, väestömäärän kehitykseen, työllisyyteen, muuttoliikkeeseen, investointeihin, rakentamiseen ja hyvinvointiin. Elinkeinoelämän

toimintaedellytysten heikkeneminen johtaa verotulojen pienenemiseen, työllisyyspalvelujen tarpeen kasvuun ja työttömyyden seurannaisvaikutuksista aiheutuvien kustannusten kasvuun. Lisäksi Oulun alueen väestönkasvun hiipuminen alle 1 %:n kasvuvauhdin nähdään riskinä. Työttömyys on sen vähentymisestä huolimatta edelleen korkealla tasolla. Työllisyyden parantumiseen vaikuttavat eniten yritysten kasvu, vientitoiminnan onnistuminen ja työmarkkinoiden toimivuus. Työnhakijoiden ja avoimien työpaikkojen kohtaamiseksi tehdään toimenpiteitä yhdessä yliopiston, ammattikorkeakoulun, ammattiopiston ja TE-toimiston kanssa. Työvoiman tarve on työttömyydestä huolimatta joillakin aloilla kohtuullisen merkittävä. Talouden suhdanteet vaikuttavat työllisyyteen merkittävästi. Jos EU ajatuu taantumaan, siitä seuraa välittömästi työttömyyden kasvu ja kaupungin työllistämisen ja sen seurannaiskustannusten nousu.

Menestyvät kaupungit luovat vetovoimaa uudelle osaamiselle ja kansainvälistyville kasvuyrityksille. Keinoja ovat elinvoimaa edistävät strategiset kärkihankkeet. Alueen vahva teknologiaosaaminen on suurin mahdollinen tekijä yksityisen sektorin nettotyöpaikkamäärän kasvamiselle. Osaamista tuetaan Oulu Innovaatioallianssi -yhteistyöllä sekä Oulu Campus Linnanmaa ja Kontinkangas alueiden kehittämisellä. Kaupungin vetovoimaa vahvistetaan Kulttuuripääkaupunki Oulu 2026 -hankkeella. Lisäksi tärkeää on vahvistaa ydinkeskusta-alueen elinvoimaa muun muassa asemanseudun ja torialueen kehittämisellä. Alueen saavutettavuuden paraneminen on tärkeää ja sitä edistetään vaikuttamalla erityisesti rata- ja tieyhteyksien ja kansainvälisten lentoyhteyksien paranemiseen ja merikaapelin toteutumiseen. Vetovoimainvestoinneissa iso riski on, että toteutuminen viivästyy ja investointien vetoimaisuus ei ole samaa luokkaa kuin kuudessa suurimmassa verrokikaupungissa.

Johtaminen

Nykyinen johtamisjärjestelmä on otettu käyttöön vuonna 2016. Hyvä johtaminen ja hallinto edellyttävät luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden roolien, tehtävien ja vastuujakojen selkeää määrittelyä. Vuonna 2019 on valmistunut ylimmän poliittisen ja viranhaltijajohdon toimivuutta koskeva arviointi. Arvioinnin perusteella tehdään tarvittavat kehitystoimenpiteet.

Asiakaslähtöisyys ja useat ilmiöt kuten digitalisaation aiheuttama murros edellyttävät toimivaa poikkihallinnollista yhteistyötä sekä kaupungin sisällä että keskeisten sidosryhmien kanssa. Vastuualuerajat ylittävä toiminta edellyttää toimivaa johtamista, yhteisten tavoitteiden asettamista ja sitoutumista yhteisten tavoitteiden toteuttamiseen. Viranhaltijajohtamisen ja poikkihallinnollisen yhteistyön toimivuutta on arvioitu Hallinto- ja asiantuntijatehtävien kehittämisen projektin (Haka) valmistelun yhteydessä. Kehitystoimenpiteet päätetään vuoden 2020 aikana

Talous

Taloudelliset riskitekijät liittyvät toimintamenojen hallintaan väestön kasvaessa ja palvelutarpeen muuttuessa. Palveluverkoissa olevien kiinteistöjen määrä ja laatu ylittävät tällä hetkellä kaupungin kantokyvyn, mikä edellyttää palveluverkostojen edelleen supistamista. Myös ulkopuolisen rahoituksen saaminen hankkeisiin voi muodostua haasteelliseksi.

Oulun kaupunki velkaantuu edelleen muun muassa korkoiden investointimenojen johdosta. Tilanne johtaa pitkään jatkuessaan negatiiviseen kierteseen eli verojen ja maksujen korotuksiin sekä palvelutason heikkenemiseen. Uhkana on, että korkomenot kasvavat ja rahoituksen kustannukset vievät liikkumavaraa muulta toiminnalta. Oulun kaupungin taloustilanteen analyysi on kuvattu luvussa 6.

Talouden hallintaan liittyviä keinoja ovat muun muassa rakenteellisten muutosten suunnittelu ja toimeenpano, toiminnan tehostaminen ja talouden kriittinen tarkastelu, kustannustietoisuuden lisääminen sekä toimiva seurantaljärjestelmä ja nopea poikkeamiin reagointi. Oulun kaupunki on ostanut kaupungin talouteen liittyvän ulkoisen arvioinnin, jotta löydettäisiin keinoja Oulun kaupungin talouden sopeuttamiseen. Tarkoituksena on lisäksi benchmarkata muiden isojen kaupunkien toimintaa. Ulkopuolisella selvityksellä ja arvioinnilla saadaan taustatietoa päätöksenteon tueksi esimerkiksi kaupungin palveluverkon suunnitteluun sekä Muutosohjelma Oulu 2020 päivittämiseen.

Rahoitus

Rahoitusta hankitaan investointien rahoittamiseen ja maksuvalmiuden turvaamiseen. Rahoituksen korkoriski on pienentynyt alhaisena jatkuvan korkotason ansiosta. Alhainen korkotaso ei täysin poista korkoriskiä, joten korkoriskiä hallitaan myös suojauksilla (n. 60 % lainakannasta), joka tarkoittaa kiinteäkorkoisten lainojen ja korkosuojauksien hyödyntämistä. Riskiä hallitaan myös pitkällä laina-ajoilla.

Maksuvalmiusriskiä hallitaan kassan riittävyyttä ja rahoituksen tarvetta säännöllisesti arvioimalla. Aktiivinen ja enakoiva maksuvalmiuden seuranta mahdollistaa erilaisten rahoitusvaihtoehtojen hyödyntämisen. Maksuvalmiuden turvaamiseksi hyödynnetään perinteisten rahoituslähteiden lisäksi puitelainaohjelmia, jotka mahdollistavat useiden vuosien kilpailukykyisen rahoituksen. Keskeisenä ohjaavana dokumenttina on valtuuston päättämien varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteiden noudattaminen.

Korko- ja rahoitusriskin hallintaa kehitetään käytössä olevien lainojen, suojauksen, sijoitusten ja takausten hallinnan järjestelmiä hyödyntämällä arvioinnissa, seurannassa ja raportoinnissa. Takauksia ja antolainoja myönnetään vain tytäryhteisöille. Myönnettäviin takauksiin ja antolainoihin vaaditaan vastavakuudet kuntalain linjauksen mukaisesti ja riskin minimoimiseksi.

Palvelut

Oulun kaupungin palvelujen järjestämisellä ja tuottamisen tavalla on merkittäviä vaikutuksia sekä kaupungin rakenteisiin ja talouteen että kaupunkilaisille tarjottaviin palveluihin. Ikäihmisten määrän kasvu ja pienten lasten osuuden väheneminen palveluissa muokkaa toimintaympäristöämme tulevaisuudessa yhä enemmän. Keskeiset riskit liittyvät talouden kantokyvyn huomioivaan palvelujen turvaamiseen, palvelutarpeen kysynnän muutoksiin sekä menojen kasvua hillitsevien ja palvelu- ja hoitoketjujen sujuvuuteen kohdistuvien toimenpiteiden heikkoon vaikuttavuuteen.

Nykyinen palvelutaso, -rakenne, asiakkuuksien kokonaishallinnan hyödyntämispotentiaali ja osittain hajautunut yhdyskuntarakenne edellyttävät muutoksia, jotta kaupungin toimintaedellytykset turvataan taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi. Päätöksenteon tueksi tarvitaan yhteistä jalostettua tietoa ja toimivaa poikkihallinnollista yhteistyötä. Oulun kaupungissa merkittävä määrä asiakaspalvelusta on mahdollista hoitaa Oulu10-palvelukonseptia hyödyntämällä. Oulu10-palvelukonsepti mahdollistaa asiakkaalle monikanavaiset palvelut yhden luukun periaatteella.

Hyvinvointipalveluiden osalta keskeiset riskit liittyvät palvelujen turvaamiseen, palvelutarpeen kasvua hillitsevien ja palvelu- ja hoitoketjujen sujuvuuteen kohdistuvien toimenpiteiden heikkoon vaikuttavuuteen ja monituotajuuden hyödyntämisen mahdollisuuksien heikentymiseen (esim. markkinoiden toimivuus ja sovitun laatutason toteutuminen). Riskinä on myös henkilöstön saatavuus ja vaihtuvuus. Haasteena palveluiden toimivuudelle ja kehittämiselle on kilpailu osaavasta henkilökunnasta muiden toimijoiden kanssa. Kansallisten linjausten mukaisesti riskien arvioinnissa ja seurannassa painopistettä siirretään yhä enemmän kohti järjestelmällistä omavalvontaa. Oma-valvonnassa esille nousseita riskejä minimoidaan ja ennaltaehkäistään suunnitelman mukaisesti.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden osalta toimintaympäristöön liittyviä riskejä ovat palvelun kysynnän muutokset ja yksityiseen palvelutuotantoon liittyvät äkilliset muutokset, oppilasmääräennusteiden saatavuus ja oikeellisuus sekä valtakunnallisesti kunnan ja valtion/maakunnan tehtävien suhde tulevaisuudessa. Ikäihmisten määrän kasvu ja pienten lasten osuuden väheneminen palveluissa muokkaa toimintaympäristöämme tulevaisuudessa yhä enemmän. Riskejä pyritään hallitsemaan seurannalla ja nopealla reagoinnilla sekä tuottamalla palvelut muutuneiden tilanteiden mukaisesti.

Digitalisaatio palveluiden kehittämisessä

Digitalisaation hyödyntäminen on yksi Oulun kaupunkistrategian keskeisistä painopisteistä. Kaupunkikonsernin tavoitteena on uudistaa palvelutuotantomallia tehokkaammaksi, tehostaa palveluprosesseja automatisoimalla prosessin vaiheita sekä parantaa tiedolla johtamista. Digitalisaatiossa on tunnistettu seuraavat riskit: toimialat eivät tunnista uutta ja tehokkaampaa digitalisaatiota hyödyntävää toimintamallia palveluntuottamiseksi, markkinoilta ei löydy sopivaa teknologiaratkaisua prosessin tehostamiseksi tai uudistamiseksi, valitun teknologiaratkaisun hankinta tai käyttöönotto ja siihen liittyvä muutosjohtaminen epäonnistuu.

Riskien hallintakeinoina ovat keskeisten toimialakohtaisten ja yhteisten kehittämiskohteiden tunnistaminen yhteistyönä, toimeenpano ja seuranta johtoryhmätasolla. Kehittämiskohteille määritellään vaikuttavuustavoitteet, joiden toteutuminen varmistetaan muutoksenjohtamisen

keinoin. Digitaalisten ratkaisujen suunnittelussa, hankinnoissa ja käyttöönotoissa hyödynnetään Oulun Digin asiantuntijoita ja osaamista.

ICT-toiminta

Oulun kaupunkikonsernin toiminta ja palvelut ovat kriittisesti riippuvaisia tieto- ja viestintäteknologian toimintavarmuudesta ja tietoturvallisuudesta. Kaupungin tietoturvan ja ICT-varautumisen kehittämiseksi on hyväksytty tietoturvapoliittikka, missä on määritelty keskeiset kehittämis-toimenpiteet. Tietoturvalliset toimintamallit luovat vahvan perustan digitalisaation kehittämiselle. Tietoturvan ja tietosuojaohjaaminen ja seuranta sekä ICT-palveluiden järjestäminen on vastuutettu Oulun Digi -liikelaitokselle.

Tietoturvan ja tietosuojaohjaamisen osalta kaupunki valmistautuu uuden tiedonhallintalain (1.1.2020) tuomiin vaatimuksiin ja jatkaa EU:n tietosuoja-asetuksen ja kansallisen tietosuojaohjaamisen mukaisen toimintamallien kehittämistä. Toimenpiteillä edistetään yhteiskunnan toimijoiden tiedonhallinnan yhdenmukaisuutta, tietoturvallisuutta ja tuetaan digitaalisia toimintamalleja. Tavoitteena on kaupungin palvelu-toiminnan henkilötietojen oikeaoppinen ja tarkoituksenmukainen käsittely. Toiminnan luotettavuutta tuetaan käyttövaltuus-, lokitietojen- ja tietoturvapöytäkirjojen hallintaa kehittämällä. Henkilökunnan tietoturva- ja tietosuoja-tietoisuutta parannetaan säännöllisen koulutuksen avulla. Digitalisaation kehittämisen toimenpiteitä ja uusien tietoteknisten ratkaisuiden vaatimustenmukaisuutta ja soveltuvuutta arvioidaan tietoturvan ja tietosuojaohjaamisen näkökulmasta.

Tietoturvallisen toiminnan vaatimukset kasvavat ja kyberturvallisuusuhkia ilmenee yhä enemmän. Kaupungin toiminnan kannalta yksi keskeisimmistä ICT-infrastruktuurin osa-alueista on tietoliikenneverkko, minkä toimintavarmuutta parannetaan tietoliikennelaitteistoja ja datakeskuspalveluita päivittämällä. Tietojen ja tietojärjestelmien kriittisyyttä arvioidaan varautumisen ja riskienhallinnan näkökulmasta. Palvelutoiminnan jatkuvuuden turvaamista parannetaan kyberturvallisuuden havainnointikyvykkyyden, tietoturvaohjeiden hallinnan kehittämisellä ja keski-tetyn valvomotoiminnan kehittämisellä. Kaupunki on vaiheittain siirtymässä pilvipalveluiden käyttöön. Tämän myötä ICT-infrastruktuurin laajuutta ja järjestämistapaa arvioidaan toimintaympäristön muutosten myötä. Kaupunki on vahvasti verkostoitunut kansallisen digitaalisen turvallisuuksien kehittämiseen.

Henkilöstö

Digitalisaatio on muuttamassa työskentelytapoja ja -välineitä, millä on vaikutusta henkilöstön tulevaisuuden osaamisvaatimuksiin. Eläköitymisen myötä kaupunkiorganisaatiosta poistuu paljon tietotaitoa ja ns. hiljaista tietoa, joiden säilyminen organisaation käytössä henkilöstömuutoksissa on haastavaa. Kilpailu osaavista henkilöistä on kiristynyt sekä yksityisen sektorin että valtion kanssa.

Riskinä on osaavan henkilöstön saatavuus ja toisaalta pyryvyys Oulun kaupungin palveluksessa.

Osaamiseen liittyviä riskejä hallitaan mm. hyvällä henkilöstösuunnittelulla, tarjoamalla koulutusmahdollisuuksia, huolehtimalla työhyvinvoinnista ja -tyytyväisyydestä ja satsaamalla työpaikan houkuttelevuuteen. Henkilöstön osaamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota asiantuntemuksen varmistamiseksi tulevaisuuden vaatimuksissa. Osaamisen ja kyvykkyyden kehittämisen toimintaympäristön tarpeita vastaavaksi tulee olla jatkuvaa työtä.

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä on noussut v. 2017 jälkeen. Poissaoloista aiheutuu paitsi toiminnallisia häiriöitä myös merkittäviä kustannuksia esim. poissaoloajan palkkakuluina ja sijaiskustannuksina. Erityistä huomiota tulee kiinnittää riittävän varhaisiin toimenpiteisiin, työyhteisöjen toimivuuteen sekä hyvään esimiestyöhön ja johtamiseen

Infra ja kiinteistöt

Oulun kaupungin olemassa olevan infran rapautumista nopeuttavat vaativat luonnonolosuhteet ja ilmaston lämpeneminen. Korjausvelka kasvaa, kuntalaisten liikkumisen turvallisuus heikkenee sekä Oulun kaupungin imago pyöräilykaupunkina laskee huonossa kunnossa olevien liikenneväylien myötä. Infraan liittyvien riskien hallitsemiseksi korvausinvestointeihin on varattava riittävät resurssit.

Palveluverkkotarkastelun mukaan osa Oulun kaupungin kiinteistömässstä tulee jäämään käyttämättömäksi ja osa kiinteistöistä on jo nyt vajaakäytössä. Riskinä on, että käytöstä poistuvien kiinteistöjen ylläpitokustannukset jäävät edelleen rasittamaan kaupungin taloutta usean vuoden ajalle. Myös Oulun kaupungin tytäryhteisöjen omistuksessa on huomattava määrä kiinteistöjä, joiden hallinta ja kehittäminen ovat erityisen tärkeitä.

Konsernin pienenevät taloudelliset kokonaisresurssit vähentävät mahdollisuuksia rakennusten korjausinvestointeihin sekä kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon. Korjausvelan kasvu ja sen myötä kiinteistöjen kunnan rapistuminen ilmenee muun muassa sisäilmaongelmina. Riittämätön ylläpidon taloudellinen resursointi johtaa ennen pitkää siihen, että tilojen terveellisyys ja turvallisuus vaarantuu.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden operatiiviset riskitekijät liittyvät varhaiskasvatus-, perusopetus- ja lukiopalveluissa palveluverkon toimivuuteen sekä varhaiskasvatuspaikkojen ja perusopetuksen ja lukioiden tilojen riittävyteen.

Kiinteistöjen osalta maankäytön toteuttamisohjelman päivityksessä otetaan huomioon kouluverkko päätökset. Nykyisten tilojen käyttöä tulee tehostaa ja tarpeettomista tiloista luopua kiinteistöjä kehittämällä siihen erikseen määrätyn työryhmän toimesta.

Turvallisuus

Turvallisuuden osalta painopiste on edelleen palvelutuotannon turvallisuuden ja yleisötapahtumien turvallisuuden kehittämisessä. Kaupungin henkilöstö kokee uhkailua ja painostusta yhä useammin työssään. Hyvän asiakaspalvelun tuottamiseksi on tärkeää, että henkilöstö kokee olonsa turvalliseksi työssään ja tältä osin kehittämis työ on jatkuvaa.

Yleisötapahtumien turvallisuuden osalta kaupungin roolina on erityisesti tapahtumakäyttöön suunniteltujen ja osoitettujen paikkojen ja tilojen infran kehittäminen siten, että ne tukevat tapahtumien turvallista järjestämistä. Itse tapahtumien turvallisuudesta vastaa aina tapahtumanjärjestäjä poliisi- ja pelastusviranomaisten ohjeiden ja vaatimusten mukaisesti.

Oulun kaupunki toteuttaa turvallisuuskyselyn asukkailleen, minkä pohjalta tehdään vuosien 2020-2021 turvallisuusohjelma.

Vesihuolto

Vakavat riskit liittyvät edelleen raakaveden puhdistusprosessiin ja sen kapasiteettiin sekä raakaveden hankintaan. Näihin riskeihin ei ole pystytty varautumaan riittävästi.

Keskeisin riski liittyy tällä hetkellä raakaveden puhdistusprosessiin ja sen kapasiteettiin. Molemmat pintaveden puhdistuslaitokset ovat vanhoja ja rakenteet tulevat vaatimaan saneerauksia. Vakava ja pidempiaikainen häiriö toisessa laitoksessa vaarantaa vedensaannin, koska yksi laitos ei voi turvata pitkäaikaisesti koko vedentarvetta. Puhdistuslaitokset eivät myöskään ole kapasiteetiltaan sellaisia, että niitä olisi mahdollista saneerata vedentuotannon häiriintymättä. Asian kuntoon saattaminen on aloitettu, mutta on prosessina pitkä ja altis erilaisille häiriöille.

Oulun kantakaupungin (noin 150 000 asukasta) vedenhankinta on lähes yksinomaan Oulujoen raakaveden varassa ja valtakunnallisesti turvaluokitus on heikko (luokka III). Valtuusto teki päätöksen vedenhankinnan varmistamisesta toukokuussa 2015, minkä pohjalta lisätään pohjaveden käyttöä nykyisen pintavesijärjestelmän rinnalla, jolloin voidaan paremmin varautua erilaisiin vakaaviin häiriötilanteisiin. Vedenhankinnassa varaudutaan tekemään suuria investointeja lupaprosessin jälkeen.

Vesilaitosprosessit ovat erittäin riippuvaisia automaatio- ja tietojärjestelmistä, ict-ratkaisuista ja laajemmin koko kyberturvallisuuden tasosta, minkä osalta toimenpiteet suunnitellaan yhteistyössä kaupungin asiantuntijatahojen kanssa. Toimintariskeihin kuuluvat myös tärkeiden kemikaalien, laitteiden ja varaosien saatavuuden turvaaminen.

6 Oulun kaupungin talous

6.1 Tuloslaskelmaosa

Kuntalain yhtenä tarkoituksena on edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä. Kuntalaissa tarkastelussa on peruskuntaa laajempi kunnan toiminta ja toimintaa ohjataan kokonaisuutena riippumatta tehtävien organisointitavasta. Laaja toiminnan tarkastelu tarkoittaa konsernitasoista tarkastelua (liikelaitokset, tytäryhtiöt, kuntayhtymät, osakkuusyhteisöt) sekä toiminnan järjestämistä yhteistoimintana, avustuksilla ja ostopalveluina.

Talousarvion valmistelussa on lähtökohtana talouden tasapaino. Verotulojen, valtionosuuksien ja toimintatulojen lähivuosien kehitys määrittää toiminnan kasvuvaran. Tavoitteena on nostaa vuosikate tasolle, joka vastaa poistojen ja investointien määrää. Tähän tavoitteeseen ei nykyisellä toiminnan rakenteella päästä. Vuosikatteen tavoitetaso on noin 80-100 milj. euroa.

Kilpailukyky sopimus (kiky-sopimus) on kesällä 2016 solmittu työehtosopimus, jonka avulla pyrittiin parantamaan Suomen talouden kilpailukykyä ja työllisyyttä. Sopimus sisälsi palkkatason jäädyttämistä, työajan pidentämistä, lomarahojen leikkauksia ja työnantajamaksujen vähentämistä. Kikyn pohjalta neuvoteltiin ratkaisu, jonka mukaan kunta-alan virka- ja työehtosopimukset ovat voimassa 1.2.2017–31.1.2018. Vuoden 2019 aikana päättyvän lomamääräytymisvuoden tammi-maaliskuussa kertyvät lomarahat maksetaan vähennettynä eli lomarahojen leikkaus vaikuttaa vuoden 2019 henkilöstömenoihin kolmen kuukauden osalta.

Oulun kaupungin laskelmiin vaikuttaa vuosittain liikelaitosten yhtiöittämiset ja toimintojen siirrot. Vuonna 2014 yhtiöityivät liikelaitokset Oulun Satama ja Nallikari. Liikelaitokset Oulun Energia ja Oulun Jätehuolto sekä ympäristölaboratorio yhtiöityivät vuoden 2015 alussa. Oulun Konttori liikelaitoksesta siirtyi keväällä 2015 tulkkipalvelut ja vuoden 2017 alusta siirtyi liikelaitoksen toiminnoista myös suurin osa Monetra Oy:hyn. Oulun Työterveys liikelaitoksen yhtiöityminen tapahtui vuoden 2017 alussa. Liikelaitos Oulun Serviisi on ostanut ateriaita vuoden 2017 lokakuusta alkaen Tuotantokeittiö Oy:stä, johon myös siirtyi Oulun Serviisi liikelaitoksen henkilöstöä vuoden 2017 aikana. Lisäksi vuoden 2017 alusta siirtyi perustoimeentulotuki Kellalle. Kaupungille jäi edelleen vastuu täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulosta sekä Kelan asiakasohjaukset sosiaalipalveluihin.

Vuoden 2018 aikana päätettiin liikelaitoksia koskevista organisaatiomuutoksista ja samassa yhteydessä tarkistettiin myös uusien liikelaitosten kustannusrakenteita. Oulun Teknisen liikelaitoksen, Oulun Serviisi liikelaitoksen ja Oulun Tilakeskus liikelaitoksen toiminta loppui 31.12.2018. Uudet liikelaitokset aloittivat toiminnan 1.1.2019. Oulun Teknisen liikelaitoksen tuottamat palvelut on tuotettu tämän jälkeen kahdessa eri liikelaitoksessa. Uusi liikelaitos, Oulun Infa –liikelaitos, muodostettiin Oulun Teknisen liikelaitoksen maarakennuspalveluista ja ympäristön ylläpitopalveluista (sisältäen ulkoliikuntapaikkojen hoidon). Vuoden 2019 aikana selvitetään tarkemmin yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden katu- ja viherpalveluiden tehtävien sijoittumista liikelaitokseen.

Oulun Serviisistä, Oulun Tilakeskuksesta ja Oulun Teknisen liikelaitoksen kiinteistö- ja logistiikkapalveluista (pois lukien ulkoliikuntapaikkojen ylläpitopalvelut) muodostettiin uusi liikelaitos, Oulun Tilapalvelut -liikelaitos. Uusi liikelaitos tuottaa julkisten toimintojen kiinteistönpito- ja käyttäjäpalveluita Oulun kaupungin käyttäjähallitokunnille sekä tilojen omistajalle (rakennusomaisuuden taseyksikkö).

Vuoden 2019 alusta aloitti konsernihallinnon tietohallinnosta ja Oulun Tietotekniikka liikelaitoksesta muodostettu uusi liikelaitos, Oulun Digi -liikelaitos. Liikelaitoksen vastuulla on keskeisten strategisten asioiden valmistelu ja toimeenpano. Liikelaitos johtaa kaupunkilaajuisia tietojärjestelmiä ja ICT-ratkaisuja. Uuden digiliikelaitoksen perustamisen tavoitteena on kuntalaisten palvelutoiminnan kehittäminen digitalisaation avulla ja oman ICT-palvelutoiminnan kehittäminen.

Rakennusomaisuuden taseyksikkö, joka aloitti toiminnan 1.1.2019 kaupunginhallituksen alaisuudessa, omistaa kaupungin hallintokuntien käytössä olevan rakennusomaisuuden. Taseyksiköllä ei ole henkilöstöä. Taseyksikön vastuulla on erillis- ja perusparannusinvestoinnit ja niiden rahoitus.

Laskelmissa ei ole otettu huomioon sote- ja maakuntaudistuksen vaikutuksia. Vuonna 2017 hyväksyttiin muutosohjelma. Muutosohjelman tuloksia hyödynnetään tulevien talousarvioiden valmistelussa. Muutosohjelman Oulu 2020 tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa ja taloutta sekä luoda pohja tarvittaville henkilöstöpoliittisille linjauksille, yhteistoimintamenettelylle ja organisaatiomuutoksille.

Laskelmien taustaoletukset:

- Laskelmat on laskettu veroprosenteilla, jotka ovat vuoden 2019 tasossa.
- Verot on arvioitu 9.10. tilanteen mukaan.
- Laskelmat eivät sisällä työehtosopimusten

mahdollisia vaikutuksia. Kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus KVTES 2018–2019 on voimassa 1.2.2018–31.3.2020.

- Uuden hallituksen päätösten vaikutukset täsmennyvät myöhemmin.

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Oulun kaupunki											
Toimintatulot	428 425	414 151	255 040	249 821	255 682	240 762	253 583	252 000	240 993	240 903	240 804
Valmistus omaan käyttöön	17 810	15 860	19 345	17 687	17 829	14 048	15 493	16 046	16 224	14 874	14 877
Toimintamenot	-1 292 495	-1 299 015	-1 203 902	-1 216 685	-1 216 934	-1 248 889	-1 315 441	-1 301 055	-1 345 270	-1 370 224	-1 390 780
Toimintakate	-846 260	-869 003	-929 518	-949 176	-943 424	-994 079	-1 046 366	-1 033 010	-1 088 053	-1 114 447	-1 135 099
Verotulot	692 700	708 151	734 160	743 649	764 560	766 896	792 626	792 626	837 999	876 313	911 681
Valtionosuudet	225 083	230 337	253 771	273 358	269 900	273 284	279 000	278 985	291 053	290 013	296 033
Rahoitustulot ja -menot	8 835	5 719	26 909	8 435	28 126	11 796	8 536	8 984	5 390	2 901	852
Korkotulot	5 438	6 024	13 133	10 726	10 576	10 411	9 996	10 028	10 004	9 722	9 547
Muut rahoitustulot	14 352	10 226	25 837	8 991	32 076	20 099	11 271	11 450	7 696	7 504	7 063
Korkomenot	-9 125	-9 644	-8 829	-10 148	-10 976	-10 738	-11 403	-10 500	-10 997	-13 012	-14 436
Muut rahoitusmenot	-1 830	-888	-3 232	-1 134	-3 550	-7 976	-1 328	-1 995	-1 313	-1 313	-1 322
Vuosikate	80 359	75 204	85 323	76 266	119 163	57 897	33 797	47 585	46 389	54 781	73 468
Poistot ja arvonalentumiset	-128 507	-100 388	-81 227	-80 982	-80 640	-81 437	-81 851	-85 856	-82 435	-83 435	-83 866
Suunnitelmapoistot	-128 507	-100 388	-79 616	-80 982	-80 424	-80 666	-81 647	-80 998	-82 235	-83 235	-83 666
Arvonalentumiset	0	0	-1 611	0	-216	-771	-204	-4 857	-200	-200	-200
Satunnaiset erät	0	341 458	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset tulot	0	341 458	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-48 148	316 274	4 096	-4 716	38 522	-23 539	-48 054	-38 270	-36 046	-28 654	-10 398
Poistoeron muutos	7 350	8 364	3 327	2 887	1 712	-3 969	-3 841	3 425	-4 033	1 092	1 092
Vapaaehtoisten varausten muutos	917	-2 300	-3 900	-12 300	2 800	8 200	5 000	0	5 000	0	0
Rahastojen muutos	-3 883	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-43 764	322 338	3 523	-14 129	43 034	-19 309	-46 895	-34 845	-35 079	-27 562	-9 307

Tilinpäätökset sisältävät vuosittain kertavaikutteisia eriä, jotka parantavat tulosta. Lisäksi tulokseen vaikuttavina voi olla myös kertavaikutteisia eriä, jotka huonontavat tulosta. Näiden vaikutus on ollut kaupungin tulokseen kuitenkin vähäisempi kuin positiivisten kertavaikutteisten erien vaikutus. Vuodelle 2020 ei ole tiedossa suuria kertavaikutteisia eriä tai ne ovat niin epävarmoja, ettei niitä varovaisuuden periaatteen mukaan voida ottaa mukaan laskelmiin.

Tilinpäätös 2015 sisälsi osinkotuloja n. 22 milj. euroa, joista Partnera Oy:ltä saatuja osinkoja n. 20 milj. euroa. Lisäksi tilinpäätös 2015 sisälsi Partnera Oy:n pääomanpalautusta n. 7 milj. euroa, joka kirjautui toimintatuottoihin. Vuonna

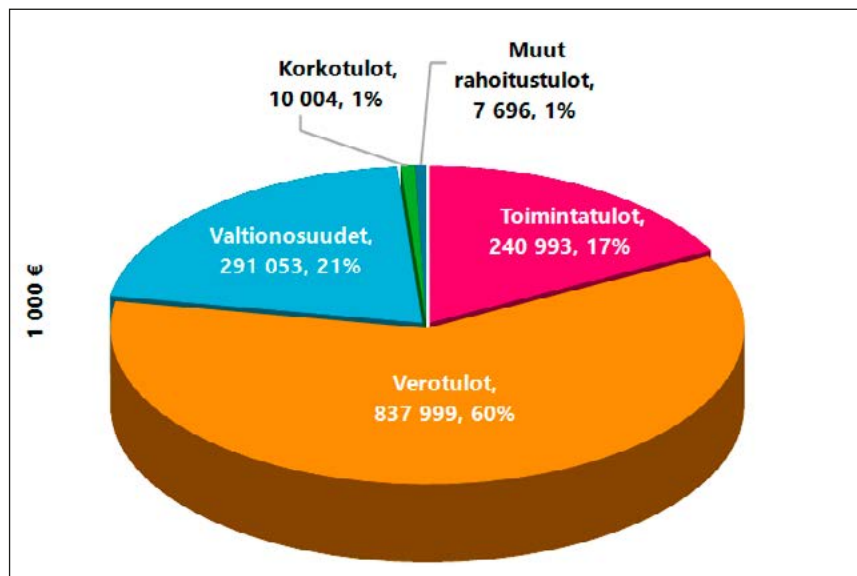
2017 Partnera Oy maksoi kaupungille osinkoja n. 26,3 milj. euroa. Vuoden 2018 tilinpäätöstä paransi Technopoliksen osakkeiden myyntivoitto 9,4 milj. euroa, joka kirjautui muihin rahoitustuottoihin. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri maksoi vuonna 2019 maankäyttökorvauksia 9,8 milj. euroa, jotka on kirjattu muihin toimintatuottoihin.

Oulun kaupunki sai vuosina 2014-2015 yhdistymisavustuksia n. 1,8 milj. euroa vuosittain. Valtionosuuksien menetysten kompensaaiona saatiin viitenä vuotena 6,6 milj. euroa vuosittain. Valtionosuuksien kompensatiot loppuivat vuonna 2018.

KERTAVAIKUTTEISET ERÄT						
Kertavaikutteiset tulot, milj. euroa	TA2020	ENN2019	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Yhdistymisavustus	-	-	-	-	-	1,8
Valtionosuuden kompensatio	-	-	-	6,6	6,6	6,6
Autopaikkavelvoitemaksut	-	-	-	-	-	3,1
Oulun Asuntohankinta Oy osakekauppa	-	-	-	-	2,1	-
Pateniemen rannan sop.korvaukset	-	-	-	3,6	-	-
Partnera Oy pääoman palautus	-	-	-	-	-	7,1
Keskustan terveysaseman myynti (Sammakkotalo)	-	-	-	-	1,2	-
Maankäyttökorvaus PPSHP	-	9,8	-	-	-	-
Medipolis GMP Kiviharjuntie	-	-	-	1,2	-	-
Valistustalo Oy:ltä saatu viimeinen jako-osuus	-	-	0,9	-	-	-
ELY-avustuksen tuloutus	-	-	1,0	-	-	-
Partnera osinko	-	-	-	26,3	-	21,5
Technopoliksen osakkeiden myyntivoitto	-	-	9,4	-	-	-
Rahoitusarvopaperit myyntivoitot/tappiot netto	0,2	0,4	0,3	0,5	0,6	1,6
Yhteensä	0,2	10,2	11,6	38,2	10,5	41,7
Kertavaikutteiset menot, milj. euroa						
TA2020	ENN2019	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015	
Oulu-Koillismaa pelastuslaitos pakollinen varaus (kohdistettu henkilöstömenoihin)	-	-	-	-	-3,5	
Tuloksellisuuserä (henkilöstömenot)	-	-	-3,2	-	-	
Rahoitusarvopaperit arvostukset netto	-0,3	1,0	-6,8	-1,4	0,4	-2,2
Yhteensä	-0,3	1,0	-10,0	-1,4	0,4	-5,7
YHTEENSÄ VAIKUTUS VUOSIKATTEESEEN						
	-0,1	11,2	1,6	36,8	10,9	36,0
Pysyvien vastaavien arvonalentumiset	-0,2	-4,0	-0,8	-0,2	-3,3	-1,6
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-0,2	-4,0	-0,8	-0,2	-3,3	-1,6
YHTEENSÄ VAIKUTUS YLI- JA ALIJÄÄMÄÄN						
	-0,3	7,2	0,8	36,6	7,6	34,4

Liikelaitosten yhtiöityminen näkyy kaupungin tulopohjassa ulkoisten toimintatulojen osuuden laskuna. Korkotulot sisältävät antolainoista, muista sijoituksista ja talletuksista sekä maksuliikenneteileiltä saadut korkotulot. Muihin rahoitustuloihin sisällytetään verotilityskorot, osingot

ja osuuspääomien korot, viivästyskorot, ei suojaavan korkovaihtosopimuksen korkotuotot sekä kurssivoitot rahoituslainoista ja arvopapereiden luovutusvoitot. Ulkoisista myyntituloista tarkempi erittely kohdassa 6.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin tulokseen ja rahoitukseen.

Kuva 7. Oulun kaupunki tulopohja TA2020

Tunnusluvut	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Asukasluvu vuoden lopussa	193 832	196 194	198 583	200 600	202 341	203 659	205 319	207 072	208 824	210 577
Tulovero-%	19,25	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00
Yhden vero-%:n tuotto, 1 000 €	32 436	31 574	32 663	33 217	33 293	33 250	34 476	36 578	38 315	39 941
Tuloslaskelman tunnusluvut										
Toimintatulot/Toimintamenot %	33,6	32,3	21,5	20,8	21,3	19,5	19,6	18,1	17,8	17,5
Toimintakate €/asukas	-4 366	-4 429	-4 681	-4 732	-4 663	-4 881	-5 031	-5 254	-5 337	-5 390
Vuosikate/Poistot %	62,5	74,9	105,0	94,2	147,8	71,1	55,4	56,3	65,7	87,6
Vuosikate €/asukas	415	383	430	380	589	284	232	224	262	349
Rahoituslaskelman tunnusluvut										
Investointien tulo-rahoitus-%	36,3	10,5	74,4	61,3	107,8	44,5	39,1	32,5	41,3	49,6
Nettoinvestoinnit €/asukas	1 142	3 641	577	621	546	639	593	689	635	703
Lainakanta €/asukas	2 858	3 266	3 300	3 346	3 126	3 170	3 481	3 894	4 217	4 520
Lainanhoitokate	2,2	2,2	1,0	2,6	1,5	1,9	1,6	2,1	1,9	2,4
Suhteellinen velkaantuneisuus %	58	62	69	70	65,7	66,1	54,0	58,9	62,6	65,7

Toimintatulot prosenttia toimintamenoista = $100 \cdot \text{Toimintatulot} / (\text{Toimintamenot} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistonalaista investoinneista = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno}$

Nettoinvestoinnit = $\text{Bruttoinvestoinnit} - \text{rahoitusosuudet investointimenoihin}$

Investointien tulo-rahoitus-% = $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Nettoinvestoinnit}$

Suhteellinen velkaantuneisuus = $(\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakat}) / \text{Käyttötulot}$

Vuodesta 2019 alkaen: Suhteellinen velkaant. = $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaeht. varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakat})$

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate mittaa kunnan tulo-rahoituksen riittävyyttä lainojen korkojen ja lyhennysten maksuun:

Lainanhoitokate < 1 lainanhoitokyky heikko

Lainanhoitokate 1-2 lainanhoitokyky tyydyttävä

Lainanhoitokate > 2 lainanhoitokyky hyvä

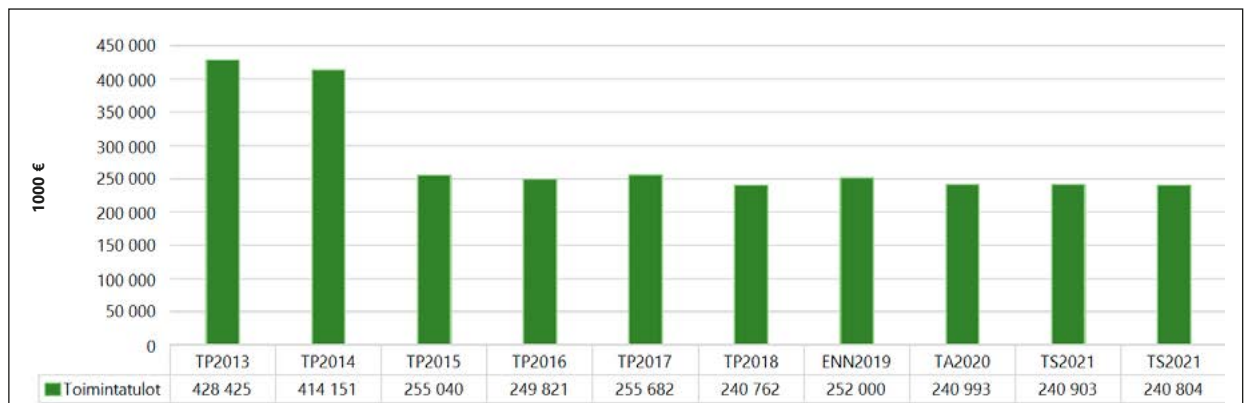
Muutokset %	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Toimintakate	3,6	2,7	7,0	2,1	-0,6	5,4	3,9	5,3	2,4	1,9
Verotulot ja valtionosuudet	3,5	2,3	5,3	2,9	1,7	0,6	3,0	5,4	3,3	3,5

Oulun kaupungin toimintakate kehitys ja verorahoituksen kehitys

Vertailua nettomenojen ja verorahoituksen välillä vaikeuttaa vuosina 2019 ja 2020 päätetyt ja tapahtuneet

muutokset verotuloissa ja valtionosuuksissa, jota on avattu kohdassa 6.1.4 Verotulot ja 6.1.5 Valtionosuudet.

6.1.1 Toimintatulot

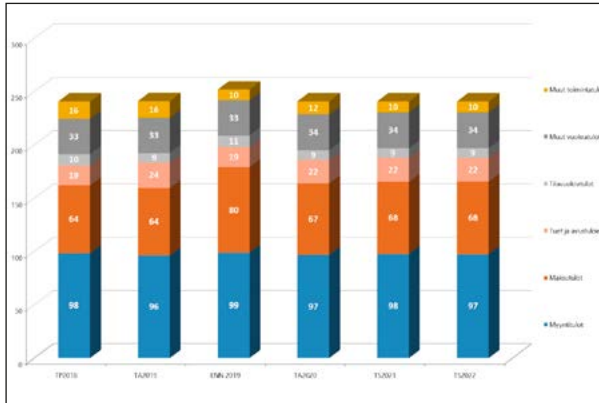

Kuva 8. Oulun kaupungin ulkoisten toimintatulojen kehittyminen

Ulkoisissa toimintatuloissa myyntitulojen laskussa näkyy liikelaitosten yhtiöitymiset, vuonna 2015 erityisesti Oulun Energia liikelaitoksen yhtiöityminen. Vuoden 2019 toimintatulojen ennustetta nostaa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin maksamat maankäyttökorvaukset 9,8 milj. euroa ja laskee maanmyyntivoittojen vähentyminen 4,5 milj.

eurolla. Lisäksi vuoden 2019 ennustetta nostavat muut maankäyttökorvaukset, joiden arvioidaan olevan 5,9 milj. euroa yli talousarvion. Kun verrataan vuoden 2020 arviotuja toimintatuloja vuoden 2019 ennusteeseen ja otetaan huomioon edellä mainitut erät, on toimintatuloissa kasvua ennusteeseen nähden n. 0,5 % (1,3 milj. euroa).

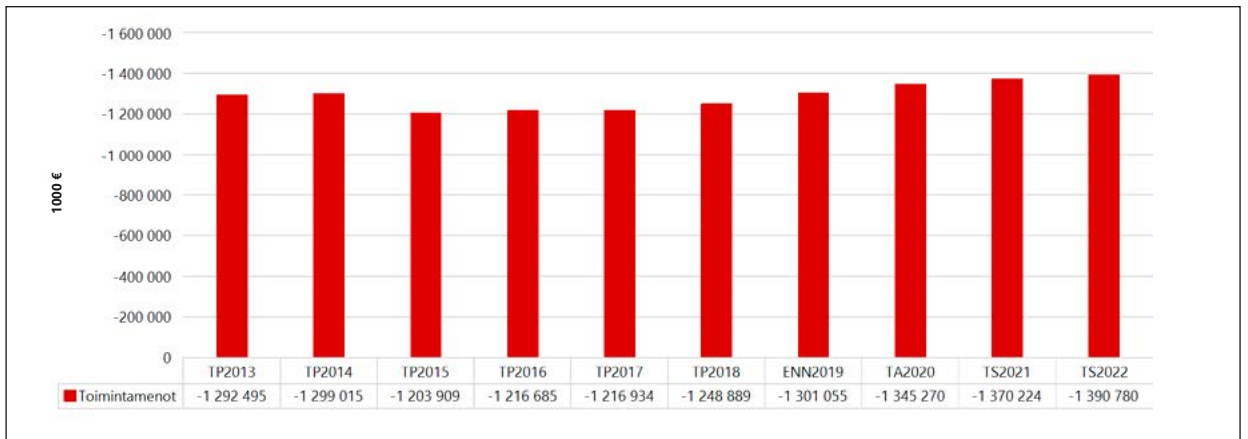
Peruskunnan ulkoiset toimintatulot ovat kaupungin toimintatuloista n. 68 %. Liikelaitosten toimintatulojen osuus on n. 30 %. Alla olevissa taulukoissa on esitettyä peruskunnan ja liikelaitosten ulkoiset toimintatulot ja niiden osuudet koko kaupungin ulkoisista toimintatuloista.

Kuva 9. Oulun kaupungin ulkoisten toimintatulojen jakautuminen (M €).

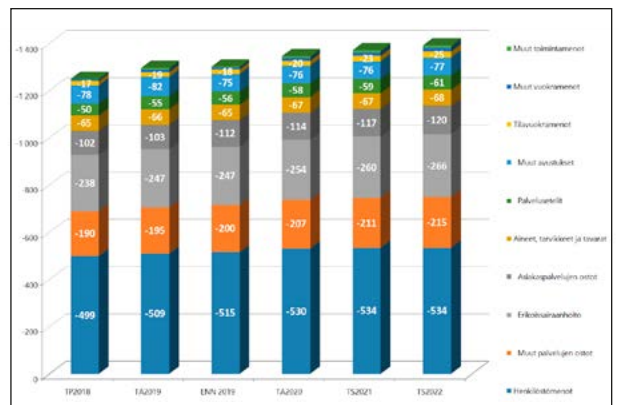
Peruskunnan ulkoiset toimintatulot, 1 000 €	TA2020	%
Tarkastuslautakunta	2	0,0 %
Kaupunginhallitus	2 624	1,1 %
Hyvinvointilautakunta	53 000	22,0 %
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	28 967	12,0 %
Rakennuslautakunta	3 449	1,4 %
Yhdyskuntalautakunta	75 231	31,2 %
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	54 931	22,8 %
Joukkoliikenne	20 300	8,4 %
Peruskunta yhteensä	163 272	67,7
Liikelaitosten ulkoiset toimintatulot, 1 000 €	TA2020	%
Oulun Vesi -liikelaitos	34 658	14,4
Business Oulu -liikelaitos	7 933	3,3
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	23 539	9,8
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	2 212	0,9
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	1 177	0,5
Oulun Infra -liikelaitos	783	0,3
Oulun Digi -liikelaitos	3 273	1,4
Liikelaitokset yhteensä	73 574	30,5
Taseyksiköiden ulkoiset toimintatulot, 1 000 €	TA2020	%
Rakennusomaisuuden taseyksikkö	4 147	1,7
Taseyksiköt yhteensä	4 147	1,7

6.1.2 Toimintamenot

Kuva 10. Oulun kaupungin ulkoisten toimintamenojen kehittyminen

Oulun kaupungin ulkoiset toimintamenot kasvavat ennusteissa 2019 vuoteen 2018 verrattuna n. 4,2% (52 M€) ja vuoden 2020 talousarviossa ennusteeseen 2019 verrattuna n. 3,4 % (44 M€). Vuoden 2019 ennusteeseen verrattuna kasvut ovat henkilöstömenoissa (15,4 M€), palvelujen ostoissa (15,5 M€) ja avustuksissa (2,5 M€), joissa kaikissa kasvua on 2,9 %. Palvelujen ostot sisältävät myös erikoissairaanhoidon ostot. Avustuksiin sisältyvät palveluseteliostot kasvavat talousarviossa 2020 vuoteen 2019 verrattuna n. 3,2 % (1,8 M€). Aineissa ja tarvikkeissa kasvua on 2,9 % (1,8 M€). Ulkoiset tilavuokrat kasvavat vuoden 2019 ennusteeseen verrattuna 6,9 % (1,3 M€).

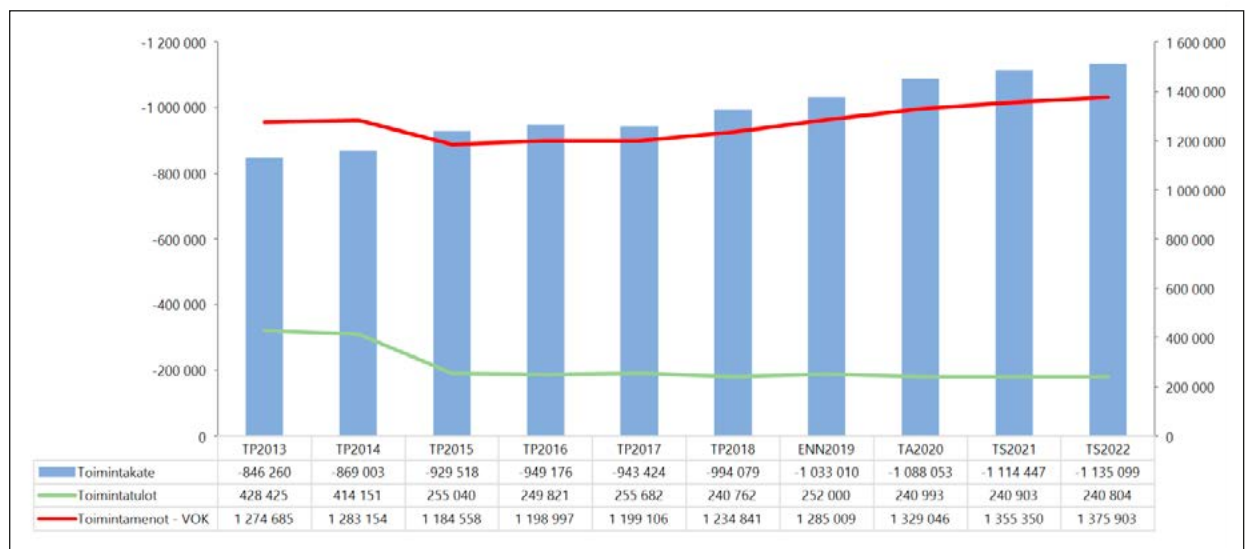

Kuva 10. Oulun kaupungin ulkoisten toimintamenojen jakautuminen (M €)

Oulun kaupungin ulkoisista toimintamenoista peruskunnan osuus on n. 81,5 % ja liikelaitosten osuus n. 18,2 %. Alla olevissa taulukoissa on peruskunnan lautakuntien ulkoiset toimintameno ja liikelaitosten toimintameno vastavasti sekä ulkoisten toimintamenojen osuudet koko kaupungin ulkoisista toimintamenoista.

Peruskunnan ulkoiset toimintameno, 1 000 €	TA2020	%
Keskusvaalilautakunta	-2	0,0
Tarkastuslautakunta	-615	0,0
Kaupunginvaltuusto	-512	0,0
Kaupunginhallitus	-40 110	3,0
Hyvinvointilautakunta	-640 688	47,6
Sivistys- ja kulttuurilautakunta	-350 801	26,1
Rakennuslautakunta	-2 915	0,2
Yhdyskuntalautakunta	-61 182	4,5
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	-30 024	2,2
Joukkoliikenne	-31 158	2,3
Peruskunta yhteensä	-1 096 827	81,5
Liikelaitosten ulkoiset toimintameno, 1 000 €	TA2020	%
Oulun Vesi -liikelaitos	-16 968	1,3
Business Oulu -liikelaitos	-42 811	3,2
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	-33 442	2,5
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	-4 621	0,3
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	-107 382	8,0
Oulun Infra -liikelaitos	-23 916	1,8
Oulun Digi -liikelaitos	-15 806	1,2
Liikelaitokset yhteensä	-244 946	18,2
Taseyksiköiden ulkoiset toimintameno, 1 000 €	TA2020	%
Oulun Valistustalorahasto	-80	0,0
Kehittämisrahasto	-1 417	0,1
Rakennusomaisuuden taseyksikkö	-2 000	0,1
Taseyksiköt yhteensä	-3 497	0,3

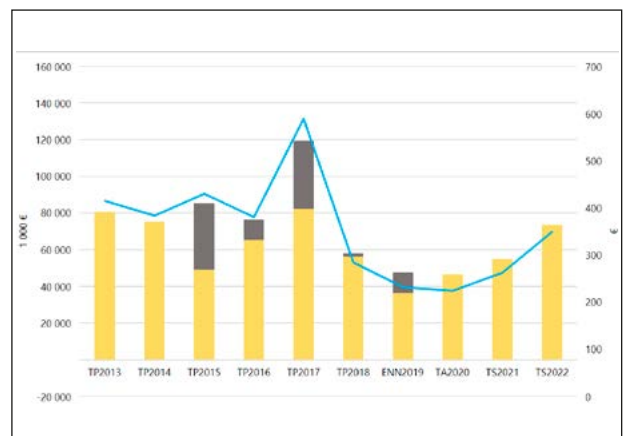
6.1.3 Toimintakate (nettomenot)

Kuva 11. Oulun kaupungin toimintatulot, toimintameno (vähennetty valmistus omaan käyttöön) ja toimintakate (1000 €)

Toimintakate on toimintatulojen ja –menojen (vähennettynä valmistus omaan käyttöön) erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakatella osoitetaan, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla. Loput toimintakuluista katetaan käytännössä verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuonna 2020 verotulojen ja valtionosuuksien eli verorahoituksen kasvu on arvioon mukaan n. 5,4 % (katso kohta verotulot ja valtionosuudet). Toimintakatteen kasvu talousarviossa 2020 vuoden 2019 ennusteeseen verrattuna on n. 5,3 % ja 4 % (kun vuodet tehdään verrannollisiksi toimintatulojen osalta).

Vuosikate osoittaa tulo- ja kulueroa, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulo- ja kulueroa. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on käyttötalouden poistojen suuruinen eikä ns. korjausvelkaa

Kuva 12. Oulun kaupungin vuosikate (1 000 €) ja vuosikate €/asukas kertavaikutteisilla erillä

kerry, tulo-rahoitus on riittävä. Oulun kaupungin vuosikate/poistot % on talousarviossa 2020 56,3 % (tilinpäätöksessä 2018 71,1 %; joka sisälsi erityisiä eräiä, jotka nostavat vuosikatetta). Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoista valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Oulun kaupungin tulo-rahoitus ei ole riittävä. Vuosikate alittaa poistot koko suunnittelukauden (poistotaso on noin 80 milj. euroa/vuosi). Investointitaso on korkea ja kaupunki joutuu ottamaan lainaa investointien rahoittamiseksi.

Rahoituslaskelmassa toiminnan rahavirta osoittaa missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta. Investointien rahavirta osoittaa sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran keräämiseksi pitkällä aikavälillä.

Tulo-rahoituksen riittävyttä tulee tarkastella myös pitemmällä aikavälillä. Tunnusluku toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta kuvaa tätä hyvin. Tilinpäätöksessä 2018 toiminnan ja rahoituksen rahavirta 5 vuodelta oli n. 15 tuhatta euroa positiivinen. Tunnuslukua parantavat ns. kertavaikutteiset erät.

6.1.4 Verotulot

Vuoden 2020 ennusteeseen liittyy tavallista enemmän epävarmuutta, mikä johtuu verotuksen aikaistumisen vaikutuksista verokertymien ajoitukseen sekä Kansallisen tulorekisterin käyttöönottoon liittyvistä ongelmista, joiden vuoksi vuoden 2019 verokertymätietoja voidaan hyödyntää vuoden 2020 ennustetta laadittaessa vain osittain.

Kunnallisveron ennakonpidätysten kertymät eivät ole kasvaneet odotetulla tavalla vuonna 2019, syynä on verokorttiuudistuksesta sekä Tulorekisteri-ilmoittamisen ongelmat. Verohallinnon selvitysten perusteella suurin osa kertymävajeesta johtuu verokorttiuudistuksesta ja tulorekisterin ongelmat selittävät vain murto-osan (13%) vajeesta. Verokorttiuudistuksessa on kyse siitä, että uudessa ennakoperintämenettelyssä on luovuttu palkkakausikohtaisista tulo-rajoista ja sivutulokorteista, jonka johdosta ennakonpidätykset on toimitettu alkuvuodesta huomattavasti aiempaa käytäntöä alhaisempina.

Verohallinnon laatiman selvityksen perusteella verokorttiuudistuksesta johtuva kertymävaje alkaa korjaantua suurelta osin vasta joulukuussa tehtävissä ennakonpidätyksissä.

Vuoden 2019 loppusyksyn aikana kertymävaje kasvaa edelleen kuukausittain. Tilityksissä korjausliike näkyy suuremmassa määrin vasta tammikuussa 2020. Lopullisesti vaje korjaantuu vasta verotuksen valmistuessa kesästä 2020 alkaen.

Veroennustekehikossa vuoden 2019 ennakkoverojen kertymävajeeksi on uudistusten johdosta oletettu -500 milj. euroa. Verokorttiuudistus on pysyvä muutos. Vaikka kertymävaje korjaantuu vuoden 2019 kunnallisverojen osalta vuoden 2020 aikana, niin verovuoden 2020 ennakkoverot kertyvät taas samalla tavalla jättäen vuoden 2020 ennakoitavasti alemmalle tasolle.

Ennustepäivityksessä on huomioitu Verohallinnon uusimmat ennakkotiedot verovuoden 2018 verotuksesta sekä veroperustemuutokset vuodelle 2020 VM:n talousarvioesityksen mukaisina. Veroperusteissa on sisällä ansiotasoindeksin tarkistus sekä myös ensisijaisesti pienituloisille palkka-, eläke- ja päivärahatulon saajille kohdistettu ansiotulo-veron kevennys, jonka arvioidaan vähentävän kunnallisverotuottoa n. 130 milj. eurolla. Toisaalta taas kotitalous- sekä asuntolainojenkorkojen vähennysten leikkaus arvioidaan lisäävän kuntien verotuloja n. 50 milj. eurolla. Ansiotasoindeksitarkistuksen kanssa veroperustemuutosten arvioidaan vähentävän kuntien verotuloja -312 milj. eurola vuonna 2020, jotka on VM talousarvioesityksessä esitetty kompensoitavaksi kunnille hallitusohjelman mukaisesti.

Kuntien tulovero- ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2020 on myös huomioitu. Koko maan painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti kasvoi 0,09 %-yksiköllä ja on 19,97 % vuonna 2020.

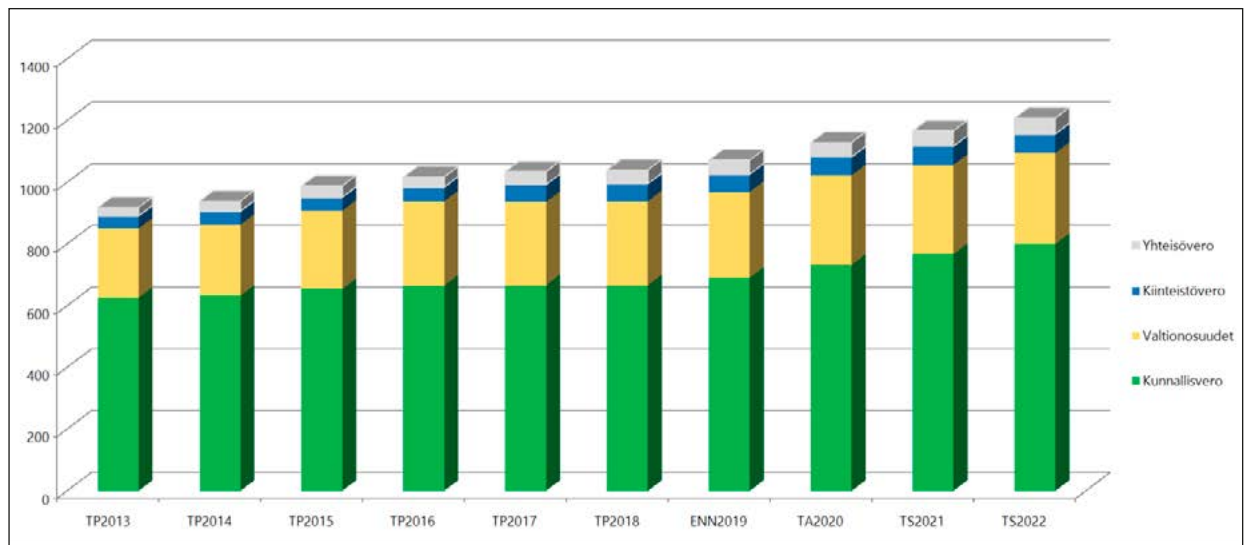
Veroennustekehikossa on vuosille 2019-2022 myös huomioitu Tilastokeskuksen 30.9 julkaisema väestöennuste. Väestötiedoilla on vaikutusta tulevien vuosien ansiotuloihin ja jako-osuuksiin.

Yhteisöveron arvioissa verovuosille 2018-2023 on pohjana käytetty valtiovarainministeriön ennustetta yhteisöjen verotettavasta tulosta ottaen huomioon maksuunpantujen ennakkoverojen kehitys. Ennusteen taustalla on kansantalouden tilinpidon toimintaylijäämän muutos. Ennusteessa on myös huomioitu elokuun yhteisöverotilitykset ja Verohallinnon ennakkotiedot vuoden 2018 osalta.

Kiinteistöveron osalta on vuoteen 2019 asti tukeuduttu Verohallinnon kiinteistöverotilastoihin. Vuoden 2019 osalta kiinteistöveron ennakkotiedot perustuvat tietoihin, joiden pohjalta Verohallinto on määrännyt kiinteistöverot vuodelle 2019. Kiinteistöverotus on valmistunut syyskuussa 2019, mutta tietokantaan tehtyjen muutosten johdosta valmistuneen kiinteistöverotuksen tiedot julkaistaan vasta 20.9. Kiinteistöveroennuste vuosille 2020-2023 perustuu kiinteistökannan normaaliin kehitykseen.

Vuosille 2021 ja 2022 on ennustettu kasvua, mutta uuden hallitusohjelman vaikutukset ovat vielä hämärän peitossa.

VEROTULOT, 1 000€	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Kunnallisvero	624 399	631 475	653 256	664 334	665 862	665 006	689 511	731 568	766 309	798 815
Muutos %	7,7	1,1	3,4	1,7	0,2	-0,1	3,7	6,1	4,7	4,2
Vero %	19,25	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00
Yhteisövero	27 798	32 894	37 295	33 793	42 612	45 173	45 336	47 472	49 845	51 507
Muutos %	2,9	18,3	13,4	-9,4	26,1	6,0	0,4	4,7	5,0	3,3
Kiinteistövero	40 503	43 783	43 609	45 522	56 086	56 717	57 779	58 959	60 159	61 359
Muutos %	22,8	8,1	-0,4	4,4	23,2	1,1	1,9	2,0	2,0	2,0
Verotulot yht.	692 700	708 152	734 160	743 649	764 560	766 896	792 626	837 999	876 313	911 681
Muutos %	8,3	2,2	3,7	1,3	2,8	0,3	3,4	5,7	4,6	4,0

Kuva 13. Verotulojen ja valtionosuuksien kehittyminen (M €)

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille. Veroperusteisiin tehdään ansiotasoindeksin muutosta vastaava indeksitarkistus ja lisäksi kevennetään ensisijaisesti pienituloisten palkka-, eläke- ja päivärahatulosaajien verotusta.

Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Kunnallisverotuksessa tehdään vähennyksiä veronalaisista ansiotuloista. Tulosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa matkakustannukset, tulonhankkimiskulut, ansiotulovähennys ja perusvähennys. Tulosta tehtävät vähennykset vähentämällä saadaan verotettava tulo,

josta veron määrä lasketaan kunnallisveroprosentin mukaisesti. Tämän jälkeen tehdään vähennykset verosta ja näin saadaan maksuunpantavan kunnallisveron määrä. Verosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa työtulovähennys, kotitalousvähennys sekä asuntolainan koron alijäämähyvitys.

Kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten määrä on riippuvainen veronmaksajan tulotasosta. Vähennykset painottuvat alemmille tulotasolle, jolloin efektiivinen veroaste on alhaisempi. Alla olevasta taulukosta näkyy Oulun tuloveroprosentit sekä efektiiviset veroasteet vuosina 2013–2022. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhteesta ansiotuloihin.

Tuloveroprosentti ja efektiivinen kunnallisveroaste	Oulu									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Tuloveroprosentti	19,25%	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%	20,00%
Kunnallisveroaste	14,86%	15,40%	15,32%	15,09%	14,59%	14,55%	14,55%	14,58%	14,67%	14,75%
	4,39%	4,60%	4,68%	4,91%	5,41%	5,45%	5,45%	5,42%	5,33%	5,25%

6.1.5 Valtionosuudet

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät.

Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain ns. automaattimuutosten perusteella. Näitä ovat määräytymistekijöiden, esimerkiksi asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset. Kustannustenjaon tarkistus tehdään vuosittain.

Valtionosuuksien palautus vuodelle 2020 on yhteensä 1,1 miljardi euroa. Tästä 237 miljoonaa euroa tilitetään kunnille jo vuoden 2019 lopussa. Arvio palautuksesta vuodelle 2019 on Oulun osalta n. 8,7 milj. euroa.

Vuonna 2020 peruspalvelujen valtionosuutta on lisännyt:

- Kiky-leikkauksen pienentyminen lomarahaleikkauksen päättymisen takia + 264 M€
- Indeksikorotus (+2,7%) + 187 M€
- Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus + 102 M€
- Asukasluvun ja laskentatekijöiden muutosten vaikutus + 18 M€

Peruspalvelujen valtionosuutta vähentävänä (uudet) vuonna 2020 on otettu huomioon n. 96 milj. euroa ja uusien tehtävien lisäyksistä johtuen valtionosuuksia on lisätty yhteensä n. 36 milj. euroa. Uusien tehtävien lisäyksistä johtuvat valtionosuuksien lisäykset eivät kylläkään ole riittävät. Kiky-leikkausta jää valtionosuuteen -234 milj. euroa työajan pidennyksestä johtuen.

Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on n. 36,3 milj. euroa (ennuste vuodelle 2019 on 38,7 milj. euroa). Tasausslaskelma on laskettu uuden järjestelmän mukaan vuosille 2015-2020. Valtionosuuksia tasataan laskennallisten verotulojen perusteella kahden vuoden viiveellä.

Kiinteistövero siirrettiin tasauksen ulkopuolelle vuonna 2012 ja palautettiin ydinvoimaloiden osalta takaisin vuoden 2015 alusta 50 % painoarvolla.

Kotikuntakorvaukset ovat vuonna 2019 nettona n. -11,5 milj. euroa (vuonna 2018 n. -10,4 milj. euroa). Kotikuntakorvaukset eivät ole valtionosuutta, vaan ne sisältyvät sivistys- ja kulttuurilautakunnan toimintatuloihin ja -menoihin.

VALTIONOSUUDET, 1 000 €	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Valtionosuudet	225 083	230 337	253 771	273 358	269 900	273 284	278 985	291 053	290 013	296 033
<i>Muutos %</i>	3,5	2,3	10,2	7,7	-1,3	1,3	2,1	4,3	-0,4	2,1
Verotulot ja valtionosuudet	917 783	938 489	987 931	1 017 007	1 034 460	1 040 180	1 071 611	1 129 052	1 166 326	1 207 714
<i>Muutos %</i>	3,5	2,2	5,3	2,9	1,7	0,6	3,0	5,4	3,3	3,5

6.2 Rahoituslaskelmaosa

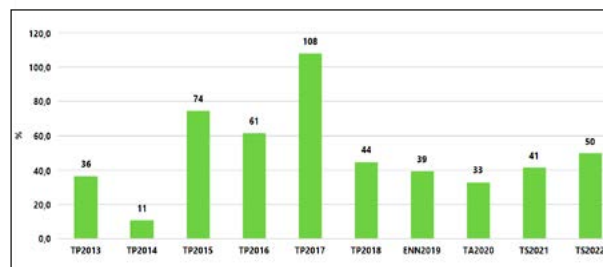
Rahoitusosassa osoitetaan, miten menot on rahoitettu. Yhteen laskelmaan kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta.

RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €											
Oulun kaupunki	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Toiminnan rahavirta											
Vuosikate	80 359	75 204	85 323	76 266	119 162	57 897	33 797	47 585	46 389	54 781	73 468
Satunnaiset erät	0	341 458	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjaukset	-13 455	-362 190	-18 733	-15 867	-18 567	-19 629	-7 165	-7 781	-9 175	-7 035	-7 030
Investointien rahavirta											
Investointimenot	-226 972	-719 576	-115 528	-125 288	-112 810	-130 957	-144 371	-122 347	-143 156	-132 995	-148 447
Rahoitusosuudet invest.	5 594	5 304	878	779	2 251	798	703	595	523	334	350
Pysyvien vastahyödytuotot	33 636	742 779	36 895	29 755	34 817	44 278	15 185	15 353	12 175	7 035	7 030
Toiminnan ja investointien rahavirta	-120 839	82 979	-11 165	-34 356	24 853	-47 613	-101 851	-66 595	-93 244	-77 881	-74 629
Rahoituksen rahavirta											
Antolainausmuutokset	1 684	-207 732	52 374	690	4 698	9 877	4 629	4 557	1 579	3 652	3 450
Antolainauslisäykset	-1 059	-212 057	-13 220	-3 192	-81	-1 132	-500	-583	-3 500	-500	-500
Antolainausvähennykset	2 743	4 325	65 594	3 882	4 779	11 009	5 129	5 141	5 079	4 152	3 950
Lainakannan muutokset	101 518	86 791	14 509	15 800	-38 540	12 909	90 297	69 200	91 665	74 229	71 179
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	125 000	70 000	100 000	50 000	0	30 000	116 146	70 000	107 873	96 472	94 125
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 279	-28 707	-86 269	-28 830	-77 538	-25 482	-25 849	-25 849	-16 208	-22 243	-22 946
Lyhytaikaisten lain. lis./väh.	8 797	45 498	778	-5 370	38 998	8 391	0	25 049	0	0	0
Oman pääoman muutokset	-97	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalm. muutokset	15 396	48 388	-24 225	17 823	-6 174	11 980	0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	-2 337	10 426	31 492	-44	-15 163	-12 847	-6 926	7 163	0	0	0

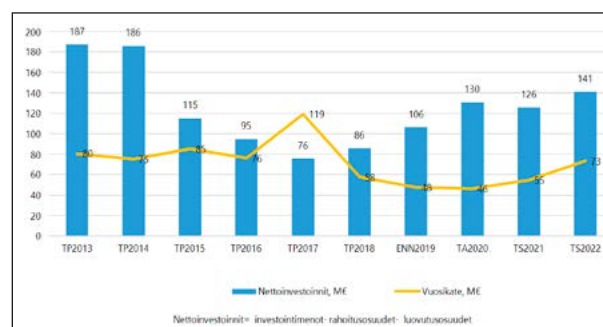
6.2.1 Investoinnit

Investointiosassa esitetään pitkävaikutteisten tuotantovälineiden, kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja laitteiden hankinta sekä rahoitusosuudet ja pitkävaikutteisten tuotantovälineiden myynneistä saatavat tulot.

Kasvavana kaupunkina Oulun tarve investoida on korkea. Tiukassa taloustilanteessa haasteena on löytää olemassa olevan palveluverkon mahdollisuudet. Tulorahoitus ei ole riittävä. Vuosikatteen alhainen taso asettaa paineen lisälainanotolle.

Kuva 14. Investointien tulorahoituksen kehittyminen (Tilinpäätöksen 2014 todellinen investointien tulorahoitus oli 41 %)

Kuva 15. Nettoinvestointien ja vuosikatteen kehittyminen

Oulun kaupungin investoinnit

Investointikohteet 1 000€	TA2020	TS2021	TS2022
Osakkeet ja osuudet	2 000	2 000	2 000
Irtain käyttöomaisuus	4 020	4 035	3 455
Maan hankinta	6 000	6 000	6 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	37 478	33 698	35 602
VT4		500	
PERUSKUNTA YHTEENSÄ	49 498	45 733	47 057
Liikelaitokset ja taseyksiköt			
Rakennusomaisuuden taseyksikkö	68 960	68 062	73 595
Muut sisäiset liikelaitokset	5 285	5 140	5 210
Kehittämisrahasto	100	100	100
Oulun Vesi -liikelaitos	19 313	13 960	22 485
LIKELAITOKSET JA TASEYKSIKÖT YHTEENSÄ	93 658	87 262	101 390
OULUN KAUPUNGIN INVESTOINNIT YHTEENSÄ	143 156	132 995	148 447
OULUN KAUPUNGIN INVESTOINNIT ILMAN VT4	143 156	132 495	148 447

6.2.2 Lainat

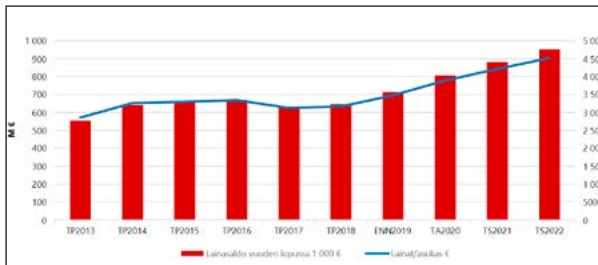
Oulun kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus oli vuoden 2018 tilinpäätöksessä 66 %. Suhteellinen velkaantuneisuus = (Vieras pääoma – Saadut ennakot)/Käyttötulot). Suhteellinen velkaantuneisuus tunnusluku on sitä parempi, mitä pienempi luvun arvo on ja kaupungilla on sitä paremmat mahdollisuudet selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Vuonna 2013 Oulun kaupungin lainasaldo oli 554 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2018 kaupungin lainasaldo oli n. 645 milj. euroa ja ennusteessa 2019 lainasaldon arvioidaan olevan n. 715 milj. euroa. Talousarvion 2020 lukujen pohjalta laskettu lainasaldo on n. 806 milj. euroa.

Oulun kaupungin tilinpäätöksessä 2018 lainat asukasta kohti olivat 3 170 euroa/asukas. Vuonna 2018 asukasta

kohten laskettu kuntien lainakanta oli vastaavasti 3 039 euroa/asukas. Vuoden 2019 ennusteessa lainat asukasta kohti ovat 3 481 euroa/asukas ja 3 894 euroa/asukas talousarviossa 2020.

Suurten kaupunkien vertailussa konsernilainat ja konsernilainat asukasta kohti ovat vertailukelpoisempia kuin pelkästään kaupungin lainojen tarkastelu, koska kaupungit ovat yhtiöittäneet toimintojaan eri tavoin. Oulun kaupungin konsernilainat tilinpäätöksessä 2018 olivat 834 milj. euroa, 4 096 euroa/asukas. Oulun kaupungin konsernilainat olivat suurista kaupungeista pienimmät vuonna 2018, tulevaisuudessa on kuitenkin isoja paineita konsernilainojen suhteen. Konsernista ei tehdä talousarviota, ainoastaan Oulun kaupungista.

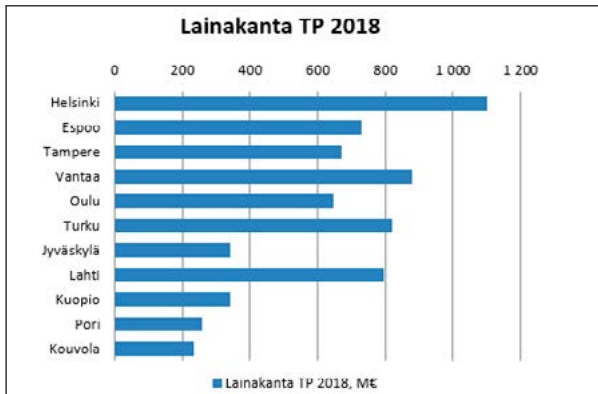

Kuva 16. Oulun kaupungin lainat ja lainat €/asukas

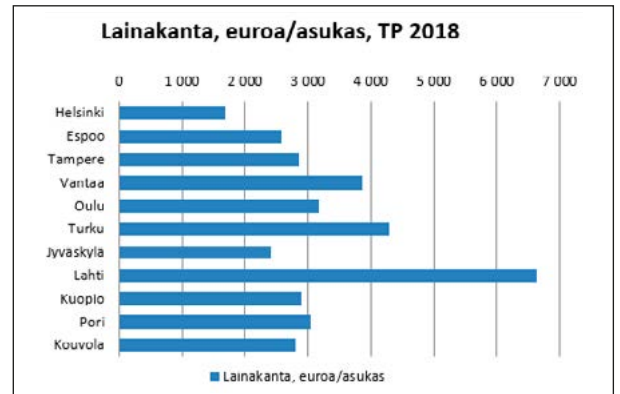

Kuva 17. Lainojen korkomenot vuosittain

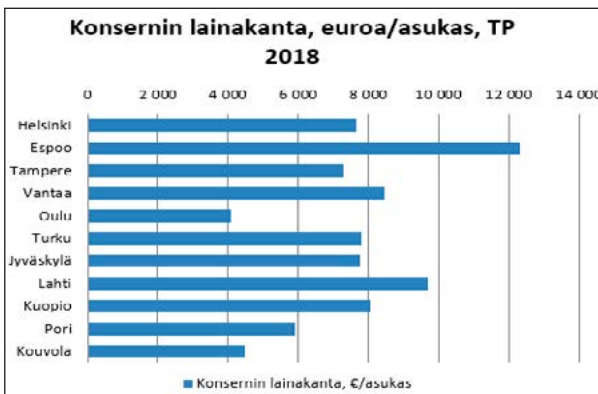
Oulun kaupungin lainat verrattuna muihin suuriin kaupungeihin

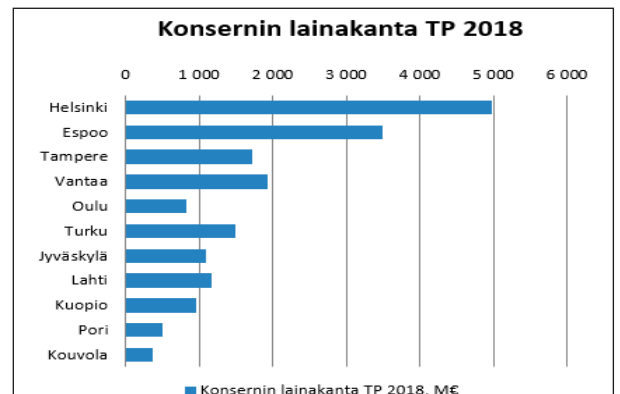
Kuva 18. Lainat TP2018

Kuva 19. Lainat €/asukas TP2018

Kuva 20. Konsernilainat €/asukas TP2018

Kuva 21. Konsernilainat milj. euroa TP2018

6.3 Peruskunnan tulos- ja rahoituslaskelma

TULOSLASKELMA, 1000 €							
Peruskunta	TP2017	TP2018	TA2019 + MUUTOKSET	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Toimintatulot	189 058	169 765	180 505	182 022	167 744	165 971	166 361
Valmistus omaan käyttöön	9 462	7 302	8 417	7 740	7 750	6 400	6 400
Toimintamenot	-1 222 407	-1 248 777	-1 311 095	-1 302 521	-1 340 952	-1 362 644	-1 383 534
Toimintakate	-1 023 886	-1 071 710	-1 122 173	-1 112 759	-1 165 458	-1 190 272	-1 210 773
Verotulot	764 560	766 896	792 626	792 626	837 999	876 313	911 681
Valtionsuudet	269 900	273 284	279 000	278 985	291 053	290 013	296 033
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotulot	10 704	10 424	11 299	9 919	10 503	10 803	11 176
Muut rahoitustulot	20 694	25 234	26 428	26 605	23 954	23 762	23 321
Korkomenot	-10 985	-10 748	-11 403	-10 500	-10 997	-13 012	-14 436
Muut rahoitusmenot	-2 509	-4 452	-863	-1 166	-863	-863	-872
Vuosikate	28 477	-11 071	-25 086	-16 290	-13 809	-3 256	16 129
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelmapoistot	-34 245	-35 024	-33 600	-33 819	-33 600	-33 600	-33 600
Arvonalentumiset	-269	0	-4	-4 657	0	0	0
Tilikauden tulos	-6 037	-46 096	-58 690	-54 766	-47 409	-36 856	-17 471
Yli-/alijäämä	-6 037	-46 096	-58 690	-54 766	-47 409	-36 856	-17 471

TP2018-vertailutiedot eivät sisällä Tietohallinnon osuutta. Tietohallinto siirtyi 1.1.2019 Konsernihallinnosta Oulun Digi -liikelaitokseen.

RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €						
Peruskunta	TP 2018	TA 2019 + MUUTOKSET	ENN 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	-11 071	-25 086	-16 290	-13 809	-3 256	16 129
Tulorahoituksen korjauserät	-10 826	-7 000	-7 082	-9 000	-7 000	-7 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-62 886	-52 875	-52 020	-49 498	-45 733	-47 057
Rahoitusosuudet invest.	60	453	345	283	101	0
Pysyvien vast.hyöd.luov.tulot	27 496	15 020	14 640	12 000	7 000	7 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-57 227	-69 488	-60 408	-60 024	-48 888	-30 928
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset	9 245	-36 503	-831	-36 554	-25 781	-33 679
Antolainasaamisen lisäykset	-9 117	-51 500	-13 539	-50 500	-43 500	-55 500
Antolainasaamisen vähennykset	18 361	14 997	12 708	13 946	17 719	21 821
Lainakannan muutokset	12 909	90 297	69 200	91 665	74 229	71 179
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	116 146	70 000	107 873	96 472	94 125
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 482	-25 849	-25 849	-16 208	-22 243	-22 946
Lyhytaikaisten lain. lis./väh.	8 391	0	25 049	0	0	0
Oman pääoman muutokset	6 249	0	0	0	0	0
Muut maksuvalm. muutokset	19 391	0	0	0	0	0
Rahavarojen muutos	-9 434	-15 694	7 962	-4 914	-441	6 572

6.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin tuloksen ja rahoituksen muodostumiseen

Taulukko kuvaa peruskunnan toimialojen, liikelaitosten ja taseyksiköiden (Kehittämisrahasto, Valistustalorahasto ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö) vaikutusta Oulun

kaupungin tulokseen (ulkoiset erät). Alempi taulukko sisältää sisäiset erät.

TULOSLASKELMA, 1000 €	Oulun kaupunki yht.	Peruskunta	Liikelaitokset yht.	Oulun Vesi-liikelaitos	Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	Oulun Infra -liikelaitos	Oulun Digi -liikelaitos	BusinessOulu -liikelaitos	Oulu-Koillismaan Pelastusliikelaitos	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	Taseyksiköt yht.
TA2020 (ulkoiset erät)											
Toimintatulot	240 993	163 272	73 574	34 658	1 177	783	3 273	7 933	23 539	2 212	4 147
Valmistus omaan käyttöön	16 224	7 750	2 274	2 274	0	0	0	0	0	0	6 200
Toimintamenot	-1 345 270	-1 096 827	-244 946	-16 968	-107 382	-23 916	-15 806	-42 811	-33 442	-4 621	-3 497
Toimintakate	-1 088 053	-925 804	-169 098	19 964	-106 205	-23 134	-12 533	-34 878	-9 903	-2 409	6 849
Verotulot	837 999	837 999	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valtionsuudet	291 053	291 053	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut											
Korkotulot	10 004	8 924	0	0	0	0	0	0	0	0	1 080
Muut rahoitustulot	7 696	5 478	19	18	0	0	0	0	1	0	2 200
Korkomenot	-10 997	-10 997	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	-1 313	-863	0	0	0	0	0	0	0	0	-450
Vuosikate	46 389	205 789	-169 079	19 982	-106 205	-23 134	-12 533	-34 878	-9 903	-2 409	9 679
Poistot ja arvonalentumiset	-82 435	-33 600	-15 660	-10 083	-127	-275	-3 813	-45	-1 318	0	-33 175
Suunnitelmapoistot	-82 235	-33 600	-15 660	-10 083	-127	-275	-3 813	-45	-1 318	0	-32 975
Arvonalentumiset	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-200
Tilikauden tulos	-36 046	172 189	-184 740	9 899	-106 332	-23 408	-16 346	-34 923	-11 220	-2 409	-23 496
Poistoeron muutos	-4 033	0	-4 033	-4 033	0	0	0	0	0	0	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	5 000	0	5 000	5 000	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-35 079	172 189	-183 772	10 866	-106 332	-23 408	-16 346	-34 923	-11 220	-2 409	-23 496

TULOSLASKELMA, 1000 €	Oulun kaupunki yht.	Peruskunta	Liikelaitokset yht.	Oulun Vesi-liikelaitos	Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	Oulun Infra -liikelaitos	Oulun Digi -liikelaitos	BusinessOulu -liikelaitos	Oulu-Koillismaan Pelastusliikelaitos	Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	Taseyksiköt yht.
TA2020 (sisältää sisäiset erät)											
Toimintatulot	557 556	170 823	286 644	37 630	110 724	25 809	21 101	49 356	36 864	5 159	100 089
Valmistus omaan käyttöön	16 224	7 750	2 274	2 274	0	0	0	0	0	0	6 200
Toimintamenot	-1 661 833	-1 344 524	-261 012	-19 541	-109 597	-25 069	-16 788	-49 311	-35 548	-5 159	-56 297
Toimintakate	-1 088 053	-1 165 951	27 906	20 363	1 127	741	4 313	45	1 317	0	49 992
Verotulot	837 999	837 999	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valtionsuudet	291 053	291 053	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut											
Korkotulot	11 583	10 503	0	0	0	0	0	0	0	0	1 080
Muut rahoitustulot	26 172	23 954	19	18	0	0	0	0	1	0	2 200
Korkomenot	-12 576	-10 997	-377	-377	0	0	0	0	0	0	-1 202
Muut rahoitusmenot	-19 789	-863	-6 613	-6 613	0	0	0	0	0	0	-12 313
Vuosikate	46 389	-14 302	20 934	13 392	1 127	741	4 313	45	1 317	0	39 757
Poistot ja arvonalentumiset	-82 435	-33 600	-15 660	-10 083	-127	-275	-3 813	-45	-1 318	0	-33 175
Suunnitelmapoistot	-82 235	-33 600	-15 660	-10 083	-127	-275	-3 813	-45	-1 318	0	-32 975
Arvonalentumiset	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-200
Tilikauden tulos	-36 046	-47 902	5 274	3 308	1 000	466	500	0	0	0	6 582
Poistoeron muutos	-4 033	0	-4 033	-4 033	0	0	0	0	0	0	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	5 000	0	5 000	5 000	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-35 079	-47 902	6 241	4 276	1 000	466	500	0	0	0	6 582

7 Käyttötalousosa

7.1 Käyttötalous lautakunnittain

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna peruskunnan lautakuntien toimintatulot, toimintamenot ja toimintakatteet. Luvut sisältävät sisäiset erät.

KÄYTTÖTALOUS	TILIN- PÄÄTÖS	TALOUS- ARVIO (muutettu)	ENNUSTE (lokakuu)	TALOUS- ARVIO	MUUTOS TA2020/ ENN2019	MUUTOS TA2020/ ENN2019
Toimintatulot ja -menot, 1000 €	2018	2019	2019	2020	1000 €	%
KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
Toimintatulot	335	680	680	0	-680	-100,0
Toimintamenot	-289	-530	-525	-10	515	-98,1
Toimintakate	46	150	155	-10	-165	-106,4
TARKASTUSLAUTAKUNTA						
Toimintatulot	13	42	13	2	-11	-84,9
Toimintamenot	-564	-717	-600	-647	-104	19,2
Toimintakate	-551	-675	-600	-645	-116	21,8
KAUPUNGINVALTUUSTO						
Toimintatulot	1	0	0	0	0	-
Toimintamenot	-622	-600	-600	-650	-50	-8,3
Toimintakate	-621	-600	-600	-650	-50	-8,3
KAUPUNGINHALLITUS yhteensä						
Toimintatulot	3 283	1 910	1 977	3 169	1 192	60,3
Toimintamenot	-88 090	-95 661	-94 654	-98 583	-3 929	4,2
Toimintakate	-84 806	-93 750	-92 677	-95 414	-2 737	3,0
KH ilman erillissitovuuksia						
Toimintatulot	34	30	30	50	20	66,7
Toimintamenot	-68 243	-72 877	-72 827	-74 364	-1 537	2,1
Toimintakate	-68 209	-72 847	-72 797	-74 314	-1 517	2,1
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset						
Toimintatulot	289	50	230	45	-185	-80,4
Toimintamenot	-6 659	-8 334	-8 000	-7 465	535	-6,7
Toimintakate	-6 370	-8 284	-7 770	-7 420	350	-4,5
Konsernihallinto						
Toimintatulot	2 960	1 535	1 517	1 274	-243	-16,0
Toimintamenot	-12 688	-13 218	-13 277	-13 755	-478	3,6
Toimintakate	-9 728	-11 683	-11 760	-12 481	-721	6,1
Kehittämissalkut						
Toimintatulot	0	295	200	1 800	1 600	800,0
Toimintamenot	-499	-1 232	-550	-3 000	-2 450	445,5
Toimintakate	-499	-936	-350	-1 200	-850	242,9
HYVINVOINTILAUTAKUNTA						
Toimintatulot	53 544	53 900	53 900	53 400	-900	-1,7
Toimintamenot	-639 312	-665 949	-665 650	-678 592	-12 942	1,9
Toimintakate	-585 768	-612 049	-611 750	-625 592	-13 842	2,3

KÄYTTÖTALOUS	TILIN- PÄÄTÖS	TALOUS- ARVIO (muutettu)	ENNUSTE (lokakuu)	TALOUS- ARVIO	MUUTOS TA2020/ ENN2019	MUUTOS TA2020/ ENN2019
Toimintatulot ja -menot, 1000 €	2018	2019	2019	2020	1000 €	%
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA						
Toimintatulot	28 945	30 083	29 615	29 017	-598	-2,0
Toimintamenot	-440 331	-461 253	-459 436	-475 477	-16 041	3,5
Toimintakate	-411 386	-431 170	-429 822	-446 460	-16 638	3,9
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA yhteensä						
Toimintatulot	78 992	89 478	90 925	79 084	-11 841	-13,0
Toimintamenot	-69 163	-74 608	-70 016	-75 893	-5 877	8,4
Toimintakate	9 829	14 869	20 909	3 191	-17 718	-84,7
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä						
Toimintatulot	60 849	70 978	71 929	58 084	-13 845	-19,2
Toimintamenot	-42 486	-47 270	-42 182	-44 695	-2 513	6,0
Toimintakate	18 363	23 707	29 747	13 389	-16 358	-55,0
Joukkoliikenne						
Toimintatulot	18 143	18 500	18 996	21 000	2 004	10,5
Toimintamenot	-26 677	-27 338	-27 834	-31 198	-3 363	12,1
Toimintakate	-8 533	-8 838	-8 838	-10 198	-1 360	15,4
RAKENNUSLAUTAKUNTA						
Toimintatulot	4 651	4 411	4 911	3 472	-1 439	-29,3
Toimintamenot	-3 105	-3 359	-3 356	-3 349	7	-0,2
Toimintakate	1 546	1 052	1 555	123	-1 432	-92,1
PERUSKUNTA KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ						
Toimintatulot	169 765	180 505	182 022	167 744	-14 278	-7,8
Toimintamenot	-1 241 475	-1 302 678	-1 294 781	-1 333 201	-38 420	3,0
Toimintakate	-1 071 710	-1 122 173	-1 112 759	-1 165 457	-52 698	4,7

Valtuuston päätöksen mukaisesti konsernihallinnon tietohallintoryhmä siirtyi 1.1.2019 alkaen Oulun Digi -liikelaitoksen alaisuuteen. Tietohallinnon toimintakatteen osuus ei sisälly kaupunginhallituksen TP2018-vertailutietoihin.

7.2 Keskusvaalilautakunta

Vuonna 2020 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2021 järjestetään kuntavaalit.

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	335	680	680	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-289	-530	-525	-10	-340	-10
TOIMINTAKATE	46	150	155	-10	-340	-10

7.3 Tarkastuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lautakunta valmistelee myös valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, kuten tilintarkastajan valinnan ja huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Jos kunnan taaseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä. Tarkastuslautakunta on lisäksi lakisääteisen sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä ja toimittaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kaksi kertaa vuodessa.

Ulkoisen tarkastuksen yksikkö valmistelee lautakunnan asiat ja avustaa sitä arviointitehtävässä. Lisäksi yksikössä, jossa työskentelee neljä henkilöä, tehdään arviointityöhön liittyviä toiminnan ja talouden tarkastuksia lautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti ja avustetaan tilintarkastajaa tilintarkastussopimuksen mukaisesti.

Toimintasuunnitelma

Kaupungin toimintaympäristön muutokset ja kunnan toimialan muutokset vaikuttavat myös tarkastuslautakuntaan ja ulkoisen tarkastuksen yksikköön.

Tarkastuslautakunta kehittää arviointitoimintaansa sekä ulkoisella arvioinnilla (kyselyt kaupunginvaltuustolle ja ulkopuoliset asiantuntija-arvioinnit) ja itsearviointilla.

Lautakunnan laaja-alainen tehtäväalue edellyttävät sekä lautakunnan että ulkoisen tarkastuksen yksikön henkilökunnan koulutusta.

Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	13	42	13	2	2	2
TOIMINTAMENOT	-564	-717	-543	-647	-678	-731
TOIMINTAKATE	-551	-675	-529	-645	-676	-729

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	6	40	11	0	0	0
Maksutulot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1	1	1	1	1	1
Tilavuokratulot	0	0	0	0	0	0
Muut vuokratulot	1	1	1	1	1	1
Muut toimintatulot	5	0	0	0	0	0
Toimintatulot yhteensä	13	42	13	2	2	2
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-372	-386	-391	-404	-404	-404
Palkat ja palkkiot	-291	-306	-309	-317	-317	-317
Henkilöstösivukulut	-81	-80	-82	-87	-87	-87
Palvelujen ostot	-140	-309	-136	-222	-209	-262
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	-140	-309	-136	-222	-209	-262
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2	-4	-1	-4	-4	-4
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Palvelusetelit	0	0	0	0	0	0
Muut avustukset	0	0	0	0	0	0
Tilavuokramenot	-40	-7	-6	-7	-51	-51
Muut vuokramenot	-10	-12	-8	-10	-10	-10
Muut toimintamenot	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot yhteensä	-564	-717	-543	-647	-678	-731
TOIMINTAKATE	-551	-675	-529	-645	-676	-729

Henkilöstösuunnitelma

	TP2018	Ennuste 2019	TA2020	Muutos -% (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	4	4	4	0,0	4	4
Tilapäiset	0	0	0	-	0	0
Yhteensä	4	4	4	0,0	4	4
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-291	-309	-317	2,8	-317	-317
Henkilösivukulut	-81	-82	-87	5,5	-87	-87
Yhteensä	-372	-391	-404	3,3	-404	-404

7.4 Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupunkikonsernille.

1 000 €	TILINPÄÄTÖS 2018	TA2019 + MUUTOKSET	ENNUSTE 2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	1	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT	-622	-600	-600	-650	-600	-581
TOIMINTAKATE	-621	-600	-600	-650	-600	-581

7.5 Kaupunginhallitus

7.5.1 Kaupunginhallitus yhteensä

Informatiivinen tieto

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	3 283	1 910	1 977	3 169	3 032	2 942
TOIMINTAMENOT	-88 090	-95 661	-94 654	-98 583	-97 722	-97 487
TOIMINTAKATE	-84 806	-93 750	-92 677	-95 414	-94 690	-94 545

Tietohallinto siirtyi 1.1.2019 osaksi Oulun Digi -liikelaitosta. TP2018-vertailutieto ei sisällä tietohallinnon toimintakatteen osuutta.

Kaupunginhallitus yhteensä sisältää neljä eri sitovuutta, jotka ovat toimintakatteeltaan nettositovia:

- KH ilman erillissitovuuksia
- Kehittämishjelmat
- Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset
- Konsernihallinto

7.5.2 Kaupunginhallitus ilman erillissitovuuksia

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	34	30	30	50	50	50
TOIMINTAMENOT	-68 243	-72 877	-72 827	-74 364	-74 843	-74 843
TOIMINTAKATE	-68 209	-72 847	-72 797	-74 314	-74 793	-74 793

Sitovuuden tulot muodostuvat seuraavasti (1 000 €): *Suhdetoiminta*

- Muut toimintatuotot 50

Sitovuuden menot muodostuvat seuraavasti (1 000 €):

- Kaupunginhallitus 500
- Muut toimielimet 110
- Käyttövarausmäärärahat 665
- Suhdetoiminta ja edustus 280
- Pehkolanlampi 100

Yhteistoimintaosuudet ja avustukset (1 000 €):

- Pohjois-Pohjanmaan liitto 1 865
- Suomen Kuntaliitto 600
- Kunnallinen työmarkkinalaitos 175
- Oulu-Koillismaan pelastuslaitos 13 325
- Oulun seudun ympäristötoimi 2 913
- Verotuskustannukset 4 620
- BusinessOulu liikelaitos avustus 7 000
- BusinessOulu työllisyyspalvelujen avustus 32 000
- BusinessOulu tapahtuma- ja markkinointiyksikön avustus 1 995
- Oulun Digi -liikelaitoksen toiminta-avustus 2 886
- Oulun kaupunginteatteri Oy 4 950
- Oulun Musiikkijuhlasäätiö 160
- Liikuntaopistoavustus 130
- Työttömien ja vähävaraisten joulujuhlatapahtumat 10
- Muut avustukset yhdistyksille ja yhteisöille 80

Kaupunginhallituksen suhdetoiminnan, edustuksen ja kaupunkivaikuttamisen tehtävänä on huomioida merkittäviä valtakunnallisia ja kansainvälisiä vieraita, tapahtumia ja osallistua kansallisten ja kansainvälisten verkostojen yhteistyöhön ja merkittäviin tapahtumiin ja konferensseihin, jotka palvelevat kaupungin strategisia tavoitteita. Yhteistyö korostuu erityisesti naapurimaiden sekä EU-maiden ja unionin toimielinten kanssa. Myös Kiina-yhteistyötä tehdään alueen yhteistyökumppanien kanssa, mm. koulutusviennin osalta.

Vuonna 2020 Luulajan kaupunginhallitus vierailee 12.-13.3.2020 Oulussa. Nordic Days –tapahtumaa vietetään 18.-20.2.2020 Oulussa. Pohjoismaiden kunniakonsulit, BusinessOulu yhdessä konsernihallinnon kanssa valmisitelee tapahtumaa, joka toteutetaan mm. kouluvierailuina ja kulttuuritapahtumina. Vastaanotoista mainittakoon Kiinalaisen uudenvuoden vastaanotto, Arctic Education Forum, OPI-päivät 2020 jne.

Vuoden aikana huomioidaan suurlähettiläiden, muiden merkittävien diplomaattien ja ministeriöiden ja eduskunnan vieraita sekä järjestetään vieraanvaraisuutta merkittävien kansainvälisten tapahtumien johdosta. Kaupunki osallistuu Kuntaliiton, Euroopan unionin ja muiden merkittävien yhteistyökumppanien järjestämiin kansainvälisiin ja kotimaisiin tapahtumiin erillisin päätöksin.

7.5.3 Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	289	50	230	45	45	45
TOIMINTAMENOT	-6 659	-8 334	-8 000	-7 465	-7 465	-7 465
TOIMINTAKATE	-6 370	-8 284	-7 770	-7 420	-7 420	-7 420

Sitovuudelle on huomioitu vuodelle 2019 huomioitu seuraavat tulo- ja menomäärärahat:

Tulot (1 000 €)

- Oulu10 palveluista saadut tulot 45

Menot (1 000 €)

- Monetra Oulu Oy:n ostopalvelut 2 131
Oulu10 palvelun kiinteistö- ja muut toimintamenot 275
- Eläkemenoperusteiset menot sekä muut henkilöstömenot yht. 4 800
- Varaus uuden Oulun erilliskustannuksiin 32
- Muut varaukset 227

7.5.4 Konsernihallinto

Toiminnan kuvaus

Oulun kaupungin konsernihallinto toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa ja sen tehtävänä on varmistaa, että kaupungin toimialat ja liikelaitokset toteuttavat kaupunkistrategiaa ja toimivat kaupungin edun mukaisesti. Konsernihallinto ohjaa, valvoo ja tukee koko kaupunkiorganisaatiota ja vastaa tytäryhteisöjen omistajaohjauksesta sekä avustaa luottamushenkilöorganisaatiota. Konsernihallinto toimii yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten kanssa.

Konsernihallintoa johtaa kaupunginjohtaja ja se jakautuu konserniohjauksen ja konsernipalvelujen yksiköihin. Konserniohjaus-yksikön tehtävä on huolehtia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja jaostojen päätösvalmistelusta, konsernin yhteisöjen omistajaohjauksesta, kaupungin toimintaan ja poliittisen päätöksentekoon liittyvän hallinnon järjestämisestä henkilöstöpolitiikasta, kansainvälisistä asioista ja edunvalvonnasta. Konsernipalvelut -yksikön tehtävänä on toimia ylimmän johdon määrittelemissä asiantuntija- ja ohjaustehtävissä ja järjestää keskitetyt asiantuntijapalvelut kaupunkikonsernille. Konsernihallinnon keskeiset vastuualueet ja palvelut on todettu toimintaohjeessa.

Toimintasuunnitelma

Kansainväliset asiat ja Euroopan kulttuuripääkaupunkihakemus 2026

Kansainvälistyminen on uudessa kaupunkistrategiassa yksi toiminnan kehittämisen painopisteistä. Euroopan kulttuuripääkaupunkihakemuksen valmistelu tarjoaa laajan alustan kaupungin ja sidosryhmien kansainväliselle yhteistyölle. Konsernihallinnon kansainvälinen ryhmä tukee kaupungin johtoa ja toimialoja niiden kansainvälisessä

toiminnassa, mutta kansainvälisyys on osa kaikkea kaupungin toimintaa.

Kaupunginhallituksen kesäkuussa 2018 hyväksymät kansainvälisen toiminnan linjaukset ohjaavat kansainvälistä toimintaa. Kaupungin vetovoimaa ja pitovoimaa kehitetään kansainvälisesti kilpailukykyiseksi viestimällä aktiivisesti kilpailuetekijöistä ja muista vahvuksistamme. Toiminnan tuloksia ja vaikuttavuutta seurataan systemaattisesti.

Oulu on aktiivisesti mukana kansainvälisissä verkostoissa, jotka tuovat lisäarvoa oman toiminnan kehittämiseen sekä kansainväliseen edunvalvontaan ja vaikuttamiseen. Verkostojen kautta saadaan näkyvyyttä oululaiselle osaamiselle ja yrittäjyyttä tukevalle toimintaympäristölle. Pyrimme saamaan verkostojen kokouksia ja muita tilaisuuksia Ouluun, joka tunnetaan toimivana kongressi- ja kokouskaupunkina. Kansainvälinen ryhmä toimii tiiviissä yhteistyössä BusinessOulun kanssa kansainvälisten tapahtumien toteuttamisessa Oulussa. Kaupungin ystävyys- ja partnerikaupunkitoimintaa kehitetään niin, että se tarjoaa sekä asukkaille, yrityksille että toimialoille yhteistyön ja vertaisoppimisen mahdollisuuksia.

Perämerenkaaren yhdistyksen toimintamallia päätettiin muuttaa vuoden 2019 aikana. Ruotsalainen yhdistys lakkautettiin ja tilalle perustetaan suomalainen yhdistys. Toiminnan sisältö pysyy pääpiirteissään samana kuin aikaisemmin.

Oulu hakee vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupunkiksi, kun Suomesta seuraavan kerran valitaan tämän titelin haltija. Oulu2026-hakuorganisaatiota vahvistetaan asteittain vuosina 2019–2020. Ensimmäinen hakemus

on jätettävä 5.5.2020 mennessä, jatkoon pääsevät hakijat valitaan 2020 kesällä. Toisen vaiheen hakemusasiakirjan laatiminen käynnistyy välittömästi valintaraadin päätöksen jälkeen. Lopullinen päätös kulttuuripääkaupungista tehdään vuonna 2021, mitä ennen kaupungin on tehtävä päätökset toteutusta tukevasta investointisuunnitelmasta. Hakemusta valmistellaan yhdessä seudun kuntien ja muiden yhteistyökumppanien kanssa. Vuonna 2019 toteutetussa avoimessa ohjelmahaussa saatiin satoja ohjelmaehdotuksia vuoden kulttuuriohjelmaan. Valmistaudutaan perustamaan säätiö vastaamaan kulttuuripääkaupunkivuoden toteutuksesta ja Oulun kehittämisestä kulttuuri- ja tapahtumakaupunkina.

Ystävyys- ja kumppanikaupungit ovat luonteva pohja kulttuuripääkaupungin eurooppalaisen ulottuvuuden rakentamiselle. Niiden kanssa laaditaan aiesopimukset yhteistyöstä kulttuuripääkaupunkivuoteen liittyvien yhteistyöhankkeiden toteuttamiseksi. Ulottuvuutta rakennetaan myös hankkeiden kautta, hankehakemuksia on tehty yhteistyössä Leeuwardenin sekä ECoC-hakijakaupunkien verkoston Culture Nextin kanssa. Oulu2026-organisaatio verkostoituu aktiivisesti muiden eurooppalaisten hakijakaupunkien kanssa käyttäen hyödyksi esimerkiksi Eurocities- ja LUCI-verkostoja.

Vuosille 2020–2021 haetaan Ouluun seuraavia kansainvälisiä tapahtumia:

- Eurocities Economic Development Forum 2020 tai 2021
- Culture Next –verkoston kokous 3/2020
- Kotiseutupäivien yhteydessä 2021 järjestetään ECoC-tapahtuma

Omistajaohjaus

Omistajaohjauksen keskeisiin tehtäviin kuuluu konserniohjaus ja valvonta, konsernirakenteen ja liiketoiminnan kehittäminen, maankäytön, asuntopolitiikan ja kaupungin erillisinvestointien ohjaus ja valvonta, rakennusomaisuuden taseyksikön hallinnointi, kaupunkikonsernin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan koordinointi ja kehittäminen ja päätösvalmistelu konsernijaostoon ja kaupunginhallitukseen ja päätösten toimeenpano.

Konserniohjauksen strategisten asiakirjojen eli omistajapoliittisten linjausten ja toimenpideohjelman valmistelu sekä konserniohjeen ja hyvä hallinto- ja johtamistapaohjeen valmistelu kuuluu omistajaohjausryhmälle. Omistajapoliittinen toimenpideohjelma ja siihen sisältyvien toimenpiteiden valmistelu ovat keskeinen tehtäväalue vuonna 2020. Maakunta- ja soteuudistuksen toteutuminen saattaa vaikuttaa vielä voimassa oleviin linjauksiin, joten omistajan linjauksia päivitetään tarvittaessa valtuustossa ja valmistelu toteutetaan linjausten pohjalta. Oulun kaupunki osallistuu valtakunnalliseen Toimintakykyiset kuntakonsernit – verkostoprojektiin 2019–2020 ja omistajaohjausryhmä on mukana hankkeen toimenpiteiden valmistelussa Kuntaliiton ja FCGn kanssa.

Mato-ohjelman valmistelu vuosille 2022–2026 aloitetaan syksyllä 2020. Maankäytön toteuttamishjelmassa esitetään suunnitelma viiden vuoden asuntotuotannosta ja työpaikkarakentamisesta. Suunnitelmaa päivitetään kahden vuoden välein. Investointien hankeselvitystyöryhmiä arvioidaan olevan 10-15 vuodelle 2020. Omistajaohjaus ohjaa hankeselvitystyöryhmiä ja toimii ryhmissä puheenjohtajana.

Kaupunkikonsernin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan koordinoitua ja kehittämistyötä jatketaan riskienhallintavälineistöä edelleen kehittämällä. Riskienhallintayhteys henkilöille järjestetään myös koulutusta vuoden 2020 aikana.

Edunvalvonta

Oulun kaupunki, Oulun yliopisto ja Pohjois-Pohjanmaan liitto yhteistyössä Oulun ammattikorkeakoulun, Oulun kauppakamarin ja Pohjois-Pohjanmaan yrittäjien kanssa toteuttavat Oulun seudun yhteistä edunvalvonnan toimintamallia. Strategisiksi pääpainopisteiksi on valittu neljä kokonaisuutta: 1. Kulttuuripääkaupunki 2026, 2. Linnanmaan kampuskokonaisuus, 3. digitalisuus ja terveysteknologia sekä 4. älykäs liikkuminen ja liikenneinfrastruktuuri. Oulun kaupungin omassa vaikuttamistyössä korostuvat sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistaminen, sivistys- ja kulttuuripalvelut, elinkeinot, työllisyys ja innovaatiot sekä kuntatalous. Erityisesti pyritään vaikuttamaan hallitusohjelman toimenpiteiden toteuttamiseen. Oulun seudun ja kaupungin edunvalvonnan toimintaa kehitetään edelleen järjestelmällisemmäksi ja vaikuttavammaksi yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Henkilöstöohjaus

Muutosohjelma Oulu2020 avulla varaudutaan toimintaympäristön ja organisaation muutoksiin. Muutosvalmennusta, koulutusta ja muutostukea järjestetään tarpeen mukaan. KVTES:n piiriin kuuluvan henkilöstön palkkojen yhdenmukaistamista jatketaan palkkaohjelman mukaisesti. Palkkausjärjestelmiä kehitetään edelleen. Tehtävien täyttökielto jatkuu (Kh 28.5.2013 § 339). Täyttökielton tavoitteena on vaikuttaa henkilöstön määrään ja sitä kautta henkilöstökustannuksiin.

Henkilöstötyötä ohjaa henkilöstöohjelman toteuttaminen. Ohjelman osa-alueita ovat johtaminen ja esimiestyö, henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen sekä henkilöstön hyvinvointi.

Henkilöstön hyvinvoinnin tukemisessa painopiste on ennakkoivissa hyvinvointia vahvistavissa toimenpiteissä, missä työntekijä ottaa vastuun terveydestään. Sairauspoissaoloja vähennetään esimiesten käymien varhaisen tuen keskustelujen ja korvaavan työn avulla sekä käyttämällä osasairauspäivärahaa, kun työntekijän työkyky on heikentynyt. Ennakoivan hyvinvoinnin sisältöä jalkautetaan laajasti hallintokuntiin koko henkilöstölle mm. johtoryhmien, esimiesvalmennusten, työsuojelu- ja työhyvinvointikorttikoulutusten kautta.

Oulun kaupungin toimintamallien avulla toteutetaan käytännön toimenpiteitä henkilöstön hyvinvoinnin lisäämiseksi ja sairauspoissaolojen vähentämiseksi.

Työhyvinvoinnin tilaa ja tuottavuutta seurataan Ouka DW:n työkykyjohtamisen raporttien ja työterveyden raporttien sekä Kunta 10 tuloksien kautta. Kunta10-kyselyn avulla kehitetään henkilöstön työtä ja työhyvinvointia. Kunta10 kehittämiskohteista ja toimenpiteistä raportoidaan henkilöstöohjaukseen. Konsernihallinnon osalta v. 2020 yhteiseksi Kunta10 -kehittämistoimenpiteiksi sovittiin puheeksiotto-käytännön vakiinnuttaminen ja Hyvän käytöksen oppaaseen sitoutuminen/sitouttaminen henkilökohtaisella tasolla. Henkilöstöryhmän johdolla selkiytetään koulutukseen osallistumisen periaatteita. Työn jatkuvuuden epävarmuutta käsitellään yhdessä Haka-projektin ja siihen liittyvien toimenpiteiden kautta sekä tehtäviä ja vastuita selkiyttämällä.

Henkilöstön vapaa-ajan liikuntaa ja kulttuuria tuetaan Smartum saldo liikunta- ja kulttuuriedulla. Työterveys Virta Oy:n ja kaupungin yhteistyötoimintamalleja jatketaan henkilöille, joiden työ ja työssä jaksaminen edellyttävät hyvää fyysistä kuntoa. Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksella v. 2016–2017 pilotoitu yksilöohjausmalli (PT) otetaan asteittain käyttöön koko organisaatiossa. Elintapaohjauksen kehittämistoimet ja koulutukset painottavat liikkumisen, ravitsemuksen ja palautumisen merkitystä henkilöstön hyvinvoinnissa. Kannustetaan vähän liikkuvia liikunnalliseen elämäntapaan henkilökohtaisen liikuntaneuvonnan ja kehonkoostumusmittauksen avulla.

Varautumissuunnitelmia testataan ja kehitetään vuosittaisella harjoittelulla. Painopiste on kaupungin roolissa erilaisissa suuronnettomuuksissa. Turvallisuuden osalta painopisteenä on suurten yleisötilaisuuksien turvallisuuden kehittäminen yhdessä muiden viranomaisten kanssa. Vuoden 2020 aikana on kilpailutettava kaupungin vartiointi- ja kameravalvontapalvelut. Isokatu 9:n väistötiloissa tulee tarkastella valtuutettujen ja mahdollisesti seuraamaan tulevien kansalaisten liikkuminen sekä varmistaa 4. kerroksen toimistojen lukitus.

Kaupungin työsuojelun toimintaohjelma on 2018–2021 tarkistettu ja todettu henkilöstöohjelman tavoitteiden mukaiseksi. Konsernihallinnon tapaturmavaarat ovat vähäisiä, sen sijaan työmatkoilla tapahtuu varsinkin talvisin vahinkoja. Työnantajan tuki henkilöstön työmatkaliikkumisen turvallisuuteen on pysyvä käytäntö, tuen määrää tarkistetaan mahdollisuuksien mukaan. Alhainen puheeksi ottamisen kynnyks ja jokaisen vastuu omasta ja muiden turvallisuudesta ovat edelleen ajankohtaisia.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen riskiperusteisen arviointi-, tarkastus- ja konsultointityön painopiste on kaupungin johtamis- ja ohjausjärjestelmän toimivuudessa ja toiminnan tuloksellisuudessa. Sisäisen tarkastuksen vuosisuunnitelma rakentuu kaupunkikonsernin ja kaupungin

eri hallintokuntien tavoitteita uhkaavien riskien ja niiden hallintamenettelyiden sekä sisäisen valvonnan toimivuuden arviointiin ja päätöksenteossa käytettävän tiedon luotettavuuden ja riittävyyden varmistamiseen. Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginjohtoa sisäisen valvonnan selonteon valmistelussa.

Tarkastus- ja arviointitoiminnan koordinointi tehdään yhteistyössä ulkoisen tarkastuksen kanssa. Kaupunkikonsernin sisäisen tarkastuksen toimintaa kehitetään osaamista hyödyntämällä digitalisaation mahdollisuuksia tarkastusmenetelmissä ja toimintatavoissa sekä vahvistamalla yhteistyötä ulkoisen tarkastusyksikön kanssa.

Hallinto

Hallintoryhmä vastaa päätöksenteon asiakirjapalveluista, kuten kaupungin toimielinten esityslistoista, pöytäkirjoista, täytäntöönpanoista sekä luottamushenkilöiden palkkioista. Konsernihallinto ostaa Monetra Oulu Oy:ltä lähipalveluna johdon ja hallinnon sihteerin- ja tukipalvelut sekä hallinnon ja talouden asiantuntijatehtäviä sekä Tilapalvelut-liikelaitokselta virastomestaripalvelut. Lakipalvelut huolehtii oikeudellisesta edunvalvonnasta ja oikeudellisten asian-tuntijapalveluiden tuottamista ja koordinoi ulkopuolisen juridisen palvelun käyttämistä.

Asianhallintaryhmä vastaa lakisääteisistä asiakirjahallinnon tehtävistä. Vuonna 2020 asianhallinta jatkaa digitalisaation edellyttämiä perustehtäviä, tärkeimpänä sähköiseen pysyvissäilytykseen tarkoitettavan järjestelmän ja sen kanssa yhteensopivan sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto. Vuonna 2020 tulee voimaan tiedonhallintalaki, jonka täytäntöönpanoon liittyen asianhallinta jatkaa tiedonohjaussuunnitelmatyötä sekä valmistelea asioiden ja palveluiden rekisteröintiin liittyviä muutoksia.

Viestintä

Vuonna 2020 käynnistetään brändiuudistus, jonka tavoitteena on luoda uusi asiakaskokemukseen perustuva Oulu-brändi tukemaan vuoden 2026 kulttuuripääkaupunkivuoden tavoitteita. Haluamme luoda yhteisen Oulu-brändin, jonka tekemiseen kaikki oululaiset ihmiset, yritykset ja yhteisöt voivat osallistua ja sitoutua. Uusi brändi on tarkoitus lanseerata uuden valtuustokauden alussa vuoden 2021 lopulla.

Parannamme sisäistä viestintää julkaisemalla uuden intranetin, Akkunan syksyllä 2020. Tavoitteena on vetovoimainen ja vuorovaikutteinen sisäisen viestinnän työkalu, joka toimii mobiilisti ja vahvistaa työntekijäidentiteettiä ja myönteistä työnantajakuva.

Ulkoista viestintää kehitämme lanseeraamalla uuden kaupunkimedian, Mun Oulun. Tavoitteena on paikallisuutisiin, tapahtumiin ja oululaisiin ihmisiin keskittyvä digitaalinen media, joka toimii journalistisin periaattein. Kaupunkimedia toteutetaan yhteistyössä paikallisen yritys- ja järjestökentän kanssa.

Kaupunkistrategia, kehittämisen ja hankintojen ohjaus

Kaupunkistrategia Oulu 2026 toimeenpanon ohjausta ja tukea jatketaan kaupunginhallituksen hyväksymien toteuttamisohjelmien ja strategisten kärkihankkeiden tavoitteiden mukaisesti. Kaupunkistrategian väliarviointi toteutetaan vuonna 2020. Toteuttamisohjelmat raportoidaan vuosittain kaupunginhallitukselle.

Muutosohjelma Oulu 2020 tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa ja taloutta sekä luoda pohja tarvittaville henkilöstöpoliittisille linjauksille, yhteistoimintametylle ja organisaatiomuutoksille. Tehtyjen päätösten arvioitu mahdollinen säästö vuonna 2020 on yhteensä noin 10 miljoonaa euroa vuodessa. Muutosohjelmassa asetetusta talouden 40 miljoonan euron tasapainottamistavoitteesta puuttuu vielä 30 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 toteutetaan muutosohjelman päivitettyjä toimenpiteitä, jotta päästään sovittuihin tavoitteisiin.

Hanketoiminnan kokonaisuutta ohjataan ja hallinnoidaan kaupunkistrategiaan perustuvien toteuttamisohjelmien jatkotyönä päivittyissä kehittämissalkuissa. Salkunhallinnan digitalisointia jatketaan ja Bägin käyttöä edistetään järjestämällä hallintokunnille perehdytystä työkalun käytöstä. Projektiosaamista lisätään järjestämällä kaupungin projekteissa työskenteleville asiantuntijoille keskitetyt koulutuksia ja -valmennuksia. Erityisestä huomiota kiinnitetään suoran kansainvälisen rahoituksen tarjoamien mahdollisuuksien ja yhteiskehittämisen osaamisen vahvistamiseen.

Hankintojen ohjaus tukee Hankintaohjelman toimeenpanoa. Keskeisiä painopisteitä vuonna 2020 ovat monipuolinen hankintaosaamisen kasvattaminen ja digitalisaation kehittäminen (hankintojen elinkaaripalvelu) sekä tietovirtojen yhteen sovittaminen hankintojen tavoitteellisen johtamisen mahdollistamiseksi. Toimialoja ja liikelaitoksia tuetaan käyttämään hankinnoissaan innovaatiomyönteisiä hankinta käytäntöjä kaupunkistrategian tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tiedolla johtamisen kehittäminen

Päätöksenteon ja johtamisen tulee perustua luotettavaan tietoon ja analyyseihin, selkeisiin vaihtoehtoihin sekä ennakointiin päätösten seuraamuksista. Toimialojen kanssa yhteisesti rakennettua tiedolla johtamisen toimintamallia jatketaan toiminnan ja talouden suunnittelussa. Tietojohdaminen kytkeytyy myös strategian toteuttamiseen ja kehittämistyöhön sekä moniin kunnan ohjausprosesseihin. Yhteisen toimintaympäristö-analyysin ja strategian tavoitteiden seurannan kautta tunnistetaan ja asetetaan keskeiset kehittämisen ja toiminnan painopisteet. Talousarviovuonna 2020 huomioidaan hallitusohjelman mukaisesti jatkettavan sote- ja maakuntauudistuksen vaikutukset kunnan tiedolla johtamiseen ja hyvinvoinnin edistämistyöhön. Tiedolla johtamisen tavoitteita edistetään myös osana Oulun kaupungin digimuutos –ohjelmaa.

Tietojohdamisen ryhmä ylläpitää jatkuvaa toimintaympäristöanalyysiä ja osallistuu myös hyvinvointitiedon analysointiin, millä tuetaan tietoon perustuvaa toimintaa ja päätöksentekoa. Laajan hyvinvointikertomuksen päivitys käynnistetään talousarviovuonna. Yhteistyössä toimialojen kanssa kehitetään alueellista hyvinvoinnin tietokantaa ja kuvauksia, tietokanta on käytössä talousarviovuonna 2020. Tietojohdamisen ryhmä vastaa keskitetyistä tilas- topalveluista sekä osaltaan muista tietopalveluista, ryhmä osallistuu myös erilaisten poikkitoiminnallisten selvitysten, arviointien ja suunnitelmien laadintaan.

Tietojohdamisen ryhmä jatkaa myös paikkatiedon tuottamista ja hyödyntämistä mm. alueellisen hyvinvointiselvityksen laadinnassa. Tietoportaalia kehitetään edelleen mm. strategian seuranta- ja toiminnan arviointityön tarpeisiin. Ryhmä osallistuu myös poikkihallinnollisen laaturyhmän työhön. Ryhmä koordinoi kaupungin tutkimus-yhteistyötä yhdessä toimialojen kanssa, yhteistyötä korkeakoulujen kanssa tiivistetään. Kaupunkipalvelututkimus (KAPA) toteutetaan vuonna 2020.

Ryhmä osallistuu myös avoimen datan kehittämiseen sekä Suomi.fi -sovellusten Oulun käyttöönotto-työhön. Kansallisten Suomi.fi-sovellusten käyttöönotto-työ jatkuu ja ryhmä jatkaa aktiivista osallistumista myös Suomi.fi-palvelutietovarannon kansallisessa kehittämistyössä. Ajankohtaista on Suomi.fi-palvelutietovarannon Oulun sisältöjen täydentäminen mm. esteettömyystietojen osalta. Talousarviovuonna jatketaan myös palvelutieto-varannon sisältöjen integrointia mm. ouka.fi-verkkosivuille.

Rahoitus

Rahoituksen ensisijainen tehtävä on Oulun kaupungin maksuvalmiuden turvaaminen siten, että Oulun kaupungin rahavarat riittävät maksuvelvoitteista suoriutumiseen joka hetki. Maksuvalmiutta seurataan kassaennusteiden avulla. Maksuvalmius varmistetaan viimekädessä ulkopuolisen rahoituksen avulla eri rahoituslähteitä monipuolisesti ja joustavasti hyödyntämällä. Ulkopuolinen rahoitus toteutetaan valtuuston hyväksymien varainhankinnan periaatteiden mukaisesti.

Rahoitusriskeistä merkittävin on korkoriski, jota hallitaan ensisijaisesti korkosuojausilla. Alhainen korkotaso mahdollistaa kohtuuhintaisten pitkien korkosuojausten tekemisen valtuuston linjaamalla tavalla. Alhainen korkotaso jatkunee vielä muutaman vuoden, mutta kääntyy nousuun lähivuosina.

Kassavarojen päivittäinen hallinnointi hoituu konsernitalin avulla. Konsernitali mahdollistaa kassavarojen kanavoimien konsernin sisällä. Konserniyhtiöille konsernitali tuo helppoutta ja mahdollistaa kustannustehokkaat maksuliik- kepalvelut. Lisäksi konsernitali mahdollistaa lyhytaikaisen rahoituksen hyödyntämisen konserniyhtiöiden maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Sijoittaminen kuuluu keskeisesti kassaylijäämien hallinnointiin ja se hoidetaan valtuuston linjaamien periaatteiden mukaisesti. Konsernitilistä, sijoituksista ja lainoista raportoidaan kaupunginhallitukselle kuukausittain.

Talous

Talouden ohjauksen kannalta ydinprosesseja ja -tehtäviä ovat koko kaupungin taloushallintopalveluiden ohjaus ja kehittäminen, kaupungin talousarvio ja -suunnitelma, tilinpäätös ja konsernitilinpäätös, talouden ja toiminnan seurannan ja raportoinnin ohjaus sekä kehittäminen, kaupungin yhteisten taloushallinnon tietojärjestelmien omistajuus ja kehittäminen sekä controller-palvelut. Talouden tehtävänä on omistajapoliittisten linjausten vaikutusten selvittäminen sekä toimeenpano talouden suunnittelun, seurannan ja raportoinnin näkökulmasta.

Monetra Oulu Oy:n ja kaupungin yhteinen ohjausryhmä kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Ohjausryhmän kautta tapahtuu koko kaupungin taloushallintopalveluiden ohjaus ja kokonaistuottavuuden kehittäminen. Yhteistyöryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Kehittämisisiltapäiviä pidetään laajemmalla kokoonpanolla 1-2 kertaa vuodessa prosesseittain (talous, henkilöstö ja rekry, hallinto ja hankinta, asiakaspalvelu). Monetra Oulu Oy tekee johtoryhmävierailuja asiakkaittain ja ns. sopimusneuvotteluja asiakkaittain. Erillisiä operatiivisia prosesseja/palvelukohtaisia palaverieita pidetään tarpeen mukaan mm. kirjanpidon, myyntireskontran ja arvonlisäverotuksen osalta.

Kaupungin yhtenä tavoitteena on digitaalisuuden edistäminen. Kehittämissuunnitelman valmistelu aloitettiin yhteistyössä Oulun Digi -liikelaitoksen kanssa. Valmistelua jatketaan Hallinto- ja asiantuntijatehtävien kehittäminen –projektin päätyttyä, jolloin projektin lopputulokset voidaan huomioida suunnitelmassa. Kehittämissuunnitelma kattaa toimintaprosessit ja ohjauksen, tietojen käsittelyn ja tietojärjestelmät sekä niille tehtävät toimenpiteet. Kehittämissuunnitelma sisältää myös näkemyksen pidemmän tähtäimen tavoittelemaan. Vuonna 2019 selvitetään myös robotiikan hyödyntämistä ja kartoitetaan kohteet mihin robotiikkaa voidaan käyttää.

Talsu TM1 on toiminnan ja talouden suunnittelujärjestelmä, jota käytetään ennustamiseen ja suunnitteluun Oulun kaupungissa. Järjestelmän kehittämistä ja käytön laajentamista jatketaan vuosina 2019–2020. Tavoitteena on kehittää tarkkuutta, käytettävyyttä ja prosesseja, sekä lisätä kaupungin sisäistä järjestelmäosaamista. Järjestelmää laajennetaan myös kustannuslaskennan tarpeisiin. Raportoinnin kehittämiseen on panostettu CDM-tiedonkoon-tisovelluksen käyttöä laajentamalla. OukaDW tietovaraston kehitystyötä jatketaan. Tietovarastoon kootaan monipuolista talous- ja toimintatietoa useilta toiminta-alueilta. Tietovarasto ja tiedon laatu ovat keskeisessä roolissa tiedolla johtamisen ja analysoinnin kehittämisessä.

Valtiovarainministeriöllä on käynnissä kuntien taloustiedon tilastoinnin ja tietohuollon kehittämisohjelma (Kuntatieto-ohjelma), joka parantaa julkisen hallinnon toiminnallista ja tiedollista yhteen toimivuutta. Ohjelman tavoitteena on, että kuntien ja valtion on mahdollista käyttää samoja yhteisesti määritettyjä ja automaattisesti tuotettuja kuntien taloutta kuvaavia tietoja omissa kuntiin liittyvissä päätöksentekoprosesseissaan. Kuntatieto-ohjelmaa koskeva valtakunnallinen muutos astuu voimaan vuoden 2020 alussa ja tähän mennessä kuntien ja kuntayhtymien on varauduttava vaadittaviin tietojärjestelmä- ja raportointimuutoksiin. Oulun kaupunki osallistui Kuntatieto-ohjelman projektiin pilottikuntana vuoden 2018 aikana yhteistyössä Monetra Oy:n kanssa.

Oulun kaupunki jatkaa Kuntatieto-ohjelman vaatimusten mukaista raportoinnin kehittämistä sisäisessä kustannuslaskennan kehittämisen pilottiprojektissa vuosien 2019–2020 aikana. Pilottiprojektissa käyttöönotettavan kustannuslaskentatyökalun avulla tuotetaan automaattisen talousraportoinnin tietosisältöjä toiminta- ja taloustiedon avulla. Pilottiprojektin jälkeen tavoitteena on laajentaa kustannuslaskentatyökalun käyttöä myös taloussuunnittelun ja ennustamisen sekä sisäisen raportoinnin tarpeisiin koko kaupungissa.

Suomi.fi-koordinaatioryhmä koordinoi ja toimii ohjausryhmänä KAPA-lain mukaisten Suomi.fi-palvelujen käyttöönotoissa. Talouden tehtävänä Suomi.fi-koordinaatioryhmässä on varmistaa talousprosessien (kirjanpito ja myyntireskontra) oikeellisuus ja käytettävyyttä muun muassa verkkokauppojen ja hankintavaiheessa olevan eAsiainnin osalta. Sähköisen eAsiointi -avustusjärjestelmän käyttöönoton myötä talousprosessiin kuuluva maksumääräysprosessi sähköistetään. Suomi.fi-koordinaatioryhmän jatkuvana tehtävänä on myös tarkastella verkkokaupan sopivuutta kaupungin eri kuntalaispalvelujen tilaus- ja maksatusprosesseihin, jotka tällä hetkellä hoidetaan myyntilaskutuksen avulla.

Vanhan yleislaskutusohjelman tuki loppuu vuoden 2019 keväällä. Myyntilaskutusprojektin tehtävänä on ollut selvittää, määritellä ja tehdä päätös uudesta yleislaskutuksesta, joka on Monetra Oulu Oy:n Intime-laskutus. Laskutuksen, asiakasrekisterin ja arkistoinnin sähköistämisessä tullaan hyödyntämään Oulun Digi –liikelaitoksen ja Monetra Oulu Oy:n robotiikkaa mahdollisuuksien mukaan. Laskujen sähköinen arkistointi hoidetaan jatkossa kaupungin myyntilaskutusoperaattori Ropo Capital Oy:n toimesta. Inhouse-hankintana toteutettu yleislaskutusjärjestelmän käyttöönottoprojekti kestää vuoden 2019 loppuun, jonka jälkeen yleislaskutuksen operatiivinen työ siirtyy Monetra Oulu Oy:lle. Projektin aikana on ulkoisen laskutuksen lisäksi selvitetty myös sisäisen laskutuksen toiminnallisuuksia. Sisäisessä laskutuksessa tullaan hyödyntämään olemassa olevaa OuluCard-järjestelmää ja Oulun Tilapalvelut –liikelaitoksen pilotoiman Ceepos-sisäisen verkkokaupan mahdollisuuksia hallintokuntien välisten tilausten

ja sisäisen laskutuksen sähköistämässä. Lisäksi lähdejärjestelmistä rakennetaan kirjanpitoliiittyviä, mikä vähentää manuaalisesti tehtävää työtä. Hallintokuntien sisällä tehtävät sisäiset siirrot tehdään jatkossa sähköisellä muistiotositteella. Myyntilaskutus uudistuksen myötä selvitetään myös myyntilaskutuksesta syntyvien toimintatietojen siirtämistä kokonaisuudessaan DW-tietovarantoon toiminnan ennustamisen ja suunnittelun tueksi.

Toimintaympäristöanalyysi

Uuden hallituksen ohjelmaan on kirjattu sote- ja maakuntauudistuksen jatkuminen, mikä on suurin näköpiirissä oleva kuntien toimintaympäristössä tapahtuva muutos lähivuosina. Muutos toteutuessaan vaikuttaa kuntien rooliin palvelujen tuottajana, millä on vaikutuksensa myös konsernihallinnon tehtäviin. Tilanteeseen on ehditty jo hieman varautua valmistelussa olevan Muutosohjelma Oulu 2020 toimenpiteiden sekä ohjelmaan sisältyvän HAKA-selvityksen ja siitä seuraavien mahdollisten toimenpiteiden myötä. Kuntien on joka tapauksessa varauduttava myös palvelujen järjestämisen ja toiminnan sekä toimintatapojen uudistamiseen. Oulun kaupungin talouden ennustetaan pysyvän lähivuosinakin haastavana.

Toimintaympäristön haasteet ja tiedolla johtamisen tuki huomioidaan myös johtamisjärjestelmän ja kaupungin toimintamallin päivityksessä muutosohjelman mukaisesti. Konsernihallinto vastaa asiakkuuden toimintamallin kehittämisestä.

Oulun uuden kaupunkistrategian toimeenpano ohjaa konsernihallinnon toimintaa. Strategisissa tavoitteissa onnistuminen edellyttää kaupungin kasvavaa yhteistyötä eri foorumeilla ja verkostoissa. Konsernihallinto koordinoi Oulun kaupungin, Oulun yliopiston ja Pohjois-Pohjanmaan liiton yhteistyössä Oulun ammattikorkeakoulun, Oulun kauppakamarin ja Pohjois-Pohjanmaan yrittäjien kanssa toteutettavaa Oulun seudun yhteistä edunvalvonnan toimintamallia. Kansainvälisten asioiden ja verkostojen merkitys myös kasvaa, mikä näkyy myös konsernihallinnon tehtävissä. Kaupunki viestii systemaattisemmin myös englanniksi.

Toimintaympäristön muutokset, digitalisaatio ja valmistautuminen tulevaisuuden kunnan tehtäviin edellyttävät toimintatapojen uudistamista, poikkihallinnollista yhteistyötä sekä mm. muuttuvan työn ja työolosuhteiden tunnistamista. Vastuu kulttuuripääkaupunkihankkeesta syventää osaltaan konsernihallinnon tehtäväkuvia ja toiminta-alueita.

Kuntalain mukaan kunnan tehtävänä on edistää omalta osaltaan kuntalaisten hyvinvointia, myös mahdollisen sote- ja maakuntauudistuksen jälkeenkin. Hyvinvoinnin edistämisen tehtävä on laaja ja edellyttää poikkihallinnollista yhteistyötä. Hyvinvoinnin tavoitteet on asetettu kaupunkistrategiaan ja konsernihallinnolla on oma roolinsa

poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja hyvinvointijohtamisessa.

Kaupungintalon tuleva korjaustyö aiheuttaa myös muutostilanteen paitsi luottamuselinten jäsenille myös henkilöstölle, jolloin on huomioitava henkilöstön jaksamiseen ja työhyvinvointiin liittyvät asiat. Monitoimitiloissa työskentely sekä toisaalta etätöiden laajeneminen haastavat sekä työntekijöitä että esimiehiä, mutta luo mahdollisuuksia myös uusille toimintatavoille ja vuorovaikutukselle ja kehittämiselle. Henkilöstössä tapahtuvat muutokset vaikuttavat myös konsernihallinnossa tehtäväkuviin.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpaneavat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.5.

Kehittäminen

Oulun kaupunki kehittää asiakkaille tarjottavien asiakaspalveluiden laatua, monikanavaisuutta ja kuntalaisia osallistavia palvelurajat ylittäviä asiakaspalvelukanavia ja palveluprosesseja. Tavoitteena on ihmislähtöisyyden lisääminen, uudenlaisten markkinoiden mahdollistaminen, palveluiden vaikuttavuuden parantaminen, tuottavuuden kasvattaminen ja kilpailukyvyyn vahvistaminen. Tavoitteena on luoda uusi sähköinen alusta ja sähköiset palvelut, jotka mahdollistavat asiakkaiden sähköisen asioinnin tarjoamisen 24/7 "yhden luukun" -periaatteella monikanavaisesti ja monituottajamallilla.

OuluBot hankkeessa saatetaan vuonna 2019 aloitettu innovatiivinen julkinen hankintaprosessi loppuun keväällä 2020. Hankintapäätöksen jälkeen alkava kehittämisjakso suoritetaan valitun toimittajan/toimittajien kanssa. Kehittämisjaksolla kehitetään ja pilotoidaan yhteistyössä Oulun kaupungin toimialojen kanssa heidän chatbot-tarpeitaan erilaisissa palveluissa. Innovatiivisessa julkisessa hankinnassa kehitetään yhdessä toimittajan kanssa ratkaisuja, joita voidaan halutessaan suoraan hankkia kehittämisjakson päätyttyä, mikäli saavutetut tulokset vastaavat tilaajan odotuksia. Kehittämisjakso jatkuu vielä vuodelle 2021.

EU-osaamisen nosto -hankkeen tavoitteena on lisätä suorien EU-rahoitusten hakuosaamista. Hanke toteutetaan yhteistyössä Oulun kaupungin, Oulun yliopiston, Oulun ja Centria ammattikorkeakoulujen sekä BusinessOulun kesken. Tavoitteena on edistää toimijoiden välistä yhteistyötä ja yhdistää voimavaroja tki-toiminnan kehittämisen ja rahoituksen hakemisen suhteen.

Vuoden 2020 aikana hankkeessa toteutetaan rahoitusinfoja ja rahoituksen hakemiseen liittyviä työpajoja. Lisäksi hankitaan asiantuntijapalvelua hakemusten laadintaan ja osallistutaan rahoitusfoihin ja -koulutuksiin Suomessa ja Euroopassa.

Talous

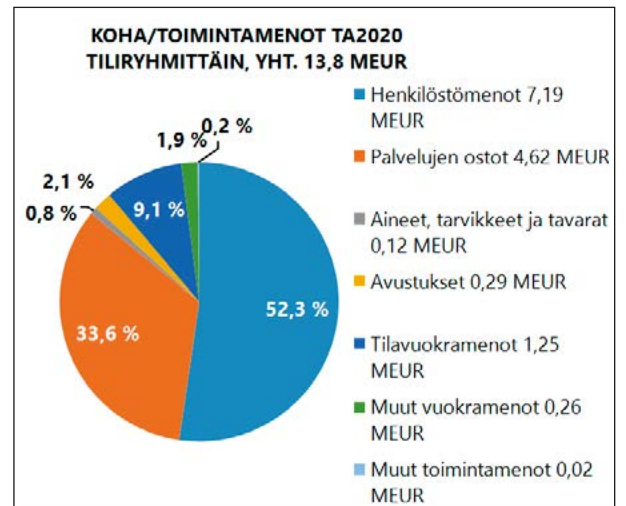
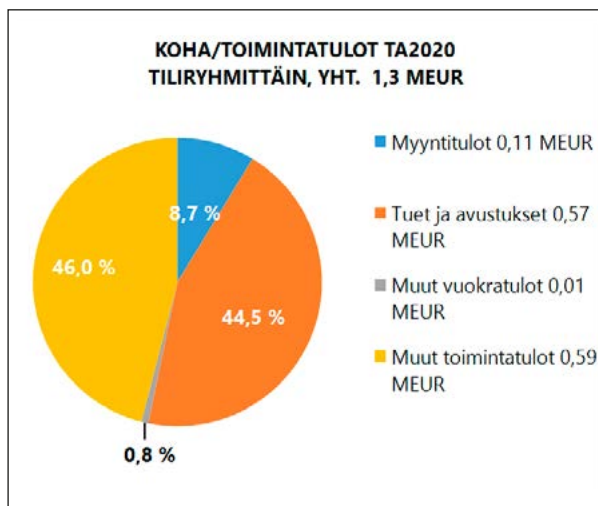
1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	2 960	1 522	1 517	1 274	1 137	1 047
TOIMINTAMENOT	-12 688	-13 205	-13 277	-13 755	-12 414	-12 179
TOIMINTAKATE	-9 728	-11 683	-11 760	-12 481	-11 277	-11 132

Tietohallinto siirtyi 1.1.2019 osaksi Oulun Digi -liikelaitosta. TP2018-vertailutieto ei sisällä tietohallinnon toimintakatteen osuutta.

Konsernihallinto tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	208	113	173	111	111	111
Maksutulot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	903	537	493	567	441	350
Tilavuokratulot	8	0	1	0	0	0
Muut vuokratulot	22	0	15	10	0	0
Muut toimintatulot	1 819	872	835	586	586	586
Toimintatulot yhteensä	2 960	1 522	1 517	1 274	1 137	1 047
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-6 650	-6 960	-7 070	-7 194	-6 625	-6 564
Palkat ja palkkiot	-5 469	-5 718	-5 843	-5 947	-5 478	-5 428
Henkilöstösivukulut	-1 182	-1 242	-1 227	-1 247	-1 147	-1 136
Palvelujen ostot	-4 090	-4 366	-4 313	-4 623	-4 185	-4 010
Asiakaspalvelujen ostot	-1	0	0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	-4 089	-4 366	-4 313	-4 623	-4 185	-4 010
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-123	-138	-121	-116	-115	-115
Avustukset	-281	-285	-275	-290	-290	-290
Palvelusetelit	0	0	0	0	0	0
Muut avustukset	-281	-285	-275	-290	-290	-290
Tilavuokramenot	-1 282	-1 163	-1 231	-1 248	-917	-917
Muut vuokramenot	-256	-272	-246	-263	-262	-262
Muut toimintamenot	-6	-22	-22	-21	-21	-21
Toimintamenot yhteensä	-12 688	-13 205	-13 277	-13 755	-12 414	-12 179
TOIMINTAKATE	-9 728	-11 683	-11 760	-12 481	-11 277	-11 132

Tietohallinto siirtyi 1.1.2019 osaksi Oulun Digi -liikelaitosta. TP2018-vertailutieto ei sisällä tietohallinnon toimintakatteen osuutta.

Henkilö- ja koulutussuunnitelma

Konsernihallinnon, kuten myös koko kaupungin henkilöstön työhyvinvointia tukevat erilaiset toimintamallit ja ohjeet, mm. varhainen tuki, korvaava työ, uudelleensijoitumisen ohjeet, työterveyden toimintasuunnitelma, työuupumuksen tunnistamis- ja toimintaopas, hyvän käytöksen opas. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan myös liikuntamahdollisuuksilla ja elintapaohjauksella.

Liukuva työaika toimistotyössä lisää työelämän joustavuutta ja oman työn hallintaa. Erilaisten virka- ja työvapaiden myöntämiseen mm. perhesyiden perusteella suhtaudutaan myönteisesti. Lisäksi Oulun kaupunki tukee työssä jatkamista järjestämällä ikääntyneille työntekijöille heidän niin halutessaan mahdollisuuksien mukaan osa-aikatyötä. Etätyöskentelyn määrän yleistyessä varmistetaan, että työvälineet ja ohjeistukset vastaavat uudenlaisten työtapojen vaatimuksia.

Työsuojelutoiminnan tavoitteena on ennaltaehkäistä haitallista työkuormitusta, tapaturmia ja ylläpitää työhyvinvointia. Työpaikan vaarojen arvioinnit aletaan tehdä WPro-järjestelmään, näin työterveyshuolto voi kirjata oman arviointinsa WPro-järjestelmään työpaikkaselvityksessä. Työyhteisösovittelu on uutena työkaluna käytettävissä erilaisten ristiriitatilanteiden mahdollisimman varhaiseen

ratkaisemiseen. Sovittelijoiden riippumattomuuden varmistamiseksi kolme työyhteisösovittelijaa on koulutettu koko kaupungin käyttöön. Näin jokaiseen tapaukseen löytyy riippumattomat sovittelijat, myös työterveyshuollon sovittelijoita käytetään lisänä.

Oulun kaupungissa käyttöön otettu käyttövaltuushallinnanjärjestelmä edellyttää toimintatapamuutosta ja esimieskäyttäjien kouluttamista. Tietosuoja- ja tietoturvaosaamisen sekä digiosaamisen kehittämistä jatketaan. Konsernihallinnon henkilöstö osallistuu myös muihin keskitetyn henkilöstökoulutuksen järjestämiin mm. O365-, hankinta-, viestintä-, ekotuki- ja projektiosaamisen koulutuksiin, uudistuvaan esimiespassivalmennukseen sekä valmentavan johtamisen koulutuksiin. Konsernihallinnossa laaditaan tarkempi v. 2020 hallintokuntakohtainen täydennyskoulutussuunnitelma syksyllä 2019. Kaupungin keskitetty koulutus vastaa hallintokuntien yhteistä lyhytkestoisista koulutuksista. Konsernihallinto vastaa oman henkilöstönsä tarvitsemasta ammatillisesta erityis- ja täydennyskoulutuksesta.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutumista seurataan konsernihallinnon henkilöstöraportin yhteydessä. Henkilöstön määrää, työpanosta, tapaturmia, vaaratilanteita, sairautensa, sairauspoissaoloja ja henkilöstökustannuksia seurataan kuukausitasolla.

Konsernihallinto	TP2018	Ennuste 2019	TA2020	Muutos -% (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKKALINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	91	91	92	1,5	90	90
Tilapäiset	17	19	15	-22,3	7	4
Yhteensä	108	110	107	-2,7	97	94
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-5 469	-5 843	-5 947	1,8	-5 478	-5 428
Henkilösivukulut	-1 182	-1 227	-1 247	1,6	-1 147	-1 136
Yhteensä	-6 650	-7 070	-7 194	1,8	-6 625	-6 564

Tietohallinto siirtyi 1.1.2019 osaksi Oulun Digi -liikelaitosta. TP2018-vertailutieto ei sisällä tietohallinnon toimintakateen eikä hlömäärän osuutta.

Konsernihallinnon henkilöstömäärässä ei huomattavia muutoksia talousarvion 2019 ennusteeseen nähden.

7.5.5 Kehittämiskulut

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	0	295	200	1 800	1 800	1 800
TOIMINTAMENOT	-499	-1 232	-550	-3 000	-3 000	-3 000
TOIMINTAKATE	-499	-936	-350	-1 200	-1 200	-1 200

Kehittämiskulujen määrärahat on varattu ensisijaisesti kesken budjettivuotta käynnistyviin uusiin kehittämishankkeisiin, joita ei ole voitu ottaa huomioon vuoden 2020 talousarvion laadintavaiheessa. Määrärahoista katetaan kehittämishankkeiden ensimmäisen budjettivuoden tulo- ja menomäärärahat. Lisäksi määrärahaa käytetään rahoitushankkeisiin, joissa kaupunki toimii rahoittajana

muiden toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden kehittämishankkeissa sekä esiselvityksiin, joihin yleensä saadaan myös ulkopuolista rahoitusta. Edellä mainittujen lisäksi määrärahaa katetaan aiemmilta vuosilta jatkuvien kehittämishankkeiden käyttämättä jääneiden määrärahojen korotukset / alitukset määrärahojen siirtovaihetta koskevan hankekohtaisen arvion perusteella.

7.6 Hyvinvointilautakunta

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointilautakunta vastaa kunnille kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön mukaisten palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta. Hyvinvointipalvelujen toimintaa säätelevät useat eri lait ja asetukset, joista keskeisimpiä ovat mm. terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki, lastensuojelulaki, vammaispalvelulaki, erityishuoltolaki ja vanhustalovelaki. Hyvinvointipalveluiden järjestämisen päälinjaukset ovat asiakaslähtöisyys, monialaisuus, monikanavaisuus, monituottajuus ja talouden hallinta. Palveluita järjestetään poikkitoiminnallisesti huomioon ottaen asiakkaiden palvelutarpeet elämän eri vaiheissa. Oululaisten hyvinvointipalvelut rakentuvat kotona ja arkiympäristössä tapahtuviin arjen tukeen ja palveluihin, erityyppisiin matalan kynnyksen palveluihin, monialaisiin ja monitoimijaisiin hyvinvointikeskuksen alueellisiin palveluihin sekä kaikkien oululaisten yhteisiin erityispalveluihin. Niitä täydentävät monipuoliset sähköiset palvelut.

Hyvinvointipalvelujen oman palvelutuotannon osuus toimintamenoista on noin 37 % (ks. kuvio alla). Sairaanhoidon osuus on noin 38 %. Yksityisten palveluntuottajien osuus on noin 19 %, josta palvelusetelin osuus on 4 %.

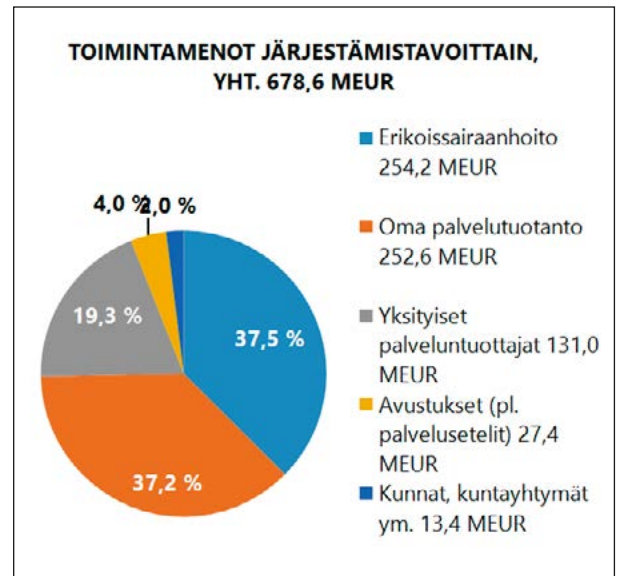
Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Oulun väestönkasvu on jatkunut edelleen suhteellisen voimakkaana. Oulun kaupungin väkiluku vuodenvaihteessa 2017/2018 oli 203 567. Väestönkasvua edellisvuodesta oli 1 757 asukasta (0,9 %). Kasvu oli hieman nopeampaa kuin edellisellä vuonna. Väestönkasvu jatkuu positiivisena myös ensi vuosikymmenille. Väestöltään kasvavassa Oulussa on keski-ikältään nuori (38,5) hyvin koulutettu väestö, mutta 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa Oulussa nopeasti kasvun ollessa seuraavalla 10-vuotiskaudella noin 60 prosenttia (noin 7 300 henkilöllä).

Syntyneiden määrä on laskenut viime vuosina Oulussa kuitenkin edelleen korkea. Vuonna 2018 syntyi noin 2 100 lasta. Alle kouluikäisten lasten määrä laski edelleen vuonna 2018 noin 730 lapsella. Perusopetusikäisten määrä kasvoi noin 340 lapsella. Yli 65-vuotiaiden määrä kasvoi noin 1 240 henkilöllä, eli kasvu jatkui voimakkaana edellisvuosien tapaan.

Vuonna 2018 muuttovoitto oli ennakkotietojen mukaan Oulussa noin 1 070 henkilöä. Muuttotilastojen erittäin huolestuttavia ilmiöitä Oulun osalta ovat työikäisten (opiskelun jälkeisen ajan) nettomuuttotappio ikäluokassa 25-30 vuotiaat, muuttovoittoa tulee vain Pohjois-Suomesta. Nuorten lapsiperheiden muuttotappio vähentää edelleen luonnollista väestönkasvua. Vuoden 2017 lopussa Oulussa

asui yhteensä 5 868 ulkomaan kansalaista (2,9 % väestöstä), joka on verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin pienin osuus. Muuta kuin suomea, ruotsia tai saamea puhuvia oli 4,0 % väestöstä (8050 hlöä). Viime vuosien aikana ulkomaalaisten määrä on kasvanut keskimäärin 300 henkilöä/vuosi ja vieraskielisten osuus noin 500 henkilöä/vuosi.

Vuoden 2017 lopussa Oulussa oli yhteensä 97 284 asutuskuntaa, joista 44,5 % oli yhden hengen asutuskuntia. Pienten asutuskuntien määrän ja %-osuuden kasvu on pitkään jatkunut trendi Oulussa. Vuonna 2017 Oulussa yksinasuvia 75-vuotta täyttäneitä oli 5327 henkilöä, 45,8 % ikäluokasta, pysyen lähes samana edelliseen vuoteen verrattuna (2016: 45,9 %). Koko maassa 75 vuotta täyttäneistä km. 47,3 % asui yksin v. 2017. Suurista kaupungeista Oulussa oli kolmanneksi vähiten 75 vuotiaita yksinasuvia. Perheiden lukumäärä oli Oulussa vuoden 2017 lopussa 51 683. Perheitä, joissa alle 18-vuotiaita lapsia oli 22 116 (43 %), joista 21,1 % oli yhden huoltajan perheitä (suhteellisesti vähiten suurista kaupungeista). Koko maan keskiarvo oli vuonna 2017 22 %. Yksinasumiseen yhdistyy hyvin monisyisiä, sosiaaliseen syrjäytymiseen, terveydentilaan ja toimeentuloon liittyviä ongelmia. Yksinasuvat asuvat keskimäärin muita useammin sisemmällä kaupunkialueella. Kaupunkien sisällä yksinasuvat asuvat keskimäärin useammin hyvin saavutettavilla sijainneilla, joissa on hyvä palvelutarjonta (Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 66/2018).

Tulonsaajien keskitulot Oulussa ovat suunnilleen samalla tasolla kuin maassa keskimäärin. Vuonna 2017 keskitulot Oulussa olivat 29 291 euroa (Oulu: kasvu 1,5 %, koko maa: kasvu 2,0 %). Suurissa kaupungeissa asutuskuntien käytettävissä olevat mediaanitulot kulutusyksikköä kohden ovat suurimmat pääkaupunkiseudun kaupungeissa. Oulun, Tampereen ja Turun asutuskuntien tulot jäävät koko maan tason alapuolelle. Oulussa pienituloisten kotitalouksien osuus (15,2 %) on suurempi kuin koko maassa keskimäärin.

Oulussa Kelan myöntämää perustoimeentulotukea saaneiden henkilöiden osuus asukkaista vuonna 2018 oli 7,9 %. Suurista kaupungeista Oulussa toimeentulotukea saaneiden osuus on alhaisin vuonna 2018. Tämä selittyy Oulun alhaisilla asumiskustannuksilla. Perustoimeentulotukea saaneista kotitalouksista 73,3 % oli yksin asuvia, joista enemmistö oli miehiä. Yksin asuvien miesten osuus oli Oulussa 47,0 %, yksinasuvien naisten osuus oli 29,5 %, lapsettomien pariskuntien osuus oli 5,9 %, lapsiperheiden osuus oli 6,3 % ja yksinhuoltajien osuus oli 11,2 %. Pitkäaikaisesti perustoimeentulotukea saaneiden osuus oli suurin pääkaupunkiseudulla ja pienin Oulussa. Oulussa alle 25-vuotiaiden osuus oli suurin. Perustoimeentulotuen saajista uusien tuensaajien osuus vaihteli Vantaan 27,8 prosentista Oulun 37,0 prosenttiin. Nuorten alle 25-vuotiaiden perustoimeentulotuen saajien joukossa tulottomien ja vain verottomien tulonsaajien osuus on huomattavasti suurempi kuin koko asiakaskunnassa. Kuutoskaupungeissa 48,1 % alle 25-vuotiaista tuensaajista oli tulottomia ja vain verottomia tuloja saavia. Osuus vaihteli Oulun 43,3 %:sta Helsingin 52,6 %:iin. Kuutoskaupungeissa 51,9 % 25-vuotiaista perustoimeentulotuen saajista sai veronalaisia tuloja. Osuus oli suurin Oulussa (56,7 %) ja pienin Helsingissä (47,4 %). Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kunnat rahoittavat itse.

Oulun talousalueella on erityisen korkea nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyys. Pääpainopisteet työllisyyden edistämässä ovat erityisesti nuorten työllisyys, uusien työpaikkojen luominen ja sekä rakenteellisen työttömyyden vähentäminen, jossa tehdään poikkitoiminnallista yhteistyötä laajasti kaupungin sisällä sekä kumppanuudessa muiden toimijoiden kanssa. Työttömyystilanne on viime aikojen myönteisestä kehityksestä huolimatta edelleen vuosituhannen keskiarvoa heikompi. Pitkäaikaistyöttömiä eli vähintään vuoden työttömänä olleita oli kuutoskaupunkien työttömistä lähes joka kolmas ja vaikeasti työllistyviä eli rakennetyöttömiä jopa lähes kaksi kolmesta. 50 vuotta täyttäneiden työttömien osuus on suurempi pääkaupunkiseudulla ja nuorten työttömien muissa kuutoskaupungeissa. Vuoden 2018 lopussa työttömyysaste Oulussa oli 12,0 %, Kuutoskaupunkien toiseksi korkein luku (Turku 12,2 %) Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston mukaan. Pitkään jatkunut työttömyys lisää tarvetta sosiaalityölle, erityisesti kysyntää taloudellisille auttamistoimille ja toimeentulotuella. Työttömillä aikuissosiaalityön asiakkailta on erilaisia työllistymisen esteitä, kuten puutteellinen ammatillinen osaaminen, heikko työkokemus tai koulutus, riittämättömät työnhakutaidot. Osalla aktiivisen työnhaun estävät edellisten lisäksi päihde- ja mielenterveysongelmat. Työnjako kuntien ja valtion välillä työttömyyden hoidossa on viime vuosina siirtynyt yhä enemmän siihen suuntaan, että kaikkein heikoimmassa asemassa olevat ja vaikeimmin työllistyvät henkilöt ohjautuvat kunnan työllistämispalveluihin. Vaikeasti työllistyvät työttömät ovatkin yksi keskeinen aikuissosiaalityön asiakasryhmä kaikissa kuutoskaupungeissa.

Työllisyydellä ja koulutustasolla on keskeinen merkitys väestön hyvinvoinnin taustalla. Valtaosa lapsista ja lapsiperheistä voi hyvin, mutta huono-osaisuus kasautuu. Strategian sekä lasten ja perheiden palveluita säätelevän lainsäädännön linjausten mukaisesti resursseja on hyvinvointipalveluissa kohdennettu sosiaalihuollon mukaiseen lapsiperheiden kotipalveluun sekä perhetyöhön, joiden molempien asiakasmäärät ovat lisääntyneet. Strategisena tavoitteena olleeseen kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten %-osuuteen väestöstä ei painopisteen muutoksella vielä ole ollut vähentävää vaikutusta. Alueellisella poikkitoiminnallisella yhteistyöllä haetaan keinoja löytää varhaisen tuen malleja perheiden ja lasten tukemiseksi.

Työttömyys koskettaa useita lapsiperheitä. Kouluterveyskyselyn 2017 mukaan Oulussa hieman yli 30 % yläluokkalaisista sekä lukiolaisista ja 40 % ammattiin opiskelevista asuu perheessä, jossa vähintään yksi vanhemmista on ollut työttömänä viimeisen vuoden aikana. Pienituloisissa perheissä asuu noin 6 000 oululaista lasta, noin 13,5 % alle 18-vuotiaista lapsista. Perheen taloudellisen tilanteen erittäin tai melko huonoksi arvioi oululaisista yläluokkalaisista 5 %, lukiolaisista 8 % ja ammattiin opiskelevista 10 %.

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten osuus on Oulussa pienin muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna ja osuus on laskenut viime vuosina. Vuonna 2017 koulutuksen ulkopuolella oli 6,3 % 17–24-vuotiaista (985 miestä ja 585 naista). Työttömyysaste oli Oulussa helmikuussa 2019 11,4 %, työttömien määrä (11 200) oli vähentynyt 12 %:lla vuoden takaisesta. (v. 2018: 12,2 %, v. 2017 14,9 %, v. 2016: 16,6 %). Nuorisotyöttömien osuus työttömistä on pysynyt lähes samana (O2/ 2019: 17,3 %, v. 2018: 18,1 %, v. 2017: 18,0 %). Pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt (O2/2019: 28,1 %, v. 2018: 32,6 %). Pitkäaikaistyöttömiä oli vuonna 2018 keskimäärin 3 904 (2017: 4 954), 32,6 % kaikista työttömistä.

Oululaisten keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä on koko maahan ja muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna alhainen. Vuonna 2017 Oulussa keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä oli 57,6 vuotta ja koko maassa 60 vuotta. Työkyvyttömyyseläkettä saavien työikäisten (25–64-vuotiaat) osuus vastaavasta ikäluokasta on Oulussa korkea (7,3 % vuonna 2017). Noin 67,5 %:lla syyt työkyvyttömyyseläkkeeseen olivat vuonna 2018 mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt.

Suomessa alle 40-vuotiaiden työkyvyttömyyseläkkeiden saajien määrä kasvaa lähes 10 % vuosittain. Alle 40-vuotiaista työkyvyttömyyseläkkeellä olevista 80 % saa eläkettä mielenterveyden tai käyttäytymisen häiriöiden perusteella. Eniten on kasvanut 20–24-vuotiaiden eläkeläisten määrä. Oulussa mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä vuonna 2017 saavien 16–24-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä oli 1,2 %, 25–64-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä oli 3,9 %.

Oululaisten terveydentila on edelleen huonompi kuin suomalaisten keskimäärin, mutta oululaisten terveydentila ja hyvinvointi ovat kehittyneet monien mittareiden mukaan myös hyvään suuntaan. Elämäntavat ja hyvinvointi ovat pääsääntöisesti parantuneet ja yhä useampi kokee terveydentilansa hyväksi. Vuonna 2017 Oulun ikävakioitu sairastavuusindeksi oli 107,3 ja kansantauti-indeksi oli 127,8. Indeksit ovat pysyneet viime vuosina lähes ennallaan. Suurista kaupungeista Oulu oli ainoa, jossa indeksit olivat yli maan keskiarvon (100). Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kuntien sisäisessä tarkastelussa Oulu kuuluu kuitenkin em. mittareilla tarkasteltuna parhaimpaan kolmanneksen kuntien joukossa. Laajemmin väestön hyvinvointia kuvaavalla sosiaali- ja terveydenhuollon tarvekertoimella tarkasteltuna ovat Oulun väestön palvelutarpeet kuitenkin jopa hieman alle koko maan keskiarvon ja maakunnan kunnista alhaisimpien joukossa.

Poliisin katuturvallisuusindeksin mukaan Oulu oli viidenneksi turvallisin kaupunki 15 suurimman kaupungin joukossa. Viranomaisen tietoon tulleiden rikosten määrä oli vuonna 2018 Oulussa 17657. Rikosten määrä nousi 4 % (n=674) edelliseen vuoteen verrattuna. Suurin rikosten ryhmä on omaisuusrikokset, joiden määrä laski 2 % (n=164). Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä laski 9 % (n=124). Seksuaalirikosten määrä kasvoi 22 % (n=29). Vuonna 2018 yleisen järjestyksen ja turvallisuuden koki hyvin hoidetuksi 81 % oululaisista. Osuus laski edelliseen tutkimukseen verrattuna (89%, 2016). (Kaupunki- ja kuntapalvelut –tutkimus 2018). THL:n jätevesitutkimuksen mukaan amfetamiinin käyttö kasvoi Suomessa vuonna 2018 ennätyslukemiin. Amfetamiinia käytettiin Oulussa kevään 2012 mittauksen mukaan 42 mg tuhatta henkilöä kohti päivässä, kun vuoden 2018 keväällä lukema oli jo 229 mg/1000 henkilöä/päivä. Metamfetamiinin käyttö sen sijaan on laskenut Oulussa. Metamfetamiinia mitattiin vuonna 2016 keväällä 31 mg tuhatta henkilöä kohti päivässä. Vuonna 2018 kevään luku oli 6 mg/1000 henkilöä/päivä.

Toimintaympäristöanalyysin perusteella Oulussa erityisiksi huolenaiheiksi nousevat väestön kahtia jakautuminen liittyen osan väestöryhmän korkeaan sairastavuuteen, väestön hyvinvointierojen lisääntymiseen, työttömyyden ja toimeentulo-ongelmien kasaantumiseen. Huono-osaisuus on usein ylisukupolvista, mikä tulisi kyetä katkaistamaan. Lisäksi pitäisi kiinnittää erityistä huomioita lapsiperheköyhyyden negatiivisten vaikutusten ehkäisemiseen. Myös viitteitä alueellisesta hyvinvoinnin eriytymisestä on havaittavissa ja niitä tulee kyetä ehkäisemään.

Oululaisen väestön terveydentilan paranemiseen ja eläköitymisiän nousuun vaikutetaan koko väestötasolla kohdennettavilla ennakoinnilla toimenpiteillä. Suuri merkitys terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi on hyvinvointia edistävällä ympäristöllä ja lähiyhteisöllä. Lasten ja perheiden hyvinvoinnin tuki tulee tapahtua ensisijaisesti heidän omilla kasvu- ja kehitysympäristöissään. Yhteistyössä eri toimijoiden ja kuntalaisten kanssa voidaan luoda elinympäristöstä hyvinvointia tukeva kaikille kansalaisryhmille.

Oululaista on väestön omavastuu terveellisten elintapojen ylläpidossa. Aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan kannustamisella ja hyvinvointiaktiivisuuden edistämällä kaikilla toimialoilla voidaan vaikuttaa kuntalaisten hyvinvoinnin paranemiseen. Valistuksella, ohjauksella ja pitkäaikaissairauksien hyvällä hoidolla voidaan osallistaa pienentää sairastavuutta.

Ikäihmisten väestöosuuden voimakas kasvu ennakoii palvelutarpeiden lisääntymistä, vaikka tavoitteena ja olettamana on, että yhä suurempi osa ikääntyvistä olisi tulevaisuudessa aiempaa terveempiä ja toimintakykyisempiä. Oikea-aikaisuus ja ennaltaehkäisy sekä palvelujen vaikuttava kohdentaminen korostuvat niin palvelujen järjestämisessä kuin tuottamisessa, jotta kasvaviin palvelutarpeisiin kyetään tulevaisuudessa vastaamaan.

Uuden hallitusohjelman linjauksia ei ole huomioitu talousarvioesityksessä.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.5.

Palvelujen järjestäminen

Hyvinvointipalveluissa on tavoitteena järjestää kuntalaisten palvelut yhdenvertaisesti niin, että palveluiden saataavuus turvataan toimintatapoja uudistamalla ja tekemällä rakenteellisia muutoksia. Hyvinvointipalveluissa kevyemmät palvelut lisääntyvät ja raskaammat vähenevät. Hyvinvointipalvelut toimii neljällä hyvinvointialueella. Palvelut järjestetään monitoimijaisesti kunnan eri sektoreiden, yksityisten palvelujen tuottajien ja kolmannen sektorin toimesta alueiden erityispiirteiden mukaisesti palvelutarpeisiin vastaten. Palvelujen myöntämiskriteereitä arvioidaan ja tuodaan tarvittaessa päätettäväksi.

Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin vuoden 2018 lopulla käynnistyneen integraatio selvityksen ja sen mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen jatkuu. Tavoitteena on toimivat ja sujuvat asiakaslähtöiset hoito- ja palveluketjut ja kustannusten kasvun hillintä. Ensimmäisessä vaiheessa on tarkasteltu ikäihmisten hoito- ja palveluketjua. Ikäihmisten väestöosuuden voimakas kasvu ennakoii palvelutarpeiden lisääntymistä, vaikka tavoitteena ja olettamana on, että yhä suurempi osa ikääntyvistä olisi tulevaisuudessa aiempaa terveempiä ja toimintakykyisempiä. Hyvinvointilautakunta hyväksyi ikäihmisten, yli 75-vuotiaiden hoito- ja palveluketjun kehittämisen toimenpiteet kokouksessaan huhtikuussa 2019. Tavoitteena on, että ikäihminen pystyy elämään ja asumaan kotonaan mahdollisimman toimintakykyisenä ja turvallisessa ympäristössä pitkään ja hän pystyy ylläpitämään mahdollisimman itsenäisesti terveyttään ja hyvinvointiaan. Seniorineuvolan pilotointi käynnistetään vuonna 2020 keskustan alueella. Taloudellisena tavoitteena on, että ikäihmisten sosiaali- ja terveyspalveluiden asukaskohtaiset

kustannukset laskevat. Näihin tavoitteisiin vastataan teke- mällä ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen toimenpide- ohjelma. Toimenpiteitä varten selvitetään keinot sekä oh- jausprosessi yhteisöllisten asumismuotojen kehittämisek- si uudisrakentamisessa ja saneerauskohteissa sekä määri- tellään toimenpiteille tavoitteet.

Selvitystyön toisessa vaiheessa on tarkasteltu aikuisvä- estön mielenterveys- ja päihdepalveluiden käyttöä erityi- sesti lasten ja nuorten osalta ensi vaiheessa ns. raskaim- pia palveluita sisältäen lastensuojelupalvelut, päihdepal- velut sekä lasten ja nuorisopsykiatrian palvelut. Jatkos- sa tarkasteluun otetaan mukaan koko lasten ja nuorten palveluiden ketju kuten ennaltaehkäisevät palvelut sivi- tys- ja kulttuuritoimesta ja vammais- ja kehitysvamma- palveluiden kokonaisuudet. Kaikkiin näihin kokonaisuuksiin on tunnistettu liittyvän tarve selvittää ja selkeyttää paitsi palveluprosesseja sekä erityisesti palveluun ohjautumista, niin myös kokonaisresursseja ja rahoituskanavia ja niissä olevia mahdollisia päällekkäisyyksiä. Selvitystyön tulok- set ja niihin liittyvät toimenpide-esitykset tuodaan erillis- nä hyvinvointilautakunnan päätettäväksi.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen valmisteil- la olevien keskeisten kehittämislinjausten mukaan Oulun kaupungin ja Oulun yliopistollisen sairaalan mielenterve- ys- ja päihdepalveluista muodostetaan yksi toiminnallinen kokonaisuus, jossa on selkeät sovitut toimintamallit. Linja- uksiin sisältyy perus- ja erityistason päihde- ja psykiatrisen hoidon vahvistaminen hyvinvointikeskuksissa. Lisäksi esi- tetään, että päihdepotilaiden selviämishoito toteutetaan integroituna Oulun seudun yhteispäivystyksen toimintaan.

Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien eh- käisyohjelma vuosille 2020-2030 on valmistumassa.

Kansallisen työn valmistuttua Oulun kaupunki käynnistää koko kaupunkia koskevan mielenterveys- ja päihdeohjel- man laatimisen, jossa otetaan huomioon kansallisen mie- lenterveysstrategian tuomat linjaukset. Ohjelman pohjalta tullaan laatimaan erillinen toimenpideohjelma, jossa täs- mennetään eri väestöryhmien osalta palveluiden kehittä- mistoimenpiteet kattaen myös ennaltaehkäisevät palve- lut sekä vastuut toimenpiteiden toteuttamisessa. Mielen- terveys- ja päihdeohjelman ja erillisen toimenpideohjel- man laatiminen yhdistetään Oulun kaupungin ja PPSHP:n selvitystyön tuloksiin, kehittämislinjauksiin ja toimenpitei- siin. Ohjelmatyössä huomioidaan myös muut uuden halli- tusohjelman linjaukset ja aikataulut.

Alueelliseen sekä eri väestöryhmien (erityisesti lapsiper- heet ja syrjäytyneet/syrjäytymisvaarassa olevat nuoret se- kä ikäihmiset) väliseen eriarvoistumiskehitykseen vaiku- tetaan yhteisesti analysoidun tiedon perusteella. Kulttuu- rin, taiteen ja liikunnan keinoin vahvistetaan väestön hy- vinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä huomioiden eri väestöryhmien tarpeet sekä alueellisuus. Yhteistyössä eri toimijoiden ja kuntalaisten kanssa voidaan luoda elinympäristöstä hyvinvointia tukeva kaikille kansa- laisryhmille.

Palveluita kehittäessä keskiössä on asiakaskokemuksen huomioiminen mahdollistamalla eri asiakasryhmien osal- listuminen palveluiden kehittämiseen eri tasoilla ja eri to- teutusmuodoin. Digitalisaatiota hyödynnetään voimak- kaasti osana normaalia palveluiden kehittämistä integ- roituissa sosiaali- ja terveystaluuksissa. Hyvinvointipal- velut toteuttaa osaltaan Oulun Innovaatio Allianssin (OIA) tavoitteita toimien aktiivisena kumppanina OuluHealth- ekosysteemin toiminnassa.

Hyvinvointipalveluiden keskeisimmät tavoitteet vuodelle 2020.

Oulun kaupungin ja hyvinvointipalveluiden tulee panostaa työnantajaimagon samoin kuin palvelussuhde-ehtojen kehittämiseen, jotta avoimiin virkoihin ja tehtäviin saadaan riittävästi osaavia hakijoita. Palvelussuhde-ehtoja, henkilöstön vaikutusmahdollisuuksia ja johtamista tulee kehittää siten, että henkilöstö kokee työskentelyn mielekkäänä, mikä lisää henkilöstön sitoutumista. Sitoutumista lisää myös mahdollisuus hakeutua uusiin, mielekkäisiin tehtäviin esim. työkierron kautta.

Taloudellisina tavoitteina ovat budjetin tasapainon saavuttaminen ja asukaskohtaisten menojen kasvun hidastuminen. Menot (netto) asukasta kohti ovat talousarviossa 3 010 euroa; lisäystä vuoteen 2019 verrattuna on noin 1,6 %. Taloudellisuutta ja tuottavuuden muutosta seurataan valtuustoon sitovalla mittarilla asukaskohtaiset menot. Lisäksi keskeisten palvelukokonaisuuksien osalta seurataan lautakuntatasolla myös asiakaskohtaisten kustannusten muutosta.

Hyvinvointipalvelujen talousarvioesitys vuodelle 2020 on laadittu talousarvion suunnitteluohjeeseen sisältyvän hyvinvointipalveluille annetun raamikehityksen mukaisena ja huomioiden erillissitovuuksien poistuminen. Hyvinvointilautakunta esitetään sitovana valtuustoon nähden toimintakattotasolla vuodesta 2020 alkaen.

Vuoden 2020 aikana valmistellaan Hyvinvointipalvelujen palvelumalli 2026. Palvelumallissa 2026 täsmennetään hyvinvointipalveluiden osalta kaupunkistrategiaa toteuttavat tarkennetut toimenpiteet ja kehittämisen painopisteet sekä toteutetaan hyvinvointikeskuspalvelumallin toimivuuden arviointi palvelujen ja palveluverkon kehittämiseksi.

Sosiaalinen hyvinvointi

Sosiaalipalveluiden ja terveydenhuollon sekä perus- ja erityistason palveluiden yhteensovittaminen eli integraatio ja eri ammattiryhmien yhteistyö toteutuvat hyvinvointikeskuksissa. Palveluiden yhteensovittamisen tavoitteena on yhtenäiset palveluketjut ja erityisesti paljon palveluita tarvitsevien ihmisten palveluiden kehittäminen. Perussosiaalitoimintaa tehdään hyvinvointikeskuksissa. Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelutarpeen arviot tehdään aina läheisverkosto huomioiden. Lisäksi asiakkaalle voidaan tehdä asiakaskohtainen yhteinen hoito- ja palvelusuunnitelma ja nimetä asiakasprosessista vastaava työntekijä. Hyvinvointikeskusten sosiaalitoiminnan asiakasmäärät ovat kasvussa, henkilöstöresurssia vahvennetaan vastaamaan palvelutarvetta. Hyvinvointikeskuksissa työskentelevät myös lastensuojelun ja erityisryhmien palveluohjauksen työntekijät. Matalan kynnyksen sosiaalitoiminnan ohjaus- ja neuvontapalveluiden saatavuutta parannetaan. Palvelukokonaisuus liittyy matalan kynnyksen toimintamallin kehittämiseen huomioiden sähköiset palvelut. Asumisneuvonta toteutetaan yhteistyössä mm. Sivakan kanssa.

Sosiaalipalveluissa painopiste kohdentuu edelleen tulottomien ja pitkäaikaistyöttömien henkilöiden palveluiden

järjestämiseen yhteistyössä työllisyyspalveluiden, TE-toimiston, Kelan sekä muiden toimijoiden kanssa. Vahvennetaan asiakkaiden ohjautumista sosiaaliseen kuntoutukseen ja kuntouttavaan työtoimintaan. Kuntouttavassa työtoiminnassa otetaan käyttöön THL:n toimintakykymittari palvelun vaikuttavuuden arviointiin. Perustoimeentulotuen päätöksenteko ja maksatus on siirtynyt Kelan toiminnaksi. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen osalta päätöksenteko toteutuu hyvinvointikeskuksissa, lastensuojelussa ja palveluohjauksessa. Sähköisten palveluiden osuutta lisätään edelleen asiakastyössä ja seurannassa.

Oulun kaupunki vastaa seudullisen sosiaalipäivystyksen järjestämisestä. Sosiaalipäivystyksen lakisäätöiset tehtävät ja asiakastyö ovat lisääntyneet vuodesta 2013, jolloin seudullinen sosiaalipäivystys aloitettiin sopimuskuntien kanssa. Sosiaali- ja terveysministeriö on laatinut toukokuussa 2019 uusia suosituksia kuten psykososiaalisen tuen järjestäminen ja johtovastuu sosiaali- ja kriisipäivystyksissä sekä valmiuteen varautuminen. Seudullinen sosiaalipäivystyssopimus uusitaan viimeistään kevään 2020 aikana. Samalla sosiaalipäivystyksen henkilöstöresurssi arvioidaan vastaamaan nykyistä tarvetta. Virka-aikaisten päivystyksellisten toimintojen (mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelut) yhteensovittamista jatketaan. Yhden kontaktin yhteys toimii Kotona asumisen tuen keskuksessa (Kotas) ikäihmisten palveluissa. Toimintaa laajennetaan mm. vammaispalvelun asiakkaille.

Lapsiperheiden palvelut ovat yhtenä kokonaisuutena hyvinvointikeskuksissa. Perhekeskustoimintamallia toteutetaan käytännössä alueellisesti yhteistyössä sivistys- ja kulttuuritoimen kanssa. Oulun kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ohjaa, johtaa ja kehittää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia edistävää työtä. Lapsivaikutusten arviointi on käytössä päätöksenteossa. Oulun seudun lapsi- ja nuorisopolitiikan yhteinen strateginen tavoite vuoteen 2025 mennessä on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia vahvistamalla arjen kehitysyhteisöjä, kaikille yhteisiä peruspalveluja ja niiden kasvatuskumppanuutta niin, että erikoistuneiden palvelujen tarve ja kuormitus vähenevät. Perheiden ja lasten tarvitsema tuki toteutetaan sekä varhemmin että matalammalla kynnyksellä lasten kasvuympäristöissä (koti, päiväkotiki, koulu) yhteistyössä hyvinvointikeskusten perhepalveluiden, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon, nuorisotoimen ym. kanssa sosiaalihuolto- ja lastensuojelulain mukaisesti. Lapsiperheiden kevyempiin palveluihin (SHL) ohjautuu asiakkaita. Maksuttoman kotipalvelun järjestämisen jatkuminen vuodelle 2020 on arvioitu syyskaudella 2019. Tavoitteena on edelleen, että lastensuojelun piiriin tulevien lasten suhteellinen osuus alle 18-vuotiaista lasteista ja kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä vähenee. Lastensuojelussa nuorten oikeus jälkihuoltoon laajenee 1.1.2020 alkaen 25-vuoteen saakka, muutos edellyttää henkilöstöresurssin sekä palveluiden lisäämistä lastensuojelussa. Oulun kaupunki on kilpailuttanut lastensuojelupalvelut vuoden 2018 aikana ja dynaamisista hankintaa kehitetään yhdessä palveluntuottajien kanssa. Erillisen

lastensuojelun palvelutarpeen arviointiyksikön (Alku) myötä palvelutarpeen arviointien laatu paranee. Perheet saavat suunnitellusti palvelut, joiden vaikuttavuutta seurataan Kuntaliiton ARVOA-mittarilla. Lastensuojelun valvontaa tehostetaan. Lastensuojelu- ja sosiaalihuoltolain mukainen palvelutakuu toteutuu. Tavoitteena on tehdä Oulussa palvelutarpeen arvioinnit kahden kuukauden aikana. Perheoikeudellisten palveluiden osalta arvioidaan ja mahdollisesti toteutetaan palvelun järjestäminen myös ympäristökunnille.

Palvelurakennemuutokset kohdentuvat edelleen lastensuojeluun, kehitysvammahuoltoon sekä mielenterveys- ja päihdepalveluihin ja lisäksi vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin. Kaikissa em. keskeisenä tavoitteena on laitospalveluiden sekä tehostetun palveluasumisen suhteellisen osuuden vähentäminen ja painopisteen siirtäminen palveluissa yhä enemmän kotiin suuntautuviin avo- ja asumispalveluihin teknologiaa hyödyntäen, jotta palveluiden kokonaiskustannukset kääntyvät laskuun.

Oulun kaupungin asuntopoliittiset linjaukset sisältävät asumisen yleiset kehittämistavoitteet keskittyen erityisasumisen tarpeisiin ja niihin vastaamiseen sekä tuo esille linjauksia edistäviä käytännön toimia. Asuntopoliittisia linjauksia viedään eteenpäin yhteistyössä kaavoituksen, tontti- ja asuntotoimen kanssa monipuolisen ja esteettömän asumisen mahdollistamiseksi. Uudenlaisia yhteisöllistä asumista tukevia asumisen kohteista edistetään mm. Sivakka-yhtymän kanssa.

Oulun kaupungin vammaispoliittisen ohjelma edistää vammaisten oululaisten yhdenvertaisuutta ja tasavertaisuutta osallisuutta yhteiskunnan toimintaan. Ohjelmalla pyritään vaikuttamaan vammaisen henkilön itsemääräämisoikeuden ja omaehtoisen elämän toteutumiseen, esteettömän rakennetun ympäristön syntymiseen ja palvelujen saavutettavuuteen.

Erityisryhmien palveluohjauksessa asiakasmäärien arvioidaan kasvavan. Toiminnan kehittämisen painopisteeseen ovat mm. asiakasprosessien kuvaaminen helposti viestittävään muotoon, työntekijöiden tehtävänkuvien ja vastuiden selkiyttäminen. Asiakkuuksien hallintaa kehitetään yhdessä henkilöstön ja palveluntuottajien kanssa painopisteen ollessa kevyemmissä ja kotiin suuntautuviissa palveluissa. Yksikön henkilöresurssia vahvennetaan palveluohjauksen saatavuuden ja saavutettavuuden sekä palvelutakuun toteutumisen parantamiseksi ja valvonnan tehostamisen mahdollistamiseksi. Vuoden 2020 alusta aloitetaan erityisryhmien palveluohjauksessa ensiarviotiimin toiminta, jonka tarkoituksena selkeyttää ja nopeuttaa uuden asiakkaan palveluprosessia sekä vastata paremmin palvelutakuuseen ja mahdollistaa suunnitelmallinen sosiaalityö jo asiakkuudessa olevien asiakkaiden osalta. Henkilökohtaista apua koordinoidaan palveluohjauksessa erillisessä yksikössä tavoitteena työnantajamallilla toimivan henkilökohtaisen avun vahventuminen. Henkilökohtaisen avustajapalvelun palveluseteli on käytössä.

Erityisryhmien asiakkaiden asumispalveluiden tarpeen arvioidaan kasvavan. Tuettua asumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat tukea itsenäiseen asumiseen tai itsenäiseen asumiseen siirtymisessä. Palveluasumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat soveltuvan asunnon sekä hoitoa ja huolenpitoa. Palveluasumisen tulee hoidon ja huolenpidon lisäksi sisältää myös mahdollisuuksia osallistua toimintakykyä ylläpitävään ja edistävään toimintaan, jolla tuetaan asiakkaan mielekästä elämää ja osallisuutta. Palveluasumisella tarkoitetaan myös omassa asunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Yksilölliseen tarpeeseen perustuva tuki järjestetään kuten itsenäisessä asumisessa siinä vaiheessa, kun arjen selviämiseen tarvitaan tukea, esimerkiksi sosiaalista kuntoutusta. Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon, huolenpidon ja palveluiden tarve on ympärivuorokautista. Tehostetussa palveluasumisessa ja palveluasumisessa kasvu ohjautuu ostopalveluihin. Asumispalveluiden valvontaa tehostetaan.

Kehitysvammaisten asumispalvelut on kilpailutettu ja sopimukset ovat voimassa vuoden 2020 loppuun, jonka jälkeen on vielä mahdollisuus yhteen optiovuoteen. Palvelut kilpailutetaan vuoden 2020 aikana. Lisäksi otetaan käyttöön myös palveluseteli. Tehostetun asumispalveluyksikön Kangasrouskun hankinnan eri vaihtoehdot arvioidaan. Erityishuollossa olevan henkilön itsenäistä suoriutumista ja itsemääräämisoikeuden toteutumista vahvennetaan. Toimintayksikössä on edistettävä rajoitustoimenpiteille vaihtoehtoisten toimintatapojen käyttöön ottamista ja henkilöiden itsenäistä suoriutumista ja itsemääräämisoikeutta on tuettava asianmukaisin kalustein, välinein ja tilaratkaisuin. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin kehitysvammahuollon toiminta muuttuu vuoden 2020 aikana mm. tilapäishoidon sekä päivätoiminnan palvelut vähenevät. Avotyö- ja päivätoiminnan asiakasmäärän kasvuun vastataan toimintaa kehittämällä ja laajentamalla omaa toimintaa eri asiakasryhmien tarpeita vastaavaksi. Työtoimintaa siirretään yksiköistä ohjattuun työtoimintaan esimerkiksi julkiselle sektorille ja yrityksiin.

Vammaisten asumispalvelut ja lyhytaikahoito on kilpailutettu vuoden 2019 aikana. Lisäksi vammaisten asumispalveluiden palvelusetelin sääntökirja on päivitetty vastaamaan vammaisten asumispalveluiden palvelukuvausta. Kuljetuspalveluiden asiakasmäärässä ennakoitaan kasvua. Palvelu kilpailutetaan kevään 2020 aikana.

Omaishoitajien määrän arvioidaan kasvavan, samoin tilapäishoidon tarpeen. Omaishoito järjestetään edelleen kaikille tuen kriteerit täyttävälle. Omaishoidon vapaiden järjestämiseksi tilapäistä palveluasumista järjestetään omassa toiminnassa sekä viikonloppuleiritoimintana omana ja ostopalveluna. Oman toiminnan osuutta vahvennetaan. Tilapäishoidossa toteutetaan erilaisia tuottamistapoja. Perhehoitoa lisätään omaishoidon vapaiden mahdollistamiseksi.

Myös mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalveluiden asiakasmäärän ennakoidaan kasvavan. Asumispalvelut on kilpailutettu ja sopimukset ovat voimassa vuoden 2020 loppuun, jonka jälkeen on vielä mahdollisuus yhteen optiovuoteen. Palvelut kilpailutetaan vuoden 2020 aikana. Lyhytaikaista asumista, joka sisältää tehostetun palvelutarpeen arvioinnin, järjestetään mielenterveyskuntoutujille oman toiminnan yksiköissä Färinrannassa ja Koskivirrassa. Asiakkaat tulevat palveluihin Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin psykiatrian klinikalta sekä omasta kotoa. Koskivirran tilat eivät vastaa asumisen tehostettuun palvelutarpeen arviointiin, korvaavia tiloja suunnitellaan yhdessä Sivakan kanssa normaaliin vuokra-asuntokantaan. Arviointijakson tavoitteena on räätälöidä kullekin asiakkaalle tarkoituksenmukaiset kotiin suuntautuvat palvelut itsenäisen asumisen tueksi. Sosiaalinen kuntoutus vastaa asiakkaan toimintakyvyn ylläpitämiseen ja kuntoutukseen. Asiakkaan toimintakykyä ja omatoimisuutta tukevana palveluna on mm. SHL:n mukainen avustajapalvelu. Tilapäistä palveluasumista järjestetään henkilöille, jotka tarvitsevat lyhytaikaista palvelua tai kiireellistä apua. Tilapäistä asumista järjestetään omassa toiminnassa Kentätien palvelukeskuksessa asunnottomille henkilöille. Palvelusta ei peritä asiakasmaksua.

Maahanmuuttajapalveluiden toiminnassa huomioidaan kotouttamisohjelmaan sisällytetyt pidemmän aikavälin kehittämistavoitteet sekä suunnitelmallinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Alaikäisinä yksin maahan tulleiden ohjaaja-, tukiasumisyksikkö- ja perheryhmäkotipalveluiden määrää vähennetään vastaamaan tarvetta. Välivuokraustoiminnalla järjestetään erityisryhmille, ml. maahanmuuttajat, tarkoituksenmukaisia asuntoja eri alueilta Oulun kaupungissa, silloin kun asiakas ei muulla tavoin saa vuokra-asuntoa. Laittomasti maassa olevien palvelut (ns. paperittomat) järjestetään voimassa olevan lainsäädännön ja STM:n ohjeiden mukaisesti.

Terveyspalvelut

Terveyspalveluiden toiminnan kehittämisessä jatketaan vuonna 2020 kaikkien vastaanottopalveluiden toiminnan ja yhteistyön hiomista ja sujuvoittamista siten, että eri asiakasryhmät ja -segmentit kyetään palvelemaan vaikuttavasti ja tehokkaasti, ja samalla pyritään vastaamaan saatua asiakaspalautteeseen. Paljon palveluita tarvitsevien osalta panostetaan hoidon jatkuvuuteen sekä ohjataan asiakkaita tarkoituksenmukaiseen palveluiden käyttöön. Kehittäminen koskee kaikkia perus- ja erityispalveluiden lääkärin ja hoitajien vastaanottoja, suun terveydenhuoltoa sekä mielenterveys- ja päihdevastaanottoja. Erityisinä kehittämiskohteina ovat myös kansalaisten sujuva monikanavainen yhteydenosaanti sekä ohjaus ja neuvonta. Asiakkaiden osallisuus varmistetaan palveluiden kehittämisessä mm. asiakasraatien, kehittäjäasiakkaiden ja kokemusasiantuntijoiden avulla. Tavoitteena on tuottaa asiakkaalle mahdollisimman hyviä ja tasalaatuisia asiakaskokemuksia. Vuoden 2019 aikana käynnistynyt kaksivuotinen suolistosyöpien varhaisen seulonnan pilotointi jatkuu v. 2020. Haasteena kaikkien palveluiden toimivuudelle ja

niiden kehittämiseksi on kilpailu osaavasta henkilökunnasta muiden toimijoiden kanssa.

Ikäihmistien määrän kasvu ja laitoshoidon väheneminen lisäävät palvelutarvetta. Yhtenä painopisteenä on erityisesti kotihoidon ja tehostetun palveluasumisen yksiköiden asiakkaiden parempi haltuunotto mm. tekemällä kaikille systemaattisesti asianmukaiset hoitosuunnitelmat. Asiakkaille varmistetaan joustava virka-aikainen yhteydenosaanti hyvinvointikeskukseen, jolloin päivystyksen käyttö ja myös sairaalajaksot vähenevät. Kotona asumista tuetaan viemällä kotiin ja tehostetun palveluasumisen yksiköihin sairaanhoidollista ja lääketieteellistä tukea niin, että ikääntynyt saa tarvitsemansa avun oikeaan aikaan kotona ilman hakeutumista päivystykseen ja mahdolliseen vuodeosastohoitoon. Yhteistyössä ikäihmistien palveluiden kanssa tuetaan kotona asumista laajentuvan kotikuntoutuksen ja kaatumisen ennaltaehkäisytoimimallien avulla. Toimintakokonaisuuksia koordinoi KOTAS-yhteyskeskus. Erityisosaamisella tuetaan perustason toimintaa (geriatria, mielenterveys ja päihde, kuntoutus). Yli-iissä ja Yli-kiimingissä turvataan hoitaja- ja lääkäripalvelut edelleen niille kuntalaisille, jotka tarvitsevat palveluita usein, tai joiden on vaikea kulkea hyvinvointikeskuksiin.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa moniammatillisen ja monialaisen yhteistyön kehittäminen ja palvelukokonaisuuksien toteuttaminen jatkuvat lapsi- ja perhelähtöisesti yli hallintorajojen. Lapset Puheeksi –toimintamalli on käytössä koko hyvinvointipalveluissa. Lapsiperheiden palveluita toteutetaan yhä enemmän lasten arkiympäristössä (päiväkodit, perhekeskus/ hyvinvointineuvola ja hyvinvointikoulu). 16-20-vuotiaiden maksutonta ehkäisyä jatketaan.

Kansalaisten sujuvaan monikanavaiseen yhteydenosaantiin, ohjaukseen ja neuvontaan panostetaan kehittämällä sähköisiä palveluita ja etäteknologiaa osaksi vastaanottopalveluita. Tavoitteena on, että akuuttivastaanotolle tulevat vain lääketieteellistä apua ja arviointia tarvitsevat, ja osa potilaista voidaan hoitaa etänä mm. uusien sähköisten palveluiden avulla. Terveyspalveluissa käyttöönotettu Omaolo-palvelu mahdollistaa kansalaisen sähköisen terveystarkastuksen, itsenäisen tilannearvion, toimintaohjeet ja tarvittaessa tarpeenmukaisen ohjautumisen eri toimintojen ja palveluiden piiriin (ml. kolmas sektori, yksityiset palveludentuottajat ja sosiaali- ja terveydenhuolto). Omaolo-palvelun oirearvioihin perustuvaa ajanvarausmahdollisuutta kehitetään, ja uusia oirearvioita otetaan käyttöön. Tavoite on varmistaa satunnaiskäyttäjien tarpeenmukainen ohjaus joko itsehoitoon tai palveluiden piiriin joustavasti sekä toisaalta tunnistaa ja ohjata paljon eri palveluita tarvitsevat asiakkaat kokonaisvaltaisemman palvelusuunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin piiriin. Chat-palvelu laajenee kaikkiin hyvinvointikeskuksiin.

Suun terveydenhuollossa perustoiminnan ja hampaiden oikomishoidon isommissa yksiköissä käytössä olevat toimintamallit (monihuonemallit) mahdollistavat toiminnan

tehokkuuden ja tuottavuuden kasvun niin, että asiakas-kohtainen hinta laskee ja myös työajan käyttö tehostuu. Perustoiminnan asiakkaista mahdollisimman moni pyritään hoitamaan yhdellä kerralla valmiiksi. Osa toiminoista tuotetaan keskitettynä palveluna (esim. päivystys koskien terveitä aikuisia ja oikomishoito) Dentopoliksessa, mutta jos asiakkaalla ei ole mahdollista käydä Dentopoliksessa, on keskitettyjä palveluita tarjolla myös muissa hoitoloissa. Pidennettyjä aukioloaikoja jatketaan Dentopoliksessa. Koululaisten tarkastustoiminnan toteuttaminen normaalissa arkiympäristössä (mm. kouluissa) helposti liikuteltavan välineistön avulla jatkuu.

Eriikäryhmien mielenterveys- ja päihdepalvelujen integrointia hyvinvointikeskuksiin jatketaan. Tavoitteena on, että suurin osa kuntalaisista saa avun omassa hyvinvointikeskuksessaan ilman lähetettä ja kriteerejä, ja erityisosaamista jalkautetaan konsultoiden perustason palveluiden tueksi. Sähköisiä palveluita ja toimintamalleja otetaan käyttöön kohdennetusti. Oulun kaupungin ja PPSHP:n yhteisen integraatioselvityksen pohjalta toteutetaan yhdessä sovittuja toimenpiteitä ja hiotaan hoitoprosesseja huomioiden perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden vahvistuminen. Tiivistä yhteistyötä OYP:n ja psykiatrian klinikan kanssa jatketaan mielenterveys- ja päihdepäivystyksen (sisältäen selviämishoitopalvelut) kehittämiseksi.

Toimiva (sairaala)hoitoketju varmistetaan avosairaanhoidon, kotihoidon, palveluohjauksen, sairaalahoidon ja pitkäaikaislaitoshoidon yhteistyöllä. Sairaalahoitoon tarpeen tulee aina olla lääketieteellisesti perusteltua. Hoitoketjujen toimivuuden kannalta on oleellista, että asiakkaat hoidetaan tarkoituksenmukaisessa paikassa ja oikea-aikaisesti siten, että sairaalahoidon ei turhaan pitkity tai mahdollisesti esty kokonaan. Yhteispäivystyksen turhaa käyttöä pyritään vähentämään varmistamalla kotihoidon ja asumispalveluiden asukkaille riittävä virka-aikainen hoitaja-lääkäripalvelu. Tarvittaessa hyödynnetään laitoskuntoutusta sairaalahoidon jälkeen. Sairaanhoidopiiriin siirtoviivepäivät ja hoito muiden kuntien vuodeosastoilla minimoidaan. Riittävä sairaalakapasiteetti varmistetaan eri toimijoiden rajapintojen sujuvoittamisella ja hyödyntämällä monituottajuutta tarpeen mukaisesti. Psykogeriatrisen osaston sijoittumiselle haetaan tarkoituksenmukainen ratkaisu yhteistyössä ikäihmisten palveluiden kanssa. Syksyn 2019 aikana tehdään yhteistyössä sairaanhoidopiiriin kanssa osana Tulevaisuuden Sairaalan suunnittelua osastojen potilassegmentointi sekä simulointi. Saatua tuloksia hyödynnetään sairaalan asiakasprosessien kehittämisessä vuoden 2020 aikana. OKS:n ja OYS:n välistä toiminnallista yhteistyötä vahvistetaan edelleen siten, että sairaalat vähintäänkin toiminnallisesti nivoutuvat yhteen.

Monituottajamalli: Sairaalapalveluiden, kotisairaalapalveluiden, hengitys- ja vatsatauti- ja hengitysvajauspotilaiden ympärivuorokautisten kotisairaanhoidopalveluiden, tähytystutkimusten ja tehostetun palveluasumisen lääkäripalveluiden ostopalveluissa hyödynnetään monituottajuutta. Lääkinnällisen

kuntoutuksen ja rintamaveteraanien palveluita jatketaan ostopalveluna toinen optiovuosi.

Sairaanhoidollisten tukipalveluiden (laboratorio, kuvantaminen) tarkoituksenmukaisia tutkimus- ja hoitokäytäntöjä kerrataan työyksiköissä säännöllisesti ja niiden toteutumia seurataan. Ilmaiseksi jaettaviin hoitotarvikkeisiin oikeutettujen asiakkaiden määrä kasvaa jatkuvasti kotona tapahtuvan hoidon lisääntymisen myötä. Samalla myös lääketieteelliseen hoitoon liittyvät hoitotarvikkeet (dialyysitarvikkeet, diabeteksen hoidon tarvikkeet; pumput ja verensokerimittausjärjestelmät) ovat monimutkaistuneet ja kallistuneet. Hoitotarvikkeiden hankinta- ja jakeluprosessin sujuvuutta selvitetään pyrkien hyödyntämään osassa tarvikkeista suoratoimituksia. Diabeteksen hoidon laadun ja osaamisen turvaamiseksi sekä yhtenäisten hoitokäytäntöjen varmistamiseksi suunnitellaan sairaanhoidopiiriin ja muiden kuntien kanssa alueellisen diabetesosaamiskeskusten toimintaa. Myös suunnittelua kaupungin oman diabetesvastaanoton yhdistämiseksi sairaanhoidopiiriin kanssa jatketaan.

Elinvoiman edistäminen, tutkimus- ja oppilaitosyhteistyö: Oulu Health- toimintaan osallistutaan aktiivisesti mahdollistamalla yrityksille Oulu WelfareLab –testausympäristö eri yksiköissään. Yhteistyötä oppilaitosten kanssa tiivistetään ja moniammatillista oppimisympäristöä sekä opiskelijahojausta kehitetään yhdessä PPSHP:n, yliopiston ja muiden oppilaitosten kanssa.

Erikoissairaanhoidon toimintamenojen kasvua ja kokonaiskustannuksia on onnistuttava edelleen hillitsemään. Yhteistä toiminnan ja talouden seurannan kehittämistä jatketaan sairaanhoidopiiriin toimijoiden kanssa osana OUKA-PPSHP selvitystyötä.

Ikäihmisten hyvinvointipalvelut

Ikäihmisten hyvinvoinnin strateginen päätavoite on, että vuoteen 2020 mennessä 92 % 75 vuotta täyttäneistä asuu kotona itsenäisesti tai riittävien palvelujen turvin. Taloudellisena tavoitteena on, että kasvavaan ikäihmisten palvelutarpeeseen vastataan edullisemmalla kustannuksella ja 75 vuotta täyttäneiden palveluiden järjestämisen kokonaiskustannukset (€/75v) laskevat (sisältäen mm. ikäihmisten sosiaalipalvelut, terveydenhuolto, erikoissairaanhoidon).

Ikäihmisten hyvinvointipalveluissa painopisteenä

- koko kaupungissa yhteistyönä toteutettavat ennaltaehkäisevät ja toimintakykyä tukevat käytännöt ikäihmisten hyvinvoinnin kokonaisuudessa
- turvallisen kotona asumisen tukeminen sairaanhoidollisella ja lääketieteellisellä tuella
- toimintakyvyn edistäminen kuntouttavien keinoin
- kotihoidon henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ja osaamisen vahvistaminen
- monituottajuuden hyödyntäminen osana toimivia, asiakaslähtöisiä hoito- ja palveluketjuja

Ikäihmisten hyvinvoinnin edistämistä ja turvaamista toteutetaan päätettyjen koko kaupungin ikääntymispoliittisten linjausten mukaisesti. Poikkitoiminnallisena yhteistyönä kulttuuripalvelujen kanssa vakiinnutetaan hyviä toimintamalleja, joita on kehitetty paikallisesti sekä valtakunnallisen Aili-kulttuurisen vanhustyön verkostossa. Erityisesti edistetään kulttuurikirjaamista RAI-järjestelmää hyödyntäen. Yhteistyötä jatketaan kolmannen sektorin ja seurakunnan kanssa mm. ikäihmisten elämäkaariverkostossa ja ulkoiluystävätoimintana seurakunnan kanssa. Ikäihmisten alueellisia liikuntaryhmiä jatketaan yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa.

Asuntopoliittisia linjauksia viedään eteenpäin yhteistyössä kaavoituksen, tontti- ja asuntotoimen kanssa ikäihmisten monipuolisen ja esteettömän asumisen mahdollistamiseksi. Uudenlaisia yhteisöllistä asumista tukevia asumisen kohteita ja muotoja edistetään mm. Sivakka-yhtymän kanssa ja Auttava yhteisö –hankkeessa.

Ikäihmisten palveluohjauksessa jatketaan ulkopuolisen selvityksen perusteella tehdyn kehittämissuunnitelman toimenpiteiden toteuttamista. Kehittämisen painopisteenä ovat mm. asiakasprosessien kuvaaminen helposti viestittävään muotoon, tehtävänkuvien ja vastuiden selkiyttäminen, kirjaamiskäytäntöjen kehittäminen ja osaamisen vahvistaminen. Erityisesti asiakkuuksien hallintaa ja palveluohjauksen laatua kehitetään yhdessä henkilöstön ja palveluntuottajien kanssa painopisteen ollessa kotihoidon prosesseissa hyödyntäen hankittavaa sähköistä asiakkuudenhallintatyökalua.

Säännöllisen kotihoidon järjestämisen kattavuustavoite 75 vuotta täyttäneille on korkeintaan 15,0 %. Kasvuun pyritään vastaamaan tehostamalla kotikuntoutusta sekä muilla integraatioselvityksessä tunnistetuilla kehittämissuunnitelmissa. Kotihoidon palvelutarpeen kasvuun vastataan edelleen pääasiassa monituottajuudella hyödyntäen kilpailutettua kotihoitoa ja palveluseteliä.

Kotihoitoa kehitetään vakiinnuttamalla Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin tekemään 75 vuotta täyttäneiden palvelujen integraatioselvitykseen perustuvia toimenpiteitä, joilla tavoitteena on vähentää päivystyksen käyttöä ja vuodeosastohoidon tarvetta sekä sujuvoittaa kotiutuksia sekä ehkäistä ja viivästyttää raskeimpien palveluiden tarvetta.

Oulun kaupungin itse tuottaman kotihoidon sisällöllisessä kehittämisessä painopisteinä ovat asiakaslähtöisyys ja työhyvinvoinnin lisääminen. Kotihoitotyössä vahvistetaan itseohjautuvuutta ja oman työn hallintaa valmentavan ja osallistavan johtamisen avulla. Henkilöstön osaamista lisätään mm. koulutuksella vastaamaan paremmin asiakastarpeita. Itsenäisen tiimimallin kokeiluissa on tavoitteena hoidon jatkuvuuden paraneminen ja omahoitajuuden vahvistuminen. Kehittämisen toimenpiteillä pyritään lisäämään kotihoitotyön vetovoimaisuutta ja parantamaan henkilöstön saatavuutta.

Kotihoidon tuottavuuden ja palveluprosessien sujuvuuden parantamiseksi kartoitetaan ja otetaan käyttöön uusia kotona asumista tukevia teknologisia ratkaisuja. Kotihoidon virtuaalitekniikat vakiinnutetaan palvelumuotona. Oulun Palvelusäätiön palvelutaloissa ja Kaakkurin hyvinvointikeskuksen Salonkartanossa vakiinnutetaan ns. välimalin asuminen, jossa palvelutalojen asukkaat voivat asua omassa kodissaan tarvittaessa ympärivuorokautisten kotiin annettavien palvelujen turvin elämänsä loppuun saakka ilman muuttamista ryhmäkotiinmuotoiseen tehostettuun palveluasumiseen.

Omaishoito järjestetään edelleen kaikille tuen kriteerit täyttävälle. Ikäihmisten perhehoitoa lisätään erityisesti omaishoidon tukena. Uusien perhehoitajien koulutukset sekä perhehoitajien tuki suunnitellaan vakiintuneeksi toimintamalliksi.

Laki rintamaveteraanien kuntoutuksesta muuttuu 1.11.2019. Muutoksen myötä kotona asumista tukevat palvelut tulevat rintamaveteraaneille lakisääteiksi. Lakimuutoksen jälkeen rintamaveteraanien ja sotainvalidien kotipalvelut ovat sisällöltään ja laajuudeltaan samanlaiset.

Ikäihmisten ympärivuorokautisen palvelun tarpeeseen vastataan laitoshoidon sijaan kotona asumista tukevilla palveluilla, tehostetulla kotihoidolla, välimuotoisella asumisella ja tehostetulla palveluasumisella. Tehostetun palveluasumisen järjestämisessä hyödynnetään monituottajuutta siten, että se hankitaan pääasiassa palvelusetelillä. Kasvu ohjautuu yksityiseen tuotantoon ja oman tuotannon paikkojen määrä ei kasva. Tarpeen kasvuun pyritään vaikuttamaan Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin yhteisen selvityksen tuloksena käynnistetyillä toimenpiteillä.

Tehostetun palveluasumisen palvelu järjestetään siten, että lakisääteinen palvelujen kolmen kuukauden järjestämisäika ei ylity ja ikäihmisten hoitoketju toimii.

Laitoshoidon yksiköiden profiloitumista jatketaan mm. henkilöstön osaamisen ja palvelun laadun turvaamiseksi. Ympäri vuorokautisen hoidon sisällön kehittämistä jatketaan edelleen yhdessä asiakkaiden, omaisten, henkilöstön ja muiden, kuten vapaaehtoistoimijoiden, kanssa. Kehittämisessä painopisteinä on asukkaan mielekäs arki, joka sisältää esim. turvallisen lääkehoidon, mahdollisuuden ulkoiluun ja asukkaan arvokkaan kohtaamisen. Omaisten kanssa kehitetään yhdessä vertaistukiryhmän toimintaa. Wilman käyttöä lisätään entistä enemmän omaisyhteydenpitoon.

Ympäri vuorokautisen hoivan henkilöstömitoituksessa huomioidaan valtakunnalliset lainsäädännön ja laatusuosituksen mahdolliset muutokset. Tehostetussa palveluasumisessa hoitohenkilöstömitoitus on keskimäärin 0,55 sekä lyhyt- ja pitkäaikaisessa laitoshoidossa keskimäärin 0,60 työntekijää asiakasta kohti vaihdellen asiakastarpeen mukaan.

Lassintalon laitoshoidon päätyttyä selvitetään mahdollisuutta vuokrata tila Oulun seudun Mäntykodille sen mahdollisen peruskorjauksen/uudisrakentamisen ajaksi.

Kotona asumista tukevien palvelujen sopimus turvahälytyksiin vastaamisesta vartiointipalveluna on voimassa määräaikaisena 31.12.2019 saakka ja 1.1.2020 alkaen toistaiseksi voimassaolevana 3 kk:n irtisanomisajalla. Kotihoidon ostopalvelusopimukset ovat voimassa 1.12.2020 asti, johon liittyen päätöksentekoon tuodaan joko viimeisen optiovuoden käyttö tai uuden kilpailutuksen toteuttaminen.

Oulun kaupungilla on ollut sopimus Oulun Palvelusäätiön kanssa palvelukeskustoiminnan tuottamisesta ja ostopalvelukorvauksista, joka on irtisanottu päättyväksi 31.12.2020. Vuoden 2020 aikana osana Oulun Palvelusäätiön toiminnan kehittämistä ja nykyisen sopimuksen päättymistä palvelukeskustoiminta tuoteistetaan yhteistyössä uudelleen.

Vuonna 2020 toteutetaan suunnitelmalliset valvontakäynnit yksityisen tehostetun palveluasumisen yksiköihin ja yksityisen sosiaalihuoltolain mukaiseen laitoshoitoon.

Kehittäminen

Kehittämistyöllä tuetaan strategian toteutumista ja palvelujen järjestämishojelman sekä palvelumalli 2020 toimenpiteiden ja digitaalisen Oulun etenemistä. Kaupunkistrategiasta sekä päivitetystä toimintaympäristöanalyysistä ja hyvinvointikertomuksesta johdetut poikkitoimijaisen työn tavoitteet täsmeytyvät kunkin vastuualueen ja hyvinvointikeskuksen toiminnan kuvauksissa.

Yhteisenä tavoitteena on, että oululainen voi hyvin. Kavenetaan sosioekonomisia ja hyvinvointieroja ja kannustetaan kuntalaisia omaan hyvinvointiaktiivisuuteen. Kaupunkitason yhteiset ikäihmisten hyvinvoinnin tavoitteet vahvistetaan osana ikääntymispoliittisia linjauksia. Lapsia ja perheitä tuetaan heidän omassa kasvu- ja kehitysympäristöissä, tuetaan syrjäytymisvaarassa olevia nuoria sekä vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta. Sivisty- ja kulttuuripalveluiden sekä hyvinvointipalveluiden järjestämistä vastuussa oleva alueellinen verkostomaisesti toteutettava perhekeskeinen toimintamalli etenee yhdessä eri toimijoiden toteutettavana toimintana. Suomen UNICEF on antanut Oululle Lapsiystävällinen kunta –tunnustuksen ja tähän pohjautuva toimintamalli on käytössä koko kaupungissa. Palveluita kehittämällä varmistetaan lapsen oikeuksien toteutuminen.

Alueelliseen sekä eri väestöryhmien (erityisesti lapsiperheet ja syrjäytyneet/syrjäytymisvaarassa olevat nuoret sekä ikäihmiset) väliseen eriarvoistumiskehitykseen vaikutetaan yhteisesti analysoidun tiedon perusteella. Yhteisellä hyvinvointitiedon tuottamisella ja jakamisella sekä sen pohjalta tehtävillä yhteisillä alueellisilla tavoitteen asetteluilla ja toimenpiteillä edistetään asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia sekä osallisuutta arjen tasolla. Yhteiseksi

kaupunkitason poikkitoiminnalliseksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteeksi nostetaan erityisesti kulttuurin näkökulma osana kulttuuripääkaupunkihanketta. Kulttuurin ja taiteen sekä terveysliikunnan keinoin vahvistetaan väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä huomioiden eri väestöryhmien tarpeet sekä alueellisuus. Rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulma. Asumisen suunnittelussa huomioidaan erityisesti ikääntyvän väestön nopea kasvu 2020-luvulla.

Palveluita kehittäessä keskiössä on asiakaskokemuksen huomioiminen mahdollistamalla eri asiakasryhmien osallistuminen palveluiden kehittämiseen eri tasoilla ja eri toteutusmuodoin. Lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja osallisuutta lisätään arjen toiminnoissa ja päätöksenteon eri vaiheissa mm. lapsivaikutusten arvioinnilla. Hyvinvointipalvelut ja järjestöt muodostavat kolme elämäntarveriverkkoa (lasten, nuorten ja lapsiperheiden, työikäisten ja ikäihmisten), jotka kokoontuvat säännöllisesti arvioimaan toimintaympäristön haasteita ja tekemään kehittämistyötä esimerkiksi hankkeiden ja projektien kautta. Muita osallisuuden edistämisen muotoja ovat mm. lakisääteisissä neuvostoissa toimiminen, erilaiset kyselyt käyttäjille ja kuntalaisille.

Palvelujen saatavuus, laatu ja asiakaskokemus sekä asiakkaiden, potilaiden ja henkilöstön turvallisuus ovat keskiössä. Sähköisen toiminta- ja laatukäsikirjan sisältöä täydennetään ja päivitetään edelleen ja se on järjestelmällisesti käytössä kaikilla alueilla. Alueittain toteutetaan omavaltasuunnitelmien edellyttämää riskienarviointia ja kuvataan toimenpiteitä riskien arvioimiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi sekä seurataan toimenpiteiden vaikutuksia. Hyvinvointipalveluiden suunnitelmallisen valvonnan piiriin kuuluvat ikäihmisten, kehitysvammaisten, mielenterveys- ja päihdepalveluiden, lastensuojelun, sosiaalihuollon palveluiden, vammaispalveluiden ja terveyspalveluiden yksityisten palveluntuottajien valvonta. Valvontasuunnitelma tehdään vuositasolla huomioiden kansalliset painopisteet ja lakimuutokset sekä alueelliset tarpeet. Reaktiivista valvontaa tehdään asiakkaalta, omailsilta, työntekijöiltä tai muulta taholta tulleen epäkohtailmoituksen perusteella.

Tietojohtamisen kehittämisen pitkäjänteistä työtä jatketaan. Hyvinvointipalveluissa kehitetyn organisaatiopiippumattoman mallin (sis. elämäntarve- ja liikennevalvovärimallit) avulla voidaan arvioida hoidon porrastuksen toteutumista, asiakkuuksia sekä niiden hintojen kehitystä, hoito- ja palveluketjujen toimivuutta ja painopisteen siirtymistä strategian mukaisesti raskaista palveluista kohti ennaltaehkäiseviä, kevyempiä, varhaisen tuen palveluja. Painopisteenä on päivittää suhteessa tavoitteisiin keskeisimmät mittarit tiedolla johtamisen eri tasoille (vastuualueet, hyvinvointialueet ja -keskukset, palvelukokonaaisuudet, elämäntarve, poikkitoiminnallisuus, integraatio). Mittareiden päivittämisen jälkeen toteutetaan johdon

tietojärjestelmän (OukaDW) näkymien päivitys ja tarvittava visualisointi (DashBoard).

Syksyllä 2018 Oulun kaupunki ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ovat käynnistäneet osana Sote-tietopaketti (aiemmin Palvelupaketti) -tutkimusta (osa kansallista palvelupakettien testaus –hanketta) THL:n myöntämään tutkimuslupa perustuvan yhteisen selvitystyön. Tutkimusluvan turvin on ollut mahdollista yhdistää kahden eri organisaation (rekisterinpitäjän) tietoja ja rakentaa yhteinen tietovarasto. Tiedon tuotannossa ja yhteisen tietovaraston rakentamisessa on hyödynnetty Oulun kaupungin hyvinvointipalveluissa luotua palvelukokonaisuusmallia. Kaikkiin näihin kokonaisuuksiin on tunnustettu liittyvän tarve selvittää ja selkeyttää paitsi palveluprosesseja sekä erityisesti palveluun ohjautumista, niin myös kokonaisresursseja ja rahoituskanavia ja niissä olevia mahdollisia päällekkäisyyksiä. Tutkimuksellista yhteistyötä tehdään myös osana valtakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämistä yhteistyössä Kelan, THL:n, VM:n ja STM:n kanssa.

Tiedontuotantoa ja seuranta valmistellaan kokonaisuudessaan kohti kansallista mallia Sote-tietopakettimallin ja kustannusvaikuttavuus -ryhmän tuottamien mittaristojen mukaisesti. Osallistutaan Valtioneuvoston asettamaan selvitys- ja tutkimushankkeeseen: "Lapsilähtöinen budjetointi", jossa on tavoitteena selvittää lapsiin kohdistuvien julkisten menojen kokonaisuus. Oulu antaa kehittämänsä mallin osalta tietoa kansalliseen kehitystyöhön. Oulu ja PPSHP ovat jättäneet yhdessä Eksoten ja SoteDigin kanssa Valtionvarainministeriölle draftin: "Kuntoutuksen toiminnot osana sote-palvelujen kokonaisuutta" –pilotista. Hankkeen tarkoituksena ja tavoitteena on selkiyttää kuntoutuksen monimutkaisen rakennelman sisältöä sekä eri toimijoiden rooleja ja kustannusten jakautumista.

Digitalisaatiota hyödynnetään voimakkaasti osana normaalia palveluiden kehittämistä integroituvissa sosiaali- ja terveyspalveluissa. Hyvinvointipalvelut laatii oman suunnitelman osaksi Digitaalinen Oulu –ohjelman tavoitteita. Vuoden 2020 aikana teknologia- ja digitaalisten ratkaisujen kehittämisen painopisteinä ovat seuraavat kokonaisuudet: virtuaalisen hyvinvointikeskuksen toimintatapa, kotona asumista tukevien teknologioiden käyttöönotto ja laajentaminen (mm. lääkerobotti, virtuaalipotilhoito, anturiteknologia, sähköinen ovenavaus), robotiikan hyödyntäminen, ammattilaisten rutiininomaisten työtehtävien automatisointi sekä lakisääteiset tai teknologiamuutoksista johtuvat järjestelmäpäivitykset sekä asiakkuudenhallinta. Sosiaalitoimen Kanta-liittymä toteutuu vuoden 2020 aikana, joka mahdollistaa kuntalaisille omien sosiaalihuollon tietojen katselun Kanta-palvelusta.

Terveydenhuollon Efficia-järjestelmä päivitetään LifeCare versioksi alkuvuodesta 2020. Matalan kynnyksen

neuvontaa ja ohjauksen valmistelua tehdään yhteistyössä niin kaupungin oman toiminnan sitä kautta myös kansallisten (mm. Kela, Vrk) toimijoiden kanssa. Valtakunnallinen digituen hanke tukee Pohjois-Pohjanmaalla eri digi-tukea antavien tahojen verkostoitumista ja Oulun kaupunki osaltaan osallistuu hankkeeseen.

Hyvinvointipalvelut toteuttaa osaltaan Oulun Innovaatio Allianssin (OIA) tavoitteita toimien aktiivisena kumppanina OuluHealth-ekosysteemin toiminnassa. Ekosysteemin tavoitteena on tuottaa innovaatioita, tukea yritysten kasvua ja edistää uusien hoitojen, palvelujen ja toimintamallien käyttöönottoa. Yhteisinä strategisina painopisteinä ovat yksilölähtöisen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä tehokkaat ja vaikuttavat sosiaali- ja terveyspalvelut. Tulevaisuuden kehittämisen tavoitteena on, että asiakkaat hyödyntävät entistäkin aktiivisemmin virtuaalisia hyvinvointi- ja kuntapalveluita ja että kansalaisen ja ammattilaisen digipolut integroituvat. Uusia toimintamalleja ja teknologiaa käytetään tehostamaan hyvinvointi- ja terveyspalvelujen toimintaa ja parantamaan hoidon ja palvelujen laatua.

Omahoitopalveluiden kehitystyön ohella mahdollistetaan yrityksille kuntalaisen omahoitoa sekä yksilön terveyttä ja hyvinvointia tukevien sovellusten ja tuotteiden kehitystyötä ja pilotointia arjen toimintaympäristössä. OuluHealth Labsin Oulu WelfareLabissa tehtyä työtä jatketaan sähköisten palvelujen, teknologisten ja robotiikan ratkaisujen kehittämisen osalta oppien ymmärtämään ratkaisujen hyödyt palveluissa. Kansainvälistä kehittämissyhteistyötä toteutetaan pääosin OuluHealth toiminnan kautta. Kehittämissyhteistyössä huomioidaan erityisesti kaupungin viralliset kansainväliset yhteistyökumppanuudet sekä hyödynnetään keskeisiä eurooppalaisia kehittämissyhteistyöjä, joihin kaupunki on sitoutunut.

STEA-rahoitteiset hankkeet käsitellään Oulun kaupungissa järjestöjen kanssa yhteisesti sovittujen menettelytapojen mukaisesti. Tavoitteena on tukea rahoitusten saamista alueelle erityisesti niihin ennaltaehkäisevän työn ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen painopisteisiin, jotka nousevat väestön tarpeista.

Ulkoista kehittämissyhteistyötä haetaan ja kohdennetaan strategian toimeenpanoa tukevien kehittämissalkkujen kautta, joissa toimijoina ovat hyvinvointipalveluiden ohella konsernihallinto, sivistys- ja kulttuuripalvelut, yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut sekä liikelaitoksista BusinessOulu. Salkuilla ohjataan kaupungin projektimuotoisen kehittämistoiminnan valintoja. Salkuilla on tiivis yhteys sisäiseen kehittämiseen ja siinä määritellään kansallisen ja kansainvälisen kehittämistoiminnan projektimuotoiset valinnat sekä hyödynnetään olemassa olevia verkostoja.

TA 2020 Hyvinvointipalveluiden hankkeet

Hankkeen tila	Hankkeen nimi	Brutto 2020	Netto 2020
Hyven budjetissa oleva rahoitus hankkeisiin			
Hanke on edennyt suunnitellusti.	Hippa - Hyvinvointia ja parempaa palveluasumista digitalisaation avulla – projekti (osatoteuttajana Metropolia AMK:n hankkeessa)	66 960 €	22 097 €
Hanke on edennyt suunnitellusti.	CoHeWe - Co-created Health and Wellbeing (osatoteuttajana FinnMedi Oy:n hankkeessa)	66 960 €	22 097 €

Ulkoisella rahoituksella rahoitettavia hyvinvointipalveluiden hallinnoimia hankkeita vuonna 2020 ovat:

- **HIPPA – Hyvinvointia ja parempaa palveluasumista digitalisaation avulla** -hankkeen tavoitteena on kehittää 6Aika-kaupungeissa yritysten käytäjähtöistä tuote- ja palvelukehitystä älykkään palveluasumisen edistämiseksi. Hankkeessa mukana amk:t: Metropolia, Tampereen amk, Oulun amk ja Helsingin ja Oulun kaupungit.
- **CoHeWe – Co-created Health and Wellbeing** – hanke on kuutoskaupunkien yhteishanke, jonka tavoitteena on saada uusia mobiilisolvelluksia osaksi oululaisia sosiaali- ja terveystalvuuja yhteistyössä yritysten, tutkimusorganisaatioiden ja muiden toimijoiden kanssa. Hankkeessa luodaan malli mobiilisolvellusten hyväksyttävään testaamiseen. Hankkeessa mukana FinnMedi Oy, Forum Virium Helsinki Oy, Laurea-amk Oy, Oulun yliopisto, Tampereen kaupunki, Oulun kaupunki ja Vantaan kaupunki.

Hyvinvointipalvelut toimii lisäksi aktiivisena kehittäjäkumppanina seuraavissa kaupungin osarahoittamissa rahoitus- ja yhteistyöhankkeissa:

- **ITU2 – Inklusiivisella toimintatavalla uutta** -hankkeessa kehitetään uudenlaista toimintamallia, jossa yhdistyvät alueen asukkaiden, kolmannen sektorin, seurakunnan sekä julkisen ja yksityisen sektorin voimavarat.
- **SOLOGS - Vähähiilinen SOTE-lähipalvelulogistiikka** -hankkeessa tavoitellaan nykyistä vähähiilisempää SOTE-lähipalveluverkkoa tuomalla päätöksenteon tueksi tutkimukseen perustuvaa tietoa palvelujen järkevistä sijainnista ja tehokkaasta henkilö- ja materiaalilogistiikasta.
- **KULTUSTA VOIMAA - Kulttuuri- ja liikunta- sekä ura- ja voimaantumispainotteinen toiminta nuorille** –hankkeen tavoitteena on rakentaa 18-29 -vuotiaille nuorille "Höntsä"-toimintamalli, joka toimii nuorta vahvistavana ja vieraantumista vähentävänä siltana elämän tärkeissä siirtymävaiheissa.
- **TOLPPA** - hankkeessa pyritään parantamaan työssä olevien mielenterveyskuntoutujien elämäntalvuuja luontoavusteisten Green Care -menetelmien ja ryhmä- ja yksilötoiminnan avulla.
- **Kunta hyvinvoinnin edistäjänä** –verkostoprojektin tavoitteena on tukea kuntien hyvinvointityön

kehittämistä ja polun luomista indikaattorikeskityksestä toimenpiteisiin.

- **"Healthcare and care with distance spanning technologies"** –hankkeessa kerätään ja vaihdetaan tietoa hyvinvointitekologisista ratkaisuista osana etähoidon prosesseja sosiaali- ja terveydenhuollossa Pohjoismaissa.
- Virtuaalisen hyvinvointineuvolan toteutukseen, osana tulevaisuuden virtuaalisen hyvinvointikeskusta, selvitetään toteuttamiskeinoja ja rahoituskumppaneita. Kuntalaisen näkökulmasta virtuaalinen hyvinvointineuvola tulee kokoamaan yhteen digitaalisen palvelutarjonnan hyvinvointia ja terveyttä ylläpitävistä palveluista, ml. perusterveydenhuolto, sosiaalipalvelut ja erikoissairaanhoido ilman, että kuntalaisen tarvitsee itse tietää, minkä tason palveluissa asioi. Hankkeen omistajana toimii hyvinvointipalvelut, toteutuksessa mukana laajasti muita toimijoita.

Talous

Hyvinvointipalvelujen talousarviossa 2020 on 13,8 M€, 2,3 % kasvu verrattuna vuoteen 2019. Vuoden 2020 talousarvion taso edellyttää menokasvun hillintää.

Hyvinvointipalvelujen toimintamenot ovat vuoden 2020 talousarviossa 678,592 M€. Hyvinvointipalvelujen kustannusten kasvupainetta lisää vuonna 2020 lomarahojen -30 % leikkauksen päättymisen; kilpailukykysovimuksen päättymisen on arvioitu nostavan henkilöstömenoja noin 2,5 M€. Mahdollisia uusien sovimusten mukaisia palkan korotuksia ei ole talousarviossa huomioitu. Nykyiset sovimukset ovat voimassa 31.3.2020 saakka. Asiakaspalvelujen ostojen kasvuun on varattu indeksikorotusten mukainen menojen lisäys. Ikäihmistien määrän kasvu kiihtyy vuodesta 2020 alkaen. Talousarviossa on pyritty huomioidaan ikäihmistien ja myös erityisryhmien palvelutarpeen kasvua, mutta nykyistä pienemmin asukaskohtaisin kustannuksin.

Hyvinvointilautakunnan tulomäärärahat ovat 53,0 M€. Asiakasmaksulain mukaisia maksuja tarkistetaan joka toinen vuosi ja seuraava indeksikorotus toteutuu 1.1.2020. Tässä vaiheessa korotuksia ei vielä ole huomioitu.

Taloudellisina tavoitteina ovat budjetin tasapainon saavuttaminen ja asukaskohtaisten menojen kasvun hidastuminen. Menot (netto) asukasta kohti ovat talousarviossa 3 010 euroa; lisäystä vuoteen 2019 verrattuna on noin 1,6 %. Vuonna 2019 asukaskohtaiset menot kasvavat noin 3,0 % (nettomenot).

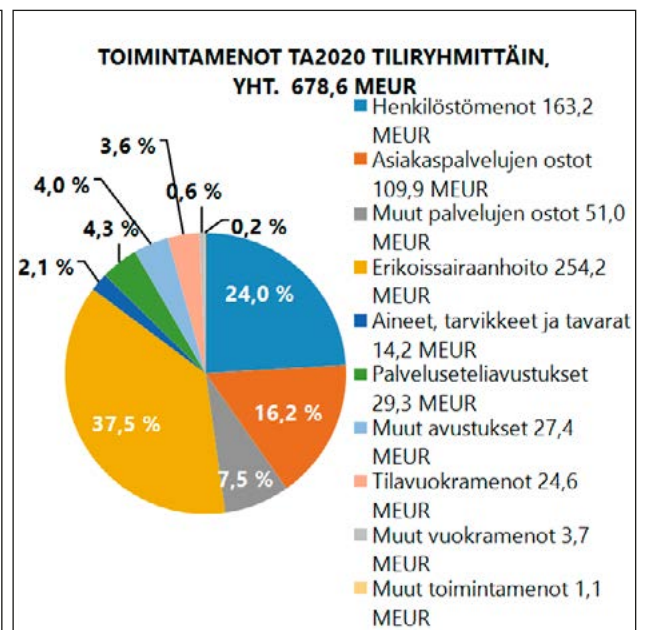
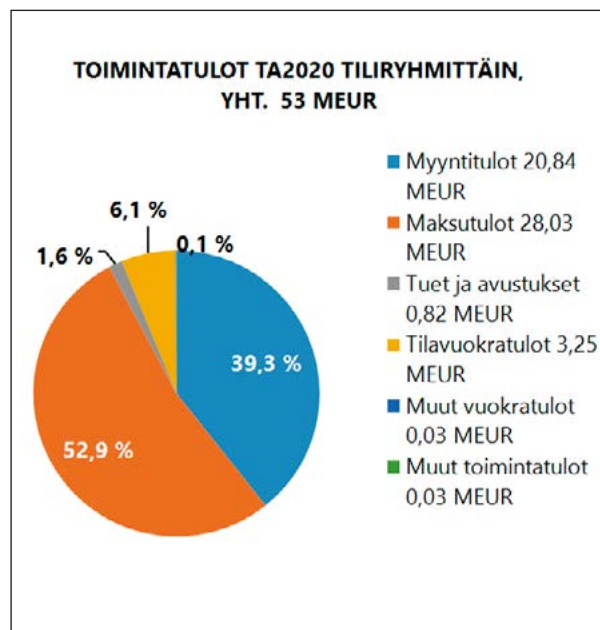
Talousarvion menolajikohtaisiin ja tulolajikohtaisiin euro-määriin voi tulla vielä muutoksia toiminnallisten tavoitteiden tarkentuessa mm. integraatioselvityksen toimenpiteiden myötä.

Talousarvioesityksessä ei ole huomioitu uuden hallitusohjelman linjauksia.

Vuodelle 2020 esitetään sitovuuden muutosta siten, että erillissitovuudet poistuvat ja uudeksi sitovuudeksi valtuustoon tulee vuodesta 2020 alkaen hyvinvointilautakunta toimintakatetasolla. Erikoissairaanhoidon menojen erillissitovuus poistuu.

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	53 544	53 900	53 900	53 000	53 300	53 300
TOIMINTAMENOT	-639 312	-665 949	-665 650	-678 592	-691 455	-704 034
Toimintakate	-585 768	-612 049	-611 750	-625 592	-638 155	-650 734

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu, sis. + ulk. erät

Hyvinvointilautakunta	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	20 616	21 587	21 587	20 837	20 837	20 837
Maksutulot	27 249	28 033	28 033	28 033	28 333	28 333
Tuet ja avustukset	1 388	822	822	822	822	822
Tilavuokratulot	3 407	3 250	3 250	3 250	3 250	3 250
Muut vuokratulot	74	25	25	25	25	25
Muut toimintatulot	809	183	183	33	33	33
Toimintatulot yhteensä	53 544	53 900	53 900	53 000	53 300	53 300
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-157 843	-159 282	-159 282	-163 196	-163 140	-163 021
Palkat ja palkkiot	-122 725	-123 611	-125 442	-128 269	-128 223	-128 125
Henkilösivukulut	-35 118	-35 671	-33 841	-34 927	-34 917	-34 896
Palvelujen ostot yht. (sis.esh)	-387 418	-408 224	-408 025	-415 079	-424 602	-434 696
Asiakaspalvelujen ostot	-97 980	-107 925	-107 925	-109 873	-112 376	-115 229
Muut palvelujen ostot	-51 569	-52 813	-52 614	-51 021	-52 041	-53 082
Erikoissairaanhoidot	-237 868	-247 485	-247 485	-254 185	-260 185	-266 385
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 447	-13 572	-13 572	-14 222	-14 922	-15 622
Avustukset	-53 327	-56 664	-56 664	-56 681	-57 981	-59 281
Palvelusetelit	-25 385	-28 948	-28 948	-29 298	-30 298	-31 298
Muut avustukset	-27 942	-27 716	-27 716	-27 383	-27 683	-27 983
Tilavuokramenot	-23 584	-23 723	-23 923	-24 631	-24 626	-24 380
Muut vuokramenot	-2 809	-3 434	-3 534	-3 734	-3 984	-4 234
Muut toimintamenot	-884	-1 051	-651	-1 051	-2 201	-2 801
Toimintamenot yhteensä	-639 312	-665 949	-665 650	-678 592	-691 455	-704 034
TOIMINTAKATE	-585 768	-612 049	-611 750	-625 592	-638 155	-650 734

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Hyvinvointipalveluiden henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa huomioidaan Oulun kaupungin kaupunkistrategia 2026, henkilöstöohjelma 2018-2022 sekä Muutosohjelma Oulu 2020. Talousarviossa tuodaan esille henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa koskevat strategiset tavoitteet, lisäksi vuodelle 2020 laaditaan käyttösuunnitelmatasoinen tarkempi henkilöstö- ja koulutussuunnitelma.

Hyvinvointipalveluiden henkilöstömäärän tarkasteluun vaikuttavat Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin selvityksen kautta tehtävät henkilöstöpainotukset kohdentuen tarpeen mukaisesti joko ennaltaehkäiseviin, tuettuihin tai raskaimpiin palveluihin. Tämä voi tarkoittaa henkilöstömäärän lisäyksiä perustason palveluissa vaikuttavuuden lisäämiseksi ja kokonaiskustannusten vähentämiseksi. Henkilöstömäärät selkiintyvät selvitystyön pohjalta tehtyjen toimenpiteiden edetessä.

Muilta osin hyvinvointipalvelut hyödyntää henkilöstön vaihtuvuutta ja mm. eläköitymistä Muutosohjelman 2020 tavoitteiden mukaisesti. Henkilöstömenojen hallinta edellyttää henkilöstön tarkoituksenmukaista resursointia ja henkilöstön optimaalista rakennetta.

Henkilöstön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääntyminen ja sairauspoissaolojen väheneminen ovat keskeisiä tavoitteita, jotka toteutuessaan lisäävät toteutunutta työpanosta ja vähentävät henkilöstökustannuksia. Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämiseksi kiinnitetään huomiota

henkilöstön sairauspoissaolojen hallintaan erityisesti niillä palvelualueilla, joilla sairaskäyttäytyminen on ollut keskiarvoa suurempaa. Ikäihmisten hyvinvointipalvelujen alueella jatketaan henkilöstön hyvinvoinnin tukemiseksi ja sairauspoissaolojen vähentämiseksi työkykyjohtamisen toimenpiteitä, jotka kohdentuvat erityisesti tapaturmien ehkäisyyn, työkykyä parantamiseen ja liikunnan lisäämiseen. KuntaIO-tutkimuksen perusteella tehtyjen toimenpidesuunnitelmien toteuttamista jatketaan kaikissa palveluyksiköissä.

Työhyvinvoinnin kehittämiseen liittyy myös yhteistyö Työterveys Virta oy:n kanssa. Henkilöstölle tarjotaan sekä ennaltaehkäisevää työterveyshuoltoa, sairaanhoitoa että kuntoutusmahdollisuuksia Oulun kaupungin työterveyshuollon puitesuunnitelman mukaisesti. Hyvinvointipalvelut tekee lisäksi oman tarkentavan toimintasuunnitelman työterveyshuollon kanssa vuosittain. Vuonna 2020 yhteinä työterveysyhteistyön kehittämisen erityishuomion kohteena on esimiestyön tukeminen ja vahvistaminen. Tällä on merkitystä koko henkilöstön ja organisaation hyvinvointiin.

Riskiä palveluiden tuottamiseen ja henkilöstön työhyvinvointiin on aiheuttanut tiettyjen henkilöstöryhmien rekrytointihaasteet. Haasteita sekä sijaintien että vakituisten rekrytoinnissa on tunnistettu lähes kaikissa ammattiryhmissä yksiköstä riippuen. Varsinkin lyhytaikaisten sijaintien saaminen on tuottanut ongelmia useammalla palvelualueella. Palvelutuotannon turvaamiseksi ja työhyvinvoinnin tukemiseksi huomiota tulee kiinnittää sellaisiin

palvelussuhteisiin liittyviin veto- ja pitovoimatekijöihin, jotka lisäävät potentiaalisten työntekijöiden kiinnostusta hakeutua töihin Oulun kaupungille ja hyvinvointipalveluihin. Varsinkin uudet työelämään tulevat sukupolvet odottavat työelämältä mm. enemmän joustavuutta sekä työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen mahdollisuuksia kuin vanhemmat, jo pitempään työelämässä olleet sukupolvet. Näihin haasteisiin myös hyvinvointipalveluiden tulee jatkossa löytää ratkaisuja.

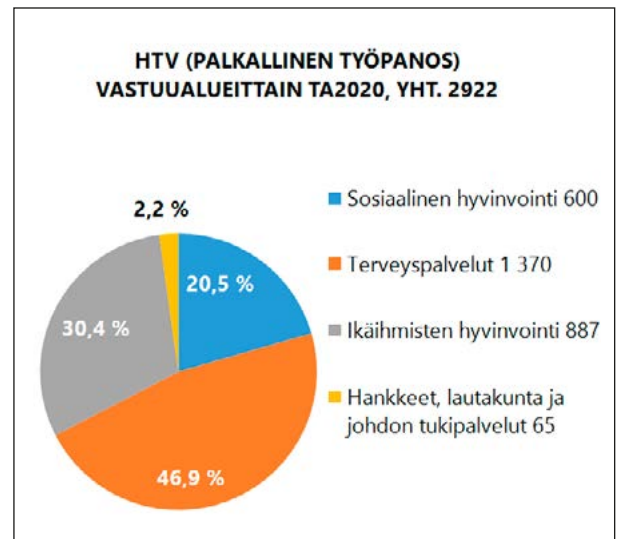
Sosiaalisen hyvinvoinnin vastuualueella on suunniteltu mm. varahenkilöstöpoolin perustamista tilanteisiin, kun on syntynyt akuutti resurssipula. Sosiaali- ja lastensuojelulakien muutokset ja uusi hallitusohjelma ovat lisäämässä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten tarvetta mm. uusien henkilöstömitoitusten myötä. Lakimuutokset tuonevat myös tarpeen uudelleenarvioida henkilöstön osaamista ja rakennetta.

Painopisteen siirtyminen kotiin annettaviin palveluihin laitoshoidon kustannuksella voi tarkoittaa mm. hoitohenkilöstön täydennys-/muutokoulutautumista ja uudelleen sijoituksia. Tältä osin jatketaan palveluprosessien kehittämistä mm. Lean-menetelmällä ainakin sosiaalipalveluissa ja lastensuojelussa. Osaamisen kehittämisen so. ammatillisen lisä- ja täydennyskoulutuksen osalta tavoitteena on edelleen päästä suositusten mukaisesti vähintään kolmeen koulutuspäivään/työntekijä/vuosi. Vuonna 2020 lisä- ja täydennyskoulutuksessa kiinnitetään huomiota mm. asiakaskokemuksen parantamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Yhteiset palveluketjujen integraatiohankkeet PPSHP:n kanssa lisäävät tarvetta henkilöstön täydennyskoulutusten suunnitteluun ja toteuttamiseen, jotta integraatiohankkeista saadaan mahdollisimman suuri hyöty. Osaamisen kehittämisen tarpeita, konkreettisia lisä- ja täydennyskoulutuksia sekä henkilöstön rekrytoinnin kehittämistä yhteen sovitetaan mahdollisuuksien mukaan

PPSHP:n kanssa. Vuodelle 2020 osana käyttösuunnitelmaa laadittavaan ja henkilöstötoimikunnan hyväksymään koulutussuunnitelmaan kirjataan ne erityiset henkilöstön osaamisen kehittämisen tarpeet, joihin vuoden 2020 aikana on syytä panostaa.

Kilpailukykysovimuksessa sovittu lomarahojen leikkaaminen kunta-alalla -30% päättyi vuonna 2019. Vuonna 2020 lomarahat maksettaneen täysimääräisesti, mikä siltä osin lisää työnantajan henkilöstömenoja. Keväällä 2020 tulee voimaan uudet kunnallisen alan virka- ja työehtosopimukset.

Henkilöstösuunnitelmassa ei ole huomioitu uuden hallitusohjelman mahdollisia henkilöstöön vaikuttavia linjauksia.

Hyvinvointilautakunta	TP2018	Ennuste 2019	TA2020	Muutos -% (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakituiset	2 131	2 093	2 086	-0,3	2 085	2 086
Tilapäiset	872	850	836	-1,6	836	836
Yhteensä	3 003	2 943	2 923	-0,7	2 922	2 922
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-122 722	-125 442	-128 269	2,3	-128 223	-128 125
Henkilösivukulut	-32 845	-31 470	-32 556	3,5	-32 546	-32 525
Yhteensä	-155 567	-156 912	-160 825	2,5	-160 769	-160 650
Informatiiviset tiedot						
Henkilösivukulut						
<i>Omais- ja perhehoitajat</i>	-2 276	-2 371	-2 371	0,0	-2 371	-2 371
Kaikki yhteensä	-157 843	-159 282	-163 196	2,5	-163 140	-163 021

7.7 Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden keskeisenä tavoitteena on edistää yksilön ja yhteisöjen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Sivistys- ja kulttuuripalvelut jakaantuu seuraaviin vastuualueisiin: varhaiskasvatus, perusopetus- ja nuorisopalvelut, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus, liikuntapalvelut ja kulttuuripalvelut sekä omina palveluina osallisuus ja yhteisötoiminta. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat myös vammais-, vanhus- ja maahanmuuttoneuvostot, lähidemokratia-toimikunta ja Oulun Nuorten Edustajisto (ONE).

Sivistys- ja kulttuuripalvelut ovat kunnalle lainsäädännössä määriteltyjä tehtäviä. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lainsäädäntö määrittelee pitkälti palvelujen järjestämistavan. Uudistuneet varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmat määrittelevät opetuksen sisältöjä. Kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja vapaa-ajan palveluissa sekä osallisuuden ja yhteisötoiminnan järjestämisessä kaupunki voi itse määrittellä palvelujen sisältöä ja laajuutta vapaammin.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden rooli ja tehtävä on kirjattu eri näkökulmista kaupunkistrategiaan ja sitä on avattu yksityiskohtaisemmin sivistysohjelmassa ja kulttuuristrategiassa. Sivistysohjelmassa on otettu kantaa siihen tehtävään, mikä toimialalla on yhteisen valovoimaisen Oulun saavuttamiseksi. Visiomme on ”Sivistys rakentaa Oulua”. Perustehtävämme mukaisesti ”sivistys- ja kulttuuripalvelut edistää yksilön ja yhteisöjen kokonaisvaltaista hyvinvointia”.

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen merkitys sekä kuntalaisten hyvinvoinnin että kaupungin elinvoimaisuuden kannalta on keskeinen. Hyvinvoinnin edistäminen huomioidaan kaikessa palvelutoiminnassa. Monialainen yhteistyö perustuu alueen väestön palvelutarpeiden tunnistamiseen sekä niiden pohjalle rakentuviin toimenpiteisiin. Tietojohdantamisen keinoin tunnistetaan kuntalaisten hyvinvointitarpeet ja kohdistetaan resurssit vaikuttavasti elämänkaaren eri vaiheissa.

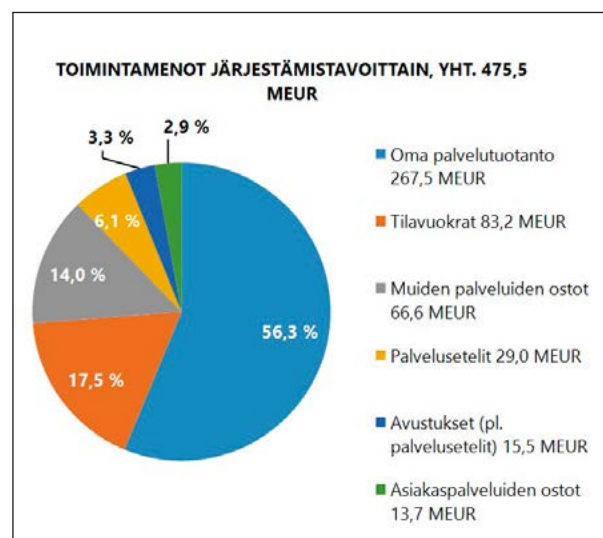
Alueellinen työskentelytapa on yksi sivistys- ja kulttuuripalveluiden toiminnan järjestämisen painopisteistä. Toiminnan tavoitteena on alueiden henkilöstön yhteisöllisyyden tukeminen sekä monialaisen osaamisen ja verkostomaisen toiminnan kehittäminen.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden aluemallin avulla osallistuminen ja vaikuttaminen tuodaan lähelle kuntalaista. Toimintaa kehitetään yhdessä alueen asukkaiden kanssa. Aluemalli kokoaa yhteistyöhön kaikki keskeiset toimijat alueella: kaupungin toimijat, järjestöt ja asukkaat. Kaupungin tavoitteita ja toimintatapoja kehitetään niin, että

asukkaiden alueellinen kokemustieto on osa päätöksentekoa, valmistelua ja toteutusta. Vuorovaikutus on yhdenvertaista ja ymmärrettävää avoimen hallinnon periaatteiden mukaisesti.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa sekä henkilöstötavoitteita ohjaavat kaupungin ja toimialan strategiat, henkilöstöohjelma, sivistysohjelma, taloudellinen tilanne sekä henkilöstöjohtamisen tarpeet eri vastuualueilla. Henkilöstöohjelma on voimassa vuosien 2018-2022 ajan ja tavoitteena on toteuttaa sitä osana sivistys- ja kulttuuripalveluiden jokapäiväistä työtä. Henkilöstöohjelma jakaantuu kolmeen keskeiseen teemaan tavoitteineen: johtaminen ja esimiestyö, henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen sekä henkilöstön hyvinvointi.

Henkilöstöohjelmasta sivistys- ja kulttuuripalveluissa nostetaan erityisiksi kehittämisen kärjiksi valmentavan johtamisen ja tämän osaamisen kehittäminen. Toisena keskeisenä tavoiteltavana asiana tunnistetaan henkilöstösuunnittelu ja ennakoiminen talousarviosidonnaisesti sekä eläköitymiseen että palveluiden tai henkilöstörakenteiden muutoksiin nähden.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Ekologiset haasteet, globalisaatio, digitalisaatio, väestömuutokset, turvallisuus ja talouskehitys ovat megatrendejä, jotka muuttavat toimintaympäristöämme väijäämättä. Ensi vuosikymmenen ehdoton megatrendi tulee olemaan kestävä kehitys ja ilmastonmuutos. Viestinnän nopeus ja kanavat sekä viestintään liittyvät odotukset muuttuvat vauhdilla. Elämme globaalissa maailmassa, jossa erilaiset ja vastakkaisetkin arvot, asenteet, rooli-odotukset, ihanteet ja normit kilpailevat keskenään.

Kansallisesti kaupungistumiskehitys jatkuu, huoltosuhte heikkenee, monikulttuurisuus lisääntyy, väestökehitys polarisoituu, työn tekemisen tavat ja kansallinen ohjaus muuttuvat. Tässä toimintaympäristössä yhdyspintojen ja hyvien toimintamallien vakiinnuttaminen sivistys- ja kulttuuripalveluiden sekä hyvinvointipalveluiden välillä on kuntalaisen hyvinvoinnin kannalta kriittinen menestystekijä. Tulevaisuuden kunnassa koulutus on sen tärkein tehtävä. Painopiste kansallisessa ohjauksessa tulee olemaan uuden hallitusohjelman otsikoinnin mukaisesti ”Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomessa”.

Hallitusohjelmaan sisältyy linjauksena mm. seuraavat toimenpiteet, jotka lisäävät merkittävästi palveluiden järjestäjän kustannuksia:

- Täysipäiväinen kokoaikainen subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus.
- Vahvistetaan oppilas- ja opiskelijahuollon sekä erityisopetuksen resursseja.
- Korotetaan oppivelvollisuusikä 18 ikävuoteen.
- Palautetaan toinen kotimainen kieli pakolliseksi aineeksi ylioppilastutkinnossa.
- Tehdään Liikkuva Suomi -ohjelma.
- Luovien alojen, aineettoman pääoman ja kulttuuri- matkailun merkitys maamme tulevaisuuden rakentajana sekä vahvistetaan eri hallinnonalojen yhteistyötä kulttuurin hyvinvointivaikutusten lisäämiseksi.

Oulun merkittävimpiä vahvuuksia ovat edelleen nuori väestörakenne, osaaminen ja korkea koulutustaso. Kaupungin väkiluku kasvaa edelleen, mutta kasvuvauhti on hidastunut. Taustalla on pienentynyt syntyvyys sekä kotimaisen muuttovoiton pieneminen. Oululaisten 0-6-vuotiaiden lasten määrä on jatkanut laskuaan viime vuosina. Tästä huolimatta palveluiden piirissä olevien lasten määrä kasvaa, koska yhä useampi lapsi osallistuu varhaiskasvatuspalveluihin.

Perusopetusikäisten lasten määrän ennustetaan kasvavan maltillisesti vielä muutaman vuoden ajan. Lukuvuonna 2019-2020 arvioidaan perusopetuksessa opiskelevan 150 lasta edellisluvuvuotta enemmän. Jatkossa suurin kasvu koulutuspalveluiden osalta kohdistuu lukiolaisten määrän kasvuun. Suhteellisesti eniten kasvaa edelleen ikääntyvien osuus. Ikääntyvien väestöryhmien kasvu lisää tarpeita suunnata liikunta- ja kulttuuripalveluja entistä enemmän ko. väestöryhmille. Edistämällä aktiivista elämäntapaa ja tukemalla hyvinvointiaktiivisuuden kasvua voidaan vahvistaa hyvinvointia ja terveyttä kaikissa elämänvaiheissa.

Uusia kouluja suunniteltaessa sekä vanhojen koulurakennusten perusparannusten yhteydessä otetaan huomioon uusista opetusmenetelmistä ja tilaratkaisuista syntyneet kokemukset ja tutkimukset. Erityislasten tarpeet huomioidaan tasavertaisuuden toteutumisen parantamiseksi

Oulun kaupungin keskeisimpiin haasteisiin: nuorisotyöttömyys, lapsiperheiden kasautuva pahoinvointi, nuorten yksinäisyys ja mielenterveyden ongelmat voidaan vaikuttavasti puuttua ainoastaan monialaisella yhteistyöllä. Moniongelmaisten perheiden tukemiseksi lapsen omissa kasvu- ja kehitysympäristöissä on luotava uusia toimintamalleja ja vahvistettava jo hyväksi todettuja. Samanaikaisesti on tunnistettava, että digitaaliset palvelut tulevat osaksi kaikkien toimialojen toimintaa. Yhä enemmän syntyy palveluja, jotka eivät ole fyysiseen paikkaan sidonnaisia.

Tapahtumat, aito osallisuus ja laadukkaat peruspalvelut ovat vetovoimatekijöitä parhaimmillaan ja luovat kuntalaisille edellytyksiä hyvinvoivaan elämään.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut ovat peruspalveluita, joita käyttää päivittäin kymmeniä tuhansia oululaisia. Ne luovat kaupunkiin elinvoimaisuutta ja vetovoimaa erityisesti perheiden hyvinvoinnin kautta. Osaavat ja luovat ihmiset ovat jatkossa Oulun tärkein voimavara ja kilpailutekijä.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.5.

Palveluiden järjestäminen

Varhaiskasvatuspalvelut

Varhaiskasvatuspalveluissa ennustetaan palvelujen piirissä olevien lasten määrän säilyvän ennallaan, vaikka 0-6-vuotiaiden kokonaismäärän ennustetaan vähenevän noin 600 lapsella. Tavoitteena on, että yhä useampi lapsi osallistuu säännöllisesti varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatuspalveluita järjestetään kunnallisissa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena kerhotoimintana. Kunnallinen varhaiskasvatus on osa alueellista toimintatapaa, jota johtavat aluepäälliköt neljällä alueella. Lisäksi toimintaa on yksityisenä palveluna ja yksityisten palveluntuottajien toimintaa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimessa kerhotoiminnassa palvelusetelillä ja yksityisen hoidon tuella. Yksityisen toiminnan osuus päiväkotitoiminnasta on 35-40 %.

Tarvitsemme uusia investointeja Rajakylän, Oulunsalon ja Oulun keskustan alueille. Lisäksi mittavaa perusparannusohjelmaa jatketaan Tilapalveluiden ohjelman mukaisesti. Kaikissa investoinneissa tarkastellaan aina koko lähialueen varhaiskasvatuspaikat, ja pyritään uudisrakentamisen kautta myös luopumaan huonokuntoisista kohteista koostamalla palveluita yhteen.

Avoimen kerhotoiminnan toimintapaikkoja tarkastellaan alueellisesti avoimeen toimintaan hakeneiden suhteessa. Ryhmän perustamisrajana pidetään edelleen 10-13 lasta. Avoimen varhaiskasvatustoiminnan painopisteenä ovat perheryhmittä.

Voimassaolevan varhaiskasvatustalain mukaisesti henkilöstön koulutustasoa nostetaan muuttamalla vapautuvia varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtäviä varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviksi noin 30 vuonna 2021.

Tuen strategian toimenpiteitä jatketaan, ja vuoden 2020 aikana vahvistetaan yleisen tuen toteutumista kaikissa lapsiryhmissä. Tämä toteutuu osin varhaiserityisopettajien työpanosta kohdentamalla, positiivisen diskriminaation hankerahoituksella vahvistamalla ryhmien peruspedagogiikkaa sekä mentoritoiminnan avulla. Lisäksi koko henkilöstöä koulutetaan edelleen muun muassa kannustavien menetelmien ja muiden hyvien, tutkittujen tuen eri menetelmien käyttöön.

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa käynnistetään kaksivuotinen erityisen tuen kehittämishanke, joka täsmentää tuen strategiaa varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Kehittämishankkeen tehtävä on luoda toimintamallit erityisen tuen johtamiseen ja järjestämiseen, suunnitella henkilöstön osaamisen kehittäminen ja laatia roadmap nykytilasta tavoitetilään. Hankkeelle nimetään vastuuhenkilö, jonka tukena toimii omista asiantuntijoista koostuva työryhmä. Kehittämishankkeen toiminta toteutetaan pääosin virkatyönä. Kehittämistoimet rahoitetaan tuen strategian toimeenpanoon suunnitelluilla resursseilla tai valmistellaan päätettäväksi osana seuraavia talousarvioita. (KV 9.12.2019 §128).

Yhteistyötä neuvoloiden kanssa jatketaan ja syvennetään yhteisissä terveystarkastuksissa, mm. nelivuotistarkastus, ja kohdentamalla yhdessä palveluita niitä eniten tarvitseville perheille. Esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistä kehittämistyötä jatketaan suunnitelmallisesti joka alueella.

Uuteen hallitusohjelmaan on kirjattu paljon tavoitteita varhaiskasvatukselle, jotka tarkentuvat vuodelle 2020 hallituksen ja eduskunnan työn käynnistyttyä. Monien asioiden oletetaan tulevan uusina lain kirjauksina. Talousarviossa 2020 on huomioitu subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden laajentaminen 1.8.2020 lukien.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Oulun kaupunkistrategian mukaan Oulun elinvoima ja vetovoimaisuus syntyy perheiden hyvinvoinnin kautta. Lapsiperheitä, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia, on 43 % oululaisperheistä (Tilastollinen vuosikirja 2018). Oulun kaupungin keskeisiin haasteisiin: lapsiperheiden kasautuva pahoinvointi, nuorisotyöttömyys, nuorten yksinäisyys ja mielenterveyden ongelmat voidaan vaikuttavasti puuttua ainoastaan monialaisella yhteistyöllä. Perusopetus- ja nuorisopalvelut on keskeinen toimija tässä monialaisessa yhteistyössä.

Perusopetuksen kasvun ennustetaan jatkuvan noin 150 oppilaalla vuonna 2020, jolloin oppilasmäärä on Suomen kolmanneksi suurimmassa koulukaupungissa yli 22 000 oppilasta. Oppilasmäärän kasvu siirtyy alakouluikäisistä yläkouluikäisiin ja vaikuttaa perusopetuksen palvelujen ohella myös nuorisoiäisten palvelutarpeeseen.

Perusopetus- ja nuorisopalvelujen toiminnan tavoitteena on lapsen ja nuoren kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen. Perusopetuksen kouluilla ja nuorisotaloilla tapahtuva toiminta ovat osa alueellista toimintatapa, jota johtavat aluepäälliköt neljällä alueella. Sivistysohjelman mukaan "Oulussa jokainen lapsi ja nuori saa tarvitsemansa tuen kasvuun ja oppimiseen riittävän varhain omassa kasvu- ja kehitysympäristössään" (sivistys- ja kulttuuriltk 24.1.2019 § 2). Kokemuksellista hyvinvointitietoa kerätään kaupungin perusopetuksen kouluissa oppilailta, henkilöstöltä ja oppilaiden huoltajilta. Tavoitteena on johtaa saatavalla tiedolla lasten ja nuorten hyvinvointia konkreettiseksi toiminnaksi.

Valtakunnallinen perusopetuksen opetussuunnitelma 2016 on vuonna 2020 käytössä koko perusopetuksessa vuosiluokilla 1-9. Opetussuunnitelma laajenee uuden kieliohjelman mukaisesti 1.1.2020 myös 1. luokalta alkavaan varhennettuun kieltenopetukseen koko maassa vuonna 2019 tehdyn päätöksen mukaisesti. Arvioitu kasvava kustannusvaihtelu perusopetuslain mukaisen palvelun järjestämiseksi on Oulussa noin 0,5 M€, joka korvataan takautuvasti 100% valtionosuudessa.

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan päätöksen mukaisesti (sivistys- ja kulttuuriltk 28.2.2019 § 30) Oulun kaupunki perustaa 1.8.2020 alkaen pohjoissaame-suomi-yhdysluokan 1.-2.-luokkalaissille, mikäli ryhmään ilmoittautuu 6 oppilasta, jotka täyttävät lautakunnan hyväksymät oppilaaksioton kriteerit. Ryhmään ilmoittautuminen tapahtuu tammikuussa 2020. Opetus toteutetaan aluksi viiden vuoden pilottina 31.7.2025 saakka.

Oulun perusopetuksen digitaalisuuden nykytila sekä kehittämisenlinjat kartoitettiin ja kuvattiin vuonna 2017 Digiloikka 2020 -selvityksessä "Digitaalisuus Oulun kaupungin perusopetuksessa - Digiloikka 2020 -projektitiimin selvitysraportti". Kehittämissuunnitelma vuosille 2018–2020 laadittiin. Kehittämissuunnitelman toteuttamisaikataulua hidastetaan ja päivitetään sekä toimenpiteitä jatketaan kehittämissuunnitelman mukaisesti vuodesta 2020 eteenpäin.

Oppilaan tuen strategiaa vahvistetaan perusopetuksen keskitettyjä palveluja purkamalla. Vaativan erityisen tuen oppilaille turvataan keskitetyt palvelut. Kaupungin sisäistä Tiernan koulun antamaa konsultointia ja mentorointia kehitetään edelleen alueellista tukea vahvistavaksi. Opetushallituksen myöntämän koulutuksellisen tasa-arvorahoituksen kärkihankkeen 1,2 M€ rahoituksen avulla työ painottuu 2019-2020 tuen tarpeen riskien ennaltaehkäisevään työhön. Samanaikaisopettajuutta kehitetään ja mahdollistetaan opetusryhmien jakaminen pienempiin kokonaisuuksiin henkilöstöresurssin lisäämisellä (16 mentoriohjaajaa/erityisopettajaa). Varhaiskasvatuksessa kokeiltu mentorointimalli otetaan hankerahoituksella käyttöön perusopetuksessa. Tarkoituksena on kehittää pedagogisia toimintamalleja oppilaan varhaiseen tukeen ja avun saamiseen koulu-yhteisössä välittömästi tuen tarpeen ilmetessä. Hankerahoituksen avulla saatava henkilöstöllisyys toimintamallin kokeilemiseksi on huomattava.

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa käynnistetään kaksivuotinen erityisen tuen kehittämishanke, joka täsmentää tuen strategiaa varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Kehittämishankkeen tehtävä on luoda toimintamallit erityisen tuen johtamiseen ja järjestämiseen, suunnitella henkilöstön osaamisen kehittäminen ja laatia roadmap nykytilasta tavoitetilaan. Hankkeelle nimetään vastuuhenkilö, jonka tukena toimii omista asiantuntijoista koostuva työryhmä. Kehittämishankkeen toiminta toteutetaan pääosin virkatyönä. Kehittämistoimet rahoitetaan tuen strategian toimeenpanoon suunnitelluilla resursseilla tai valmistellaan päätettäväksi osana seuraavia talousarvioita. (KV 9.12.2019 §128).

Sivistysohjelman mukaan ”Turvaamme jokaiselle oppilaille harrastustakuun mukaisesti mahdollisuuden harrastuksiin ja turvalliseen iltapäivään 1.-2. luokkien ja erityisen tuen oppilaille”. Oulussa järjestetään perusopetuslain mukaista maksullista iltapäivätoimintaa ensisijaisesti ensimmäisen vuosiluokan oppilaille. Toisen vuosiluokan oppilaat saavat maksullisen iltapäivätoimintapaikan, mikäli ryhmässä on tilaa. Maksullista toimintaa täydentää alueellisesti noin 20:llä nuorisotilalla järjestettävä maksuton toiminta sekä koulujen kerhotoiminta.

Lastenkulttuurin ja harrastustoiminnan saavutettavuutta ja koululaisen eheää koulupäivää edistetään sivistys- ja kulttuuripalvelujen poikkitoiminnallisena yhteistyönä. Oulun taidekoulun, Oulu-opiston taidekoulun ja kulttuuritalo Valveen yhteistyötä perusopetus- ja nuorisopalvelujen kanssa vahvistetaan kehittäen yhteistä toimintamallia.

Nuorisolain mukaan nuorilla tarkoitetaan alle 29-vuotiaita. Nuorisolain mukainen työ tarkoittaa nuorten kasvun, itenäistymisen ja osallisuuden tukemista yhteiskunnassa. Oulussa tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että nuoret ovat suunnittelemassa ja vaikuttamassa omaan ympäristöönsä ja yhteisöön. Nuorisopalvelut toteuttaa lapsiystävällistä toimintakulttuuria huomioimalla lasten oikeuksien toteutumisen omissa toiminnoissaan. Oulun nuorisopalvelut on valtakunnallisesti verkostoitunut, aktiivisesti nuorisopolitiikkaan kantaaottava toimija.

Nuorisopalveluissa toimintaa sopeutetaan tarvittaessa muuttuviin nuorisokulttuuriin ilmiöihin mm. muuttamalla toimintatapoja ja työmuotoja tarpeen mukaan esimerkiksi talotyöstä liikkuviin ja pop up -toimintoihin. Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle tasa-arvoinen ja yhdenvertainen mahdollisuus osallistua. Pääosa toiminnoista kouluvuoden ja lomakauden aikana toteutetaan lapsille ja nuorille maksuttomana toimintana.

Byströmin Ohjaamon palveluihin ohjautuu yhä enemmän monialaista palvelua tarvitsevia nuoria. Ohjaamon ydintoimintaan kuuluu henkilökohtainen neuvonta ja ohjaus, tuki elämänhallintaan, urasuunnitteluun, sosiaalisten taitojen ja valmiuksien kehittämiseen sekä kouluttautumisen ja työllistymisen tukeminen. Ohjaamossa työskentelevät ammattilaiset selvittävät nuoren tilanteen ja palvelutarpeen yksilöllisesti tukien nuoren omaa osallistumista.

Mielenterveysongelmaisten nuorten määrä Byströmillä on kasvanut. Nuorten kasvavan yksilöohjauksen tarpeen lisäksi tarjottavia ryhmätoimintoja ja verkkopalveluja tulee lisätä kasvavan tarpeen mukaan.

Työpajatoiminnan kuntouttavassa työtoiminnassa olevien nuorten määrä kasvanee nuorisoiäikäisten määrän kasvaessa, kuten myös moniongelmaisten, runsaasti tukea tarvitsevien nuorten määrä. Vahva ja jatko-opintopolkuja riittävän laajasti tukeva pajatoiminta mahdollistaa nuorten ohjaamisen työpajajakson jälkeen suoraan työelämään ja koulutukseen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtionavustuksen Grooming-ilmion ennaltaehkäisyyn Oulun sivistys- ja kulttuuripalveluiden alaisuudessa toimivalle, opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamalle, kansalliselle osaamiskeskukseksi Koordinaatille. Valtakunnallisessa hankkeessa vahvistetaan nuorisotyöntekijöiden osaamista lasten ja nuorten houkuttelun ja hyväksikäytön vastaiseen toimintaan. Valtionavustuksen suuruus on 300 000 €. Keskeisin tavoite on vahvistaa nuorisotyöntekijöiden tietoja ja taitoja käsitellä seksuaaliseen hyväksikäyttöön, häirintään ja verkossa tapahtuvaan houkutteluun liittyviä asioita nuorten kanssa.

Lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus
Palvelujen järjestämishankkeen mukaan lukiokoulutus on seudullinen palvelu ja osa toisen asteen kokonaisuutta. Yhteistyö ammatillisen koulutuksen kanssa on suunniteltua ja yhdessä ohjattua. Uuden lukiolain voimaantulon myötä rakennettu opintotarjotin korkeakoulujen kanssa toteutetaan lukuvuodesta 2019-20 alkaen. Yhteisillä työajoilla, työjärjestysten koordinoinnilla ja markkinoinnilla pyritään lisäämään opiskelijoiden mahdollisuutta valita yhä laajemmin opintoja useammista lukioista ja korkeakouluista.

Sähköisiä oppimisympäristöjä ja maakunnallista Pohjois-Pohjanmaan etälukioverkkoa hyödynnetään. Tavoitteena on, että jokainen lukiolainen suorittaa etäopintoja opiskeluaikanaan. Oulun kaupunki on käynnistänyt yhdessä Tyrnävän kunnan kanssa etä-monimuotolukiokoulutuksen lukuvuoden 2018-19 alusta lukien. Monimuotolukion yhteydessä avataan biotalouden opintokokonaisuus yhteistyössä Oulun ammattikorkeakoulun kanssa.

Oulun lukioiden aloituspaikat mitoitetaan siten, että 50-57,5 prosentilla oululaisista peruskoulun päättävistä on mahdollisuus siirtyä opiskelemaan Oulun kaupungin lukioihin. Koulutuspaikkamitoitus tehdään yhteistyössä alueen toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa siten, että kaikki peruskoulun päättävät pääsevät jatko-opintoihin tai valmentavaan koulutukseen.

Lukiolain muutokset johtavat siihen, että Opetushallitus julkaisee uudet valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet kuluvan vuoden marraskuussa. Uudistus tuo mukanaan sekä rakenteellisia että sisällöllisiä muutoksia.

Ylioppilaskirjoitukset tulevat jatkossa muuttumaan siten, että kokelailla on rajoittamaton mahdollisuus kokeen uusimiseen. Pakollisten kokeiden määrä muuttuu neljästä viiteen.

Oulun aikuislukio on oppimiskeskus, joka järjestää aikuisille ja nuorille lukio- ja perusopetusta yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Keskeistä on etäopetuksen ja toisen asteen yhdistelmäopintojen järjestäminen. Aikuislukio tarjoaa opetusta maahanmuuttajille sekä järjestää kielio-pintoja yhteistyössä Oulun yliopiston, Oulun ammattikorkeakoulun, Oulun seudun ammattiopiston ja Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopiston kanssa. Yhteistyössä rikosseuraamustoimiston kanssa aikuislukio järjestää myös vankilaopetusta.

Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut tuotetaan monipuolisesti alueellisen kysynnän ja tarjonnan mukaan. Oulu-opisto vastaa kansalaisopistopalveluista koko kaupungin alueella. Yhteistyötä Vuolle-Setlementin kanssa kehitetään. Kansalaisopistotoiminnassa halutaan monipuolisella tarjonnalla lisätä aikuisväestön harastusmahdollisuuksia ja luoda elinvoimaa.

Taiteen perusopetuksen palveluja pyritään lisäämään alueellisesti kaupungin omia tiloja hyödyntäen. Taiteen perusopetuksen palveluja avataan tulevana lukuvuonna myös aikuisille. Oulun taidekoulun, Oulu-opiston taidekoulun ja kulttuuritalo Valveen yhteistyötä tiivistetään sekä mahdollisuutta yhteiseen opintojen järjestämiseen selvitetään. Oulun kaupunki pyrkii parantamaan lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen saatavuutta valtioneuvoston tavoitteiden mukaisesti. Oulun konservatorio vastaa muun toimintansa ohessa musiikin ammatillisesta peruskoulutuksesta. Oulun kaupunki ja Oulun seurakunnat tiivistävät yhteistyötään nuorten musiikkiharrastuksen tukemiseksi.

Kulttuuripalvelut

Oulun kaupungin kulttuuripalvelujen toiminnalla on taiteelliset, sivistykselliset ja hyvinvointiin liittyvät tavoitteet. Kaupungin omat taide- ja kulttuurilaitokset Oulu Sinfonia, Oulun kaupunginkirjasto, kulttuuritalo Valve sekä museo- ja tiedekeskus Luuppi toimivat yhteistyössä kulttuurin kolmannen sektorin, tapahtumajärjestäjien sekä kulttuurin sopimuskumppaneiden kanssa. Uuden kulttuuritoimintalain mukaisesti erityistä huomioita kiinnitetään taiteen ja kulttuurin saavutettavuuteen ja saatavuuteen.

Toukokuussa 2020 jätetään Oulun hakemus Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuodelle 2026. Oulu on valmistellut hakemusta vuodesta 2017 alkaen kaupunginvaltuuston juhlapäätöksen mukaisesti, ja se on yksi sivistysohjelman kolmesta keskeisestä tavoitteesta. Valinnan suorittava asiantuntijaraati tarkastelee myös hakijakaupungin resursointia kulttuurille. Tämä on keskeinen huomioitava asia talousarvion rakentamisessa.

Tärkeimmät asiat kulttuuripääkaupunkihankkeen onnistumisen kannalta ovat kulttuuriavustusten nostaminen, päätökset toteutettavista kulttuuri-investoinneista sekä huolehtiminen oman palvelutuotannon riittävästä resursoinnista.

Avustuksiin käytettävissä oleva määräraha on pysynyt samalla tasolla viime vuodet, mutta hakijoiden määrä ja haettu avustusten kokonaissumma ovat kasvaneet merkittävästi. Nykyisillä avustuskäytännöillä ja -määrärahoilla ei taiteen vapaalla kentällä toimivien ammattilaisten työskentelymahdollisuuksia ja työtilaisuuksia pystytä edistämään riittävästi. Kulttuuriavustusten tasoa nostetaan vastaamaan kulttuuripääkaupunkihankkeen edellytyksiä.

Kulttuuritiloihin liittyvät keskeisimmät hankkeet ovat ratkaisut Luupin uudesta konseptista ja tilasta sekä Pikisaaren Villatehtaan tai muun vastaavan luovan kaupunkikulttuurikeskuksen syntyminen. Näistä asioista tulee olla vahva näkemys ja suunnitelma ennen kulttuuripääkaupunkihakemuksen jättämistä (5/2020).

Kulttuuritalo Valveen toimintaan on organisoitu yleiset kulttuuripalvelut, mikä laajentaa Valveen toimintaa monipuolisena taiteen ja kulttuurin mahdollistajana sekä yhteistyöverkoston ylläpitäjänä.

Kulttuuripalvelut käynnistää suunnitelmallisen yhteistyön hyvinvointipalvelujen kanssa kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistävän taide- ja kulttuuritoiminnan toimintaedellytysten parantamiseksi. Kulttuurihyvinvointitoiminnalle määritellään yhteiset tavoitteet ja kehitetään yhteisiä toimintatapoja tavoitteiden saavuttamiseksi. Toiminnan organisoinnista vastaa moniammatillinen yhteistyöryhmä.

Alueelliset kulttuuripalvelut tuottaa ja organisoii kulttuuripalveluja kaupunginosiin ja lähiöihin sekä järjestää kulttuuritoimintaa ja kulttuurivierailuja alueilla. Alueellisen kulttuuritoiminnan tehtävänä myös luoda mahdollisuuksia paikalliselle kulttuuritoiminnalle.

Lasten ja nuorten mahdollisuuksia osallistua taide- ja kulttuuriharrastamiseen parannetaan edelleen yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kanssa järjestämällä kerhotoimintaa sekä tuottamalla suunnitelmallisesti sisältöä kulttuurikasvatukseen ja kulttuuriopetukseen.

Museo- ja tiedekeskus Luupin tärkein kehittämistavoite on uudenlaisen toimintakonseptin laatiminen yhteistyössä kolmannen sektorin, yliopiston ja ammattikorkeakoulun kanssa sekä tilahankkeen edistäminen hankesuunniteluvaiheesta investointisuunnitelmaan. Näyttelytoiminnassa varaudutaan vuoden 2021 ns. Mega-näyttelyn saamiseen taidemuseolle. Kierikin toimintaa kehitetään erillisen suunnitelman pohjalta.

Kirjastopalvelujen kehittäminen tähtää tulevaisuuteen ja huomioi digitaalisen aineiston laajenemisen kirjastoihin.

Omatoimikirjastojenteknisiä ratkaisuja parannetaan, mutta muuten arvioidaan uusien omatoimikirjastojen tarkoituksenmukaisuutta. Aukioloaikojen suhteen ollaan saavutettu mahdollisimman asiakaslähtöiset palveluajat ja kirjastopalvelun saatavuus sekä saavutettavuus ovat erinomaista luokkaa. Kirjastopalvelun alueellisella kehittämistehtävällä luodaan edellytyksiä toimialueen yleisten kirjastojen toiminnan vahvistumiselle. Alueellisella kehittämistehtävällä tuetaan kirjastolain ja -asetuksen mukaan toimialueen yleisten kirjastojen kehittymistä ja henkilöstön osaamista sekä edistetään yleisten kirjastojen keskinäistä yhteistoimintaa.

Oulu Sinfonian päätehtävänä on korkeatasoisten sinfoniakonserttien tuottaminen. Ohjelmasisältö koostuu kausikonserttien lisäksi kirkkomusiikista, monimuotoisista viihdekonserteista, lapsille ja nuorille suunnatuista konserteista sekä oopperasta ja muista näyttämöteoksista. Oulu Sinfonian vuosi alkaa Oulun teatterissa kymmenellä oopperanäytöksellä. Kausisarjassa vierailee kotimaisia ja ulkomaalaisia kansainvälisen tason solisteja ja kapellimestareita, lisäksi ohjelmistoa täydentää monimuotoiset konserttikokonaisuudet ja pienemmillä kokoonpanoilla toteutettavat jalkautumiskonsertit sekä yleisölle avoimet harjoitukset. Arctic Pulse -hanke mahdollistaa vierailujen aloittamisen jo vuonna 2020.

Vuoden 2020 aikana Oulun kaupunki selvittää mahdollisuudet kulttuurikortin käyttöönottamiseen. Kulttuuritoimessa on niin sanottuja kumppanuustoimijoita, jotka osallistavat tukevat tällaisen toiminnan aloittamista. Kaupunginteatterin ja sinfonian kanssa voitaisiin luoda tämän suuntaista toimintaa. Kulttuurilla on samanlaisia vaikutuksia ikäihmisten toimintakykyyn kuin liikunnallakin. Lisäksi toiminta tukee kulttuuripääkaupunkihanketta mitä parhaimmin. (KV 9.12.2019 § 128).

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tavoitteena on edistää terveystuotantoa, hyvinvointiaktiivisuutta ja terveyserojen kaventumista liikunnan avulla siten, että liikuntapalvelut ovat kuntalaisten käytettävissä iästä, sukupuolesta, varallisuudesta, taidoista tai liikunta-aktiivisuudesta riippumatta. Liikunnan edistäminen on osa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Liikunnan avulla tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, ylläpidetään työ- ja toimintakykyä, lisätään ikäihmisten omatoimisuutta sekä vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Myös runsas lajitarjonta sekä eri lajien tasokkaat liikuntapaikat ja menestys vahvistavat Oulun imagoa liikunta- ja urheilukaupunkina.

Oulun kaupunkistrategian linjausten mukaisesti hyvinvointi kuuluu kaikille ja kaupunki kannustaa aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan sekä löytämään mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Tätä strategista linjausta toteutamme Liikkuva Oulu -kokonaisuuden kautta ja kehitämme oululaista terveystuotantoa kansallisena kärkeinä.

Liikuntapalveluiden keskeisiä tavoitteita vuonna 2020 ovat lasten, nuorten ja perheiden sekä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden liikunnan edistäminen, ikääntyneiden liikuntaedellytysten turvaaminen sekä terveyttä edistävä liikunta. Myös luontoliikunnan edistäminen sekä matkan kynnyksen liikuntatoiminta ovat toiminnan painopistealueina. Erilaisilla kansalaistoimijoilla, kuten liikunta- ja urheiluseuroilla, eläkeläisjärjestöillä, vammais- ja kansanterveysjärjestöillä, on keskeinen merkitys osana liikunnan palveluverkoston. Liikuntapalvelut toteuttaa eri yhteistyökumppaneidensa kanssa vuoden 2020 aikana myös erilaisia liikuntatapahtumia.

Vuoden 2020 aikana jatketaan erilaisten energiatehokkuustoimenpiteiden suunnittelua ja toteutusta liikuntapaikoilla. Vuoden 2020 aikana selvitetään pesäpallostadionin ja Raatin stadionin valaistuksen muuttamista led-valaistukseksi.

Liikuntapaikkojen kehittämistä jatketaan Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa 2018-2027-asiakirjan, lähiliikuntapaikkaohjelman ja tekojäähjelman linjausten ja kehittämisperiaatteiden mukaisesti. Vuonna 2020 toteutetaan terveystuotannon vaikutusten arvioinnin suunnitelman mukaisia toimenpiteitä osana hyvinvoinnin ja terveyden sekä terveystuotannon edistämistyötä.

Vuonna 2020 jatkuu Ouluhallin perusparannus- ja laajennushankkeen ja Kaakkurin liikuntamaan rakentaminen. Pateniemen tekojäähäntien rakentaminen käynnistyy. Jokirannan ja Salonpään koulujen rakentaminen edellyttää korvaavien kenttien rakentamista koulujen yhteyteen. Linnanmaan uimahallin rakentamisen esitetään toteutettavaksi vuosina 2021-2022. Haukiputaan keskusurheilukenttä kaavoitetaan asuinrakentamiseen ja uudet liikuntatilat rakennetaan Torpanmäen alueelle. Alueen kaavoitusprosessi ja suunnittelu etenevät ja suunniteltu rakentamisaikataulu on 2022-2023. Laadittavien yleis- ja rakennussuunnitelmien myötä tarkentuvat myös hankkeen rakentamiskustannukset.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt (15.5.2017 § 72, 29.1.2018 § 7) yksityisen liikuntapaikkarakentamisen säännöt ja kriteerit. Määräpäivään eli huhtikuun loppuun 2019 mennessä ei saapunut yhtään yksityisen liikuntapaikkarakentamisen investointiavustushakemusta.

Osallisuus ja yhteisötoiminta

Kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamisen edistäminen on yksi kunnan keskeisistä strategisista tavoitteista. Vetovoimainen Oulu syntyy kaupunkistrategian mukaisesti mahdollistamalla yhteisöllistä toimintaa. Oulussa osallisuuden ja vaikuttamisen tavoitteet sekä toimenpiteet määritellään vuorovaikutussuunnitelmassa, jonka toimeenpanoa arvioidaan ja seurataan toimialoittain.

Osallistuvan budjetoinnin käyttöönoton laajentaminen on yksi vuorovaikutussuunnitelman toimenpiteistä. Oulu tukee kuntalaisten toimintaa koko kaupungissa ja alueilla.

Alueellinen osallisuusmalli on käytössä: järjestämme asukaslähtöisiä, kaikille avoimia ja esteettömiä tilaisuuksia eri alueilla säännöllisesti. Vakiinnutamme asukasilojen ja aluefoorumien toiminnan. Tarkastelemme asukastu-paverkoston ja yhteisöalojen kokonaisuutta huomioiden alueelliset erityispiirteet ja sosioekonomiset tekijät.

Koordinoimme toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden arviointia ja seuranta-toimialoittain. Avoimen hallinnon toimintasuunnitelma päivitetään vuosina 2020-21. Koulutamme henkilöstöä avoimen hallinnon, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä osallisuuden osa-alueista. Valmistellaan vammais- ja vanhusneuvoston sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan ja lähidemokratiatoimikunnan asiat asiantuntijatyönä.

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa toimii osallisuus- sekä yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tiimit. Osallisuuden tiimin keskeinen tehtävä on edistää lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia. Yhdenvertaisuus- ja toiminnallisen tasa-arvotiimin tehtävänä on tukea vastuualueita. Näin varmistamme erityis- ja vähemmistöryhmien äänen kuulumisen heitä koskevilla asioilla. Toimintaympäristönä toimivat koulu, päiväkotit, nuorisotilat tai mikä tahansa sivistys- ja kulttuuripalveluiden yksikkö. Yksiköiden toiminta järjestetään siten, että kaikki lapset ja nuoret saavat osallisuuden ja vaikuttamisen kokemuksia arjessaan eri tavoin.

Osallisuuteen kasvaminen alkaa varhaiskasvatuksessa, jatkuu perusopetuksen oppisisällöissä ja oppilaskuntatoiminnassa sekä suuralueilla toimivissa nuorisopalveluiden koordinoimissa alueellisissa lasten ja nuorten osallisuusryhmissä, joissa he pääsevät vaikuttamaan alueen asioihin. Lisäksi 15–19-vuotiaille on oma vaaleilla valittu Oulun nuorisovaltuusto ONE, joka toimii alueellisten osallisuusryhmien rinnalla koko kaupungin laajuudessa.

Kehittäminen

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kehittämistoiminta perustuu kaupunkistrategiaan ja sitä konkretisoiviin toimenpideohjelmiin ja palvelee niissä määriteltyjen yhteisten tavoitteiden saavuttamista. Kaupunkistrategiaa konkretisoivaan sivistysohjelmaan on sisäänkirjoitettu kaikki konsernin keskeiset toimenpideohjelmat, jotta toimialan johtaminen yhteisten tavoitteiden suunnassa vahvistuu.

Sivistysohjelmassa on määritelty toimialan visio, missio, toimintatavat, strategiset painopisteet ja kunkin toimialan toimenpiteet, joilla saavutamme paitsi sivistys- ja kulttuuripalveluiden vision myös konserniviision "Valovoimainen Oulu".

Kehittämisen kärkenä ovat sivistysohjelman strategiset painopisteet:

- hyvinvointi ja osallisuus
- digitalisaatio

- kansainvälisyys.
- ilmastonmuutos ja kestävä kehitys

Toimialan konkreettiset kehittämistoimenpiteet kirjataan vuosittain vastuualueiden talousarvioon ja käyttösuunnitelmaan ja alueellisiin kehittämissuunnitelmiin. Lapsiy-tävällinen toimintatapa on sisäänkirjoitettuna alueellisissa kehittämissuunnitelmissa. Sivistysohjelman mukaisesti haluamme rakentaa ilon ja uteliaisuuden kautta hyväntuulisten asukkaiden kaupunkia, jossa hyvinvointi kasvaa ihmisten ja asioiden kohdatessa.

Kehittämistoiminnan näkökulmasta keskeistä on luovuus, oivallus ja ketterät kokeilut, joilla kehitämme juuri sellaisia palveluita, joita kuntalaiset aidosti tarvitsevat. Sivistysohjelman toimeenpanoon liittyvän Oulu oivaltaa -kampanjan jatkona siirrytään vuonna 2020 koko toimialan toimintakulttuurissa kohti ketterää ja kokeilevaa toimintaa, joka mahdollistaa jokaisen yksilön ja työyhteisön onnistumisen.

Tulevaisuuden kunnan näkökulmasta toimialan tulevaisuudessa ovat keskeistä koulutuksen, osallisuuden ja elinvoiman sisällöt.

Hyvinvointi

Sivistysohjelman mukaisesti hyvinvoinnin edistämisen tavoitteena on vahvistaa jokaisen oululaisen hyvinvointia, edistää asukkaiden aktiivisuutta ja mahdollisuuksia vaikuttaa itseään koskeviin asioihin. Palvelut järjestetään kuntalaislähtöisesti, pitkäjänteisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla. Toimintakulttuurilla vahvistetaan turvallisuutta, terveellisyttä ja hyvinvointia.

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden palvelujen painopiste on kasvu- ja kehitysympäristöissä sekä ennaltaehkäisevien palvelujen vahvistamisessa. Monialaista hyvinvointia tuetaan hyvinvointipäiväkotien, hyvinvointikoulujen ja Byströmin Ohjaamon toiminnan keinoin. Kuntalaisen aktiivista roolia ja osallisuutta oman hyvinvointinsa edistämiseksi tuetaan matalan kynnyksen sähköisillä palveluilla (palvelutarjottimet, omatoimikonseptit), aktiivisen elämäntavan edistämällä ja kulttuurisen hyvinvoinnin toimenpitein.

Eri toimialojen (siku, hyve, y&y) ja muiden kumppaneiden (ml. 3. sektori) yhteistyöllä edistetään monialaisten asukaslähtöisten palvelujen toteuttamista. Alueellisessa toimintamallissa tunnustetaan alueen erityispiirteet ja asukkaiden palvelutarpeet sekä kohdistetaan palvelut niiden mukaisesti. Alueen asukkaat otetaan aktiivisesti mukaan oman asuinalueensa kehittämiseen.

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen tilojen käyttöä kehitetään yhteisöllisesti alueen toimijoiden ja kuntalaisten kanssa (esim. joustotilat, olohuonetoiminta). Lapsilähtöisyys ja lapsen oikeudet toimivat sekä päätöksenteon että arjen toiminnan ohjenuorana. Alaikäisiin kohdistuvien seksuaalirikosten ehkäisyyn toimenpideohjelman mukaisilla

toimenpiteillä vahvistetaan lasten ja nuorten turvallisuutta ja hyvinvointia. Maahanmuuttajien kotouttamista tehostetaan ja palvelujen koordinaatiota vahvistetaan.

Varhaiskasvatuksessa toteutettavaa lasten ja perheiden hyvinvointityötä sekä varhaista psykososiaalista tukea vahvistetaan pilotoimalla 0–5-vuotiaiden ja heidän perheidensä kuraattori- ja psykologityö osana Opetushallituksen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävää kehittämishanketta. Myös esi- ja perusopetuksen sekä lukio-koulutuksen kuraattori- ja psykologipalveluita vahvistetaan tavoitteena palveluiden parempi saavutettavuus ja tarpeisiin vastaaminen, alueellinen tasavertaisuus sekä lähiesi- ja perheiden kehittäminen osana palveluiden uudistuvaa johtamisjärjestelmää. Palveluita kehitetään yhä vahvemmin osana tuen strategiaa sekä sivistysohjelmaa.

Alueellista yhteistyötä tiivistetään nuorisopalveluiden ja 3. sektorin kanssa. Sähköisiä alustoja niin palveluiden tuottamisessa kuin niiden seurannassa ja arvioinnissa hyödynnetään aikaisempaa laajemmin. Yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden kanssa kehitetään alueellista monialaista verkostotyötä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tuen ja palveluiden saatavuuden ja vaikuttavuuden tehostamiseksi.

Osallisuus

Osallisuuden ja vaikuttamisen tavoitteet ja toimenpiteet määritellään vuorovaikutussuunnitelmassa, jonka toimeenpanoa arvioidaan ja seurataan toimialoittain. Osallistuvan budjetoinnin käyttöönoton laajentamista sivistys- ja kulttuuripalveluiden vastuualueilla kehitetään ja samalla tarkastellaan toimialan avustuksia ja avustusten jakoperiaatteita.

Asukkaiden alueellista osallisuutta ja vuorovaikutustapoja monipuolistetaan aluetoiminnassa yhdessä henkilöstön kanssa. Eri alueilla järjestetään asukaslähtöisiä, kaikille avoimia ja esteettömiä tilaisuuksia. Vuorovaikutussuunnitelman toimenpiteitä otetaan käyttöön ja kokeillaan uudenlaisia tapoja tavoittaa kaikki ikäsegmentit. Asukasillat suunnitellaan ja toteutetaan moniammatillisesti henkilöstön ja sidosryhmien kanssa. Asukastupien ja yhteisötilojen toimintakonseptia päivitetään vastaamaan Oulun alueiden tarpeita asiakas- ja asukasnäkökulma huomioiden. Alueellista kerättyä hyvinvointitietoa hyödynnetään vuorovaikutuksessa kuntalaisten kanssa.

Digitalisaatio

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa digitalisaatio nostaa palveluntuotannon ja työn tehokkuuden uudelle tasolle. Älykäs kaupunki - Smart City -kehittämistoimenpiteissä hyödynnetään ja toteutetaan Eurocities Knowledge Society -forumin, liikenne- ja viestintäministeriön kansallista sekä Oulun kaupungin omaa digitaalista ohjelmaa. Toimenpiteet ovat jatkumo organisaation aikaisemmille digitaalisten

konseptien hyödyntämisen mahdollistaville kehittämistoimille.

Sivistys- ja kulttuuripalveluille on laadittu digitalisaation kehitystä ohjaava Digimuutos 2020 -ohjelma, jonka kehittämisen toimenpiteet ovat linjassa sivistysohjelmaan, jossa myös digitaalisuus on yhtenä keskeisenä painopisteenä.

Vuoden 2020 aikana toteutettavat kehittämistoimenpiteet voidaan jaotella seuraaviin painopisteisiin:

- Digiteknologiaa hyödyntävät uudet toimintamallit tuodaan palvelutuotantoon
- Digitalisuus ja automaatio kasvavat sisäisissä ja ulkoisissa prosesseissa
- Tiedon hyödyntäminen johtamisessa, tutkimuksessa ja toiminnassa lisäänty.

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa käytetään em. jaottelua myös tietohallintoinvestointien esittämiseksi. Toimenpidesuunnitelman lisäksi toimialueen tavoitteena on tarkastaa digitalisaation johtamiseen liittyviä toimintamalleja sekä määrittää indikaattorit toimenpiteiden johtamisen tueksi.

Kaikkiaan talousarviovuonna 2020 esitettäviä toimenpidekokonaisuuksia on 14, joiden valmisteluvaiheessa arvioitu potentiaalinen taloushyöty organisaatiolle on noin 2 680 000 euroa/vuodessa. Arvioitu taloudellinen hyöty-potentiaali syntyy suurimmilta osin toimintatapojen muutoksista, jossa digiteknologian ja automaation kautta on mahdollista kohdentaa henkilötöypanosta rutiinotoimenpiteitä vaikuttavampiin toimenpiteisiin, sekä joissain palveluissa välttää liittyvien palvelujen jatkuvuuden turvaamiseksi vaadittavan henkilötöypanoksen lisätarve.

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (OPH 2014) korostaa digitaalisuuden roolia osana opetusta. Muutoksen myötä kouluissa on tunnistettu haasteita muun muassa verkon kattavuuden, päätelaitemäärien ja opettajien digiosaamisen osalta.

Vuosina 2017-2018 toteutetussa Digiloikka 2020 -projektissa selvitettiin Oulun kaupungin perusopetuksen digitaalisuuden nykytilanne sekä kehittämistarpeet. Näistä muodostetussa kehittämissuunnitelmassa kuvataan, millä toimenpiteillä kaupungin tulisi edetä perusopetuksen digitaalisuuden kehittämisen suhteen seuraavien vuosien aikana. Perusopetuksen Digiloikka 2020 -toimenpideohjelmissa toteutetaan em. kehityssuunnitelman tunnistamat toimenpiteet, jotta perusopetuksen digitaalisuudessa päästään tavoitteiden mukaiselle tasolle. Tässä talousarviovuoden 2020 panostuksessa on kyse ennen kaikkea merkittävästä toimintatapamuutoksesta, jonka tavoitteena on vastata nykytoimintatavoin alati kasvavaan koulujen digitalisaatiokustannusten kestävyysvajeeseen (vuonna 2019 n. 500 000 euroa). Tämä haaste on syntynyt

digitalisaatiomurroksen aikana muuttuneen toimintaympäristön kautta.

Uusien digivelvoitteiden lisäksi uudenlaiset digitaaliset palvelut ja formaatit (vrt. oppimateriaalit, tulostus) ovat luoneet koulujen arjessa uusia, väistämättömiäkin kustannuksia. Kun samanaikaisesti aiemmista toimintamuodoista ja esimerkiksi printtimateriaaleista ei olla voitu täysin luopua, on tultu pisteeseen, jossa tapaa tarkastella koulujen digipalvelukokonaisuutta on muutettava radikaalisti tai vaihtoehtoina ovat nykytason merkittävä heikentäminen tai supistaminen (esim. laitekanta, oppimateriaalit) tai vuosittain kasvava kestävyysvaje.

Tavoitetilassa koulujen vaikutusmahdollisuuksia ICT-ratkaisuistaan päätettäessä on onnistuttu lisäämään, varmistuen tarvelähtöisyys, mutta digitalisaatiotarpeet on järjestetty myös taloudellisesti kestävästi. Muutoksen keskiössä ovat muun muassa palveluiden välille luotavat riippuvuussuhteet sekä tehokkaat toimintamallit, kuinka koulu pystyy suunnittelemaan ja valitsemaan oman yhteisön toimintatapoihin parhaiten soveltuvan digipalvelukokonaisuuden.

Talousarvioesityksessä panostetaan myös eSport-toimintamuodon järjestämiseen valmentavan ja ohjaavan toimenpidekokonaisuuden osalta. Esityksessä on huomioitu tarve digitaaliselle nuorisotyölle, joka on myös kirjattu hallitusohjelmaan. Toimenpiteessä keskitytään verkko- nuorisotyön toimintamallien kehittämiseen muun muassa verkon haitallisten lieveilmiöiden ennaltaehkäisemiseksi.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden investoinnit digitaalisiin toimenpiteisiin on kuvattu talousarvioesityksen luvussa 5.2.1.

Kansainvälisyys

Sivistys- ja kulttuuripalvelut toteuttaa kansainvälistä toimintaa neljällä eri tasolla: kieli- ja kansainvälistymisvalmiuksien kehittäminen, kansainvälistymisen kokemukset Oulussa, verkostot ja vaikuttaminen sekä edellä mainittuja palveleva liikkuvuus. Kansainväliset verkostot ja eri yhteistyömuodot ovat elinehto sivistys- ja kulttuuripalveluiden kansainväliselle perustoiminnalle. Palveluiden sisälöntuotannossa ja kehittämisessä kansainväliset verkostot mahdollistavat jatkuvan vuoropuhelun ja osaamisen vaihdon eri kaupunkien ja instituutioiden välillä.

Gloaalikasvatuksen tavoitteena on kasvattaa lapsia ja nuoria maailmankansalaisuuteen (moninaisuus, ihmisoi- keudet, osallisuus, vaikuttaminen), taata lapsille ja nuorille tulevaisuustaitoja (kielitaito, monilukutaito, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutustaidot, työelämätaidot) ja luoda pohjaa kestäväälle elämäntavalle (arjen hallinta, vastuulliset valinnat, ympäristönsuojelu).

Henkilöstön osaamisen kehittämisessä kansainvälisellä toiminnalla on merkittävä rooli. Kieli- ja muita vuorovai- kutustaitoja sekä yhteistyön malleja ja muotoja kehitetään

määrätietoisesti esimerkiksi täydennyskoulutuksella (maailmankansalaisuus-teemalla) ja hankkeissa (esim. Erasmus+).

Suomalainen koulutusjärjestelmä kiinnostaa kansainväli- sesti. Koulutuksen kehittäminen kansainvälisessä toimin- taympäristössä on ajankohtaista sekä julkisella että yksityisellä sektorilla. Oulun kaupunki tekee omalta osaltaan suomalaista koulutusjärjestelmää näkyväksi maailmal- la. Toiminnassa painottuvat sivistys- ja kulttuuripalveluis- sa pedagoginen kehittäminen ja opetussuunnitelmatyön osaaminen. Yhdessä muiden koulutusviennin julkisten ja yksityisten toimijoiden kanssa valmistellaan uusia koulu- tusviennin palvelukonsepteja.

Vuonna 2020 sivistys- ja kulttuuripalvelut jatkaa yhteis- työtä Business Oulun, Oulun Matkailu Oy:n ja Attractive Oulu Region 2020 -hankkeen kanssa Ouluun suuntautu- van koulutusmatkailun kehittämisessä. Pääpaino on kou- lutusmatkailun sisältökehittämisessä sekä markkinointi- toimenpiteiden tehostamisessa.

Oulu haluaa saada toistamiseen UNICEFin Lapsiystäväl- linen kunta -tunnustuksen. Lapsiystävällinen kunta -toi- mintamalli on jo nykyisellään käytössä kaikilla kaupungin toimialoilla, ja koordinaatiovastuu on sivistys- ja kulttuu- ripalveluilla. Toimintamallissa on keskeistä, että lapsilla ja nuorilla on tärkeä, aktiivinen rooli erityisesti omissa kasvu- yhteisöissään, joissa panostetaan yhdenvertaisuuteen, ta- sa-arvoon ja osallisuuteen. Uusin elementti lapsiystävälli- sen kunnan kehittämisessä on vahva panostus siihen, et- tä lapsiin kohdistuvat toimenpiteet näkyvät valmistelussa mm. niin, että päätösehdotuksia arvioidaan lapsiin kohdis- tuvien vaikutusten kannalta.

Lisäksi vuonna 2020 toimeenpannaan sivistys- ja kulttuu- ripalveluiden ja Oulun yliopiston kasvatustieteellisen tie- dekunnan kanssa yhteisesti sovitun ohjelman toimenpi- teet työelämätarpeisiin 2050 vastaamiseksi. Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -hakemuksen edellyttämät vuoden 2020 toimenpiteet toimeenpannaan ensi vuo- den aikana. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden koko toimi- alaa koskeva palveluverkkoselvitys jatkuu vuodelle 2020.

Kärkihankkeet

Rakennerahastojen ja uuden hallitusohjelman kärkihank- keiden rahoitusinstrumentteja hyödynnetään sivistys- ja kulttuuripalvelujen palvelutuotannon kehittämisessä si- vistysohjelman mukaisesti. Talousarviovuonna 2020 toi- mialan kehittämisessä huomioidaan uuden hallitusohjel- man strategiset painopistealueet ja hyödynnetään niiden mahdollistama rahoitus. Toimialan osaamista EU-rahoi- tusinstrumenttien käytöstä lisätään koulutusten, tutustu- mismatkojen ja verkostoitumistilaisuuksien avulla.

Merkittävimmiksi kehittämishankkeiksi luetaan tässä yh- teydessä monivuotiset ja poikkitoiminnalliset hankkeet, joille on saatu tai haettu ulkopuolista rahoitusta.

Työllä hyvinvointia -salkku

Luonnosta voimaa -hankkeen tavoitteena on vahvistaa syrjäytymisvaarassa olevien sosiaalista kuntoutumista, terveyttä ja toimintakykyä. Samalla luodaan edellytyksiä heidän koulutus- ja työllistymispoluilleen kotipaikkakunnan metsässä ja muussa luontoympäristössä toteuttavalla mielekkäällä toiminnalla. Hanke kehittää työpa-jatoimintaa ja työllisyyspalveluihin tarkoitettua joustavaa toimintamallia kuntoutujien osallisuuden vahvistamiseksi. Toimintamalli on yhteinen kuntoutustoimijoiden ja Metsähallituksen sekä muiden luontoympäristöstä vastaavien tahojen kanssa. Lisäksi sovelletaan ja kehitetään luontoon tukeutuvia kuntoutuksen toimintakäytäntöjä Luontoa elämään! -hankkeessa kehitettyihin malleihin perustuen.

Luovuus+ -hankkeen tavoitteena on parantaa 17–29-vuotiaiden työllisyysvalmiuksia luovilla aloilla. Lisäksi hanke pyrkii vahvistamaan sekä luovien alojen yritysten ja yhdistysten työllistämisosaaamista. Luovuus+ vahvistaa myös Oulun kaupungin sekä luovien alojen yhteistä verkostoa. Hankkeen toimenpiteet edesauttavat Oulu 2026 -tavoitteiden saavuttamista.

Kuntalaisten elämänhallinta ja hyvinvointi –salkku

ITU2 - Inklusiivisella toimintatavalla uutta -hankkeen päämääränä on kehittää ja mallintaa alueellinen Rajakylän asukkaita osallistava toimintamalli, joka edistää alueen asukkaiden hyvinvointia, työkykyisyyttä ja osallisuutta sekä vahvistaa alueen turvallisuutta. Hankkeessa rakennetaan uusi aluelähtöinen toimintakonsepti, joka ottaa käyttöön alueen asukkaiden resurssit ja hyödyntää samalla 3. sektorin ja seurakunnan osaamista julkisten palvelujen rinnalla. Asukkaiden osallisuutta ja palvelujärjestelmän kehittämistä lisätään mm. osallistuvan budjetoinnin kokeilulla ja inklusiivisen hyvinvointipisteen toimintamallilla. Lisäksi hankkeessa kehitetään uusia yritystoiminnan malleja alueelle osuuskuntien, yhteiskunnallisten yritysten sekä pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten kanssa.

Arki haltuun – yhteistyöllä Oulussa -hankkeessa etsitään ja saatetaan palveluiden piiriin ne nuoret, jotka ovat jääneet tai jättäytyneet ulkopuolelle tai ovat muuten syrjäytymisriskin alla. Hankkeen neljä työntekijää työskentelevät Oulun ohjaamossa, mutta toimivat alueiden hyvinvointikeskuksissa ja alueiden yhteistyöryhmissä. Nuoren arjen peruspilarit saatetaan kuntoon kokonaisvaltaisesti, asiakaslähtöisesti, moniammatillisesti ja monialaisesti: työmuotoina ovat yksilöohjaus, ryhmäohjaus, digitaalinen ohjaus ja rinnalla kulkeminen. Hankkeen tavoitteena on kehittää palveluja monipuolisesti ja sitouttaa eri toimijat toimimaan yhdessä nuoren hyväksi, huomioiden myös kaupungin reuna-alueet.

ACTIVE – Active Children Travelling in Winter Environment -hankkeen tavoitteena on lisätä vuosiluokkien 4-6 oppilaiden aktiivista liikkumista koulumatkoilla talvikaan (Active School Transportation) Pohjois-Suomessa

ja Ruotsissa, ja tällä tavoin tukea lasten ja nuorten hyvinvointia, ympäristötietoutta sekä liikenneturvallisuutta. Hanke toteutetaan kolmen kaupungin, Luulajan, Haaparannan ja Oulun yhteistyönä. Mukana hankkeessa on myös korkeakouluja, kolmannen sektorin toimijoita ja yrityksiä.

Eläviä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri -salkku

Auttava yhteisö -hankkeen tavoitteena on luoda uudenlainen oululainen asumisen malli, jossa päivittäinen arjen tuki saadaan ensisijaisesti asuinyhteisöltä. Tämä parantaa heikompiosaiten työ- ja toimintakykyä, sosiaalista osallisuutta sekä nostaa heidän yhteiskuntavalmiuksiinsa. Hankkeessa pyritään muokkaamaan laajasti ihmisten ajattelutapaa, vaikuttamaan yleiseen asenneilmapiiriin asuinyhteisöissä sekä luomaan arjen osallisuuden ja asumisen yhteisöllisyyden toimintamalli. Kohteena ovat kaikki Oulun kaupungin kerrostaloalueet..

Digitaalisen agendan salkku

Tulevaisuuden älykkäät oppimisympäristöt -hankkeen päämääränä on vahvistaa oppimiseen sekä erilaisiin älykkäisiin fyysisiin ja virtuaalisiin oppimisympäristöihin liittyviä palveluja, tuotteita ja teknologioita kehittävien ja tarjoavien yritysten liiketoimintamahdollisuuksia. Hanke pyrkii edistämään käyttäjälähtöisten oppimisympäristöjen kehittämistä kuutoskaupungeissa. Se luo hankepartnereille viitekehityksen yritysten, tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden, kaupunkien ja käyttäjien yhteiskehittämiseksi. Hankkeessa kehitetään toimivat ja selkeät yhteiskehittämisen toimintamallit, jotka testataan ja kuvataan käytännössä. Lisäksi tuodaan esiin kuutoskaupungeissa tarjolla olevat yhteiskehittämiseksi avoimet oppimisympäristöt yrityksille ja muille kehittämistoimijoille.

DigiEPT – digitaalinen ehkäisevä päihdetyö -hankkeen tavoitteena on vahvistaa 15 vuotta täyttäneiden syrjäytyneiden ja syrjäytymisvaarassa olevien, ilman opiskelu- tai työpaikkaa olevien, nuorten elämänhallintaa sekä minimoida päihteiden käyttöä ja käyttöön sisältyviä riskejä. Hankkeessa luodaan digitaalinen toimintaympäristö ennalta ehkäisevään päihdetyöhön, aktivoidaan ja ohjataan nuoria opiskelu-, työ- ja harraste- ym. toimintoihin sekä kehitetään nuorille suunnattujen palveluiden palveluohjausta.

Muut hankkeet

Bothnian Arc Entrepreneurship Education -hankkeen tarkoitus on kehittää rajat ylittävää sivistys- ja koulutoimien yhteistyötä Perämerenkaaren alueella. Hankkeen toteuttajia ovat Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut Suomessa sekä Ung Företagsamhet Norrbotten Ruotsissa. Tavoitteena on kehittää rajojen yli yhteensopivaa yrittäjyyskasvatuksen toimintakulttuuria ja toteuttaa yhteistyön pilotteja, mikä tuo olemassa oleviin

toimintamalleihin lisäarvoa sekä houkuttaa uusia toimijoita mukaan. Hanke auttaa kouluja toteuttamaan rajat ylittävää toimintaa mahdollistamalla oppilaiden liikkumisen sekä tarjoamalla opettajille tukea ja koulutusta. Hanke tukee olemassa olevien käytänteiden kehittämistä ja järjestää itse uudenlaista toimintaa ja tapahtumia.

Koulutusorganisaatioiden koulutusviennin innovaatiotoiminnan kehittäminen Pohjois-Pohjanmaalla (KOOKOS) -hankkeen tavoitteena on edistää julkisten koulutusorganisaatioiden koulutusviennin innovaatiotoimintaa ja yhteistyötä. Hankkeessa luodaan edellytykset uuden alueellisen koulutusviennin innovaatiokeskittymän kehittämiseksi sekä kehitetään oppilaitosten tuote- ja palvelutarjontaa.

Erasmus+ -hankkeet. Sivistys- ja kulttuuripalvelut on hyödyntänyt kansainvälisessä työssään Opetushallituksen kansallisesti koordinoimaa Erasmus+ -ohjelmaa. Vuonna 2020 toimialalla on käynnissä yhteensä 13 monivuotista strategista kumppanuushanketta ja 34 liikkuvuushanketta.

Positiivinen diskriminaatio varhaiskasvatuksessa

Positiivinen diskriminaatio varhaiskasvatuksessa -hankkeen tavoitteena on varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin muutoksen, inklusion, oppimisen ja hyvinvoinnin, tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja vuorovaikutuksen vahvistaminen sekä lapsen tukeminen varhaiskasvatuksessa riittävän varhain. Hankkeessa palkataan lisähenkilöstöä päiväkoteihin alueille, joissa on tunnistettu syrjäytymisriskejä indikaattoritietoihin perustuen. Varhaiskasvatuksen kuraattori- ja psykologitoimintamallin kehittämisellä vahvistetaan varhaiskasvatuksen pedagogista ja moniammatillista työtä sekä tuen varhaisempaa toteuttamista.

Toimenpiteet alaikäisiin kohdistuvien seksuaalirikosten ehkäisemiseksi

Oulussa tuli vuoden 2018 lopulla ilmi epäiltyjä seksuaalirikoksia, joille on leimallista, että epäillyt tekijät ovat olleet yhteydessä tyttöihin sosiaalisen median kautta. Uhrit ovat alaikäisiä tyttöjä. Tässä kokonaisuudessa tehdään toimenpiteitä, joilla ehkäistään lasten ja nuorten houkuttelevaa ja hyväksikäyttävää monimediaalisessa maailmassa sekä vahvistetaan esiopetuksen, koulun, kodin ja moniammatillisen yhteisön roolia turvallisen arjen toteuttajina. Tähän toiminnalliseen kokonaisuuteen on haettu rahoitusta eri ministeriöiden ja Opetushallituksen rahoitusinstrumenteista.

Haetuilla rahoituksilla on valmisteltu toimenpiteitä alaikäisiin kohdistuvien seksuaalirikosten ehkäisemiseksi alla oleviin toimenpiteisiin.

- Vanhemmuuden tukeminen lasten ja nuorten seksuaalikasvatuksessa
- Koulutuksen ja osaamisen vahvistaminen

seksuaalirikosten ehkäisemiseksi

- Lasten ja nuorten psykososiaalisen tuen vahvistaminen
- Monialainen toimintamalli nuorten kohtaamiseen vapaa-ajalla
- Nuorten itsetunnon vahvistaminen – tarinoita Oulusta nuorten kertomana
- Seksuaalirikoksiin syyllistymisen ehkäisy

Kumppanuus

Hupisaarten urbaanit purot innovaatioiden kohtauspaikkana -hanke. Hupisaarten puro- ja puistoalueesta kehitetään vetovoimainen nautintokeskus, jossa hyödynnetään veden tuomaa lisäarvoa nykyistä kekseliäämmmin. Tämä toteutetaan kehittämällä luontoelämyksiin ja kansalaishavainnointiin perustuvia toimintamalleja kestävien arvojen mukaisesti. Tavoitteena on saada puistoalueesta toiminnallinen luontokasvatuksen, matkailu- ja virkistysympäristön sekä tiedonvälityksen ympäristö. Hanke on Luonnonvarakeskuksen toteuttama ja Oulun kaupunki toimii kumppanina hankkeessa.

Talous

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden talousarvioesitys on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymän suunnitteluohjeen sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnan 18.6.2019 päätöksen mukaisesti. Lähtökohtana on toimintaympäristön nykytilan ja toiminnan muutosten pohjalta muodostettu arvio toimintatuloille ja -menoilte sekä toimintakatteelle. Sivistys- ja kulttuuripalvelut on valtuustoon nähden toimintakatteeltaan sitova.

Toimintatulojen ja -menojen valmistelussa on otettu huomioon arviot tulojen muutoksista, tilajärjestelyjen muutokset ja niiden vaikutukset tilavuokriin ja muihin käyttömenoihin. Talousarviossa on huomioitu vuoden 2019 päätös varhaiskasvatuksen henkilöstön suhdeluvun muuttamisesta yli kolmivuotiaiden lasten ryhmissä 1:7 syksystä 2019 alkaen. Oulun kaupungin väestömäärän kasvaessa myös sivistys- ja kulttuuripalveluiden käyttäjät lisääntyvät. Kasvun arvioidaan jatkuvan perusopetuksessa ja siirtyvän myös lukiokoulutukseen. Esityksessä ei ole huomioitu varhaiskasvatuksen 5-vuotiaiden kokeilun mahdollista jatkumista vuonna 2020. Talousarvio 2020 sisältää subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden laajentamisen hallitusohjelman esityksen mukaisesti 1.8.2020 alkaen.

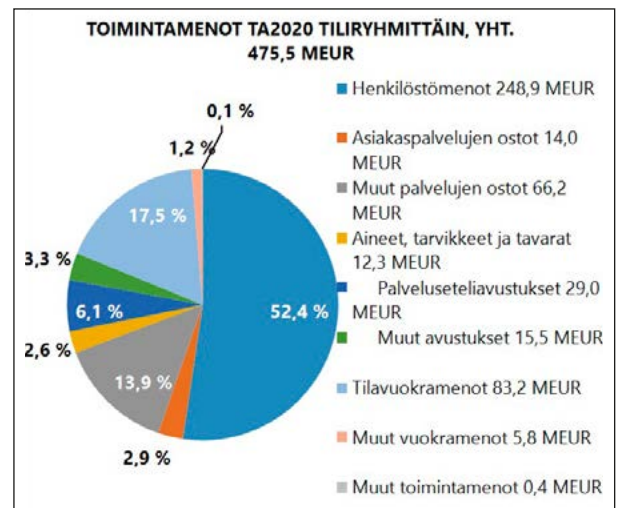
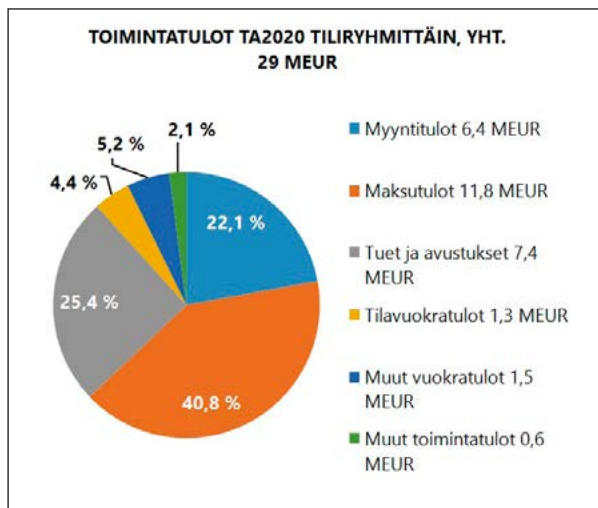
Talousarvion 2020 toimintakate on -446,460 M€. Vuoden 2020 toimintakate asukasta kohden kasvaa 3 prosenttia vuoden 2019 ennusteeseen nähden. Talousarvion 2020 toimintatulot ovat 29 M€ ja toimintamenot ovat 475,5 M€. Toimintamenojen kasvu käytetään pääasiassa henkilöstökulujen kasvuun palvelutarpeen kasvaessa, kilpailukykyopimuksen lomarahojen muutokseen, uusien ja korjattujen tilojen myötä syntyvien kiinteistömenojen kasvuun sekä digitaalisuuden edistämiseen.

Taloustarvion 2020 raamin pitävyys edellyttää toiminnan muutoksia ja tarjottavien palveluiden kriittistä läpikäyntiä, jotta kasvava palvelutarve voidaan toteuttaa taloudellisesti tehokkaalla tavalla. Tämä tarkentuu myöhemmin. Esitykseen ei ole sisällytetty rakenteellisia palveluverkko-muutoksia vuodelle 2020. Taloustarvion 2020 on lisätty hallitusohjelman kautta tuleva subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden laajentaminen 1.8.2020 alkaen.

Vuoden 2020 taloustarvion on varattu 200 000 € strategiarahaa käytettäväksi strategiaa edistäviin toimenpiteisiin kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen terveysliikunnan ja kaupunkikulttuurin ja ennaltaehkäisevän nuorisotyön avulla.

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	28 945	30 083	29 615	29 017	29 141	29 141
TOIMINTAMENOT	-440 331	-461 253	-459 436	-475 477	-484 534	-492 185
TOIMINTAKATE	-411 386	-431 170	-429 822	-446 460	-455 393	-463 044

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	7 305	6 368	6 820	6 419	6 419	6 419
Maksutulot	11 348	11 697	11 562	11 838	11 955	11 955
Tuet ja avustukset	6 478	8 569	7 838	7 362	7 362	7 362
Tilavuokratulot	1 239	1 290	1 335	1 290	1 297	1 297
Muut vuokratulot	1 652	1 505	1 420	1 508	1 508	1 508
Muut toimintatulot	923	653	639	600	600	600
Toimintatulot yhteensä	28 945	30 083	29 615	29 017	29 141	29 141
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-228 851	-241 665	-240 746	-248 944	-252 553	-255 016
Palkat ja palkkiot	-185 347	-196 339	-195 651	-207 424	-211 333	-213 599
Henkilöstösivukulut	-43 504	-45 325	-45 094	-41 520	-41 219	-41 417
Palvelujen ostot	-76 568	-79 744	-79 458	-80 273	-81 292	-82 105
Asiakaspalvelujen ostot	-13 566	-13 921	-14 306	-14 025	-14 159	-14 301
Muut palvelujen ostot	-63 002	-65 822	-65 152	-66 248	-67 133	-67 804
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 286	-12 448	-12 408	-12 328	-12 389	-12 512
Avustukset	-39 996	-41 746	-41 720	-44 473	-45 218	-45 670
Palvelusetelit	-24 684	-27 112	-27 112	-28 971	-29 670	-30 115
Muut avustukset	-15 312	-14 634	-14 608	-15 502	-15 548	-15 555
Tilavuokramenot	-78 161	-80 528	-80 384	-83 185	-85 805	-87 805
Muut vuokramenot	-3 990	-4 618	-4 207	-5 846	-6 846	-8 645
Muut toimintamenot	-480	-506	-514	-428	-432	-432
Toimintamenot yhteensä	-440 331	-461 253	-459 436	-475 477	-484 534	-492 185
TOIMINTAKATE	-411 386	-431 170	-429 822	-446 460	-455 393	-463 044

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa sekä henkilöstötavoitteita ohjaavat kaupungin ja toimialan strategiat, henkilöstöohjelma, sivistysohjelma, taloudellinen tilanne sekä henkilöstöjohtamisen tarpeet eri vastuualueilla. Henkilöstöohjelma on voimassa vuosien 2018-2022 ajan ja tavoitteena on toteuttaa sitä osana sivistys- ja kulttuuripalveluiden jokapäiväistä työtä. Henkilöstöohjelma jakaantuu kolmeen keskeiseen teemaan tavoitteineen:

- Johtaminen ja esimiestyö
- Henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen
- Henkilöstön hyvinvointi.

Henkilöstöohjelmasta sivistys- ja kulttuuripalvelut nostaa kärjeksi eritoten valmentavan johtamisen ja tämän osaamisen kehittäminen. Toisena keskeisenä tavoiteltavana asiana tunnistetaan henkilöstösuunnittelu ja ennakoinnin talousarviosidonnaisesti sekä eläköitymiseen että palveluiden tai henkilöstörakenteiden muutoksiin nähden.

Vuoden 2019 lopulla toteutetun Kunta10-kyselyn tulokset ja toisaalta vuoden 2019 puolella tehdyt analyysit kertovat, että valmentava johtaminen on sivistys- ja kulttuuripalveluissa hyvällä tasolla koko Oulun tuloksiin nähden. Lisäksi johtaminen ja päätöksenteko koetaan oikeudenmukaiseksi. Toisaalta tuloksissa on vaihtelua yksiköjä vertailtaessa. Kolmanneksi kärkitavoitteeksi nostetaankin työyhteisötilanteiden selvittäminen Kunta10-tulosten ja muiden mittareiden kautta sekä reagoinnin kehittäminen. Tämän tulisi kehittää kyseisiä tuloksia vuoden 2020 Kunta10-kyselyyn nähden.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstökulut ovat 52 % kaikista toimintamenoista. Henkilöstön ja henkilöstötyötä koskevien tavoitteiden merkitys koko toiminnalle ja taloudelle on keskeisessä roolissa. Tavoiteasettelu tarkentuu käyttösuunnitelmassa 2020.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Osana valmentavan johtamisen mallia ja luottamuksen sekä läpinäkyvyyden ilmapiiriä vuodelle 2020 tulee tarkentaa hallintokunnan tasolla henkilöstöjohtamisen periaatteita seuraavasti:

- Vakituisten henkilöstön käyttöä perusteltuihin määräraikaisuuksiin nähden. Luodaan mm. määräaikaisuuden perusteita koskevat tarkemmat ohjeet.
- Tarkennetaan etätöiden käyttöä eri vastuualueilla ja tehtävissä.
- Kuvataan keskeiset henkilöstöhallinnon prosessit ja varmistetaan ohjeistuksen saavutettavuus.
- Noudatetaan yhteistoimintaa arjessa hyväksytyyn yhteistoiminta-asiakirjan mukaisesti.
- Toteutetaan palkitsemis- ja kannustamiskäytäntöjen nykytilan kuvaus ja kehittäminen.

Vuoden 2019 aikana on työstetty koulusihteeripalveluiden analyysi ja projektin kautta on arvioitu erilaisia käytänteitä. Mikäli koulusihteeripalvelun tuottaminen siirtyy vuoden 2020 alusta Monetra Oulu Oy:n johdettavaksi, tämä vaikuttaa sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstömäärään vähentävästi, mutta asiantuntijapalveluiden ostoihin lisäävästi. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden yhteisten palveluiden tulisikin asettaa selkeät tavoitteet ja päämäärät tukipalvelun tuottamiselle ja kehittämiselle.

Vastuualueiden henkilöstöjohtamista tavoitellaan helpotettavan vuoden 2019 aikana käynnistetyn projektin kautta, jolla tähdätään uudenlaisen tiedolla johtamisen ratkaisun käyttöönottoon. Käytännössä henkilöstöä koskevat mittarit ja tiedot olisivat visuaalisempia, vertailtavampia ja helpommin saatavilla olevia. Vuonna 2020 ratkaisu helpottaisi johtoryhmä- ja lautakuntatason henkilöstötietojen seurantaan sekä johtamista, mutta myöhemmin myös yksikköjen esimiesten työtä.

Kuntalaisvaikuttaminen ja yhteisötoiminta –tiimiin nimitään tasa-arvokoordinaattori ja tasa-arvotyöhön käytettävää työpanosta vahvistetaan (KV 9.12.2019 §128).

Osaamisen kehittäminen

Strategiaan on kirjattu tavoite digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämisestä. Digitalisaation mahdollisuuksien pohtiminen ja konkretisoiminen edellyttää tietoa ja ymmärrystä tämän päivän ja tulevaisuuden teknologioista. Järjestämme henkilökunnalle mahdollisuuksia tutustua erilaisiin teknologioihin, teknologisiin ratkaisuihin ja niiden tuottamiin ilmiöihin tällä hetkellä ja tulevaisuudessa. Digitalisaatio näkyy myös osaamisprofiilien määrittämisessä ja niiden jatko-ohjelmienä osaamisen kehittämisessä. Digitalisaation hyödyntämiseen liittyy myös uudet työkalut ja uusi tapa tehdä työtä. Office365-ympäristöön liittyen tehdään projektisuunnitelma käyttöönotosta, osaamisen kehittämisestä ja tarvittavasta keskustelusta toimintatapojen ympärillä.

Ennakoivan hyvinvoinnin vahvistaminen nousee niin strategiassa kuin henkilöstöohjelmassakin. Tähän liittyen tarjoamme tukea ja koulutusta oman työn johtamiseen ja työssä jaksamiseen. Myös esimiehet tarvitsevat keinoja, miten tukea työntekijöitä ennakoivan hyvinvoinnin teemalla. Henkilöstöohjelman jalkauttamisen tueksi on tehty ennakoivan työhyvinvoinnin materiaali, jonka avulla toimenpiteet, tavoitteet ja vastuut on selkeästi esitetty.

Pitovoimainen Oulu -teeman alle sisältyy työnantajamielikkuvan kehittäminen, johon liittyvät niin työntekijöiden työssä viihtyminen kuin rekrytointikin. Nostamme työnantajamielikuvaan liittyvien tekijöiden tärkeyttä myös koulutuksen avulla. Esimerkiksi esimiestyöosaamisen kehittäminen, perehdytyskäytänteiden kehittäminen ja toimiva rekrytointi vahvistavat positiivista työnantajamielikuvaa.

Varhaiskasvatuksen ja opetuksen osalta keskustelemme yhteistoiminnallisesti pedagogisesta teemasta, johon lähdemme yhdessä henkilökunnan ja esimiesten kanssa perehtymään. Pedagogisesti tärkeään teemaan perehtyminen vahvistaa pedagogisen johtamisen osaamista ja yhteisöllisyyttä sekä tiedon vaihtoa.

Esimiehille tarjotaan koulutusta ja osaamisen jakamisen keinoja resurssijohtamiseen ja valmentavaan johtamiseen. Resurssijohtamiseen sisältyy yksiköiden taloushallinnan ja tiedolla johtamisen keinoja sekä henkilöstösuunnittelun kehittämistä. Valmentavan johtamisen koulutukset tukevat työntekijöiden työssä kehittymistä, työssä jaksamista ja kehityskeskusteluiden toteuttamista.

Koulutustarpeita nousee lisäksi myös toimialakohtaisista tarpeista, joihin vastataan monipuolisilla osaamisen kehittämisen menetelmillä vuoden aikana, huomioiden osaamisen jakaminen ja benchmarking-työ verkostoissa.

Työhyvinvointi, työkyvyn ylläpito ja työterveys

Työhyvinvoinnin muutokset näkyvät työnantajalle viiveellä kasvaneina tai vähenevinä kustannuksina. Erilaisten työkykyä ylläpitävien tai parantavien toimenpiteiden toimien valikoima on kasvanut, mutta silti on nähtävissä sairauspoissaolojen hienoista kasvua. Ilmiö on tunnistettu valtakunnallisestikin kunta-alalla. Korvaavan työn toimintamallin käyttöä tuleekin tehostaa.

Henkilöstön siirtyminen eläkkeelle kasvaa tulevina vuosina. Työurien jatkaminen yli eläkeiän on lisääntynyt. Yli 64-vuotiaiden työssä jatkavien henkilöiden määrä on kasvanut vuosittain 0,1%:lla. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyvien osalta yhteistyötä työterveyden kanssa on tiivistetty, ja työkyvyttömyysuhan alla olevien tukitoimia pyritään parantamaan varhaisemmassa vaiheessa, jotta työurat voisivat jatkua mahdollisimman pitkään. Vuonna 2019 on yhdessä työterveyden kanssa kehitetty työhyvinvointikysely, joka pyrkii korostamaan yksilön vastuuta omasta työhyvinvoinnista, mutta tarjoaa tarvittaessa välineet ja avun tilanteessa, joissa työkyky on muuttunut.

Työterveysyhteistyössä on tavoitteena arvioida toiminnan laatua ja vaikuttavuutta aiempaa enemmän. Vastuualueiden toimintasuunnitelmia tiivistetään ja uudenlainen menettely otetaan käyttöön vuodelle 2020.

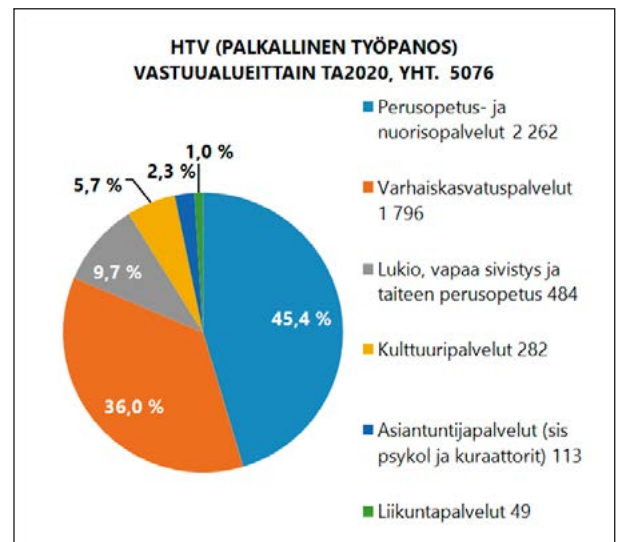
Työsuojelu

Käynnissä oleva työsuojelun valtakunnallinen nelivuotinen työsuojelukausi jatkuu vuoden 2021 loppuun asti. Työsuojelu edistää ja valvoo omalta osaltaan toimipaikkojen terveellisyttä ja turvallisuutta sekä työyhteisöisten asioiden kehittämistä valtakunnallisten ja Oulun kaupungin toimintaohjeiden mukaisesti. Toimintaa määrittää myös kaupungin työsuojelun toimintaohjelma ja siihen tehdyt sivistys- ja kulttuuripalvelujen lisäykset.

Työsuojelun toiminta jatkuu vuonna 2020 entisten resursien mukaisesti: neljä päätoimista työsuojeluvaltuutettua sekä heidän lisäksi toimihenkilöitä edustava työsuojeluvaltuutettu 4 tunnin viikoittaisella työpanoksella. Työnantajan edustajana työsuojeluasioissa toimii päätoiminen työsuojelupäällikkö. Yhteistoiminta sivistys- ja kulttuuripalveluissa toteutuu vuosittain tarkistettavan yhteistoiminta-asiakirjan mukaisesti.

Henkilöstösuunnittelu

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden palkallisen työpanoksen toteuma oli vuoden 2018 viimeisenä päivänä 4 813 henkilötyövuotta (htv) ja sen ennustetaan olevan vuoden 2019 lopussa 5 147 htv:tta. Talousarviovuodelle 2020 esitetään kasvua vuoden 2019 palkalliseen työpanokseen yhteensä 94 htv:tta. Merkittävimmät tekijät henkilöstömäärän

	TP2018	Ennuste 2019	TA2020	Muutos -% (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	3 600	3 687	3 909	6,0	3 966	4 006
Tilapäiset	1 208	1 295	1 167	-9,9	1 185	1 196
Yhteensä	4 808	4 982	5 076	1,9	5 151	5 203
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-185 347	-195 651	-207 424	6,0	-211 333	-213 599
Henkilösivukulut	-43 504	-45 094	-41 520	-7,9	-41 219	-41 417
Yhteensä	-228 851	-240 746	-248 944	3,4	-252 553	-255 016

kasvuun ovat varhaiskasvatuksen suhdeluvun muutos (1:7), perusopetuksen oppilas- ja lukion opiskelijamäärän kasvu, perusopetuksen alueellisen tuen kasvu, alaikäisiin kohdistuvien seksuaalirikosten ehkäisyyn liittyvä työ, oppilas- ja opiskelijahuollon tarpeen kasvu sekä subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden laajentaminen 1.8.2020 alkaen.

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen talousarvioissa ei ole huomioitu mahdollisia palkankorotuksia, jotka voivat sisältyä 31.3.2020 jälkeen voimaan astuviin kunnallisiin virka- ja

työehtosopimukseen. Kilpailukykysovimuksen mukaiset lomarahaleikkaukset ovat määräaikaista ja ne päättyvät vuonna 2020, mikä kasvattaa henkilöstökuluja.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden talousarvion raami edellyttää kustannusten kasvua taittavia toimia, joilla on myös vaikutuksia henkilöstömääriin ja palkalliseen työpanokseen. Nämä vaikutukset tarkentuvat myöhemmin.

7.8 Yhdyskuntalautakunta

Toiminnan kuvaus

Yhdyskuntalautakunnan vastuulla olevat tehtävät toteutaa kaavoitus, katu- ja viherpalvelut sekä maa- ja mittaus.

Kaavoitusyksikkö vastaa strategisesta maankäytön suunnittelusta ja asemakaavoituksesta. Strateginen maankäytön suunnittelu koostuu yleiskaavoista, osayleiskaavoista sekä niihin liittyvistä selvityksistä ja tavoitesuunnitelmista. Kaavoitusyksikkö valmistelee tarvittavat lausunnot meneillään olevista hankkeista tai lupaprosesseista. Kaavoitusyksikkö laatii asemakaavoitetun alueen laajentamista ja muuttamista koskevat suunnitelmat yleiskaavan ja maankäytön toteuttamis- ja kaavoitusohjelman mukaisesti. Kaavoitusyksikkö valmistelee yhdyskuntalautakunnan käsiteltäväksi suunnittelutarve- ja poikkeamispäätökset sekä ohjaa rakentamista asemakaavoilla ja niitä täydentävillä yleissuunnitelmilla ja ohjeilla. Kaavoitusyksikkö neuvoo ja opastaa kaupunkilaisia ja muita kaupungissa toimivia tahoja maankäyttöön, asumiseen ja rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Katu- ja viherpalvelut toimii katujen ja viheralueiden suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon tilaaja- ja asian tuntijaorganisaationa. Katu- ja viherpalvelut vastaa liikennejärjestelmän ja liikenteen suunnittelusta, liikenteen hallinnasta ja liikenneturvallisuudesta, katujen, kevyen liikenteen väylien, puistojen sekä viheralueiden suunnittelusta, rakennuttamisesta ja kunnossapidosta. Katu- ja viherpalveluiden viranomaistehtäviä ovat seudullisena joukkoliikenneviranomaisena toimiminen, seudullisena jätehuoltoviranomaisena toimiminen, yleisen alueen lupien myöntäminen ja pysäköinninvalvonta. Tehtävänä on kehittää liikenteellisesti toimivaa ja kaupunkikuvallisesti laadukasta Oulua ja Oulun seutua.

Maa ja mittausyksikkö vastaa kaupungin omistaman maaomaisuuden ja kehitettävien kiinteistöjen hoidosta, asuntorakentamisen ja yritystoiminnan edellyttämästä tontinluovutuksesta, muista omistajatehtävistä sekä paikkatietoaineiston ylläpidosta ja paikkatietojärjestelmän toimivuudesta. Viranomaistehtävinä yksikössä hoidetaan kiinteistönmuodostustehtävät, maaseutuhallinnon tehtävät ja asumisen viranomaistehtävät. Yksikkö edistää maankäyttösovimusten laadinnassa korkeatasoista, kestävän kehityksen mukaista, esteetöntä ja viihtyisää kaupunkirakennetta.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut vie eteenpäin suunnittelukauden aikana erityisesti jo aiemmin käynnistämäänsä merkittäviä kaupungin elinvoimaan vaikuttavia hankkeita. Asemakaavahankkeita ovat Asuntomessut 2025 sekä Asemanseudun ja Raksilan kehittäminen monipuolisina matkustamisen, palvelujen, asumisen sekä kaupan alueina. Alppilantien bulevardin, Myllytullin ja Heinäpään alueiden kehittämistä urbaaneina ja tiivistyvinä kaupunginosina jatketaan asemakaavahankkeilla. Lisäksi edistetään Linnanmaan yliopistoalueen maankäytön ja joukkoliikenteen kehittämistä kaavarungon pohjalta. Torin aluetta viedään eteenpäin kokonaisuutena huomioiden Terwa Tower –hanke, Kiikelin Löylymaailma ja Torihotellin rakennushankkeet. Hiukkavaaraa kehitetään kestävässä, älykkäänä ja innovatiivisena kaupunginosana mm. Sarvikankaan ja vankilan asemakaavojen kautta. Paikalliskeskuksista Haukiputaan, Kiimingin, Oulunsalon, Ylikiimingin ja Yli-liin täydennysrakentamista edistetään. Yleispiirteisii

maankäytön suunnitelmia ovat kulttuuriympäristön teema-yleiskaava, kylien kehittäminen sekä Kiiminkijokivarren yleiskaavat. Uusien ja olevien työpaikka- sekä asuntoaluiden kaavoitusta tehdään hyväksyttävän MATO 2020-2024 pohjalta, jonka pohjalta laaditaan kaavoitusohjelma 2019-2020. Kontinkankaan, Ritaharjun, Limingantullin, Ruskon, Taka-Laanilan alueita kehitetään työpaikkojen ja yritystoiminnan alueina. Kulttuurihistoriallisen Varjakan alueen kehittämiseksi luodaan vuoden 2020 aikana Varjakan kehittämissuunnitelma.

Oulun maankäyttöpolitiikka nojaa kaupungin vahaan maanomistukseen ja kasvun tarpeet täyttävään sopimushjaukseen sekä alueiden kaavoitukseen, tontinluovutukseen ja kunnallistekniikan rakentamiseen ohjelmoidusti. Kaikkia hallintokuntia sitova maankäytön toteuttamisohjelma takaa ennustettavuuden lisäksi kunnallistekniikan sekä palveluinvestointien kustannustehokkaan ajoituksen. Maanhankintaa ja tontinluovutusta ohjaa yleiskaava ja maankäytön toteuttamisohjelma. Vuoden 2019 aikana laadittu uusi maankäytön toteuttamisohjelma vuosille 2020 – 2024 ohjaa tontinluovutusta ja maanhankintaa. Ohjelman tavoitteena on vastata asunto- ja elinkeinoelämän tonttitarpeisiin. Asuntotuotannolla edistetään monipuolista asuntotuotantoa ja kaupunkirakenteen eheytymistä. Asuntotuotannon suunnittelussa on otettu huomioon palveluverkkoratkaisut.

Joukkoliikenteen ja henkilökuljetusten toimintaympäristöön vaikuttaneita lainsäädäntömuutoksia toteutetaan tulevina vuosina. Liikennepalveluilla on vaikutuksia joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmiin sekä paikalliseen markkinatilanteeseen ja kilpailuun. Uuden palvelutasomäärittelyn ja linjastosuunnitelman avulla joukkoliikennettä lisätään vastaamaan muuttunutta tilannetta, mm. Linnanmaan kampusalueen muutokset liikennöinnissä huomioidaan.

Vuoden 2019 aikana otetaan käyttöön Waltti verkko- ja mobiilipalvelut sekä itsepalvelukassat. Näillä muutoksilla parannetaan myyntiverkkoa. Senioreiden arvolippuihin on joukkoliikennejaostossa lisäksi päätetty arkipäivinä klo 10-14 25%:n alennus. Joukkoliikenteen matkamäärät ovat jatkaneet kasvua vuoden 2019 alkuvuoden aikana. Kasvun tuottoja käytetään osittain liikennöinnin ja liikennepalveluiden lisäämiseen.

Valtatie 4:n perusparannus on Oulun seudun tärkein tiehanke ja siihen sisältyy kuntien maksuosuuksia kohdistu- en pyöräteihin, meluntorjuntaan ja joukkoliikenteen pyssäkkijärjestelyihin. Oulun kaupungin arvioitu osuus koko hankkeesta on noin 16,0 M€. Rakentaminen on käynnissä ja Oulun kaupungin kustannukset ajoittuvat pääosin vuosille 2017 – 2019. Oulujoen ylittävän sillan oletettua

heikomman kantavuuden vuoksi se joudutaan rakentamaan kokonaan uudestaan. Tästä johtuen osa kaupungille kuuluvista melusuojauskustannuksista siirtyy arviolta vuodelle 2021.

Oulun seudun kunnat, Pohjois-Pohjanmaan liitto ja valtio ovat tehneet vuosille 2016 – 2019 ajoittuvan MALPE (maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen aiesopimus) – sopimuksen. Sopimuksen mukaan valtio osoittaa Oulun kaupunkiseudun kunnille rahoitusta pieniin kustannustehokkaisiin liikennehankkeisiin yhteensä 5 M€ ja edellyttää kuntien käyttävän vastaavan summan toimenpiteisiin. Oulun kaupungin osuus tästä on yhteensä 3,0 M€. Oulun seudulla MAL-rahoituksen teemoiksi on valittu liikenteenhallinta, kevyen liikenteen investoinnit, kävely ja pyöräily sekä joukkoliikenne. Mahdollinen uusi MALPE – sopimus, joka astuu voimaan vuoden 2020 alusta, neuvotellaan valtion ja seudun kanssa vuoden 2019 aikana.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on julkaissut viime vuosina useita kuntalaisille tarkoitettuja sähköisiä palveluita. Digitaalisen toimintamallin tavoitteena on kehittää hallintokunnan omia työprosesseja siten, että ne sujuvasti sopeutuvat digitaalisen palveluympäristöön. Tavoitteena on vähentää erilaisten paperidokumenttien tarvetta ja manuaalisia työvaiheita.

Suunnittelussa ja rakentamisen ohjauksessa sekä muussa paikkatietojen käytössä pyritään yhä laajemmin hyödyntämään paikkatietojen 3D-mahdollisuuksia. Kantakartan kaksikulotteisuudesta siirrytään jatkossa 3D-kaupunkimallikuvaukseen, jota voidaan hyödyntää mm. suunnitelmien visualisoinnissa. Kehitystyö edellyttää nykyisten kantakartan tietojen täydentämistä korkeustietojen ja kolmiulotteisina kuvattavien rakenteiden osalta. Tämä työ on jo aloitettu keskustassa ja uudiskartoitusalueilla ja sitä jatketaan edelleen.

Kaupunkistrategia 2026 sisältää linjauksen hiilineutraaliuden saavuttamisesta vuoteen 2040 mennessä. Ympäristöohjelmassa (KH 19.8.2019) ja SECAPissa (2018) on tunnistettu ja määritelty merkittävimmät toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseen. Toimenpiteitä tavoitteen saavuttamiseen on tehty jo useiden vuosien ajan, esim. kestävän liikkumisen kehittäminen, kaupunkirakenteen tiivistämisen, luonnon saavutettavuuden mahdollistaminen kuntalaisille ja kestävän energian tuotannon kehittäminen. Ympäristöohjelmassa on määritelty neljä painopistettä ja kullekin painopisteelle tavoitteet ja toimenpiteet. Ympäristöohjelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää vahvaa sitoutumista koko kaupunkiorganisaatiolta. Hiilineutraaliuden saavuttamisajankohta voi myös aikaistua kansainvälisten ja kansallisten sopimusten ja ohjeiden myötä.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.5.

Palveluiden järjestäminen

Painopisteet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi suunnittelukaudella 2020–2022

Uuden Oulun yleiskaavassa on osoitettu yhdyskuntarakenteen kehittämisperiaatteet, liikennejärjestelmä, viher- ja vapaa-ajanverkosto sekä asumisen, työpaikkojen ja palveluiden painopistealueet vuoteen 2030. Alppilan bulevardin ja Linnanmaa-Kajonharjun kaavarungon pohjalta käynnistyvät ensimmäiset asemakaavat alueille. Keskusta-alueella, sen välittömässä läheisyydessä, aluekeskuksissa sekä entisissä kuntakeskuksissa käynnistetään suunnittelukaudella täydennysrakentamispainotteisia yleissuunnitelmia ja asemakaavoja. Strategisina suunnitelmina jatketaan Suistovision sekä Keskustavision mukaisia toimenpiteitä mm. toteuttamisen ja tarkentavien suunnitelmien osalta. Merkittävänä liiketoiminnan alueena kehitetään Ritaharjua. Asuntomessujen 2050 sekä Asemakeskuksen asemakaavoitusta ja suunnittelua edistetään. MATO- ohjelman mukaisia asunto-, toimitila- ja työpaikka-alueita kaavoitetaan kaavoitusohjelman mukaisesti.

Kyläalueiden suunnittelussa pyritään hallittuun kasvuun sekä yhdyskuntarakenteen että kuntatalouden näkökulmasta. Suunnittelun lähtökohtina ovat nykyiset liikenne- ja kunnallistekniset verkostot sekä niiden kapasiteetti. Kulttuuriympäristön teemayleiskaavatyö on käynnissä.

Liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteena on, että joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn suhteellinen osuus kaikista kulkutavoista kasvaa. Seudun joukkoliikenteen osalta tehdyt toimenpiteet ovat näkyneet käyttäjämäärien huomattavana kasvuna ja kehittämistä jatketaan edelleen.

Oulun keskustan osalta kävely- ja pyöräilyolosuhteiden suunnittelua sekä toteutusta jatketaan kehittämissuunnitelman mukaisesti. Oulun seudun pyöräilyn pääreititsuunnitelman mukaiset esitykset huomioidaan maankäytön suunnittelussa sekä tulevaisuudessa investointiohjelmissa. Merkittävimpiä kehityskohteina on pyöräilyn pääreitit toteutus välille keskusta-Lintula.

Vuonna 2020 jatketaan joukkoliikenteen tarjonnan kehittämistä erityisesti runkolinjojen vuorotiheyden osalta ja kehitetään linjastoa asuntotuotannon myötä. Oulun joukkoliikenne on mukana lippu- ja maksujärjestelmien kehitystyössä, jolla varaudutaan uudesta lainsäädännöstä johtuviin liiketoimintaympäristön muutoksiin. Asiakastytyväisyytystutkimuksen perusteella ja asiakaspalautteiden perusteella joukkoliikenteen palvelua seurataan ja parannetaan. Uuden palvelutasoluokituksen mukainen liikennöinti otetaan vaiheittain käyttöön vuosien 2018-2020 aikana. Joukkoliikenteen reittien ja infran parantamisen painopisteinä on keskustan ja Linnanmaan välinen osuus.

Vuoden 2020 kaupungin luovutettavien omakotitonttien lukumäärä on 120 tonttia. Kaupungin luovuttamien asuntotonttien kokonaismäärä asuntoina on 1000 asuntoa vuodessa. Kerrostalo-asuntotuotannosta merkittävä osuus, noin 600 - 620 asuntoa, tulee toteutumaan yksityiselle maalle, jolle luodaan edellytykset asemakaava- muutoksin ja maankäyttösopimuksin.

Vuonna 2020 asuntotuotannosta kerrostalotuotantoa toteutuu eniten keskustaan, Limingantulliin, Höyhtyälle, Karjasillalle, Toppilansalmeen, Tuiraan, Hiukkavaaraan ja Ritaharjuun. Rivitalotuotantoa toteutuu eniten Hiukkavaaraan, Korvensuoralle, Haukiputaalle ja Ritaharjuun. Omakotitalotuotantoa toteutuu pääasiassa Korvensuoralle, Hiukkavaaraan, Letonrantaan, Ritaharjuun ja Holma-Haapajärvelle. Omakotitonttitarjontaa on kaupungilla myös Kiimingissä, Ylikiimingissä ja Yli-lissä, missä kysyntä on ollut viime vuosina vähäistä. Yritys- ja elinkeinoelämän tonttitarpeisiin vastataan laaja-alaisesti, monipuolisella tonttituotannolla.

Kaupungin maaomaisuutta hoidetaan hyväksytyjen omistajapolitiittisten linjausten mukaan ja toimenpiteitä tarkastetaan uuden omistajapolitiikan mukaan. Metsäomaisuutta hoidetaan Oulun kaupungin metsien hoito- ja käyttösuunnitelmassa todettujen periaatteiden mukaisesti siten, että vuodelle 2020 puunmyynti on 1,2 M€.

Vuoden 2019 aikana on päivitetty Kuivasjärven Kajonlahden kunnostussuunnitelma. Suunnitelma toteutettiin kahdessa osassa; Kajonlahdelle laadittiin toteutussuunnitelma ja valuma-alueelle yleissuunnitelma. Kajonlahden kunnostuksen vaatimille ruoppauksille haetaan vesilain mukaista lupaa. Valuma-alueen vesiensuojelurakenteille kilpailutetaan rakennussuunnittelu syksyllä 2019.

Oulun kaupungin yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut osallistuu lijoen kehittämiseen tähtäävään Iijokisopimus -nimellä kulkevaan hankkeeseen. Hanke edistää mm. vaeluskalojen palauttamista jokialueelle. Lisäksi Oulun kaupunki rahoittaa pieniä muiden omistamia vesistökuunnostushankkeita, mm. Kiimingin-Jäälin vesienhoitoyhdistyksen hanketta Jäälinjärvellä.

Oulun kaupungin vastuulla olevien retkeilyrakenteiden hoito- ja käyttösuunnitelma valmistuu vuonna 2019. Hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnan yhteydessä tehty luontokohteiden ja retkeilyrakenteiden inventointitieto hyödynnetään some-viestinnässä ja kaupungin muissa sähköisissä asiointikanavissa. Luonto- ja retkeilyrakenteista kerätty tieto esitetään mm. paikkatietomuodossa.

Rakentamiskehotusmenettelyä jatketaan maapoliittisten linjausten ja yhdyskuntalautakunnan päätösten mukaisesti. Vuonna 2020 tulevat maksettaviksi vuonna 2016 annettujen kehotuskohteiden lunastuskorvaukset tai vaihtoehtoisesti vapaaehtoisilla luovutuksilla hankittavat kohteet. Vuonna 2020 tehdään päätökset enintään 20 uudesta kehotettavasta tontista siten, että kehotetut tontit

tulevat laajentamaan ja monipuolistamaan Oulun kaupungin omakotirakentamisen mahdollisuuksia.

Vuonna 2020 ilmakuvaan pohjakarttaa varten Pohjantien (VT4) muutokset.

Ympäristöohjelmaan on kirjattu sitä tukevien selvitysten tekeminen. Vuoden 2020 aikana tehdään kiertotalouden tiekartta, hiilinieluselvytys sekä hulevesien hallintasuunnitelma.

Monimuotoisuutta rakentamisessa lisätään edistämällä puurakentamista.

Ympäristö- ja yhdyskuntatoimen laatimien avustuskriteerien rajoissa viranhaltijoille annetaan oikeus tarveharkintaiseen päätöksen tekoon auraspalveluiden tukemisessa.

Kehittäminen

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kehittämistoiminnan tavoitteena on löytää uusia avauksia Oulun kaupungin kaupunkiympäristön ja elinvoiman kehittämiseen, uudistaa ja tehostaa toimintatapoja, tunnistaa ja ottaa käyttöön yhteisiä toimintatapoja pääprosesseissa sekä kehittää poikkitoiminnallista yhteistyötä kaupunkikonsernin sisällä. Kehittämistoimintaa tehdään yksiköissä oman työn ohessa sekä kansallisissa ja kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut vastaa oman vastuualueensa osalta kaupungin strategisen kehittämisen painopistealueiden toteutumista. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on määritellyt oman toiminta-alueensa pohjalta kehittämisen painopistealueet, jotka pohjautuvat kaupunkistrategiaan ja siinä määriteltyihin yhteisiin tavoitteisiin sekä syksyllä 2017 tehtyyn caf-arviointiin. Kehittämistä toteutetaan yhteisillä kehittämishankkeilla sekä yksiköiden jatkuvalla oman toiminnan kehittämisellä. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on mukana kansallisissa kehittämishankkeissa, joilla toteutetaan palvelualueen kehittämisen painopistealueita. Merkittävä kansallinen yhteistyöverkosto on Kehto-foorumi, jossa kehitetään yhteisiä käytäntöjä yhdessä 21 isoimman kaupungin ja Kuntaliiton kanssa. Kehto-foorumi toimii yhdyskuntatekniikan eli kuntien teknisen toimen valtakunnallisena kehittäjänä ja edunvalvojana.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kehittämisen painopisteet suunnittelukaudella

1. *Kaupunkikehittäminen: Otetaan käyttöön kaupunkisuunnittelun uusia toteuttamistapoja hyödyntäen kansainvälisiä ja kansallisia verkostoja ja kumppaneita. Vahvistetaan olemassa olevia kansainvälisiä verkostoja ja luodaan uusia kaupunkisuunnittelun tarpeiden pohjalta. Vahvistetaan YYP:n roolia Eurocities –verkostossa.*

2. *Hiilineutraali kaupunki 2040. Rakennetaan kestävää pohjoista kaupunkia. Toteutetaan kestävä kehityksen mukaisia maankäytön suunnittelun ja liikenteen ratkaisuja; Kaupunkirakenteen eheyttäminen, energiatehokkuus, resurssitehokkuus, ilmastonmuutoksen edellyttämien toimenpiteiden huomioiminen, laadukas ja vähäpäästöinen ympäristö sekä joukkoliikenteen ja kävelyn ja pyöräilyn edellytyksien parantaminen.*
3. *Digitalisoinnissa siirrytään kuntalaispalvelujen sähköistämiseen oman toiminnan digitalisointiin. Vuonna 2020 ja suunnittelukaudella toteutetaan Digimuutos 2020 ohjelmaa, jonka tavoitteena on kehittää ja sujuvoittaa sisäisiä prosesseja teknologian avulla. Kehittämistoimenpiteillä tähdätään kokonaan sähköiseen toimintatapaan. Lisäksi painopisteinä on alueen ICT elinvoiman tukeminen mahdollistamalla erilliset kokeilut sekä tutkimushankkeet kaupunkiympäristössä.*
4. *Esteettömyyden edistäminen; Oulun rakennusvalvonnassa tehdään Uusiin esteettömyysmääräyksiin perustuvat linjaukset. Lisäksi luodaan yleisten alueiden ja kadunrakentamisen esteettömyysohjeistus. Keskitettyjä esteettömyyskoulutuksia järjestetään kaupungin eri toimialoille.*
5. *Esimiestyön tukeminen; Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden tuloksellisuutta, tavoitteiden saavuttamista ja henkilöstön hyvinvointia vahvistetaan kehittämällä esimiestyötä. Esimiehille tarjotaan johtamisen tueksi työvälineitä, toimintamalleja, valmennusta ja tukea arjen työhön. Itseohjautuvuutta tuetaan kehittämällä valmentavaa esimiesotetta ja tarvittaessa muokkaamalla henkilöstökäytänteitä. Lisäksi henkilöstön pysyvyyttä ja saatavuutta edistetään huolehtimalla tehtävän vaativuuden mukaisesta palkkauksesta.*

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen valmistelussa ja käynnissä olevat hankkeet edistävät erityisesti kaupungin hiilineutraalisuustavoitetta. Hankkeissa etsitään uusia innovatiivisia energiataloudellisia ratkaisuja ja tehostetaan kiertotaloutta.

Vuoden 2018 lopussa käynnistyi Making City –hanke, joka saa rahoitusta EU:n Horizon 2020–ohjelman Smart Cities and Communities (SCC) –teemasta. Projektissa pilotoidaan innovatiiviseen energiaratkaisuun perustuvaa rakennuskokonaisuutta, jonka pitää tuottaa energiaa ja hyödyntää hukkalämpöä siten, että se on lähes energiaomavarainen vuositasolla mitattuna. Konsortioon kuuluu kaikkiaan 34 partneria eri puolilta Eurooppaa. Pääkoordinaattorina toimii Cartifin teknologiakeskus Espanjasta. Pilotti-kaupungeina toimivat Groningenin kaupunki Hollannista ja Oulu. Oulun pilotti suunnitellaan ja toteutetaan Kaukovaion keskuksessa. Pilottiin kuuluu sekä uudisrakennuksia että saneerauskohteita.

CircVol - Suurivolyymisten sivuvirtojen ja maamassojen hyödyntäminen kaupungeissa – kehittämishankkeen tavoitteena on tuoda ratkaisuja 6Aika-kaupunkeihin suurivolyymisten teollisten sivuvirtojen ja infrarakentamisen seurauksena syntyvien (maa)massojen hyödyntämiseen. Ratkaisuja haetaan toimijaekosysteemin kokoamisella sekä uusien käyttökohteiden ja toimintamallien kehittämisellä. Kaupungeissa maamassojen tehokkaalla kierrättämisellä ja uudelleen hyödyntämisellä voidaan saada aikaiseksi huomattavia taloudellisia säästöjä ja toisaalta pienentää CO2 päästöjä. Oulun kaupungin osaprojekti keskittyy Kiimingin Välimaalle sijoittuvan uuden kiertotalousalueen toimintamallin suunnitteluun ja alueen kehittämiseen. Tavoitteena on projektin avulla mahdollistaa Oulun kaupungin alueelle uutta kiertotalouteen keskittyvää liiketoimintaa. Alueelle voi keskittyä monipuolisesti erilaisia kiertotalouden yritystoimintaa ja näin alueelle sijoittuneet toimijat voisivat löytää keskinäistä synergiaa. Toimijoiden kohtaaminen mahdollistaa myös täysin uusien palvelukokonaisuuksien ja tuotteiden syntymisen.

Vuoden 2019 aikana on päivitetty Kuivasjärven Kaijonlahden kunnostussuunnitelma. Suunnitelma toteutettiin kahdessa osassa; Kaijonlahdelle laadittiin toteutussuunnitelma ja valuma-alueelle yleissuunnitelma. Kaijonlahden kunnostuksen vaatimille ruoppauksille haetaan vesilain mukaista lupaa. Valuma-alueen vesiensuojelurakenteille kilpailutetaan rakennussuunnittelu syksyllä 2019. Rakenteiden toteuttaminen aloitetaan talvella 2019/2020. Hanke kuuluu osana Oulun kaupungin Kaupunkivesien kunnostushankeeseen, johon on haettu valtionavustusta vuosille 2019-2021 yhteensä 330 000 € (alv 0 %). Kaupungin omarahoitusosuus on 275 000 € (alv 0 %).

BetterBeing – Systematic Urban innovation for better health and well-being.

Hankkeessa kehitetään Hiukkavaaran keskustan living lab-alustalle monistettava ja innovatiivinen kokeilualue. Hankkeessa tutkitaan, kuinka rakennetun ympäristön suunnittelulla ja toteuttamisella voidaan julkisten tilojen kautta edistää asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia. Integroivan

ja vuorovaikutteisen suunnittelun sekä digitaalisten ratkaisujen avulla pyritään löytämään malleja asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi sekä yhdyskuntien kestäväälle kehittämiselle. Teknologisten järjestelmien, työkalujen ja sensoreiden avulla ratkaisujen vaikutusta alueen asukkaisiin ja käyttäjiin pyritään seuraamaan ja mallintamaan. Hanke on hakuvaiheessa

Ympäristöasioiden hallinta ja seuranta

Ympäristöohjelman, joka on yksi kaupunkistrategian toteuttamishankkeista, laatiminen on käynnistetty syyskuussa 2018. Ohjelmaa on valmisteltu syksyn 2018 ja kevään 2019 aikana yhteistyössä kaupungin eri toimijoiden kanssa. Ympäristöohjelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 19.8.2019.

Ympäristöohjelman painopisteet ovat kasvamme kestävästi, toimimme resurssiviisaasti, luonto on voimavaramme ja ympäristövastuulliset oululaiset. Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluilla on merkittävä rooli kaikkien ympäristöohjelman painopisteiden toteuttamisessa. Ympäristöohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on integroitu yhdyskuntalautakunnan tavoitteisiin ja toteutuminen raportoidaan lautakunnan tavoitteiden yhteydessä ja ympäristötilinpäätöksessä.

Making City –hanke ja CircVol –kehittämishanke toteuttavat vahvasti kaupunkistrategian ja ympäristöohjelman tavoitteita. Hiilineutraalisuus ja kiertotalous ovat vahvasti esillä toimialan kehittämistoiminnassa sekä kansallisissa että kansainvälisissä verkostoissa ja teemaan liittyen ollaan käynnistämässä myös muita kehittämistä tukevia projekteja.

Kehitettävien kiinteistöjen tarpeettoman irtaimiston luovutuksessa käytetään mm. Kiertonet.fi palvelua, jolla edistetään irtaimiston uusiokäyttöä.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluilla on toimintajärjestelmä, joka kattaa sekä laatu- että ympäristöasiat. Järjestelmää ylläpidetään ja täydennetään jatkuvasti.

Talous

Yhdyskuntalautakunta yhteensä

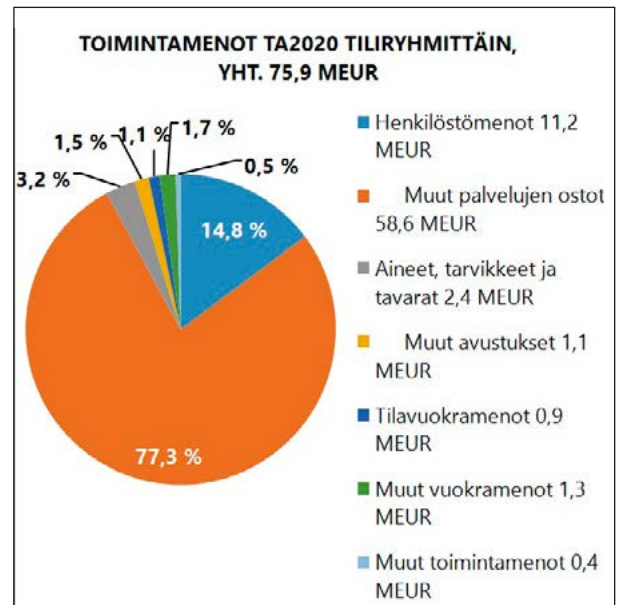
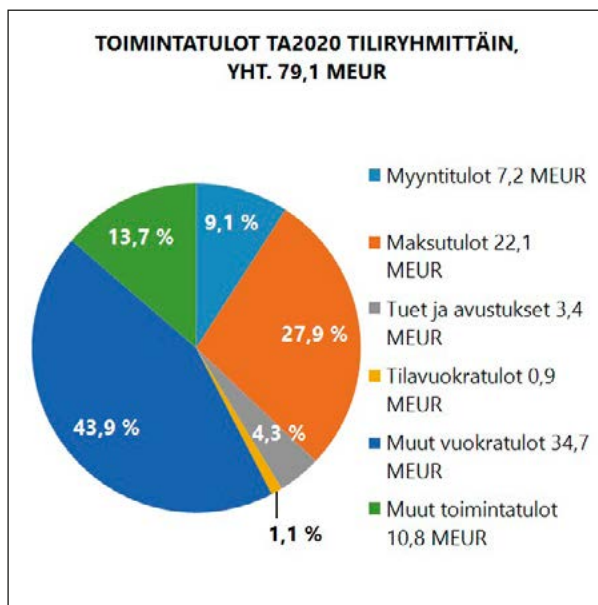
1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	78 992	89 478	90 925	79 084	77 084	77 584
TOIMINTAMENOT	-69 163	-74 608	-70 016	-75 893	-77 574	-78 769
TOIMINTAKATE	9 829	14 869	20 909	3 191	-490	-1 185

Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	60 849	70 978	71 929	58 084	55 584	55 584
TOIMINTAMENOT	-42 486	-47 270	-42 182	-44 695	-44 994	-44 989
TOIMINTAKATE	18 363	23 707	29 747	13 389	10 590	10 595

Joukkoliikenne

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	18 143	18 500	18 996	21 000	21 500	22 000
TOIMINTAMENOT	-26 677	-27 338	-27 834	-31 198	-32 580	-33 780
TOIMINTAKATE	-8 533	-8 838	-8 838	-10 198	-11 080	-11 780

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	8 711	7 844	7 844	7 234	7 234	7 234
Maksutulot	19 332	34 284	34 784	22 064	22 064	22 564
Tuet ja avustukset	3 287	3 425	3 372	3 381	3 381	3 381
Tilavuokratulot	1 129	850	1 139	850	850	850
Muut vuokratulot	34 547	34 261	34 572	34 741	34 741	34 741
Muut toimintatulot	11 986	8 814	9 214	10 814	8 814	8 814
Toimintatulot yhteensä	78 992	89 478	90 925	79 084	77 084	77 584
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-9 342	-10 762	-10 133	-11 232	-11 143	-11 137
Palkat ja palkkiot	-7 118	-8 002	-7 740	-8 439	-8 365	-8 360
Henkilöstösivukulut	-2 224	-2 760	-2 393	-2 793	-2 777	-2 776
Palvelujen ostot	-54 826	-57 495	-55 078	-58 633	-60 403	-61 604
Asiakaspalvelujen ostot	-7	0	0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	-54 818	-57 495	-55 078	-58 633	-60 403	-61 604
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 091	-2 403	-1 724	-2 392	-2 392	-2 392
Avustukset	-1 285	-1 118	-1 073	-1 118	-1 118	-1 118
Palvelusetelit	0	0	0	0	0	0
Muut avustukset	-1 285	-1 118	-1 073	-1 118	-1 118	-1 118
Tilavuokramenot	-784	-862	-793	-862	-862	-862
Muut vuokramenot	-459	-1 590	-755	-1 267	-1 267	-1 267
Muut toimintamenot	-376	-378	-461	-389	-389	-389
Toimintamenot yhteensä	-69 163	-74 608	-70 016	-75 893	-77 574	-78 769
TOIMINTAKATE	9 829	14 869	20 909	3 191	-490	-1 185

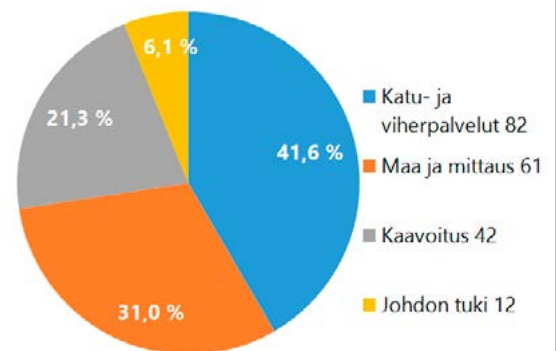
Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma pohjautuu elokuun 2019 tilanteeseen. Kaupunginhallitus päätti toukokuun lopussa osan Katu- ja viherpalveluiden henkilöstön siirrostä Oulun Infra-liikelaitokseen. Henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa päivitetään, kun kaupunginhallituksen päätöksen vaikutukset täsmentyvät.

Oikein mitoitettu henkilöstö, hyvä johtaminen ja strategiisiin tavoitteisiin pohjautuva osaamisen kehittäminen luovat puitteet toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumiselle ja työntekijöiden hyvinvoinnille.

Henkilöstöresurssien suunnittelulla tavoitellaan optimaalista henkilöstömäärää suhteessa yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille (YYP) asetettuihin tehtäviin ja tavoitteisiin. Kaupungin strategian mukaisten hankkeiden (Aseman seutu ja Asuntomessut) toteutumiseksi rekrytoidaan määrällisiä työntekijöitä. Lisäksi joukkoliikenteen kehittämiseen tarvitaan työntekijä.

**HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)
VASTUUALUEITTAIN TA2020, YHT. 197**

	TP2018	Ennuste 2019	TA2020	Muutos -% (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	164	170	182	6,6	181	181
Tilapäiset	10	19	15	-18,1	14	14
Yhteensä	174	189	197	4,1	195	195
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-7 118	-7 740	-8 439	9,0	-8 365	-8 360
Henkilösivukulut	-2 224	-2 393	-2 793	16,7	-2 777	-2 776
Yhteensä	-9 342	-10 133	-11 232	10,8	-11 143	-11 137

Vapautuvien vakanssien yhteydessä kartoitetaan mahdollisuudet organisoida tehtävät uudelleen. Rekrytointeihin päädyttyessä huomioidaan digitalisaation myötä muuttuvat osaamistarpeet ja toimintaprosessien muutokset.

Eläköitymisten yhteydessä uuden henkilön rekrytointi pyritään tekemään ennen edeltäjän poisjääntiä, jotta varmistetaan osaamisen ja tiedon siirtyminen uudelle henkilölle ja riittävä perehdyttäminen uuteen tehtävään. Eläkepoistuma-arvio vuonna 2019 on yhdeksän henkilöä, vuonna 2020 kolme henkilöä ja vuoden 2022 loppuun mennessä yhteensä 20 henkilöä.

Hyvällä johtamisella ja sen kehittämisellä tuetaan tavoitteiden saavuttamista sekä työntekijöiden tuloksellisuutta, motivoitumista ja työhyvinvointia. Johtamisen tueksi esimiehille tarjotaan työvälineitä, toimintamalleja, valmennusta ja tukea arjen työhön.

Hyvää johtamista käytännössä toteutetaan:

- tavoitteisiin nähden optimoidulla resursoinnilla
- selkeillä vastuilla ja työnjaolla
- tavoitteiden asettamisella ja seurannalla
- osaamisen kehittymisen mahdollistamisella ja tuella
- itseohjautuvuuden mahdollistamisella ja tukemisella
- valmentavalla työtöteellä
- tehtävän vaativuuden mukaisella palkalla

- oikeudenmukaisella ja hyvällä kohtelulla
- erityisellä tuella, silloin kun tarvetta on (työkykyjohtamisen käytännöt).

Joustoa työn tekemisen tapoihin tarjotaan mm. työaika-liukumilla ja etätöiden mahdollisuudella. Työntekijän tarvittaessa erityistä tukea noudatetaan kaupungin yhteisiä työkykyjohtamisen käytäntöjä.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa henkilöstön ammatillinen osaaminen on hyvä. Osaamistason säilyttäminen vaatii kuitenkin jatkuvaa kouluttautumista /kehittämistä strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja pidemmän tähtäimen osaamisvaateiden täyttämiseksi. Myös mahdolliset lainsäädännön muutokset vaativat kouluttautumista.

Erityisesti rakentamisen, kaavoituksen, kiinteistöalouden ja digitaalisten paikkatietopalvelujen osaajista on kova kysyntä ja em. osaamista tarvitaan YYP:ssä lähitulevaisuudessa eläköitymisten vuoksi. Asetettuihin tavoitteisiin pohjautuvat koulutussuunnitelmat tehdään vuosittain ja määrärahat keskitetään henkilöstön substanssiosaamisen kehittämiseen. Organisaatiomuutokset tai henkilöstön väheneminen saattavat vaatia runsastakin koulutusta, jotta yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa säilyy riittävä osaaminen.

Osaavien työntekijöiden saamisen varmistamiseksi tehdään yhteistyötä oppilaitosten kanssa ja rekrytoidaan organisaatioon harjoittelijoita oppilaitoksista.

7.9 Rakennuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Rakennuslautakunta vastaa Oulun lakisääteisestä rakennusvalvontatoimesta alaisensa rakennusvalvontayksikön kautta. Tehtävänä on huolehtia rakentamisen ja elinympäristön kaavojen- sekä lain- ja määräystenmukaisuudesta. Keskeisiä ovat turvallisuuden, terveellisyden, kauneuden, viihtyisyyden sekä energiatehokkuuden ja kestävä kehityksen vaatimukset. Tehtävänä on myös huolehtia Oulussa rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Oulun mallin mukainen toiminta auttaa kuntalaisia rakennusasioissa, tuottaa hankkeille mitattavaa lisäarvoa ja on taloudellisesti omavarainen.

Rakennuslautakunnan palveluvastuualue ja toiminnan laajuus

1. rakentamisen luvat ja niiden ennako-ohjaus
2. rakentamisen ja ympäristön valvonta
3. kuntalaisten ohjaus ja neuvonta rakennusasioissa
4. rakentamisen laillisuuden valvonta

Oulun rakennusvalvonta ohjaa ja valvoo noin 50 000

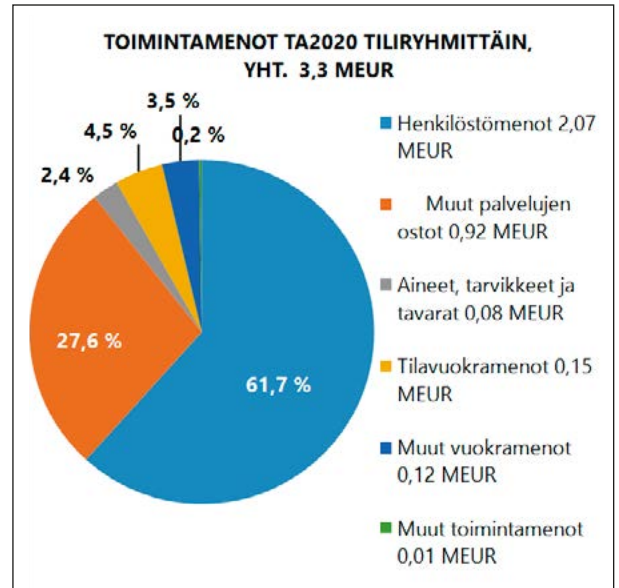
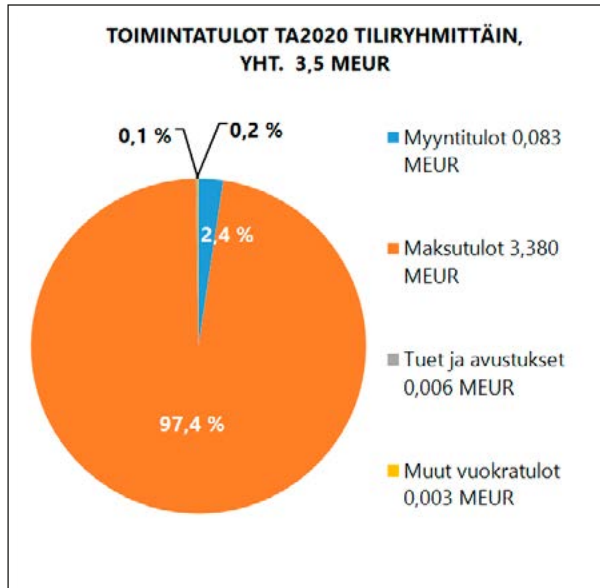
henkilökontaktilla ja luvittaa noin 2300 lupapäätöksellä rakennustoimintaa, jonka investoinnin markkina-arvo tällä hetkellä on noin 1,4 miljardia euroa. Ennustettavissa on rakentamisen volyymin laskua loppuvuodesta lähtien.

Toiminnan kulut ovat noin 3,3 M€, mistä henkilökustannusten osuus on noin 62 %. Vuoden toiminnan tuottavuus yksittäisille hankkeille on ollut kymmeniä kertoja suurempi kuin toiminnan kulu. Pelkästään energiansäästöä yhden vuoden työstä saavutetaan yli 19 M€ elinkaaren aikainen säästö. Kosteus- ja sisäilmasto-ongelmien väheneminen tuottaa vielä suuremman säästön, mutta sen luotettava mittaaminen on vaikeaa.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Oulun keskustan rakentaminen on vilkastunut ja rakentamisen painopiste on laajentunut myös ydinkeskustan ulkopuolelle, esimerkkinä Hiukkavaara, Toppilansalmi,

Limingantulli, Karjasilta ja Linnanmaa. Yksittäisenä rakennus-hankkeena OYS/Tulevaisuuden sairaala on vuosikymmenten suurin hanke, jonka vaikutus näkyy rakentamisen 2019 tilastoissa. Tämä hanke tuottaa vuodelle 2019 noin 1,1 miljoonan euron tulon, mutta henkilöresurssitarve ja -kustannus realisoituvat seuraavan 5 vuoden aikana.

Nyt on nähtävissä suhdanteiden selkeä käänne heikompään suuntaan. Euroopan rakentamisen määrää kuvaavat tilastot ja Suomen rakennusteollisuuden suhdanne-ennusteet osoittavat rakentamisen määrän laskua. Asunto-tuotanto on palaamassa ennätyslukemista normaalille tasolle. Esimerkkinä Oulussa viime vuonna luvitettiin 2450 kerrostalo-asuntoa, mutta nyt viiden ensimmäisen kuukauden luvitettu määrä on alle 600. Ennustettavissa on jopa 30-40 % lasku kerrostaloasuntojen määrässä. Toivotavaa on, että uudisrakentamisen hiljentyessä korjausrakentamisen kasvu pääsee vauhtiin.

Oulun rakentamisen volyymi on merkittävästi noussut 3-4 vuoden aikana. Mitään varmuutta ei kuitenkaan ole volyymin pysymisestä tällä saavutetulla tasolla. Toisaalta kerrostaloasuntojen keskikoko on kääntynyt selkeään kasvuun. Vuonna 2017 keskikoko oli 31,5m² ja viime vuonna 35 m². Vuoden 2019 alussa luvitettujen kerrostaloasuntojen keskikoko on 40,5 m² (mediaani).

Rakentamisen valintoja ohjaavat entistä tiukemmin kestävä ja pitkäikäinen rakennuskanta, energia-, elinkaari- ja esteettömyystekijät. Olemassa olevissa rakennuksissa, uusissakin, esiintyvät kosteusvauriot ja sisäilmaongelmat koskettavat suurta osaa ihmisistä ja aiheuttavat miljardi-luokan terveys-, työteho- ja väistöongelmia. Lähes epätoivoiseen tilanteeseen, jopa eduskunnan tehtävänannon perusteella, hakevat sekä julkinen että yksityinen sektori uusia rakentamis- ja korjausratkaisuja sekä uudenlaista ohjausprosessia ja asennetta. Rakennusvalvonnan toimintaan kohdistetaan uusia odotuksia, koska sen vaikuttamis-mahdollisuudet ovat hyvät.

Lakisääteisessä tehtäväkentässä edelleen jatkuvat muutokset kohdistuvat pääosin rakennusprosessin kosteudenhallintaan, energiankulutuksen hillintään sekä ympäristöpäästöjen vähentämiseen. Korjausrakentamiseen investoidaan nykyään enemmän kuin uudisrakentamiseen, joka sekkin hieman kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna. Rakennusvalvonnassa saatiin lisäresurssi korjausrakentamiseen mikä helpottaa korjausrakentamisen lupien käsittelyä ja ohjausta. Osittain ulkopuolisella rahoituksella on voitu kehittää korjausrakentamisen ohjaustyökaluja ja ohjaustoiminta on saatu käynnistettyä. Korjausrakentamiseen liittyvä toiminta on aloitettu jo vuonna 2013, jolloin lainsäädännöllä alettiin ohjamaan korjaamista. Korjausrakentamisen määrän nousu tulee edelleen vaatimaan osaamisen ja resurssien lisäämistä asian hallitsemiseksi. Korjausrakentamisen resurssia vahvistetaan myös henkilökunnan sisäisillä siirroilla ja koulutuksella.

Korjaaminen on työvaltaista toimintaa ja vielä tällä hetkellä keskimäärin huonosti hallittua. Vuosittain korjattavien rakennusten määrän kasvun kiihdyttäminen loisi kaupunkiin uutta työkantaa jopa satojen miljoonien eurojen verran vuodessa. Jos rakennuskannan korjaamista onnistutaan korottamaan 0,5 %, investointilisä on Oulussa noin 500 milj. €, josta yli puolet on työpanosta.

Rakennusvalvonta tehostaa sekä uudis- että korjausrakentamisen kokonaisvaltaista ohjaustaan. Rakennusvalvonnan ohjaustyön mitatuilla tuloksilla vastataan osaltaan kaupungin ulkoisiin ilmasto- ja energiasitoumuksiin. Oulun rakennusvalvonta kohdentaa ohjaustaan edellä kerrottuihin ongelmakohtiin; energjalinnat, kosteusvauriot ja sisäilma sekä esteettömyys ja asuttavuus. Niissä on selviä poikkihallinnollisia tavoitteita. Rakennusvalvonta tulee panostamaan ohjauksen ja neuvonnan parempaan saavutettavuuteen esimerkiksi sähköisten kanavien välityksellä.

Sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari
Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.	Rakennusvalvonta ohjaa kosteudenhallinnan huolelliseen suunnitteluun ja toteuttamiseen terveiden rakennusten aikaansaamiseksi. - Noin 90 % suurista kohteissa on käytössä Kuivaketju10- toimintamalli.
Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.	Rakennusvalvonta ohjaa uudis- ja korjausrakentamista energiatehokkaisiin ja ympäristöystävällisiin ratkaisuihin. - Uudisrakentamisen energiatehokkuutta kuvaava lämpöhäviötaso ja uusiutuvien energioiden käytön huomioiva E-luku ovat 10-15 % määräysten minimitasoa parempia.

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari
Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.	Rakennusvalvonta ohjaa esteettömien ja kaikkien kannalta toimivien ja turvallisten asuin-, palvelu-, työpaikka- ja liiketilojen rakentamiseen. Myös korjaamisessa ohjataan esteettömyyttä parantaviin ratkaisuihin. - Esteettömyys uudisrakentamisessa, hissien rakentaminen

Oulun kaupungin tapa toimia

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari
Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.	Sähköiset palvelut parantuvat ja laajentuvat. - Lupien käsittelyaika - 90 % lupahakemuksista tehdään sähköisen järjestelmän kautta. - Asiakastytyväisyyden kehitys

Palveluiden järjestäminen

Palveluiden järjestäminen pysyy pääosin ennallaan, rakennusvalvontapalvelu tulee säilymään kuntapalveluna, koska alueellinen rakennusvalvonta ei ole toteutumassa lähivuosina. Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus on käynnissä ja sen mukanaan tuomat muutokset tulevat mahdollisesti muuttamaan myös rakennusvalvontapalvelujen tavoitteita, vastuita ja toteutustapoja. Juuri julkaistun uuden hallitusohjelman linjaukset vaikuttavat MRL-kokonaisuudistukseen ja heijastuvat myös rakennusvalvontaviranomaistyöhön. Ilmastomuutoksen hillinnässä rakennusvalvonnat ovat merkittäviä portinvartijoita, koska

yhteiskunnan energian loppukäytöstä ja ympäristöpäästöistä noin 40 % muodostuu rakentamisesta ja rakennuksista. Rakennusvalvonnan ohjauksella ja neuvonnalla voidaan luoda merkittävää lisäarvoa yhteiskunnalle ja rakentamiseen ryhtyville.

Sähköisiä palveluja kehitetään edelleen lupaprosessiin, ennakoivaan laadunohjaukseen ja katselmustoimintaan. Tavoitteena kehitystyössä on vuorovaikutteinen, kokonaisvaltainen palvelu.

Kehittäminen

Kehittämistoiminnan tavoitteena on uudistaa ja tehostaa rakennusvalvonnan toimintatapoja, tunnistaa ja ottaa käyttöön yhteisiä toimintatapoja pääprosesseissa sekä löytää uusia avauksia Oulun alueen rakentamiseen. Rakennusvalvonta on määritelty oman toiminta-alueensa pohjalta kehittämisen painopistealueet, joita toteutetaan omaa toimintaa jatkuvasti parantamalla ja erillisillä kehittämishankkeilla. Kehitystyötä tehdään merkittävän paljon yhdessä muiden rakennusvalvontojen kanssa yhtenäisten toimintatapojen ja tulkintojen aikaan saamiseksi. Tulkinat koskevat uusia asetuksia ja niiden muokkausta.

Uusien projektien ja hankkeiden käynnistämisen lähtökohtana on tukea kaupungin asettamia strategisia tavoitteita sekä rakennusvalvonnan asettamia yksikkökohtaisia tavoitteita. Poikkihallinnollisuus ja tulevaisuuden haasteet/kehittämisen suunta ovat keskeisiä hankkeiden tavoitteita. Jos hanke-esitys ei täytä em. tavoitteita, niin sitä ei käynnistetä.

Rakennusvalvonnan kehittämisen painopisteitä ovat

1) Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki – tavoitteena kestävän kehityksen mukaiset rakentamisen ratkaisut resurssitehokkaasti, mikä sisältää mm. rakennusten energiatehokkuuden, uusiutuvan- sekä vähäpäästöisen energian käytön osuuden lisäämisen, materiaalitehokkuuden, kosteudenkestävyyden, hyvän sisäilmaston ja yhdenvertaisen rakennetun ympäristön. Esteetön, yhdenvertainen rakennettu ympäristö luo edellytykset poikkihallinnollisen yhteistyön käytännön toimille yhteistyössä hyvinvointipalveluiden sekä sivistys- ja kulttuuripalveluiden kanssa. Elinkaarikäytön varmistaminen rakennusvaiheessa tuottaa merkittäviä säästöjä yksilöille ja yhteiskunnalle.

Laadukkaamman rakentamisen edistämisen painopisteeseen liittyen rakennusvalvonta on mukana ensimmäisellä hakukierroksella URBACT III hakemuksessa Sustainable Retrofits for Cities and Citizes, jonka tavoitteena on edistää korjausrakentamisen laatua ja energiatehokkuutta. Syksyllä 2019 haetaan todennäköisesti myös toista hanketta Interreg Nord haussa, hankkeen tavoitteena löytää tekijät, joilla saavutetaan hyvä sisäilma.

2) Palvelujen digitalisointi: sähköistetään kaupunkistrategian mukaisesti kuntalaispalveluita ja parannetaan niiden avulla asiakaspalvelua sekä tehostetaan sisäisiä toimintaa ja palveluprosesseja. Tavoitteena on myös digitalisoida jo muodostunutta paperiarkistoa sekä saada rakennusvalvonta toimimaan digitaalista aineistoa hyödyntäen tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden ja kaupungin muiden yksiköiden kanssa. Rakennusvalvonta pilotoi ja valmistautuu etunojaisesti tietomallien käytön yleistymiseen rakentamisessa, jotta myös rakennusvalvonnalla on valmiudet tietomallien käsittelyyn ja hyödyntämiseen.

Vuonna 2014 käynnistynyt sisäinen hanke Sähköisen rakennusvalvonnan kehittäminen (sähköinen rakennuslupahakemus ja lupa-arkiston digitalisointi) jatkuu vuonna 2020. Budjetti vuonna 2020 on 0,75 M€. Kehittämisen tavoitteena on ylläpitää ja kehittää sähköisen rakennusvalvontajärjestelmän toiminnallisuutta.

Yksi osa digitalisaation kehittämistä on myös CAVE-virtuaaliympäristön hyödyntäminen. Digitalisaatio sekä tietomallipohjainen suunnittelunohjaus- ja lupaprosessi sekä CAVE-virtuaaliympäristössä tehtävä suunnitelmien havainnointi, tarkastus ja arviointi tehostavat ja sujuvoittavat suunnitelmien visuaalista todentamista, sekä toimivat suunnittelunohjauksen ja laadunvarmistuksen työkaluina.

YYP:n yhteiskäyttöisen CAVE-virtuaalitalan hankinnasta on keskusteltu ja päätös hankinnasta tehdään vuoden 2019 aikana. Cave-virtuaalitalan avulla voidaan tarkastella sekä aluesuunnitelmien, ympäristö-, viher- ja katusuunnitelmien sekä rakennussuunnitelmien ominaisuuksia, suhdetta ja soveltuvuutta olemassa olevaan rakennettuun kaupunkiympäristöön kolmiulotteisesti todellisessa mittakaavassa. CAVE-virtuaalitalaa voidaan hyödyntää monipuolisesti rakennetun ympäristön suunnittelun havainnollistamisen, testauksen ja laadunvarmistuksen välineenä myös Oulun 2025 asuntomessualueen suunnittelussa.

CAVE-hankkeelle on haettu myös Oulu2026-kulttuurihanke- statusta ja projektirahoitusta osana kaupunkikulttuurin kehityshankkeita, joilla luodaan ja edistetään korkeatasoisen, elinvoimaisen ja vetovoimaisen oululaisen kaupunkiympäristön suunnittelua ja rakentamista.

Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT	4 651	4 411	4 911	3 472	3 412	3 392
TOIMINTAMENOT	-3 105	-3 359	-3 356	-3 349	-3 339	-3 336
TOIMINTAKATE	1 546	1 052	1 555	123	73	56

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	116	77	98	83	83	83
Maksutulot	4 366	4 203	4 703	3 380	3 320	3 300
Tuet ja avustukset	165	127	107	6	6	6
Tilavuokratulot	0	0	0	0	0	0
Muut vuokratulot	4	4	3	3	3	3
Muut toimintatulot	0	0	0	0	0	0
Toimintatulot yhteensä	4 651	4 411	4 911	3 472	3 412	3 392
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-1 864	-2 013	-1 966	-2 067	-2 067	-2 074
Palkat ja palkkiot	-1 477	-1 599	-1 569	-1 634	-1 634	-1 640
Henkilöstösivukulut	-387	-414	-397	-433	-433	-434
Palvelujen ostot	-891	-983	-1 027	-924	-914	-904
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	-891	-983	-1 027	-924	-914	-904
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-92	-76	-91	-82	-82	-82
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Palvelusetelit	0	0	0	0	0	0
Muut avustukset	0	0	0	0	0	0
Tilavuokramenot	-151	-151	-152	-151	-151	-151
Muut vuokramenot	-106	-129	-115	-117	-117	-117
Muut toimintamenot	-1	-7	-6	-8	-8	-8
Toimintamenot yhteensä	-3 105	-3 359	-3 356	-3 349	-3 339	-3 336
TOIMINTAKATE	1 546	1 052	1 555	123	73	56

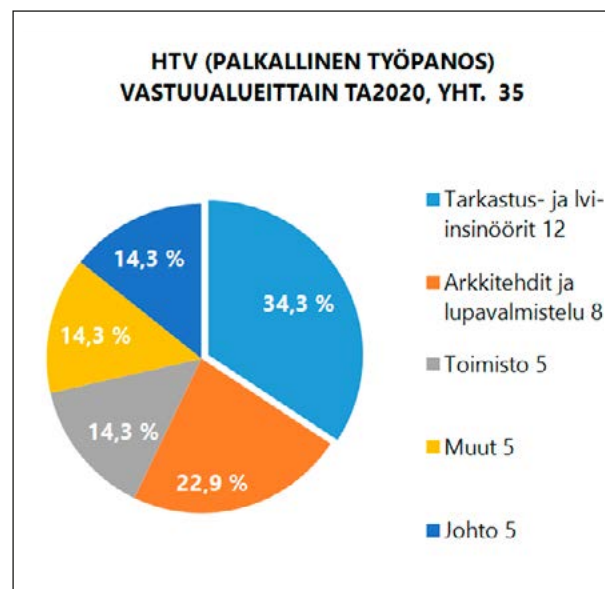
Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Osaamisen johtamisella sekä ydintoimintojen määrittelyllä on merkittävä rooli henkilöstösuunnittelussa. Vapautuvien vakanssien yhteydessä tarkastellaan, miten tehtävä tullaan jatkossa hoitamaan, ennen kuin tehtävän täyttöön anotaan lupaa täyttöryhmältä. Tavoitteena on säilyttää nykyinen palvelutaso, joten henkilöstön määrä pyritään pitämään ennallaan. Rekrytointi kohdistuu jatkossa strategisesti tärkeisiin asiakasrajapinnassa työskenteleviin asiantuntijoihin. Rekrytoinnissa huomioidaan toiminnan tarpeet, jotta lainsäädännön vaatimat toimenpiteet tulevat tehtyä. Varsinaisen eläkeiän mukaan vanhuuseläkkeelle jää suunnitelmakaudella 1 henkilö. Rakennusvalvonnan vakinaisen henkilökunnan keski-ikä on 53,5 vuotta. Korkea ikärakenne luo suuren rekrytoinnin haasteen lähivuosina, jotta saavutettu hyvä palvelutaso voidaan säilyttää. Kaupungin ohjeistuksien mukaisesti esimerkiksi etätyö, korvaava työ ja varhaisen tuen malli on otettu käyttöön. Työpaikkaselvityksiä, työhönpaluukseluita ja henkilöstön työhyvinvointia tuetaan.

Henkilöstön ammatillinen osaaminen on hyvä, mutta ammattitaidon ylläpito, esimerkiksi lainsäädännön muuttuessa, vaatii jatkuvaa kouluttautumista. Ammatillista täydennyskoulutusta järjestetään omalle henkilökunnalle yhdessä alueen ammattilaisten kanssa. Tyypillisiä koulutustee- moja ovat säädösmuutosten lisäksi kehittämishankkeiden tulokset, tulevaisuuden haasteet, jotka liittyvät tyypillisesti rakenteiden fysikaaliseen toimivuuteen (kosteuteen, energiaan, sisäilmastoon, asumisterveyteen) ja aikaa kestävään arkkitehtuuriin. Rakennustarkastusyhdistyksen ammatillisissa jaoksissa toimitaan aktiivisesti yhteisten valtakunnallisten lakitulkintojen valmistelussa ja jalkautuksessa jokapäiväiseen työhön. Tietomallien yleistymisen ja väistämätön tulo myös lupaprosessiin edellyttää koulutusta niiden käyttöön.

Vuodelle 2020 sijoittuu myös rakennusvalvonnan täydennyskoulutus, johon Oulun rakennusvalvonnasta tulee osallistumaan arviolta noin 5 henkilöä.

	TP2018	Ennuste 2019	TA2020	Muutos -% (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	29	30	32	5,0	32	32
Tilapäiset	2	3	2	-9,3	2	3
Yhteensä	31	33	34	3,8	34	34
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-1 477	-1 569	-1 634	4,2	-1 634	-1 640
Henkilösivukulut	-387	-397	-433	8,9	-433	-434
Yhteensä	-1 864	-1 966	-2 067	5,1	-2 067	-2 074

8 Taseyksiköt

8.1 Oulun kaupungin kehittämisrahasto

Oulun kaupungin kehittämisrahaston tarkoituksena on edistää Oulun alueen elinkeinoelämää ja vetovoimaisuutta. Rahaston käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Rahaston merkittävimmät osakeomistukset ovat Partnera Oy ja Nordic Option Oy. Lisäksi pääomasijoitusrahastoista merkittävimmät ovat Northern Startup Fundin kolme rahastoa (I, II ja III). Rahaston sijoitussalkun varat on sijoitettu Oulun kaupungin sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti pääasiassa korkosijoituksiin, joiden tuotot kirjataan rahaston korkotuotoiksi. Rahaston tuotot muodostuvat rahastoon kuuluvien yritysten maksamista osingoista ja sijoitusten tuotoista. Tulevina vuosina osinkojen vuositasoksi arvioidaan 2,2 milj. euroa ja korkotuottojen 1,0 milj. euroa.

Rahaston merkittävimmät kulut muodostuvat osallistumisesta Oulun alueen eri organisaatioiden ja yritysten hankkeiden rahoitukseen. Kehittämisrahastosta rahoitettavien hankkeiden pääasiallinen valmisteluvastuu on Business Oulu -liikelaitoksella. Päätöksen rahoituksesta tekee kaupunginhallitus liikelaitoksen johtokunnan esityksestä. Rahoituksista merkittävin osa kohdentuu OIA-innovaatioalianssiin. Muiden rahoitusten osalta kaupunginhallitus on päättänyt jatkaa Oulun seudun markkinoinnin rahoitusta vuodelle 2019. Päätöksen mukaisesti Oulun osuus kustannuksista osoitetaan Business Oulu -liikelaitokselle. Rahoitus on enintään 0,4 milj.euroa nettokustannuksista. Kehittämisrahastosta varaudutaan jatkamaan rahoitusta tulevina vuosina samoin ehdoin kuin vuonna 2019. Vuosille 2020–2022 on rahoitusta varattu taulukon 2. mukaisesti (tuloslaskelma/ liiketoiminnan muut kulut).

Taulukko 1. Investoinnit/ Osakkeet ja osuudet *)

1 000 €	TP 2018	TA 2019+ muutokset	Enn 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	-8 902	-1000	-430	-100	-100	-100
Northern Startup Fund I Ky	-1 021					
Vision Plus Fund I Ky	-65	-80	-80			
Nordic Option Oy	-21					
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy; siirto peruskunnasta (TA-muutos kv 14.5.18)	-7 795					
Esko Systems Oy (Esko potilastietojärjestelmä yhtiö)			-300			
Varaus		-920	-50	-100	-100	-100
Tulot	22 503		301			
Technopolis Oyj:n myynti	18 218					
Oulun Ammattikorkeakoulu Oy:n myynti	3936					
Muut	349		301			

*) NSF II:n ja NSF III:n investointimenot ja -tulot on siirretty toimeksiantojen varoihin

Investointimenot muodostuvat pääasiassa rahaston pääomasijoitustoiminnasta. Investointimenojen euromäärät ovat arvioita, jotka voivat vaihdella kohteiden välillä investointimenojen yhteissumman puitteissa. Vuonna 2018 on ELY-rahoitteisten Northern Startup Fund II Ky:n (NSF II) ja Northern Startup Fund III Ky:n (NSF III) investointimenot ja -tulot siirretty toimeksiantojen varoihin. Investointimenoissa näytetään vain kaupungin omat investoinnit.

ELY rahoitteiset pääomasijoitukset

ELY rahoitteisen Northern Startup Fund III Ky:n (NSF III) sijoitustoiminta käynnistyi vuoden 2016 alussa ja ELY-keskus on päättänyt pääomittaa rahastoa 5,0 milj. eurolla. Ensimmäinen ELY-keskuksen 2 milj.euron rahasiirto NSF III -rahastoon sijoitettavaksi saatiin maaliskuussa 2016, toinen 2 milj. euroa saatiin syyskuussa 2017 ja viimeinen 1 milj.euroa arvioidaan saatavaksi viimeistään alkuvuonna 2020. Rahaston sijoitusperiodi on vielä käynnissä. Northern Startup Fund II Ky (NSF II) aloitti toimintansa vuonna 2014 ja ELY-keskus on pääomittanut rahastoa 5,0 milj. eurolla.

Rakenerahastokauden 2007–2014 päättymisen vuoksi NSF II rahaston sijoitusperiodi saatettiin loppuun vuoden 2015 aikana. NSF II rahasto on palauttanut lokakuun 2019 alkuun mennessä varoja yhteensä 1,75 milj. euroa. Nämä varat tulee laittaa eteenpäin ELY-keskuksen osoittamaan kohteeseen. Tässä vaiheessa ELY rahoitteinen investointi

muuttuu kaupungin omaksi investoinniksi ja vastaava osuus ELY rahoituksesta näkyy tulona tuloslaskelmassa. Palautuneista varoista sijoitettiin vuonna 2018 1 milj. euroa NSF I:een. Loput 0,75 mil. euroa sisältyi talousarvion investointimenojen vuoden 2019 varaukseen. Uusi 0,75 milj. euron sijoitus siirtyy ennakkoidusta poiketen tuleville vuosille.

Taulukko 2. Tuloslaskelma/ Liiketoiminnan muut kulut

€	Päätöksellä sitouduttu *)Varaus ei päätöstä	2020	2021	2022	Yhteensä 2020-2022
OIA Rahoitus					
OIA YH	OIA Kehittämissuunnitelman 2019-2020 toimeenpanon rahoitus	160 000	106 000		266 000
Vetovoimainen pohjoinen kaupunki					
Oulun yliopisto	Hanke/ Visitor Center	47 562			47 562
Smarter and Greener Industry (ent. Teollisuus 2026)					
OIA YH (OAMK)	Hanke/ ULTRA Uutta liiketoimintaa erikoislujilla teräksillä	4 489			4 489
OAMK	Hanke/ Mobilab	125 000	135 000		260 000
OAMK	Hanke/ Energy as a Service Laboratory	131 560			131 560
OAMK	Hanke/ eMobiili	31 000	36 000	21 000	88 000
OAMK	Hanke/ BiDiRa	31 000	30 000		61 000
OAMK	Hanke/ Käypi	16 000	27 000	13 000	56 000
Oulun yliopisto	Hanke/ Majakka	9 000	6 000		15 000
OAMK, Oulun yliopisto	Hanke/ KYLYMÄ	30 000	60 000	60 000	150 000
Oulun yliopisto, VTT, OAMK	Hanke/ PASS	65 000	65 000		130 000
Oulu Health					
Oulun yliopisto	Hanke/Digitaalisuus valmistavassa teollisuudessa	20 000			20 000
CHT (Oulun yliopisto)	Perusrahoitus/ Centre for Health and Technology	75 000	75 000		150 000
CHT (Oulun yliopisto)	Professuurit/ Connected Health professuuri	5 500			5 500
Oulun yliopisto	Hanke/ CoHeWe	10 000			10 000
ICT ja Digitalisaatio					
PrintoCent (VTT)	Hanke/ PrintoCent 10	50 000			50 000
Oulun yliopisto	Hanke/ Garbot	20 000			20 000
Oulun yliopisto	Hanke/ Osaavat ohjelmoijat	20 000			20 000
Oulun yliopisto	Hanke/ Elinkeino toiminnan kasvua ja uusiutumista 5G osaamisella	12 000	11 500		23 500
VTT, Oulun yliopisto	Hanke/ Body Area Emulator	12 500	12 500		25 000
OAMK	Hanke/ Vähähiilinen Drone	40 000	20 000		60 000
VTT, Oulun yliopisto, OAMK	Hanke/ PrintoDise	52 000	52 000	26 000	130 000
Ketterä kaupallistaminen					
OAMK	Hanke/ DIMMY Oulun seudun digitaalisen myynnin ja markkinoinnin kehittämis- ja koulutushanke	8 624			8 624
OAMK	Hanke/ Myski (ent. Myyntisauna)	21 534	19 644	1 960	43 138
Oulun yliopisto	Professuuri/ Brändiprofessuuri	5 000	5 000	5 000	15 000
Oulun yliopisto, OAMK, OSAO	PoC-rahoitus	150 000			150 000
Varaus *)	Muut uudet OIA hankkeet *)	0	337 462	873 040	1 210 502
OIA Rahoitus yhteensä		1 152 769	998 106	1 000 000	3 150 875

Muut hankkeet ja rahoitukset					
Oulun kaupunki/ Business Oulu -liikelaitos	Oulun seudun markkinointi varausta 3 x 400.000eur *)	400 000	400 000	400 000	1 200 000
Pohjois-Pohjanmaan liitto	OTVA Iijoen vaelluskalakärkikanke	10 000			10 000
Varaus *)		214 544	290 000	290 000	794 544
Muut hankkeet ja rahoitukset yhteensä		624 544	690 000	690 000	2 004 544
Aikaisemmilta vuosilta päättymässä olevat hankkeet ja rahoitukset		30 000	40 000	40 000	110 000
Kehittämisrahasto yhteensä		1 807 313	1 728 106	1 730 000	5 265 419

*) Varauksista tulee tehdä erillinen kaupunginhallituksen päätös

OULUN KAUPUNKI

Kehittämisrahasto

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
LIKEVAIHTO	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	202	0	0	0
Tuet ja avustukset kunnalta	0	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-6	-10	-8	-10	-10	-10
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	0	0	0	0	0	0
Muut henkilösivukulut	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Sunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0	0
Arvonalentumiset	-771	-200	-200	-200	-200	-200
Liiketoiminnan muut kulut	-1 452	-1 914	-1 610	-1 807	-1 728	-1 730
LIIEKEYLIJÄÄMA (-)ALIJAAMA)	-2 229	-2 124	-1 617	-2 017	-1 938	-1 940
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	963	800	1 029	1 000	1 000	1 000
Muut rahoitustuotot	13 772	3 300	3 301	2 200	2 200	2 200
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-3 388	-465	-822	-450	-450	-450
YLI-/ALIJAAMA ENNEN SATUNNAISIA ERIA	9 118	1 511	1 891	733	812	810
Satunnaiset tuotot ja -kulut	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJAAMA ENNEN VARAUKSIA	9 118	1 511	1 891	733	812	810
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Vap.eht.var.lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJAAMA	9 118	1 511	1 891	733	812	810

TP2018 Technopolis Oyj:n 9,4 milj. euron myyntivoitto siirretty liiketoiminnan muista tuotoista muihin rahoitustuottoihin.

OULUN KAUPUNKI**Kehittämiserä**

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP2018	TA 2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2021
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyläämä (-alijäämä)	-2 229	-2 124	-1 617	-2 017	-1 938	-1 940
Poistot ja arvonalentumiset	771	200	200	200	200	200
Rahoitustuotot ja -kulut	11 347	3 635	3 507	2 750	2 750	2 750
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjaukset	-9 463	0	-202	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-8 902	-1 000	-430	-100	-100	-100
Rah.osuudet investointimenoihin		0	0	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	22 503	0	301	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	14 026	711	1 760	833	912	910
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0	0
Muut oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	-351	-1 698	-237	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-15 730	1 320	-1 095	-450	-500	-500
Saamisten muutos muilta	-343	0	113	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	-12	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	0	0	-227	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-16 436	-378	-1 447	-450	-500	-500
RAHAVAROJEN MUUTOS	-2 410	333	313	383	412	410

TP2018 Technopolis Oy:n 9,4 milj. euron myyntivoitto siirretty liikelyläämästä rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

8.2 Oulun Valistustalorahasto

Oulun Valistustalorahaston sääntöjen mukaisesti rahaston tarkoituksena on Oulun kulttuurielämän tukeminen. Rahastosta voidaan myöntää tukea apurahoina, palkintoina ja erilaisina avustuksina taiteen ja kulttuurin eri aloilla toimiville henkilöille ja yhteisöille.

Rahasto voi kartuttaa pääomaansa sille osoitetuilla yksityisillä avustuksilla, lahjoituksilla, perintösaannoilla sekä

rahoitustuotoilla. Rahaston varoja hoitaa konsernihallinnon rahoitusryhmä ja rahaston tarkoituksen toteuttamisesta vastaa sivistys- ja kulttuuripalvelut. Vuosittaiset esitykset tukien myöntämisestä valmistelee tehtävää varten asetettu työryhmä hakemusten perusteella. Vuonna 2020 rahaston varsinaiseen toimintatarkoitukseen voidaan käyttää 75 000 euroa.

OULUN KAUPUNKI

Oulun Valistustalorahasto

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP 2018	TA 2019 + muutokset	ENN 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
LIIVEVAIHTO	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	851	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset kunnalta	0	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0
Varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-4	-5	-5	-5	-5	-5
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	0	0	0	0	0	0
Henkilöstösivukulut						
Eläkekulut	0	0	0	0	0	0
Muut henkilöstösivukulut	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0	0	0	0	0
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-75	-75	-75	-75	-75	-75
LIIEKYLIIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	772	-80	-80	-80	-80	-80
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	69	80	91	80	80	80
Muut rahoitustuotot	26	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-130	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	737	0	11	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	737	0	11	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varauksen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	737	0	11	0	0	0

OULUN KAUPUNKI
Oulun Valistustalorahasto

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP 2019	TA 2019 + muutokset	ENN 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyljäämä (-alijäämä)	772	-80	-80	-80	-80	-80
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	-35	80	91	80	80	80
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	0	0	0	0	0	0
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	0	0	0	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	737	0	11	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset						
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0	0
Muut oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	7	0	-11	0	0	0
Saamisten muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	0	0	0	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	7	0	-11	0	0	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	744	0	0	0	0	0

8.3 Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Taseyksikkö toimii konsernijaoston alaisuudessa ja on kirjanpidollinen erillisyksikkö. Taseyksiköllä ei ole henkilöstöä. Taseyksikkö omistaa kaupungin hallintokuntien käytössä olevan rakennusomaisuuden, jonka käytöstä perittävistä vuokratuloista Taseyksikön liikevaihto muodostuu. Erillis- ja perusparannusinvestoinnit ja niiden rahoitus on taseyksikön vastuulla oleva tehtävä. Investoinnit rahoitetaan taseyksikön perimällä pääomavuokralla. Taseyksikkö ottaa tarvittaessa kaupungilta lainaa investointien rahoittamiseksi. Kaupunginvaltuusto päättää taseyksikön investointi- ja käyttötalousbudjeteista sekä sitovista määrärahamuutoksista. Konsernijaosto päättää vuokrausperiaatteista.

Rakennusten ylläpitoon ja vuokraukseen liittyvistä palveluista huolehtii Oulun Tilapalvelut -liikelaitos. Ylläpitoon tarvittava rahoitus muodostuu vuokrassa perittävästä ylläpito-osuudesta. Taseyksikön tavoitteena on tehostaa rakennuskannan käyttöä ja luopua tarpeettomasta sekä vajaakäyttöisestä rakennuskannasta. Taseyksikkö vastaa kiinteistökehityksestä yhteistyössä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kanssa. Toimitilojen käyttöasteelle ja tilatehokkuudelle sekä kiinteistöjen ylläpidolle ja kehittämiselle asetetaan mitattavat tavoitteet, joita seurataan aktiivisesti.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman suurimmat menoerät ovat rakennusten ylläpito, poistot sekä investointien rahoituskulut. Taseyksikön käyttötaloudesta rahoitetaan myös hankeselvitysvaiheeseen liittyvät kaupungin ulkopuoliset kustannukset kuten viitesuunnitelmien laadinta, rakennushistorialliset selvitykset, kuntotutkimukset ja kiinteistöarvioiden laadinnat. Myös kiinteistökehityksessä olevien rakennusten purkukustannuksia kohdentuu taseyksikön käyttötalouksimenoihin.

Rahoituslaskelma

Taseyksikön investointimenot koostuvat talousarvion investointiosiossa eritellyistä erillisinvestointi- ja perusparrushankkeista sekä lainanhoitokuluista.

Tase

Tase muodostuu pääosin rakennusomaisuudesta sekä rakennuksiin liittyvistä koneista ja kalustosta.

LOULUN KAUPUNKI

Rakennusomaisuuden taseyksikkö

TULOSLASKELMA 1 000 €	TA 2019+ muutokset	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
LIIVEVAIHTO	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	4 970	6 200	6 200	6 200	6 200
Liiketoiminnan muut tuotot	55 172	56 472	100 089	98 959	98 934
Tuet ja avustukset kunnalta	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	0	0	0	0	0
Varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-6 470	-7 700	-51 500	-51 500	-51 500
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	0	0	0	0	0
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	0	0	0	0	0
Muut henkilöstösivukulut	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-32 455	-31 555	-32 975	-33 907	-34 625
Arvonalentumiset					
Liiketoiminnan muut kulut	-2 900	-2 906	-2 900	-2 900	-2 900
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	18 317	20 511	18 914	16 852	16 109
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	-1 788	-757	-1 202	-1 752	-2 338
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-11 863	-11 863	-11 863	-11 863	-11 863
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	4 666	7 890	5 849	3 237	1 909
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	4 666	7 890	5 849	3 237	1 909
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	4 666	10 357	5 849	3 237	1 909

OULUN KAUPUNKI
Rakennusomaisuuden taseyksikkö

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TA 2019+ muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	18 317	20 511	18 914	16 852	16 109
Poistot ja arvonalentumiset	32 455	31 555	32 975	33 907	34 625
Rahoitustuotot ja -kulut	-13 651	-12 620	-13 065	-13 615	-14 201
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	-184	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-70 528	-49 929	-68 960	-68 062	-73 595
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	0	235	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-33 407	-10 433	-30 136	-30 918	-37 061
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	-59	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	-6	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	47 000	13 000	41 000	43 000	55 000
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	-8 157	-2 918	-7 156	-11 256	-15 560
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	-2 938	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0
Muut oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-5 736	-8 357	-72	-93	395
Saamisten muutos muilta	0	-188	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	169	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	0	764	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	33 107	-534	33 772	31 651	39 835
RAHAVAROJEN MUUTOS	-300	-10 966	3 637	733	2 774

9 Investointiosa

Peruskunnan ja sisäisten liikelaitosten bruttoinvestoinnit ovat noin 54,8 M€ ja Oulun Vesi liikelaitoksen (ulkoinen liikelaitos) bruttoinvestoinnit ovat noin 19,3 M€. Rakennusomaisuuden taseyksikön investoinnit ovat noin 69,0 M€. Kehittämisrahaston investoinnit ovat 0,1 M€. Korkea investointitaso tulee kasvattamaan Oulun kaupungin lainamäärää ja korkokustannuksia, sillä vuosikate ei riitä kattamaan nettoinvestointien kokonaisuutta. Investointien taso on pyrittävä saamaan talousarvion suunnittelu-kaudella lähemmäksi vuosikatteen tasoa, jolloin lainanottotarve niiden rahoittamiseksi vähentyy.

Tulevat investoinnit pohjautuvat tunnistettuihin palveluverkon kehittämistarpeisiin, kouluverkkoratkaisuihin, maankäytön toteuttamisohjelmaan (MATO), sekä erillisinvestointien hankeohjeen mukaisiin tarveselvityksiin ja hankesuunnitelmiin. Hankeselvitysvaiheessa arvioidaan kunkin kohteen osalta hankkeen soveltuvuus vuokrausvaihtoehtoon tai elinkaarimalliin. Mikäli vuokraus arvioidaan soveltuvaksi, kilpailutetaan tilojen vuokraus.

Investointien priorisoinnilla ja ajoituksella voidaan vaikuttaa siihen, että Oulun kaupungin talous pysyy tasapainossa. Investointisuunnitelman perusteluteksteissä on arvioitu merkittävien hankkeiden kohdalla niiden aiheuttamia vuosittaisten käyttötalousmenojen nettolisäystä.

Käyttökustannuksiin sisältyy aina poistojen edellyttämä korjausrakentamisvaraus sekä talorakennuskohteissa sijoitetun pääoman korko. Nämä kustannukset sisältyvät tilavuokriin.

Investointiosan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamääräraha on tarkoitettu sellaisen irtaimen hankintaan, jonka käyttöikä on yli kolme vuotta ja hankintahinta pääsääntöisesti yli 10 000 euroa. Investointien irtaimistohankinnoissa noudatetaan erillisinvestointien hankeohjetta (KV 17.12.2014 § 11). Rakennusomaisuuden taseyksikkö, Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut ja Oulun Vesi neuvottelevat konsernin johdon kanssa ennen suurten investointien (yli 7 M€) urakkasopimusten allekirjoitusta.

Hyvinvointilautakunnan irtaimistoinvestoinnit, Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen investoinnit (lukuun ottamatta öljyntorjuntakaluston hankintaa) tullaan toteuttamaan pääsääntöisesti leasing-hankintoina. Leasing-hankinnat tulevat lisäämään käyttömenoja, mutta vastaavasti myös vähentämään vuosittaisia suunnitelmajoitoja. Hyvinvointilautakunnan leasing-hankinnat on eritelty peruskunnan investointiosassa ja Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen leasing-hankinnat liikelaitoksen talousarvioesityksessä.

9.1 Tietohallintoinvestoinnit

Digikehittämisen ja ICT:n investoinneilla tarkoitetaan digitaalisten ohjelmisto- ja palveluratkaisujen sekä tieto- ja viestintäteknisten laitteiden hankintaa investointimäärärahoilla. Investointien avulla toteutetaan kaupunkistrategian mukaista toimintaa, sekä tavoitteita jotka on asetettu palveluille ja digitalisoinnille.

Oulun Digi –liikelaitos kokoaa hallintokuntien ja liikelaitosten investointiesitykset ja esittää ne kaupunginjohtajan talousarvioseminaarissa. Investointien menoesityksestä täytetään suunnitteluohjeen mukainen kustannustaulukko. Investointeja, merkittäviä palveluostoja tai ulkopuolisella rahoituksella toteutettavia hankkeita suunniteltaessa on konsultoitava Oulun Digistä nimettyä asiantuntijaa valmistelun varhaisessa vaiheessa. Asiantuntija auttaa kuvaamaan menoesityksen tavoiteltavat hyödyt, resursoinnin ja kaupunkitason riippuvuudet, mikä tuo etua hankintaesitysten priorisoinnissa.

Investointimäärärahoja budjetoidaan kaupungin omalla rahoituksella tehtäviin 1) sisäisiin kehittämisprojekteihin sekä 2) pienhankintarajan (9 000 €) ylittäviin tietojärjestelmien, käyttöoikeuksien, ohjelmistopäivitysten, laitteiden tms. hankintoihin. Projektit eriytetään kirjanpidossa erillisellä projektinumerolla ja kirjataan Bägi-projektisalkkuun.

Investointeihin verrattavat merkittävät palveluostot ja ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat hankkeet jotka liittyvät digikehittämiseen esitetään suunnitteluohjeessa kohdassa "Kehittäminen". Hankkeet koordinoidaan Digitaalinen Oulu -ohjelmassa.

Oulun Digi seuraa digikehittämisen ja ICT:n toteuttamista, hyötyjä ja kustannuksia sekä vaikuttavuutta.

9.2 Investointiosa peruskunta

9.2.1 Konsernihallinto

KH osakkeet ja osuudet

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			2 000	2 000	2 000	2 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot			7 670	3 000		

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

9.2.2 Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Investoinnit

Sivistys- ja kulttuuripalveluihin on varattu rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja laitteiden investointeihin 2,695 miljoonaa euroa sekä irtaimiston investointeihin 5,265 miljoonaa euroa vuodelle 2019.

Irtaimisto

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

€ 1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			4 370	2 720	3 040	2 790
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden irtaimistoinvestoinnit koostuvat ICT-investoinneista (895 000 euroa), prosentitaitaide-investoinneista (90 000 euroa) ja muista irtaimistoinvestoinneista (2 630 000 euroa).

Muut irtaimistoinvestoinnit sisältävät olemassa olevan irtaimiston uusimista ja päivittämistä sekä hankintoja perusparannus- ja erillisinvestointikohteisiin. Vuonna 2020

irtaimistohankintoja tehdään mm. Leinonpuiston yksikön ja Jokirannan koulun korvaaviin uudisrakennushankkeisiin, Pohjankartanon ja Pitkäkankaan koulujen sekä Kaijonharjun päiväkodin peruskorjauksiin ja Pateniemen päiväkodin vuokraushankintana toteutettavaan uudisrakennuskohteeseen. Hankinnat yksilöidään sivistys- ja kulttuuripalveluiden käyttösuunnitelman yhteydessä ja korjauskohteiden aikataulujen tarkentuessa.

Irtaimistoinvestoinnit: Tietohallintoinvestoinnit

Irtain käyttöomaisuus: ICT

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	3 600	895	895	895	920	590
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2018

Digimuutosohjelman käyttötalousmeno

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	12 308	1 643		3 355	3 555	3 755

ICT investointien ja siihen liittyvän käyttötalouden osalta tarkastellaan toimenpiteiden priorisointi syksyn 2019 aikana.

Muutosohjelmaan Oulu 2020 sisältyy Digitaalinen Oulu -kehittämisohjelma, jonka toisena painopisteenä on muodostaa toimialan toimenpidesuunnitelma digitalisaatiosta asetettujen päätavoitteiden saavuttamiseksi (jatkossa 'Digimuutosohjelma' tai 'Digimuutos 2020'). Seuraavien vuosien ajan tämä Digimuutosohjelman toimenpidesuunnitelma toimii toimialueen digitaalista kehittymistä ohjaavana kehittämistiekarttana.

Kaikkiaan talousarviovuonna 2020 esitettäviä toimenpidekokonaisuuksia on 14, joiden valmisteluvaiheessa arvioitu potentiaalinen taloushyöty organisaatiolle on noin 2 680 000 euroa/vuodessa. Arvioitu taloudellinen hyöty-potentiaali syntyy suurimmilta osin toimintatapojen muutoksista, jossa digiteknologian ja automaation kautta on mahdollista kohdentaa henkilötyöpanosta rutiinotoimenpiteitä vaikuttavampiin toimenpiteisiin, sekä joissain palveluissa välttää liittyvien palvelujen jatkuvuuden turvaamiseksi vaadittavan henkilötyöpanoksen lisätarve.

Rakennukset ja kiinteät rakenteet ja laitteet

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden hallinnoimat investointihankkeet ovat lähinnä liikuntapalvelujen toteuttamia liikuntapaikkojen ja –reittien rakentamishankkeita sekä Turkansaaren ulkomuseon investointeja. Ne on esitelty alla olevissa taulukoissa.

Määräraha käytetään ulkoliikunta-alueiden, lähiliikuntapaikkojen, urheilukeskusten, ulkoilureittien ja

uimarantojen peruskunnostamiseen vuosittain hyväksytyyn työohjelman mukaisesti. Tältä menokohdalta rahoitetaan vuosittain ulkoilureittien valaistuksen uusimista. (kv 7.12.2015 § 102, kv 12.12.2016 § 97, kv 11.12.2017 § 152). Lisäksi OuluZonen linatin moottoriurheilukeskuksen korvaavien suorituspaikkojen rakentamiseen kohdennetaan määrärahaa tältä menokohdalta.

Liikunta-alueet, ulkoilureitit ja niiden valaistukset

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			1 100	1 100	1 100	1 100
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Turkansaaren ylläpitoinvestointi

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			75	75	75	75
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Turkansaaren ulkomuseon investointimääräraha käytetään Turkansaaren rakennusten ja alueen infrastruktuurin kunnostukseen ja ylläpitoon.

Liikuntapalveluiden investointihankkeet

Investointimenot	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kaakkurin liikuntamaa	2 100	1500	600		
Linnanmaan uimahalli					
Vuotto-Särkijärvi-moottorikelkkailureitti	103			103	
Kiiminki-OuluZone-Ylikiiminki-moottorikelkkailureitti	120				120
Kiiminki-Kierikki-Yli-Tannila-moottorikelkkailureitti	175				175
Isokangas-Harakkaperä-moottorikelkkailureitti	32				32
Pateniemen tekojääkenttä	700		700		
YHTEENSÄ *)	3 230	1 500	1 300	103	327

*) Liikuntapalveluiden investointihankkeet ovat yllä olevien osalta yhteensä valtuustoon sitovia vuodelle 2020.

Kaakkurin liikuntamaan alueelle toteutetaan valaistuja kivituohkapintaisia kuntoreittejä, jotka toimivat talvella hiihtolatuina sekä maastopyöräilykeskus jo suljettuun linatin moottoriurheilukeskukseen. Alue sisältää noin 14 km uutta valaistua kuntoreittiä Kaakkurin ja Metsokankaan alueille. Lisäksi Metsokankaan alueelle toteutetaan uusi noin 4,7 km pituinen koirahiihtolatu. Uudet kuntoreitit yhdistyvät linatin nykyisiin kuntoreitteihin ja tästä edelleen Oulun muuhun kuntoreittiverkostoon. Reitit yhdistyvät myös Kempeleen kuntoreittiverkostoon Kempeleen Linnakan alueelle. Pyöräilykeskukseen toteutuu aktiiviseen ulkoiluun, kuntoiluun ja urheiluun soveltuvia suorituspaikkoja kaiken ikäisille. Myös koiraharrastukselle, liitovarjoharjoittelulle on varattu omat alueensa. Alueelle rakennetaan

myös fitness-puisto ja kuntoiluportaat. Hanke toteutetaan vaiheittain (2018 pääkuntoradat ja koirahiihtolatu, 2019 liikuntamaan kiertävät kuntoradat ja Kempeleen kuntorata-yhteys, 2019 maastopyöräilyreitit ja –alueet, 2020 reittien viimeistelytyöt) (sikultk 20.12.2017 § 163, kv 11.12.2017 § 152, sikultk 19.6.2018 § 103, sikultk 6.9.2018 § 144, sikultk 30.10.2018 § 176, kv 17.12.2018 113). Kaakkurin liikuntamaan totuttamiseen on saatu liikuntapaikkarakentamisen valtionavustusta 120 000 euroa.

Oulun kaupunki ja Utajärven kunta ovat yhteistyössä laatineet maastoliikennelain 16 §:n mukaisen moottorikelkkailureitin rakennussuunnitelman välille Ylivuotto–Särkijärvi (98 km). Reittihanke käynnistyi Utajärven kunnan

aloitteesta v. 2006 tavoitteena yhdistää runkoreittinä Oulujokivarren moottorikelkkailureitistö Kainuun reitistöön. Reitti sijoittuu Oulun kaupungin (32 km) ja Utajärven kunnan alueelle (66 km). Rakentamiskustannukset Oulun osuudelta on noin 103 000 €. Sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyi 20.8.2015 § 94 rakennussuunnitelman sekä hyväksyi liikuntapalvelut reitinpitäjäksi (sikultk 20.12.2017 § 162, sikultk 19.6.2018 § 103).

Reitin (38 km) on tärkeä yleisen moottorikelkkailuyhteyden täydentämiseksi Oulun itäpuolelle sekä Oulun seudun ja Koillismaan reittien välille. Lisäksi uusi reitti yhdistää OuluZone-moottoriurheilu-keskuksen reittiverkostoon. Reitin toteuttamisen tavoitteena on ohjata moottorikelkkailu viralliselle ylläpidettävälle reitille, mikä säästää luontoa ja ympäristöä reitin ulkopuolelle (sikultk 31.5.2017 § 70, sikultk 19.6.2018 § 103).

Reitti (48 km) täydentää seudullista moottorikelkkailureitistöä ja yhdistää Oulun seudun reitistön Pudasjärven, Syötteen ja Koillismaan reitistöön sekä tuo virallisen reitityhteyden Kierikin matkailukeskukseen. Reitistö yhdistyy myös lin ja Kuivaniemen moottorikelkkailu-urastoon (sikultk 31.5.2017 § 69, sikultk 19.6.2018 § 103).

Reitti (8 km) yhdistää Oulun seudun reitistön lin ja Kuivaniemen moottorikelkkailu-urastoon (sikultk 31.5.2017 § 69, sikultk 19.6.2018 § 103).

Sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyi Oulun kaupungin tekojääohjelman 8.2.2017 § 14. Hyväksytyt ohjelman mukaisesti esitetään rakennettavaksi tekojääkenttä Pateiniemen urheilukeskuksen yhteyteen, jossa on jo valmiina huoltorakennus, valaistus, parkkipaikat ja muu infrastruktuuri. Hankkeen kustannusarvio on 700 000 euroa.

9.2.3. Rakennuslautakunta

Investoinnit

Irtain käyttöomaisuus: ICT

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot		93	100	75	75	75
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnissa kehitetään rakennusvalvonnan sähköisen asiointin prosesseja: sähköinen rakennuslupa, CAVE, katselmustoimintaa ja sähköistä arkistointia sekä luodaan

materiaalia verkkokauppaan. Tavoitteena on ylläpitää ja kehittää järjestelmän toiminnallisuutta.

9.2.4. Yhdyslautakunta

Investoinnit

TA 2020 €1 000	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Irtain käyttöomaisuus	135	105	90
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, päiliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	9 180		9 820
Erilliskohteet	6 750		8 250
Maankäyttö- korvaushankkeet	500		
Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet			503
Yhteensä	22 565	105	18 663

TS 2021 €1 000	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Irtain käyttöomaisuus			
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, päiliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	8 530		12 470
Erilliskohteet	8 000		3 250
Maankäyttö- korvaushankkeet			
Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet			170
Yhteensä	22 530		15 890

TS 2022 €1 000	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Irtain käyttöomaisuus			
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, päiliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	8 530		12 470
Erilliskohteet	9 600		3 500
Maankäyttö- korvaushankkeet			
Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet			
Yhteensä	24 130		15 970

ICT-investoinnit

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden ICT investoinnit tähtäävät Digimuutos 2020 hankkeen edellyttämien digikehittämistoimenpiteiden toteuttamiseen. Digimuutos 2020 hanke edellyttää toimintaprosessien mahdollisimman täydellistä digitaalista käsittelyä, uusien toimintatapojen synnyttämistä sekä tiedolla johtamisen parantamista. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on tunnistanut noin 20 kappaletta digikehittämistoimenpidettä. Vuoden 2020 investoinneissa tavoitellaan digikehitystoimenpiteiden toteuttamista sekä perusjärjestelmien laadun parantamista.

Digitaalisen toimintatavan kehittäminen 90 t€: Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelu on tunnistanut Digimuutos 2020 ohjelmassa noin 20 kpl digikehitystoimenpidettä ja tässä investoinnissa varaudutaan hankkimaan digitaalisen toimintatavan edellyttämiä ICT järjestelmähankintoja tai niiden laajennoksia. Merkittävimmät laajennokset liittyvät Trimble Locus -paikkatietojärjestelmä kokonaisuuteen sekä ThereFore -dokumenttienhallinta järjestelmään.

Irtain käyttöomaisuus: ICT

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot		214	330	330		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Liikkuvan työn ICT-ratkaisujen kehittäminen 30 t€: Investoinnissa kehitetään yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden liikkuvien työntekijöiden mobiiliratkaisuja esimerkiksi katu- ja viherpalveluille. Tavoitteena on tehostaa kentällä tapahtuvaa työskentelyä sekä etätyöskentelyä.

Rakennetun ympäristön mallinnuksen kehittäminen 40t€: Suunnittelussa ja rakentamisen ohjauksessa sekä muussa paikkatietojen käytössä pyritään yhä laajemmin hyödyntämään paikkatietojen 3D-mahdollisuuksia. Kantakartan kaksiulotteisuudesta siirrytään jatkossa 3D-kaupunkimallikuvaukseen, jota voidaan hyödyntää mm. suunnitelmiin visualisoinnissa. Kehitystyö edellyttää nykyisten kantakartan tietojen täydentämistä korkeustietojen ja kolmiulotteisina kuvattavien rakenteiden osalta. Tämä työ on jo aloitettu keskustassa ja uudiskartoitusalueilla ja sitä jatketaan edelleen.

Sähköisen säilyttämisen kehittäminen 70 t€: Investoinnissa kehitetään yhdyskunta- ja ympäristöpalvelualueen

sähköisten dokumenttien hallintaa. Toiminnassa syntyy paljon suuria sähköisiä dokumentteja eri tiedostomuodoissa. Näitä dokumentteja hallitaan tällä hetkellä verkkolevyllä ja muilla tallennusvälineillä. Lisäksi paperisia dokumentteja skannataan sähköiseksi. Pää tavoitteena on parantaa dokumenttien saatavuutta sekä päästä kokonaan sähköiseen toimintatapaan sekä sähköiseen säilyttämiseen sekä sähköiseen säilyttämiseen. Tässä investoinnissa varaudutaan kehittämään mm. käytössä olevaa Thefore järjestelmää, eTilaus järjestelmää sekä karttakauppa.fi palvelua.

Perusjärjestelmien ylläpitäminen 100 t€: Yhdyskunta ja ympäristöpalveluissa on ICT järjestelmiä, joiden toiminnallisuuksia ohjaa kansallinen lainsäädäntö. Näiden muutuksessa tulee varautua pakollisiin järjestelmämuutoksiin. Käytössä on myös järjestelmiä, joiden teknologia tulee olla nykyaikaista. Tässä investoinnissa varaudutaan ylläpitämään järjestelmiä teknologisesti sekä tekemään tarvittavia toiminnallisia muutoksia.

Maanhankinta

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot		6 556	6 000	6 000	6 000	6 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot		10 847	7 000	9 000	7 000	7 000

Maaomaisuuden investointimäärärahalla tehdään kaupungin kasvun ja kehittämisen edellyttämä maanhankinta ja maaomaisuuden kehittämisen edellyttämät ympäristön parantamisen toimenpiteet, mm. pilaantuneiden maiden kunnostustoimenpiteet. Maanhankintaa ohjaa yleiskaava, maankäytön toteuttamisohjelma ja kaupungin kunnallistekniikan rakentaminen.

Kadut, tiet, sillat, torit

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot		13 696	14 000	14 000	16 000	16 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Pääosa investoinneista on maankäytön toteutusohjelman mukaisia uudisrakennuskohteita, kuten Hiukkavaaran keskustan, Pohjois-Ritaharjun, Korvenkylän ja Niittyholman pohjaustyöt. Suurehkoja kohteita ovat myös Jäälän keskusta ja Kiimingin Välikylän yrityspuisto. Päällystys- yms. viimeistelytyöt tehdään aiemmin pohjatuilla Hiukkavaaran alueilla sekä mahdollisuuksien mukaan myös muualla, kuten Toppilansalmen ja Letonrannan alueilla. Peruskorjaustyöt tehdään mm. Kirkkokadulla, Lintulassa, Santaniemessä, Häyryseniemessä ja Jäälissä. Lisäksi eri puolilla Oulua on lukuisia muita kohteita, jotka toteutetaan vuosittain yhdyskuntalautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti. Kohteet määritellään yhteistyössä sekä Oulun kaupungin eri toimijoiden että yksityisten toimijoiden kanssa. Katurakennusmäärärahalla rakennetaan myös katuvalaistus ja liikenteen ohjauslaitteet.

Pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot		3 784	4 645	4 000	4 000	4 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Määräraha käytetään jalankulun ja pyöräilyn edistämiseen, pääkatujen, joukkoliikenneväylien ja siltojen peruskorjaukseen, liikenneturvallisuuden parantamiseen sekä liikenteenohjaukseen. Menokohdalta rahoitetaan myös meluntorjuntaa ja liikenteen sujuvuutta parantavia kaistajärjestelyjä sekä joukkoliikenteen pysäkkien varusteita.

Ympäristöinvestoinnit

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot		990	1 000	1 000	1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Ympäristörakentaminen seuraa alueiden muuta rakentamista ja kaupungin kasvun vaatimia investointeja myös laadukkaaseen ympäristöön. Investoinnit painottuvat leikkipuistojen rakentamiseen ja kunnostamiseen yhdyskuntalautakunnan hyväksymän leikkipuistojen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Lisäksi kunnostetaan Meri-Toppilan koira-aitaus. Rakentamiskohteet jakautuvat tasaisesti eri puolille kaupunkia.

Erilliskohteet**Venesatamat**

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot		1 815	500	750	750	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Määrärahalla jatketaan vuonna 2018 aloitettua venesatamien järjestelmällistä kunnostamista. Kunnostustyöt perustuvat vuonna 2015 tehtyyn venesatamien kehittämissuunnitelmaan (Yhdyskuntalautakunta 26.1.2016 § 36). Vuoden 2020 määrärahalla aloitetaan Taskisenrannan venesataman peruskorjaustyöt, jotka saatetaan loppuun vuonna 2021. Lisäksi parannetaan Oulujoen suiston melontapalveluita.

Keskustan puistot ja Hallituskatu

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot		1039	1000	1000	1000	1000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Snellmanipuiston rakentaminen on tarkoitus aloittaa vuonna 2020 ja sen on tarkoitus valmistua kesällä 2021. Siitä on suunniteltu tehtäväksi keskustaan taidepuisto, jossa on pysyvien teosten lisäksi tiloja vaihtuville teoksille. Puiston suunnittelussa huomioidaan erityisesti taide, alueen valaistus ja keskustan puistoille ominainen korkea laatu. Alueen turvallisuuteen panostetaan ja vaihtuva taide on isossa osassa puiston elämyksellisyyttä. Puistosta muotoutuu viihtyisä kaupunkilaisten kohtaamispaikka.

Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot		490	1000	500		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

EU:n energiatehokkuusdirektiivi kielsi energiatehokkuudeltaan huonojen ulkovalaisinten valonlähteiden maahantuonnin EU:n alueelle vuoden 2015 jälkeen. Kaikki heikkotehoiset elohopeavalaisimet on uusittu, mutta energiatehokkuutta voidaan edelleen parantaa huomattavasti vaihtamalla suuritehoisia suurpainenatriumvalaisimia energiatehokkaampiin LED-valaisimiin. Energiatehokkuudeltaan huonojen ulkovalaisimien vaihtamisella on merkittävä osa kaupungin solmiman energiatehokkuussopimuksen energiasäästö tavoitteiden saavuttamisessa.

Valtatie 4 perusparannus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	16 000	7318	4500		500	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Valtatie 4:n perusparannus on Oulun seudun tärkein tiehanke ja siihen sisältyy kuntien maksuosuuksia kohdistuen pyöriteihin, meluntorjuntaan ja joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyihin. Oulun kaupungin arvioitu osuus koko hankeesta on noin 16,0 M€. Rakentaminen on käynnissä ja Oulun kaupungin kustannukset ajoittuvat pääosin vuosille 2017 – 2019. Oulujoen ylittävän sillan oletettua heikomman kantavuuden vuoksi se joudutaan rakentamaan kokonaan uudestaan. Tästä johtuen osa kaupungille kuuluvista melusuojauskustannuksista siirtyy arviolta vuodelle 2021.

Pateniemeranta

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	8600	5406	1000	1000	500	100
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunki on saanut vuonna 2017 maanomistajalta sopimuskorvausta 4,1 M€ ja on sitoutunut toteuttamaan alueen kunnallistekniikan maankäyttösopimuksen mukaisesti. Alueella on myös kokonaan kaupungin kustannusvastaavaa olevaa infra, mikä on tarkoituksenmukaista toteuttaa samassa yhteydessä. Katujen pohjaustyöt ja kunnallistekniikka ovat valmistuneet pääosin vuonna 2018 ja asuntorakentaminen alueella on alullaan. Katujen ja muiden yleisten alueiden viimeistelytyöt tehdään talonrakentamisen edellyttämässä aikataulussa tulevana vuosina.

Malpe – hankkeet (maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen aiesopimus)

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot		1 612	1500	1500	1500	1500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulun seudun kunnat, Pohjois-Pohjanmaan liitto ja valtio ovat tehneet vuosille 2016 – 2019 ajoittuvan MALPE (maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen aiesopimus) – sopimuksen. Sopimuksen mukaan valtio osoittaa Oulun kaupunkiseudun kunnille rahoitusta pieniin kustannustehokkaisiin liikennehankkeisiin (ns. MAL-raha) yhteensä 5 M€ ja edellyttää kuntien käyttävän vastaavan summan toimenpiteisiin. Oulun kaupungin osuus tästä on yhteensä 3,0 M€ ja vuonna 2019 1,5 M€. Oulun seudulla MAL-rahoituksen teemoiksi on valittu liikenteenhallinta, kevyen liikenteen investoinnit, kävely ja pyöräily sekä joukkoliikenne. Mahdollinen uusi MALPE (2020–2023?) neuvotellaan valtion ja seudun kanssa vuoden 2019 aikana.

Kaupunkivalaistuksen kehittäminen

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot		394		500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunkivalaistuksen kehittäminen on aloitettu vuonna 2018 kaupungin puistovyöhykkeen valaistuksen parantamisella. Kaupunkivalaistuksen kehittämistä jatketaan eteläisen alikulun, kauppatorin sekä Oulujoen suiston siltojen ja muiden suiston kohteiden valaistuksen parantamisella. Valaistus toimii yhtenä keskustan vetovoimatekijänä, lisää alueen elämyksellisyyttä pimeään vuodenaikaan sekä parantaa Oulun kaupunkikuvallista ilmettä.

Ranta-Toppilan venesatama

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot		11		500	3 500	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Ranta-Toppilan pienvenesatama on osa Ranta-Toppilan asemakaava-alueen rakentamista. Kyseessä on uusi noin 300 venepaikan pienvenesatama Toppilansalmen suulla. Kaupungin kustannettavaksi tulevan ruoppauksen sekä muiden siihen liittyvien maatoiden rakentaminen aloitetaan vuoden 2019 syysyllä ja työt jatkuvan vuoden 2020 puolelle. Viimeistelyluonteisia töitä on tarkoitus tehdä vuonna 2021. Hankkeen toteuttaminen voidaan aloittaa vasta sen jälkeen, kun laiturialueen hoidosta ja valvonnasta on tehty sopimus ulkoisen toimijan kanssa.

Kontinkankaan eteläinen katuyhteys

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			300	1700		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Katuyhteys mahdollistaa vireillä olevan yliopistollisen sairaalan mittavan rakennushankkeen työnaikaiset liikennejärjestelyt ja huoltoliikenteen sairaalan eteläpäässä. Samalla helpotetaan työmatkaliikennettä ja kevennetään Oulunsuuntien suunnan liikennepainetta Sairaalarinteellä.

Keskusta-Linnanmaa liikennejärjestelyiden parantaminen

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	7000		2000	5000		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Yliopiston kampus laajenee 2020 merkittävästi, kun OAMK siirtää toimintonsa Linnanmaalle. Liikenteen osalta tämä tarkoittaa mm. nykyisten paikallisliikenteen vuorojen kaksinkertaistamista välillä keskusta – Linnanmaa. Kaksikaistaisen Alakyläntien välityskyky on riittämätön lisääntyvälle joukkoliikenteelle. Katua parannetaan rakentamalla joukkoliikennekaistat. Samalla parannetaan joukkoliikenteen toimivuutta Linnanmaantien ja Yliopistokadun suunnalla. Katurakentamisen yhteydessä peruskorjataan pyöräteiden alikäytävät ja tehdään melusuojaukset asuntoalueiden kohdalle.

Oulunportin alue

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	8000		500	750	2000	5000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulunportin alueen asemakaavan muutos on hyväksytty valtuustossa 1.4.2019 ja yrityksille on tehty sinne suunnitteluvarauksia. Tavoitteena on muodostaa alueesta kaupungin eteläosan työpaikkojen, palveluiden ja erikoistavarakaupan keskittymä, joka täydentää Kaakkurin aluekeskuksen palveluita. Oulunportti sisältyy yleiskaavassa merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden kehittämisalueeseen. Alueen katuverkko ja kuntatekniikka on osittain rakennettu ja sitä täydennetään uuden asemakaavan perusteella. Ympäristön laatutasoa nostetaan näkyvän sijainnin edellyttämälle tasolle ja varaudutaan uuteen moottoritien alitukseen Kaakkurin keskukseen. Ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan Visiolinjan Vasaraperälle johtava haara ja Portinkaarre. Jatkossa tehtäväksi tulee vt 4:n ali Kaakkuriin johtava Oulunportintie. Kustannukset tarkentuvat suunnittelun edetessä.

Oritkarin kolmioraiteeseen liittyvät liikennejärjestelyt

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot					1000	2000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oritkarin kolmioraite yhdistää pääradan Stora Enson teollisuusraiteelle ja Oritkarin satamaan johtavalle satamaraiteelle. Raide sujuvoittaa pohjoisesta teollisuusraiteelle ja satamaan suuntautuvaa junaliikennettä. Hanke säästää yritysten logistiikkakustannuksia ja on tärkeä sataman toimintojen kehittämisen kannalta. Kolmioraiteen mahdollistavan asemakaavan laatiminen on käynnistetty loppuvuodesta 2018. Yleissuunnitelman mukainen valtion ja kaupungin kustannusosuudet sisältävä kustannusarvio on 17,3 milj.euroa. Hankkeesta tullaan laatimaan valtion ja kaupungin välinen sopimus, jonka yhteydessä sovitaan kaupungin rahoitusosuus. Hankkeen toteutusaikataulu riippuu päärahoittajana toimivan valtion rahoituksesta.

Poikkimaantie välillä VT22-satama

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot						
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Stora Enso on laatinut suunnitelman Oulun tehtaan muuttamisesta hienopaperitehtaasta kartonkitehtaaksi. Tuotantosuunnan muutos kasvattaa puun käyttöä tehtaalla. Poikkimaantie on puukuljetusten pääreitti ja tärkeä Oritkarin sataman toiminnan kannalta. Poikkimaantielle on laadittu tiesuunnitelma ja rakennussuunnittelu alkaa vuoden 2019 aikana. Alueella on vireillä kaksi asemakaavaa, jotka ovat edellytys tien rakentamiselle. Tiesuunnitelman mukainen kustannusarvio on 15,3 milj euroa. Hankkeesta tullaan laatimaan valtion ja kaupungin välinen sopimus, jonka yhteydessä sovitaan kaupungin rahoitusosuus. Hankkeen toteutusaikataulu riippuu päärahoittajana toimivan valtion rahoituksesta.

Asunomessut 2025

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot						500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Osuuskunta Suomen Asunomessut on päättänyt vuoden 2025 asunomessujen pitopaikaksi Oulun. Asunomessut pidetään Hartaanselän alueella. Alueen maankäytön suunnittelu on käynnistynyt 2019 arkkitehtuurikilpailulla. Alueen katujen, kuntatekniikan ja ympäristörakentamisen aikataulu tarkentuu myöhemmin.

Merikosken siltojen uusiminen

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot						500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Merikosken sillat ovat kaupungin sisäisen liikenteen ja pohjoisen suunnan joukkoliikenteen kannalta tärkeä pääkatuyhteys. Silloista vanhin eli vanha Pokkisen silta on rakennettu 1924 ja Alakanavan, Tuiraväylän ja Ämmänväylän sillat 1940-luvulla. Siltoja on peruskorjattu 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa. Silloilla on painorajoitus. Muun muassa joukkoliikenteeseen tulevien uusien bussien telipainojen kasvu aiheuttaa tarpeen käynnistää siltojen uusimista tai perusteellista kunnostusta koskeva yleissuunnittelu vuonna 2022.

Nykäsenrannan pyörätiesilta Oulujoen yli

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot						500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Käynnistetään asemakaavan mukaisen uuden Oulujoen ylittävän pyörätiesillan rakentaminen. Uusi pyörätiesilta lyhentää matkaa Hiukkavaaran alueelta keskustaan ja on osa Oulun kehittyvä pääpyörätieverkosta.

Raksilan markettien ja asemakeskuksen liikennejärjestelyt

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot						
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Menokohdalla varaudutaan Raksilan markettien uusimisen ja asemakeskuksen rakentamisen liikennejärjestelyjen kustannuksiin. Alueelle laaditaan vuoden 2019 aikana liikenteen yleissuunnitelma. Liikennejärjestelyjen kustannusvaikutus ja mahdolliset kaupungin osuudet tarkentuvat alueen suunnittelun etenemisen myötä.

Kiikelin merikylpylä

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			50	1 450		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kiikelin tontinluovutuskilpailun tuloksena kahdelle vapaalle tontille sekä Meritullin satama-altaaseen rakennetaan merikylpylä, johon kuuluu erilliset ravintola ja saunarakennus sekä kelluvat merivesialtaat. Kaupunki investoi ympäristön rakentamisedellytyksiin mm. purkamalla tontilla olevat aitat, siirtämällä kunnallistekniikkaa, syventämällä satama-allasta sekä uusimalla laiturit. Rakentamistyöt aloitetaan alustavan tiedon mukaan loppukesästä 2019 tontinluovutuskilpailun voittaneen toimesta. Aloittamisajankohdasta johtuen kaupungin hankinnat toteutetaan vuosien 2019 ja 2020 aikana.

Välimaan kiertotalousalue

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			1 150	350		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Välimaan kiertotalousalue sijaitsee Kiiminki – Yli-Ii maantien varrella noin 6 km Kiimingin keskustasta pohjoiseen. Alueelle on tavoitteena muodostaa monipuolinen kiertotaloustoimijoiden toiminnan mahdollistava kiertotalouskeskus. Alueen tonttien luovuttaminen yritysten käyttöön edellyttää investointeja sisäisen tiieverkoston ja kunnallistekniikkaan. Kaupunginvaltuusto on myöntänyt 1.4.2019 kiertotalousalueen sisäistä tiieverkosta ja kunnallistekniikkaa varten 1,5 milj.euron määrärahan vuodelle 2019. Koska rakentaminen päästään aloittamaan alkukesästä 2019 jaksottuvat työt alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen kahdelle vuodelle.

Maankäyttökorvauksilla tms. sopimuksilla rahoitettavat kohteet**Limingantulli 1- 4**

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	4000			500		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Limingantullin korttelien 1- 4 kaavamuutoksen perustuen kaupunki on saanut tonttien omistajilta ja vuokraoikeuden haltijoilta maankäyttökorvauksia yhteensä lähes 4,0 M€. Kaupunki on puolestaan sitoutunut alueen kuntatekniikan toteuttamiseen alueen rakentumisen edellyttämässä tahdissa. Töiden laajuus arvioidaan vuosittain talonrakennustöiden mukaan. Kuntatekniikan toteuttaminen on esitetty toteutettavaksi maankäyttökorvauksista saatavilla tuloilla.

Kellon Kiviniemen ja Martinniemen kalasatamien kehittäminen

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot				113	140	
Rahoitusosuudet				68	84	
Luovutustulot				45	56	

Oulun Kaupunki omistaa satamia, rakennuksia ja laitteita kalataloustoimintojen alueella Kellon Kiviniemessä ja Martinniemessä Haukiputaalla. Hankkeen tarkoitus on kehittää alueella olevaa kalatalouselinkeinotoimintaa parantamalla käyttökalusteita ja turvallisuutta. Hankkeelle on haettu ulkopuolista rahoitusta EMKR –rahasesta.

Kaupunkivesien kunnostus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot				390	30	
Rahoitusosuudet				215	17	
Luovutustulot				175	13	

Hankkeen tavoitteena on parantaa Kuivasjärven oivan Kajonlahden ja koko Kuivasjärven tilaa sekä lisätä niiden virkistyskäyttöä ja maisemallista arvoa. Hankkeessa suunnitellaan ja toteutetaan Kajonlahden valuma-alueelle Laholais-, Lopakka- ja Rusko-ojien varteen kosteikkoja. Alueen olemassa oleville laskeutus- ja viivytysaltille laaditaan kunnostussuunnitelma ja ne kunnostetaan. Lisäksi hankkeeseen sisältyy Kalimenojaan hulevesiä johtavan Kiimingin yrityspuistoon hulevesijärjestelmän rakentaminen. Hankkeelle on haettu ulkopuolista rahoitusta ELY-keskukselta. Päätös saataneen kesään 2019 mennessä.

Yhdyskuntalautakunta yhteensä

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			41 781	41 333	38 420	40 100
Rahoitusosuudet			345	283	101	
Luovutustulot			7 000	9 000	7 000	7 000

9.2.5 Peruskunnan investoinnit yhteensä

Peruskunnan investoinnit yhteensä

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			52 020	49 498	45 733	47 057
Rahoitusosuudet			345	283	101	
Luovutustulot			14 640	12 000	7 000	7 000

9.2.6 Peruskunta ja sisäiset liikelaitokset yhteensä

Peruskunta, taseyksiköt ja sisäiset liikelaitokset yhteensä

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			107 042	123 848	119 035	125 962
Rahoitusosuudet			595	523	334	350
Luovutustulot			15 341	12 165	7 175	7 035

9.3 Leasinghankinnat

Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointipalvelujen irtaimistohankinnat on toteutettu leasing-rahoituksella käyttötalousmenoina.

Leasing-hankintojen osalta on käynnissä selvitys ostateanko jatkossa käyttöomaisuutta omaan taseeseen vai jatketaanko leasing-menettelyllä.

Kohde: Perusparannuskohteiden ensikalustaminen, tutkimus- ja hoitolaitteet

1 000 €	Edellinen käyttö *)	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kokonaismeno **)	290	770	1 100	1 300	1 200
Vaikutus käyttötalousmenon ***)		770	1 100	1 300	1 200

Leasing-hankinnoilla on toteutettu ja toteutetaan erillisinvestointien ja perusparannuskohteiden ensikalustaminen ja hoitolaitteiden hankinnat. Suurimmat vuoden 2020 leasing-hankinnat ovat Tuiran hyvinvointikeskuksen ensikalustaminen ja Tuiran suun terveydenhuollon hoitoyksiköiden uusiminen. Pääosa kustannuksista on aikaisempien vuosien leasing-hankintojen vuokramenoja.

Kohde: ICT

1 000 €	Edellinen käyttö *)	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Kokonaismeno **)	120	200	160	100	100
Vaikutus käyttötalousmenon ***)		200	360	460	560

Leasingillä hankittaviin ICT-hankintoihin sisältyy toimialakohtaisten tietojärjestelmien päivityksiä, henkilökutsujärjestelmän uusimista ja itseilmoittautumis- ja opastusjärjestelmän laajennuksia keskeisiin toimipisteisiin.

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2019

**) Uuden leasing-hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing-sopimus on tehty

***) Leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

9.4 Investointiosa Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Rakennusomaisuuden taseyksikön erillisinvestointien rakennusohjelman talousarviokäsittelyn yhteydessä. Määrärahat ovat hankekohtaisesti sitovia. Investointiohjelma sisältää korjausrakentamishjelman, jonka sisällöstä päättää konsernijaosto. Suunnitteluvaiheessa olevien hankkeiden tavoitehinta-arvioihin (alv

0%) pohjautuvat määrärahat (kokonaiskustannus) pohjautuvat määrärahat korotetaan Haahtelan tarjoushintaindeksillä. Rakentamisvaiheessa olevien kohteiden määräraha esitetään rakentamisen aloituksen tavoitehintaindeksiin korotettuna. Kokonaiskustannus on hankkeen rakentamiskustannusten kokonaisarvio.

Rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet

TA 2020 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Pohjankartanon peruskorjaus			3 200
Tuiran hyvinvointikeskus			1 350
Jokirannan koulun korvaava uudisrakennus	10 000		
Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat	1 941		
Kaupungintalon korjaus			4 100
Heinätorin uusi päiväkot	350		
Maikkulan koulun peruskorjaus			600
Lintulammen koulu			500
Niemenrannan koulun laajennos		3 500	
Leinonpuiston yksikön uudistila Terva-Toppilan koulun tontille	5 648		
Raksilan lukio			1 150
Ouluhalli	13 000		
Kauppahallin saneeraus ja varastotilojen järjestäminen	3 051		
Lyseon lukio			700
Kellon päiväkot			200
Linnanmaan uimahalli	800		
Lintulammen uusi päiväkot	270		
Takuuajaiset erillishankkeet			400
Suunnittelumääräraha	100	200	200
Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt			500
Hallintotilojen muutokset		1 000	
Energiansäästöhankeet			1 200
Yhteensä	35 160	4 700	14 100
TS 2021 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Pohjankartanon peruskorjaus			3 200
Jokirannan koulun korvaava uudisrakennus	4 137		
Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat	514		
Kaupungintalon korjaus			5 500
Heinätorin uusi päiväkot	3 025		
Maikkulan koulun peruskorjaus			3 000
Lintulammen koulu			5 500
Niemenrannan koulun laajennus		2 122	
Raksilan lukio			1 553
Lyseon lukio			5 000
Ouluhalli	1 291		
Lintulammen uusi päiväkot	2 000		
Teuvo Pakkalan peruskorjaus			360

TS 2021 1 000€	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korjausinvestoinnit
Castrenin kentän huoltorakennus			100
Pohjois-Ritaharjun koulun lisätilat	600		
Linnanmaan uimahalli	8 000		
Kellon päiväkot			1 700
Ylikiimingin kunnantalo ja kirjasto			
Aseman koulun peruskorjaus			300
Hiukkavaaran koulun laajennos		660	
Takuuajaiset erillishankkeet			500
Suunnittelumääräraha	100	200	200
Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt			500
Hallintotilojen muutokset			1 000
Energiansäästöhankeet			1 200
Yhteensä	19 667	3 982	28 413

TS 2022 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Pohjankartanon peruskorjaus			1 967
Heinätorin uusi päiväkot	1 385		
Lintulammen uusi päiväkot	2 234		
Lyseon lukio			8 876
Maikkulan koulun peruskorjaus			5 000
Lintulammen koulu			3 475
Pohjois-Ritaharjun koulun lisätilat	4 640		
Linnanmaan uimahalli	6 032		
Teuvo Pakkalan koulun peruskorjaus			3 000
Castrenin kentän huoltorakennus			1 400
Kellon päiväkot			1 496
Jatulinn toimintakeskuksen perusparannus			1 080
Ylikiimingin kunnantalo ja kirjasto			120
Aseman koulun peruskorjaus			3 000
Raksilan uimahallin peruskorjaus			1 440
Luupin tilaratkaisut	2 500		
Hiukkavaaran koulun laajennos		5 000	
Musiikkikeskus			500
Takuuajaiset erillishankkeet			500
Suunnittelumääräraha	100	100	300
Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt			500
Hallintotilojen muutokset			800
Energiansäästöhankeet			800
Ainolan kasvihuoneet			150
Kellon koulun yläkoulu			600
Pateniemen alakoulun peruskorjaus			600
Yhteensä	16 891	5 100	35 604

Takuuajaiset erillishankkeet

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			150	400	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2019

Määräraha käytetään erillisinvestointikohteiden viimeisten maksuerien ja takuuajaisien tehtävien rahoittamiseen. Takuuajaisella rahoituksella ei ylitetä kohteiden hyväksytyjä kokonaisbudjetteja. Takuukohteet vuonna 2020 ovat: Hiukkavaaran monitoimitalo, Mäntylän päiväkodin peruskorjaus, Metsokankaan perusopetuksen lisärakennus, Ritaharjun perusopetuksen lisärakennus, Talvikankaan koulu Toppilan öljyntorjunta-asema, Haukiputaan hyvinvointikeskus, Kontinkankaan B-rakennus, Länsituulen koulun lisätilat, Höyhtyan terveysaseman tilamuutos.

Korjausrakentamishjelma

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			16 850	15 000	16 000	16 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Uusi taseyksikkö toteuttaa vuosittain korjausrakentamishjelman. Korjaushjelma voi sisältää myös korvaavia uudisrakennusinvestointeja.

Suunnittelumääräraha

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			200	500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Suunnittelumääräraha käytetään talousarviovuotta myöhempien erillisinvestointikohteiden hanke- ja rakennesuunnitteluun, kuntoarvioihin, tutkimuksiin sekä muihin tarvittaviin lisäselvityksiin.

Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			250	500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Keittiöverkko perustuu kaupunginhallituksen hyväksymään keittiöverkkoselvitykseen 3.2.2014 § 48. Monitoimikeittiö Lööki valmistui 2017. Tulevina vuosina varaudutaan vastaanottavien keittiöiden rakennusteknisiin muutostöihin.

Hallintotilojen muutokset

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			100	1 000	1 000	800
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Hallintotilaprojekti käynnistettiin 16.10.2013. Tavoitteena on siirtää toiminta ulkoa vuokratuista hallintotiloista kaupungin omistamiin tiloihin. Hallintotiloja muutetaan monitilatointiksi Oulu 10:ssä, Torikatu 10:ssä ja Ympäristotalossa sekä kaupunginarkiston hallintosiivessä.

Pohjankartanon peruskorjaus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	14 200	3 033	1 986	3 200	3 200	1 967
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Pohjankartanon peruskorjaus on monivuotinen hanke, joka alkoi vuonna 2015 ja jatkuu väistötilajärjestelyjen vuoksi vuoteen 2022. Kokoluokkansa vuoksi hanke on siirretty perusparannusmäärärahan kohteista vuodesta 2018 lähtien erillisinvestointikohteeksi.

Tuiran hyvinvointikeskus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	8 722	3 972	4 068	1 350		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuusto päätti 12.9.2016 § 72 Tuiran hyvinvointikeskuksen investoinnin ja lisämäärärahan 26.2.2018 § 23. Hankkeen tavoite-hinta-arvio on 8,722 M€ (Haahtela indeksissä 5/2018, 91,0). Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö on myöntänyt hankkeelle poikkeusluvan (STM/3951/2016). Tuiran terveysaseman ja Tuirankartanon muutos- ja korjaustyöt käynnistyivät vuonna 2018. Hankkeeseen liittyvä pysäköintilaitos valmistui v. 2017.

Jokirannan koulun korvaava uudisrakennus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	21 976	139	6 000	10 000	4 137	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Hankeselvitys on valmistunut 15.5.2017 ja lisäselvitys 30.9.2017. Kaupunginhallitus hyväksyi Jokirannan koulun hankeselvityksen lisäselvityksen 12.3.2018 § 60. Lukiolle rakennetaan korvaava uudisrakennus Kiimingin lukion yhteyteen. Hankesuunnitelmaan sisältyy korvaavan jalkapallokentän rakentamisen kustannukset. Hankkeen tavoitehintaa-arvio on 19,989 M€ (Haahtela indeksissä 4/2017,85,5). Hankkeen aiheuttamat nettomenot seuraavalle 20 vuodelle ovat 24,0 M€.

Niemenrannan koulun laajennus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	5 873	1	150	3 500	2 122	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuuston päätöksen 14.5.2018 § 52 mukaan Salonpään nykyisten 0-6 luokkien ja päiväkodin toiminta jatkuu ja Niemenrannan koululle tehdään laajennus. Niemenrannan koulun laajennoksen tavoitehintaa-arvio on yhteensä 5,31 M€ (Haahtela indeksissä 4/2017, 85,0) Salonpään ja Niemenrannan ratkaisujen yhteisvaikutus kaupungin nettokustannuksiin on 17,2 M€/20 v.

Leinonpuiston yksikön uudistilan Terva-Toppilan koulun tontille

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	8 736	388	2 940	5 648		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Tuiran koulun peruskorjauksen korvaavan uudisrakennuksen hankeselvitys valmistui 31.12.2014. Hankeselvitys Merikosken koulu kiinteistön jatkokäytöstä valmistui 29.2.2016. Hankkeen tavoitehintaa-arvio on 7,546 M€, (Haahtela indeksissä 2/2016, 81,2). Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan noin 0,489 M€ vuodessa eli noin 9,8 M€ 20 vuodessa. Hankkeen toteutusaikataulu on 2018–2020.

Raksilan lukio

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	7 147	4 294	100	1 150	1 553	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Hankkeen alustava toteutusaikataulu on 2020–2021. Kaupunginhallitus 12.2.2018 § 38 hyväksyi hankeselvityksen Raksilan kiinteistön jatkokäytöstä lukiokoulutuksen tarpeisiin. Hankkeen tavoitehintaa-arvio on 2,82 M€, (Haahtela indeksissä 8/2017, 87,0). Kaupunginvaltuusto päätti rakennuksen hankinnasta 26.2.2018 § 22 hintaan 4,1 M€ ja vastaavan suuruisesta määrärahan korotuksesta vuodelle 2018.

Ouluhalli

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	21 976	427	5 216	13 000	1 291	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallitus 15.1.2018 § 16 hyväksyi Ouluhallin peruskorjauksen ja laajennuksen hankeselvityksen. Hankkeen tavoitehintaa-arvio on 20,05 M€, (Haahtela indeksissä 1/2018, 88,0). Hankkeen alustava toteutusaikataulu on 2019 - 2021.

Kauppahallin saneeraus ja varastotilojen järjestäminen

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	5 250	359	1 863	3 051		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginjohtaja Päivi Laajala asetti Kauppahallin perusparannuksen ja toriaittojen hankeselvitysryhmän 4.7.2017 § 66. Kaupunginhallitus hyväksyi hankeselvityksen 26.3.2018 § 81. Hankkeen tavoitehintaa-arvio on 3,85 M€, josta toriaittojen osuus 0,32 M€ (Haahtela indeksissä 2/2018, 89,0). Lisämäärärahapäätös 1,4 M€ kaupunginvaltuusto 13.5.2019 § 34, kokonaisbudjetti yht. 5,25 M€. Kauppahallin saneerauksen toteutusaikataulu on 2018 - 2020. Hanke sisältää Kauppahallin rakennus- ja taloteknisen peruskorjauksen, kauppatorin aittojen/maka-siinien siirron hotellihankkeen tieltä sekä niiden muutostyöt ja korvaavien varasto- ja wc-tilojen rakennuttamisen.

Energiansäästö investointihankkeet

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			800	1 200	1 000	800
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Energiansäästöhankeet sisältävät valikoidut hankkeet, joiden takaisimaksuaika on alle 10 vuotta.

Kaupungintalon korjaus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			200	4 100	5 500	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Kaupungintaloon tehtävien korjaussuunnittelu on käynnissä. Korjaussuunnitelmat valmistuvat syksyllä 2019, jolloin kokonaiskustannusarvio tarkennetaan. Alustava budjetointi vuosille 2020 ja 2021 perustuu ennakoarvioihin ja korjausten laajuuteen.

Heinätorin uusi päiväkot

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	4 798	38		350	3 025	1 385
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen konsernijaoston päätös 20.5.2019 § 44. Hankeselvityksessä esitetään, että Ainolan päiväkotin peruskorjataan ja Heinätorin koulun yhteyteen rakennetaan uuden seitsemälle ryhmälle. Hankkeen valmistuttua luovutaan Lintulan päiväkodista ja Ainolan päiväkodin Varpulan yksiköstä. Heinätorin uudisrakennuksen tavoitehinta-arvio on 4,645 M€ (Haahtela indeksissä 5/2018, 91,0).

Maikkulan koulun peruskorjaus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	12 301			600	3 000	5 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Maikkulan koulun peruskorjauksen hankeselvityksen tarkistus 29.3.2019. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 12,170 M€, (Haahtela indeksissä 3/2019, 93,0). Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2021-23. Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan noin 0,758 M€ vuodessa. Tilapalveluiden säästöt menoissa ovat 65 tuhatta euroa vuodessa. Hankkeen aiheuttamat nettomenot seuraavalle 20 vuodelle ovat n. 12,0 M€.

Lyseo

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	15 252	676		700	5 000	8 876
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Oulun Lyseon lukion hankeselvityksen päivitys valmistui 18.10.2018. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 14,927 M€ (Haahtela indeksissä 9/2018, 92,0). Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49, Oulun Lyseo on osa "tiivivistävää lukio-mallia". Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan noin 0,883 M€ vuodessa eli n. 15,2 M€ 20 vuodessa. Hankkeen kustannukset tähän mennessä koostuvat pääosin arkeologisista kaivauksista. Hanke esitetään toteutettavaksi v.2021-2022, jolloin Raksilan uuden lukion tilat ovat käytettävissä Lyseon lukion evakkokäyttöön. Vuoden 2020 määräraha-arvio on rakennussuunnittelua varten.

Lintulammen koulu

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	9 501	26	50	500	5 500	3 475
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös 15.4.2019 § 116. Lintulammen koulun peruskorjauksesta on tehty hankeselvitys 2016 ja korvaavasta uudisrakennuksesta lisäselvitys 2017. Hanke esitetään toteutettavaksi erillisinvestointina vuosina 2020-2021. Hankkeen tavoitehinta-arvio peruskorjaukselle 8,723 M€ (Haahtela indeksissä 6/2017, 86,3). Vuodelle 2020 esitettävä määräraha on rakennussuunnittelua varten. Hankkeen aiheuttamat nettomenot seuraavalle 20 vuodelle ovat peruskorjausvaihtoehdossa 9,6 M€.

Madetojan pysäköintilaitoksen veloitteautopaikat

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	2 555		30	1 941	514	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista tehty kaupunginhallituksen päätös 24.9.2018 § 247. Hankkeessa laajennetaan nykyistä Pohjankartanon koulun viereistä pysäköintialuetta. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 2,441 M€, (Haahtela indeksissä 8/2017, 89,8). Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2020-2022.

HSE Teuvo Pakkalan koulun peruskorjaus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot					360	3 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Teuvo Pakkalan koulun peruskorjauksen hankeselvitysryhmän asettamispäätös on tehty 11.1.2019 §3. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2020-2022.

HSE Kellon päiväkotii

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	3 405	9		200	1 700	1 496
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Kellon päiväkodin peruskorjauksen hankeselvitystyöryhmän asettamispäätös 13.11.2018 § 99, toimeksiannon kesto 30.4.2019. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2021-2022.

HSE Jatulin toimintakeskus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	18 000					1 080
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Jatulin toimintakeskuksen perusrannuksen hankeselvitystyöryhmän asettamispäätös 10.10.2018 § 83, toimeksiannon kesto 30.6.2019 asti. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2022-2023.

HSE Ylikiimingin kunnantalo ja kirjasto

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	2 000					120
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitys Ylikiimingin kunnantalosta ja kirjastosta, työryhmän asettamispäätös 30.11.2018 § 108 toimeksiannon kesto 31.5.2019. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2022-2023.

HSE Aseman koulu B 2019

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	5 000				300	3 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvityksen päivitys Aseman koulun peruskorjauksesta, työryhmän asettamispäätös 11.1.2019 § 2. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2022-2023.

HSE:n päivitys Linnanmaan uimahalli

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	14 991			800	8 000	6 032
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Linnanmaan uimahallin hankeselvitysryhmän asettamispäätös 3.9.2018 § 72, toimeksiannon kesto 31.12.2018. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 14.832 M€, (Haahtela indeksissä 1/2019,93,0). Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2020-2023.

HSE Lintulammen uusi päiväkot

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	4 527			270	2 000	2 234
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen konsernijaoston päätös 20.5.2019 § 45. Hankeselvityksessä esitetään Allinpuiston päiväkodin korvaavaa uudisrakennusta Lintulammen puiston tontille. Nykyisestä Allinpuiston päiväkodista luovutaan. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 4,431 M€ (Haahtela indeksissä 9/2018, 92,0).

HSE Ritaharjun alueen perusopetuksen selvittämiseksi

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	10 780				600	4 640
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitys Ritaharjun alueen perusopetuksen selvittämiseksi valmistui 22.3.2019. Hankkeen tavoitearvio on 10,542 M€, (Haahtela indeksissä 2/2019, 93,3). Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2022-23. Hankkeen aiheuttamat käyttötaloudenmenolisyökset tulevat olemaan noin 0,899 M€ vuodessa. Hankkeen aiheuttamat nettomenot seuraavalle 20 vuodelle ovat 6,3 M€.

HSE Castrenin urheilukentän huoltorakennus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	1 500				100	1 400
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitys Castrenin ja Pateniemen urheilukeskuksesta hankeselvitysryhmän asettamispäätös 14.9.2019 § 77. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2021-2022.

HSE Ainolan kasvihuone

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	0					150
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Hankeselvitystyöryhmää ei ole vielä nimetty, nimetään v.2019 aikana.

HSE Kellon koulun yläkoulu

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot						600
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Hankeselvitystyöryhmää ei ole vielä nimetty, nimetään v.2019 aikana.

HSE Pateniemen alakoulun peruskorjaus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot						600
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Hankeselvitystyöryhmää ei ole vielä nimetty, nimetään v.2019 aikana.

HSE Raksilan uimahallin peruskorjaus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	24 000					1 440
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitys Raksilan uimahallin peruskorjauksesta, työryhmän asettamispäätös 6.2.2019 § 12. Hankkeen tavoitehintaa arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2023-2024.

HSE Luupin tilaratkaisut

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	50 000					2 500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Tiede -ja taidekeskus Luupin tilaratkaisujen hankeselvitystyöryhmän asettamispäätös 28.02.2019. Hankkeen tavoitehintaa arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2023-2024.

HSE Hiukkavaaran koulun laajennus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	11 000 000				660	5 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitys Hiukkavaaran koulun laajennoksesta, työryhmän asettamispäätös 11.01.2019 § 4, toimeksiannon kesto 31.8.2018 asti. Hankkeen tavoitehintaa arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2022-2023.

HSE Musiikkikeskus

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot	9 750					500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Musiikkikeskuksen hankeselvitystyöryhmän asettamispäätös 16.4.2018 § 30, toimeksiannon kesto 21.12.2018. Toimeksiantoa jatkettu 31.12.2019 asti. Hankkeen tavoitehintaa arvio valmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2022-2023.

Rakennusomaisuuden taseyksikkö yhteensä

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			49 929	68 960	68 062	73 595
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot			235			

Vuokrauskohteet, investointiin verrattavat hankkeet 1 000 €	TA2020	TS 2021	TS 2022	2 023	2 024	Arvioidut kustannukset v. 2024 jälkeen
ARVIOIDUT KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	60	1 343	3 478	3 574	4 058	75 761

Vuokrauskohteet sisältävät: Raksilan ja Linnanmaan paloasemat, Salonpään koulun ja päiväkodin korvaava uudisrakennus, Hintan päiväkotit, Oulunsalon varhaiskasvatus, Pateniemen suuralueen päiväkotit.

10 Liikelaitokset

10.1 Oulun Vesi -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun Vesi toimii vesihuoltolain mukaisena kunnallisena vesihuoltolaitoksena, joka hankkii tulorahoituksen asiakailta perittävillä perus- ja käyttömaksuilla. Oulun Vesi toimittaa asiakkailleen kohtuulliseen hintaan hyvälaatuista talousvettä ja vastaa jätevesien viemäroinnistä ja puhdistamisesta sekä sopimusperusteisesti myös asemakaava-alueiden kuivatusvesien johtamisesta huolehtien vesistöjen ja muun ympäristön säilymisestä puhtaina.

Oulun Veden vahvistettu toiminta-alue kattaa lähes koko Oulun kaupungin asutut alueet. Taskilan jätevedenpuhdistamolla käsitellään Oulun lisäksi Muhoksen, Utajärven ja Iin kuntien jätevedet.

Vesilaitoksen omaa ydintoimintaa ovat mm.

- vedenhankinta ja vedenkäsittely
- vedenjakelu ja jätevesiviemärointi
- jätevedenkäsittely
- verkostojen suunnittelu ja rakennuttaminen
- verkostojen kunnossapito ja hallinta
- asiakaspalvelu ja vesilaskutus

Seuraavissa kuvissa on esitetty liikevaihdon ja liiketoiminnan kulujen erät graafisesti.

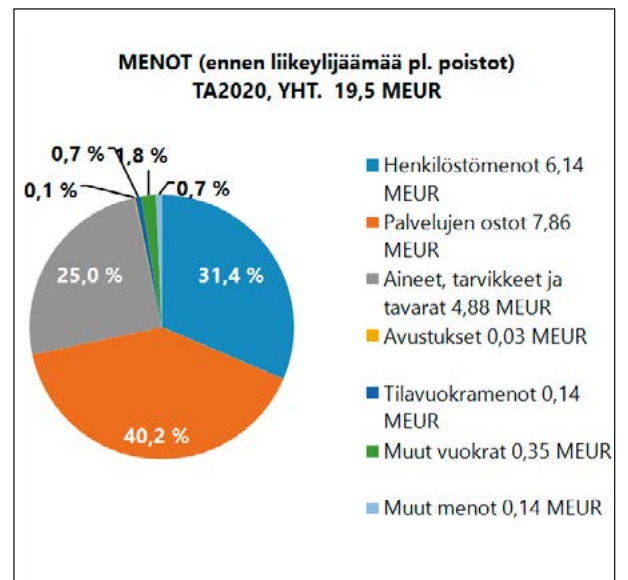
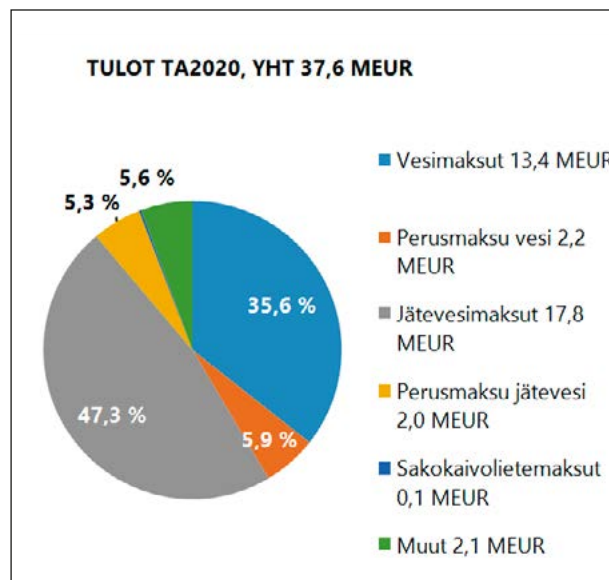
Toimintasuunnitelma

Toiminnan tavoite on turvata yhdyskunnan kannalta elintärkeät vesihuoltopalvelut ja varmistaa päivittäinen talousveden korkea laatutaso koko toiminta-alueella. Ympäri vuorokautinen laitosten valvonta sekä vesihuoltoverkostojen ja laitteiden ylläpito koko laajalla toiminta-alueella kattaa monipuolisesti kiireiset kaivu- ja korjaustyöt ja vaatii moniosaamista palvelutason takaamiseksi.

Liikelaitoksen strategiset päämäärät on määritelty kaupunkistrategian, omistajaohjauksen linjauksien ja vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisesti. Asetettujen päämäärien saavuttamiseksi on valmisteilla useita merkittäviä strategisia hankkeita. Kehittämisen painopisteet on määritelty vesihuollon kehittämissuunnitelmassa, joka päivitettiin uuden Oulun tilanteen mukaiseksi.

Hintan pintavesilaitoksen kapasiteetin lisääminen on lähivuosina tarpeen. Pintavesilaitosten kehittäminen ja alavesisäiliötilavuuden lisääminen on varmistettava kaavallisilla ratkaisulla ja investointi on käynnistettävä suunnittelukaudella. Vedenpuhdistusprosessien kehitystyö jatkuu tutkimushankkeissa yhdessä yliopiston ja yritysten kanssa.

Vedenhankinnan varmistamista koskevan hankepäätöksen pohjalta lupakäsittely pohjavedenotosta Viinivaaran

alueelta etenee. Vaaditun varmuusluokituksen saavuttamiseksi pyritään nykyisen pintaveden käytön rinnalla lisäämään pohjaveden käyttöä. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston lupapäätös saataneen syksyllä 2019. On kuitenkin varauduttava vuosia kestäväan lupaprosessiin ja hanke tulee vaatimaan lupavaiheen jälkeen merkittäviä investointeja.

Riskienhallinta on oleellinen osa vesilaitoksen päivittäistä toimintaa. Häiriötilanteiden varalta toiminta- ja vedenjake-luvarmuutta parannetaan automaatiota, varayhteyksiä ja laitoksia uudistamalla. Kyberturvallisuusriskeistä saadaan säännöllisesti informaatiota ja varavoiman saantia parannetaan sekä energiatehokkuutta parannetaan laitekantaa uusimalla kaupungin ympäristöohjelman mukaisesti.

Uuden asiakastietojärjestelmän käyttö vakiintuu ja valmistellaan kehitysasioita yhteistyössä muiden ohjelman tilaajien vesilaitosten kanssa. Asiakaslähtöistä näkökulmaa korostetaan kaikkien tulosyksiköiden prosessien kehittämisessä kaupunkistrategian mukaisesti. Asiakaspalvelukonseptin kehitys ja sähköisen aineiston digitalisointi etenee tehostetusti. Asiakastytyväisyyttä mitataan puolueettomilla kyselyillä vuosittain ja asiakaspalautteet sekä sidosryhmien palautteet käsitellään.

Vesihuollon tuottavuus pidetään hyvällä tasolla ja omien ydintoimintojen tarkasteluun liittyen arvioidaan markkinoilla olevien palveluiden saatavuutta monituottajamallin mukaisesti. Toimintatapoja ja toimitilaratkaisuja sekä päivystysjärjestelyjä kehitetään edelleen ja haetaan parhaita käytäntöjä ja kustannustehokkuutta. Ylläpidon toimitilamuutokset käynnistyvät lähivuosina varikkotilojen muuttuessa. Tukitoiminnot tarkastellaan ja kilpailutetaan niiltä osin missä toimivat markkinat on olemassa.

Suunnitelmakaudella kehitetään useissa eri järjestelmissä olevan tiedon kokoamista keskitetympään tukemaan tiedolla johtamista. Verkostojen täydennysmittaukset saatetaan valmiiksi suunnitelmakaudella, jolloin toiminta-alueen johdot saadaan sähköiseen muotoon. Verkkotietojärjestelmää hyödynnetään omaisuudenhallinnassa ja investointien suunnitelmallisuus parantuu järjestelmään tallentuvan kuntotiedon ansiosta.

Verkosto- ja laitosinvestoinneilla turvataan kaupungin kasvun edellytyksiä asunto- ja palvelutuotantoa varten. Vesihuoltoverkostojen saneerausvelkaa vähennetään riittävästi verkostosaneerauksilla ohjelmoidusti. Uudisrakentamisen osuus on pienentynyt täydennyskaavojen ja kerrostalotuotannon ansiosta. Suunnittelukaudella saneerauksiin käytetään vuosittain vähintään 60 % verkostoinvestoinneista painottuen jätevesiverkoston saneerauksiin ja erillisviemärintiiniin. Verkostojen aluesaneerauskohteet määritellään suunnitelmallisesti katupuolen kanssa yhteistyössä ja viemäriverkoston vuotovesitutkimuksia jatketaan. Selvitetään älykkään vesihuollon ratkaisuja mm. etäluettavat vesimittarit, jolloin reaaliaikaisella tiedolla voidaan tehostaa verkostohallintaa ja käyttöä.

Jätevesienkäsittely on parantanut ratkaisevasti ympäristön tilaa. Taskilan puhdistamon kalvosuodatuslaitos valmistui käyttöön vuonna 2018 typenpoiston lupaehdon täyttämiseksi. Lietteenkuivausrakennuksen ja -laitteiden uusiminen toteutetaan vuosina 2019-2020. Taskilan jätevedenpuhdistamon uusi ympäristölupa on asettamassa typenpoistolle aiempaa tiukemman ympärivuotisen 70 % puhdistustehovaatimuksen, mikä vaatii tulevaisuudessa merkittäviä investointeja. Jätevedenpuhdistuksessa kehityssuuntana on ravinteiden talteenoton ja kierrätyksen sekä energiahöydyntämisen parantaminen, mikä huomioidaan laitoskohteiden ja laitteiden uusimisessa.

Lietteen kompostointitoiminnan ympäristölupa Vasikkasuolla päättyy keväällä 2020. Meneillään olevasta kilpailutuksesta on valitettu, mistä johtuen nykyisen sopimuskumppanin kanssa on tarkoitus jatkaa siirtymävaiheen ajan, kunnes uusi lietteenkäsittelyn palvelusopimus saadaan voimaan. Kilpailutuksella haetaan tulevaisuuden lietteenkäsittelyn kokonaispalvelua pitkällä sopimuksella. Lietepohjaisten tuotteiden peltokäyttö on vaikeutunut koko maassa sekä kiristyvien määräysten että elintarviketurvallisuuden omien linjausten vuoksi.

Henkilöstön ikääntymiseen ja työyhteisön hyvinvointiin liittyy haasteita, joihin vastataan monipuolisella työkykyä ylläpitävällä toiminnalla ja perehdytyksellä. Kohonneen työkyvyttömyysriskin vähentämiseksi etsitään keinoja työterveyden tukemana. Työhyvinvoinnin kehitysprojektiä jatketaan yksikkö- ja tiimitasolla eri muodoissa. Henkilöstölle järjestetään osaamisen varmistamiseksi koulutussuunnitelman mukaista ammatillista koulutusta sekä osallistutaan esimieskoulutukseen. Sairauspoissaoloissa pyritään alle 5% tavoitearvoon.

Sertifioidut laadunhallinta- ja työturvallisuusjärjestelmät (ISO9001, OHSAS18001) pidetään yllä ja kehitetään uusitavan standardin mukaisesti. Henkilöstön hyvän työsuojeluasenteen säilyttämiseen ja tapaturmien välttämiseen haetaan uusia kannustimia.

Oulun Vesi toimii ulkoisena liikelaitoksena omistajapoliittisten linjausten mukaisesti. Valtakunnallisen vesitoimialan selvityksen mukaisesti ollaan valmiita laajempaan seudulliseen vesihuoltolaitosten yhteistyöhön kuten jätevedenkäsittelyn osalta jo toimitaankin.

Toimintaympäristöanalyysi

Vesihuoltoverkostojen korjausvelkaa on edelleen merkittävästi ja nykyinen saneeraustahti pidetään yllä korjausvelan kasvun hillitsemiseksi. Erityisesti viemäriverkon vuotovesimääriä pyritään järjestelmällisesti vähentämään, jotta vuotovesien vaikutukset jätevedenpuhdistuksen tuloksiin ja kuluihin sekä viemäritulvien riskeihin pienenevät.

Vesihuollon investointitasoa joudutaan 2020-luvulla nostamaan ja on tarve ylläpitää toimivat markkinat vesihuoltoon erikoistuneille urakoitsijoille. Tulevat

investointitarpeet kohdistuvat verkostojen saneerausvelan pienentämiseen, vedenhankinnan turvaamiseen sekä jätevedenpuhdistuksen tehostamisen vaatimisiin investointeihin. Vesihuoltomaksut on kyetty pitämään Oulussa selvästi maan keskiarvoa edullisempaan, vaikka vesihuoltoon investoidaan vuosittain merkittävästi ja vesilaitosten yhdistyminen laajensi huomattavasti vesilaitoksen toiminta-aluetta.

Kantakaupungin talousvesi valmistetaan Oulujoen pintavedestä kahdella vedenkäsittelylaitoksella ja muilla alueilla käytetään paikallisia pohjavesivarjoja. Oulun kantakaupungin vedenhankinnan varmuuden parantamisesta pohjaveden käyttöä lisäämällä tehtiin hanke päätös valtuustossa 2015, mihin perustuen on laadittu monipuoliset ympäristöselvitykset jätetty pohjavedenoton lupahakemus maaliskuussa 2017 Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon, jolta odotetaan lupapäätöstä syksyllä 2019.

Vesihuoltopalveluilta odotetaan erittäin korkeaa laatua ja toimintavarmuutta ja myös asiakaspalveluun ja viestintään kohdistuu kehitystarpeita. Vesihuoltoa koskevat lainsäädäntömuutokset ja laintulkinnat (mm. ympäristön- ja luonnonsuojelulait, vesihuoltolaki, vesien- ja merienhoidon laki) voivat vaikuttaa lupaprosesseihin ja toisaalta kiristyvät lupaehtot aikaansaavat investointitarpeita.

Jätevesien käsittely on seudullisesti keskitetty Taskilan jätevedenpuhdistamolle, jossa käsitellään 200.000 asuka- kaan jätevedet. Viimeisimpänä Taskilan puhdistamolle

valmistui v.2018 käyttöön typenpoistolajennus kalvosuo- datinlaitteistoon perustuvana, jolla jätevesien lupaehtojen mukaiseen typenpoistoon pyritään. Urakkakilpailutusvai- heessa on lietteenkäsittelyrakennuksen ja –laitteiston uu- siminen. Uusi ympäristölupapäätös on myös asettamassa jäteveden typenpoistovaatimuksen ympärivuotiseksi, mi- kä tuo merkittäviä investointitarpeita.

Jätevesilietteen Kemicond-käsittelyyn liittyvä aumakom- postointi Vasikkasuolla loppuu vuoden 2020 keväällä. Ny- kyisin pääosa hygienisoidusta lietteestä on käytetty maan- parannusaineena peltokäytössä ja osittain on käytetty au- makompostointia Vasikkasuolla. Lietepohjaisten tuotteiden peltokäyttö on vaikeutunut ratkaisevasti koko maas- sa sekä kiristyvien määräysten että elintarviketeollisuus- den omien linjausten vuoksi. Uusi kestävän kehityksen mukainen lietteenkäsittelyn palveluhankinta on saatava voimaan vuoden 2020 aikana.

Ilmastonmuutos vaikuttaa vesihuoltoon äärevien sääilmi- öiden, kuten rankkasateiden ja myrskyjen yleistymisel- lä, joista aiheutuviin taajamatulviin ja sähkökatkosiin ve- sihuoltolaitoksilla on varauduttava.

Hulevesien kokonaishallinta on siirtynyt yhdyskunta- ja ympäristöpalveluihin, mutta huleveden runkoviemärit ovat edelleen Oulun Veden vastuulla. Lähivuosina on pe- rusteltua siirtää myös hulevesiverkostojen tasearvo ja ra- kentamisvastuu yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille. Yh- dyskunta- ja ympäristöpalveluilta laskutettavasta tuloista suurin osa käytetään verkostoinvestoinneista aiheutunei- den poistojen kattamiseen.

Sitovat tavoitteet

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet, mittarit ja tavoitetaso 2020

jaoteltuna kaupungin strategisten päämäärien ja linjausten mukaan:

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari
Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.	Moitteeton jäteveden puhdistus ja kestävän kehityksen mukainen lietteenkäsittely - Jäteveden puhdistustulokset (BOD, P ja N) ja lietteenkäsittely ovat lupaehtojen mukaisia.

Oulun tapa toimia

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari
Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.	Taksataso kohtuullinen Sitovat taloustavoitteet saavutetaan. Vesihuollon vertailuhinta alle maan keskitason (v. 2019 ktaalot Oulu 3,73 €/m ³ , keskiarvo muut 4,87 €/m ³).
Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.	Asiakastytyväisyys parhaiden tasolle Parannus vuotuisen WACSI- kyselyn tulosten keskiarvoissa omiin tuloksiin nähden. Sähköisten palveluiden käyttäjämäärä lisääntyy.
Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisten hyväksi.	Vesijohtoveden laatu ja toimitusvarmuus jatkuvasti hyvätasoisia Täyttää STM:n asetuksien 1352/2015 ja 683/2017 mukaiset laatuvaatimukset ja -suositukset. Käyttökäytysaika alle 15 min/asiakas/v.

Palveluiden järjestäminen

Suurimmat ulkoisten palveluiden ostot muodostuvat verkosto- ja laitosrakentamisesta sekä lietteenkäsittelystä. Verkosto- ja laitosrakentaminen hankitaan kilpailutettuna urakoina pääosin yksityisillä urakoitsijoilla. Verkostourakoista n. 20% tilataan Oulun Infra-liikelaitokselta. Verkostojen ja laitosten suunnittelussa käytetään laajasti alan konsulttitoimistoja ja laitoskohteiden rakennuttamisessa käytetään myös konsulttipalveluja.

Verkostojen ylläpidossa on useita palvelutuottajia mm. kone- ja kuljetuspalvelut, huuhteluautot, pumppuhuollot ja mittarivaihdot.

Vesi- ja jätevesilaitosten käyttö ja ohjaus hoidetaan omana työnä. Laitosten ja verkoston automaatio-, sähkö- ja mekaanisen kunnossapidon tehtäviin käytetään erikoisalojen yritysten palveluja. Lietteenkäsittely on ulkoistettu kokonaispalveluna.

Hallinnon ja talouden toiminnoissa ostetaan Monetralta mm. kirjanpito-, reskontra- ja henkilöstöhallinnon palveluja. Digi-liikelaitokselta hankitaan monipuolisesti ict-palveluja.

Kehittäminen

Oulun Vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttamista jatketaan. Kehittämistoimien tavoitteena on taata asiakkaille vesihuollon palveluiden korkea laatu kustannustehokkaasti ja ympäristövastuullisesti toteutettuna. Kehittämishankkeissa huomioidaan energiatehokkuuden parantaminen kaupungin ympäristöohjelman mukaisesti.

Tärkeimmät kehittämiskohteet toiminta-alueella liittyvät vedenhankinnan varmuuden parantamiseen, kantakau-pungin talousveden tuotantokapasiteetin ja säiliötilavuuden kasvattamiseen, verkostojen hallintaan, sekä jätevesiverkoston vuotovesimäärän vähentämiseen. Lisäksi jätevedenpuhdistus ja lietteenkäsittely vaativat jatkuvaa kehitystyötä, jolla varaudutaan toimintaympäristön muuttuviin vaatimuksiin. Toiminta-alueen ulkopuolisia alueilla toteutetaan haja-asutusalueiden viemärintiöohjelman mukaisia viemärintihankkeita vedenhankinnan kannalta tärkeiden pohjavesialueiden suojelemiseksi ja jätevesien käsittelyn saattamiseksi vastaamaan jätevesiasetuksen vaatimuksia.

Kaupunkistrategian linjausten mukaisesti asiakaspalvelun kehittämistä ja digitalisointia jatketaan asiakaslähtöisien, tehokkaiden palveluiden järjestämiseksi. Kehittämissuunnitelman kohdistuvat vuonna 2019 tuotantokäyttöön otetun Vesitieto-asiakastietojärjestelmän jatkekehitykseen ja asiakkaille annettavien palvelujen sähköistämiseen, sekä etäluettavien vesimittareiden pilotoinnin jatkamiseen.

Henkilöstön työhyvinvointia ja työssäjaksamista kehitetään yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Toimintaprosessien tarkastelua ja tehostamista jatketaan.

Oulun Vesi osallistuu vesihuoltoalan yhteisiin kehittämishankkeisiin ja benchmarking –toimintaan. Oppilaitos- ja tutkimuslaitosyhteistyötä tehdään veden laatuun, kestävään kehitykseen, talous- ja jäteveden puhdistusprosessiin ja digitalisaatioon, vesihuoltoteknologiaa liittyvien teemojen osalta mm. osallistumalla tutkimushankkeisiin ja teettämällä opinnäytetöitä.

Kehityshankkeet rahoitetaan pääosin liikelaitoksen omasta talousarviokehystä, mutta ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet selvitetään.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
• Liikevaihto	37 510	37 043	37 900	37 563	37 574	37 551
• Investoinnit	19 883	15 305	15 305	19 313	13 960	22 485
Kannattavuus						
• Liikelyljäämä (1 000 €)	11 485	10 437	10 950	10 280	9 828	10 034
• Sij.pääoman tuotto, %	9,4					
• Korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta, %	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0

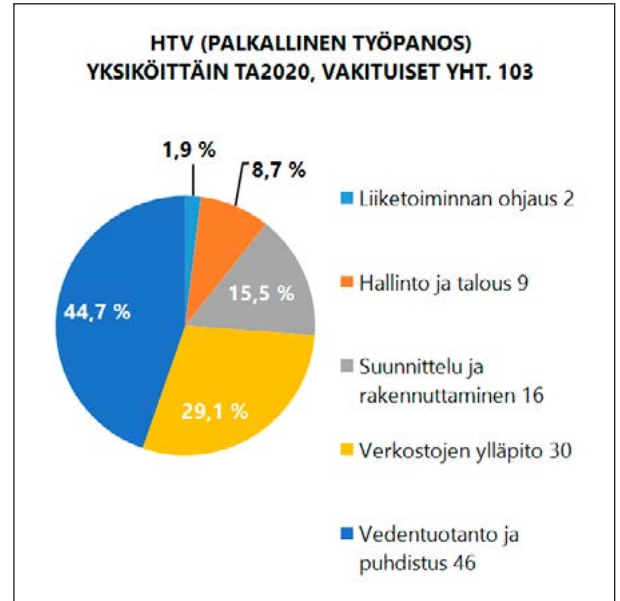
Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Vesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,52	1,52	1,52	1,52	1,52	1,52
Jätevesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,98	1,98	1,98	1,98	1,98	1,98
Liittymien lisäys, kpl	421	350	350	350	350	350
Liiketoiminnan kulut, 1 000 €	18815	18150	18668	19545	19833	19894
Tuloutus kaupungille, 1 000 €	6613	6613	6613	6613	6613	6613
Suunnitelmapoistot, 1 000 €/a	9726	10600	10555	10083	10258	9971
Liikevaihto/hlö (1 000 €/hlö)	300	299	312	303	313	318

	TP2018	Ennuste 2019	TA2020	Muutos -% (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	107	105	95	-9,2	96	96
Tilapäiset	13	11	8	-33,1	5	5
Yhteensä	120	116	103	-11,6	101	101
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-4 853	-4 852	-4 843	-0,2	-4 766	-4 800
Henkilösivukulut	-1 347	-1 271	-1 294	1,8	-1 278	-1 285
Yhteensä	-6 200	-6 123	-6 137	0,2	-6 044	-6 084

Henkilöresurssit mitoitetaan laadukkaiden ja toimintavarmojen vesihuoltopalveluiden turvaamiseksi ja riskien hallitsemiseksi. Vesilaitoskoon kasvu, lakisääteiset velvoitteet ja palvelutasovaatimukset ovat lisänneet tehtäviä ja työmäärää (mm. osa-aikaisten sijaisuudet). Vaativiin strategisiin vedenhankinta- ja laitosprojekteihin tarvitaan omaa projektihenkilöstöä ja jatkuvan ostopalvelun vähentämiseksi on tarve rekrytoida henkilöitä mm. sähkö-, automaatio- ja mekaaniseen huoltoon tehtäviin. Eläköityvien tilalle palkattaessa tehtäväkuva harkitaan tarkkaan, kun rekrytoidaan tuotantoprosesseihin korvaavaa henkilöstöä. Vuosittain eläköityy 2-3 henkilöä ja ikääntymisestä johtuvia osa-aikaisuuksia on käytössä.

Omia ydintoimintoja arvioidaan ja ulkopuolisten palveluiden käyttöä selvitetään. Työvoiman saatavuus on erikoisosaamista vaativissa tehtävissä vaikeutunut. Korvaavan työn malli on käytössä ja tehtäväkiertoon kannustetaan. Vesihuollon ammatilliseen koulutukseen ja esimieskoulutukseen osallistutaan ja koulutusyhteistyötä jatketaan oppilaitosten kanssa. Vesihuoltoalan harjoittelu- ja opiskelupaikkoja tarjotaan vuosittain.

Investoinnit

Oulun Vesi -liikelaitoksen investoinnit

€ 1 000	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Vesijohtoverkosto	3 689	5 400	5 400	4 226	4 750	4 500
Jätevesiviemäriverkosto	4 490	3 670	3 670	5 476	5 355	4 930
Hulevesiviemäriverkosto	1 794	1 500	1 500	1 511	1 505	1 505
Vedenpuhdistamot	308	520	520	550	1 000	10 200
Pohjavedenottamot	91	800	800	1 000	500	500
Jätevedenpuhdistamot	9 202	2 680	2 680	6 200	500	500
Muut	309	735	735	350	350	350
Yhteensä	19 883	15 305	15 305	19 313	13 960	22 485

ICT-investoinnit (sisältyvät kohtaan muut investoinnit)

€ 1 000	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Menot				88	90	65
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

ICT-investoinnit kohdistuvat muun muassa Vesitieto- ja TrimleNis-järjestelmien vuosikehittämiseen.

Vuonna 2020 investoinnit ovat yhteensä 19,3 milj. €, josta verkostojen osuus on 11,2 milj. €. Verkostojen uudiskohdeet rakentuvat maankäytön toteutusohjelman aikataulun mukaan ja toteutetaan muun kunnallistekniikan urakoiden yhteydessä. Verkostoinvestoinneista pääosa kohdistetaan saneerausinvestointeihin ja painotetaan edelleen viemäriverkoston saneerauksia vuotovesimäärien pienentämiseksi. Myös suurten runkovesijohtojen uusimisia on käynnistynyt. Erillisiä verkostokohteita ja haja-asutuksen viemärintiohjelmaan kirjattuja pohjavesialueilla olevia hankkeita toteutetaan.

Puhdistamoinvestointeihin käytetään yhteensä 7,7 milj. €. Tästä Hintan ja Kurkelanrannan vedenpuhdistamoiden ylläpitosaneerauksiin on kohdistettu 0,5 milj. € ja pohjavedenottamoihin n. 1,0 milj. €. Vedenhankintaselvityksiin varataan 0,3 milj. € vuodelle 2020. Hintan vedenpuhdistamon laajennuksen ja alavesisäiliön rakentamiseen varataan 10,2 milj. € vuodelle 2022.

Taskilan jätevedenpuhdistamon lietteenkäsittelyrakennuksen ja -laitteistojen rakentaminen käynnistyy 2019 ja vuodelle 2020 varataan 6 milj. €. Lietteenkäsittelyn palveluhankinnasta pyritään tekemään palvelusopimus, joka tulee voimaan vuonna 2020.

OULUN KAUPUNKI

Oulun Vesi -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
LIIEVAIHTO	37 510	37 043	37 900	37 563	37 574	37 551
Valmistus omaan käyttöön	2 322	2 106	2 106	2 274	2 274	2 277
Liiketoiminnan muut tuotot	168	67	111	67	67	67
Tuet ja avustukset kunnalta	25	0	26	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-4 918	-4 581	-4 788	-4 885	-4 985	-5 085
Varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-7 097	-6 941	-7 106	-7 863	-8 145	-8 066
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-4 853	-4 688	-4 852	-4 843	-4 766	-4 800
Henkilöstösivukulut						
Eläkekulut	-1 152	-1 134	-1 099	-1 123	-1 110	-1 116
Muut henkilöstösivukulut	-196	-160	-172	-171	-168	-169
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-9 726	-10 600	-10 538	-10 083	-10 258	-9 971
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-599	-675	-638	-656	-656	-655
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	11 485	10 437	10 950	10 280	9 828	10 034
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	18	18	17	18	18	18
Kaupungille maksetut korkokulut	-263	-395	-253	-377	-409	-371
Muille maksetut korkokulut	-118	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-6 613	-6 613	-6 613	-6 613	-6 613	-6 613
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	4 509	3 447	4 102	3 308	2 823	3 068
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	4 509	3 447	4 102	3 308	2 823	3 068
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-6 927	-3 841	958	-4 033	1 092	1 092
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	3 000	5 000	0	5 000	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	583	4 606	5 060	4 276	3 915	4 159

10.2 Oulun Digi -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

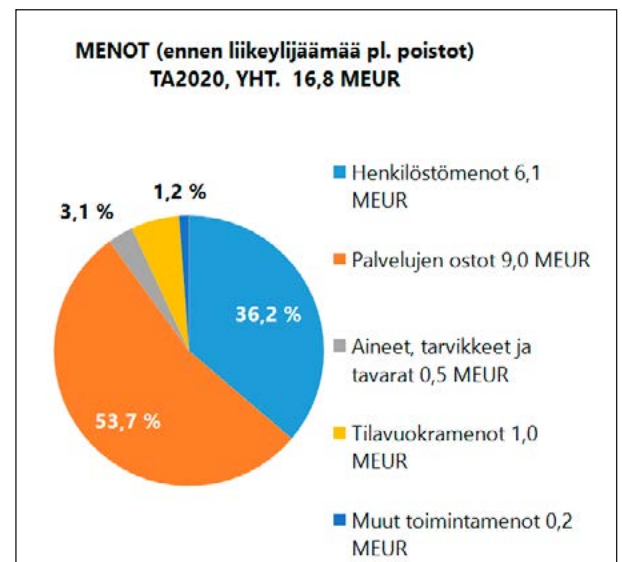
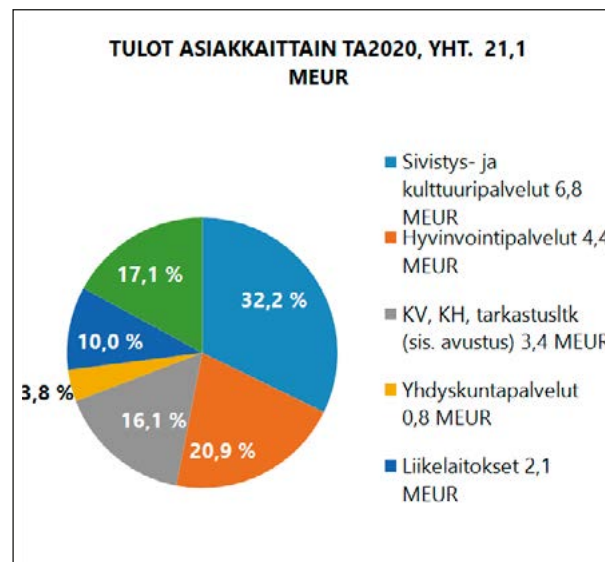
Oulun Digi –liikelaitos vastaa Oulun kaupungin digitalisointiohjelmasta ja sen toteuttamisesta sekä ICT-palveluiden järjestämisestä Oulun kaupungissa. Lisäksi Oulun Digi tukee ICT-elinkeinojen ja digitalisaation tutkimus- ja kehitystoiminnan edistämistä. Oulun Digi vastaa Oulun kaupungin kokonaisarkkitehtuurista ja teknologisista ratkaisuksista sekä tietoturvan ja tietosuojan ohjaamisesta ja seurannasta.

Liikelaitoksen tavoitteena on kuntalaisten palvelutoiminnan kehittäminen digitalisaation avulla ja oman palvelutoiminnan kehittäminen. Tavoitteena on lisäksi toiminnan taloudellisuuden, tavoitteellisuuden ja vaikuttavuuden

lisääminen sekä organisaation kehittäminen rakennetta yksinkertaistamalla ja johtamista selkeyttämällä. Liikelaitoksen toiminnassa hyödynnetään laajasti markkinoita ja kumppaneita.

Oulun Digin asiakkaita ovat Oulun kaupungin yksiköt sekä tytäryhteisöt. Liikelaitos toimii asiakkaansa kumppanina ja tekee tiiviistä yhteistyötä asiakkaiden johdon ja asiantuntijoiden kanssa.

Oulun Digin uudella toimintamallilla tavoitellaan muutosohjelmassa asetettua kahden miljoonan euron säästö-tavoitetta.

Toimintasuunnitelma

Oulun Digin tehtävät voidaan jakaa kolmeen pääosa-alueeseen: kaupunkiorganisaation digitalisoinnin edistäminen, ICT-palveluiden järjestäminen ja kehittäminen sekä ICT-alan tutkimus- ja kehittämistoiminnan edistäminen Oulun kaupungin vaikutusalueella.

Oulun kaupungin digitaalisen kehittämisen tavoitteet on koottu Digitaalinen Oulu -ohjelmaksi, joka sisältää sekä kaupunkiorganisaation sisäiset kehittämistavoitteet että kaupunkialueen ICT-elinvoiman tukemisen toimenpiteitä.

Kaupungin sisäisen kehittämisen painopisteet ovat 1) Digitaalisuus ja automaatio kasvaa sisäisissä ja ulkoisissa prosesseissa 2) Digitekologioita hyödyntävät uudet toimintamallit tulevat palvelutuotantoon ja 3) Tiedon hyödyntäminen johtamisessa, tutkimuksessa ja toiminnassa kasvaa.

Painopisteisiin toimialakohtaisesti laadittavilla toimenpiteillä tehostetaan kaupungin sisäisiä prosesseja ja kehitetään sujuvia kuntalaispalveluita, hyödyntäen digitalisaation tuomia mahdollisuuksia. Oulun Digi toteuttaa digitalisointiohjelmaa toimimalla asiantuntijoidensa kautta toimialojen arjessa kumppanina. Oulun Digin asiantuntijat tukevat toimialoja palvelujen ja prosessien digitalisoinnissa käytännössä seuraavien tehtävien kautta:

- digitalisointisuunnitelman ja -budjetin laadinta
- digikehittämishankkeiden tukeminen ja toteuttaminen
- tietojärjestelmähankintojen toteuttaminen
- tietojärjestelmien käyttöönotosta vastaaminen

Oulun Digi edistää digitaalisen kehittämisen ja ICT:n alueella kansallisten ja kansainvälisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden suunnittelua ja toteuttamista

asiantuntijatyöllä yhdessä sidosryhmien kanssa. Toimilla mahdollistetaan kaupungin vaikutusalueella yritysten, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten digitaalisten palvelujen kehittämistä sekä tutkimustoimintaa.

Muuttuvan lainsäädännön ja muiden vaatimusten asettamassa jatkuvasti uusia reagointi- ja panostamistarpeita, Oulun Digi tukee kaupunkiorganisaatiota vaatimustenmukaisuuden toteuttamisessa niin perustoiminnassa kuin kehittämistoimissakin.

Digikehittämisen ohjausryhmän työskentelyn kautta koordinoidaan kokonaisvaltaisesti ja kaupunkilaajuisesti digitaalisia ja ICT-toimintoja. Kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja hyödynnetään digitaalisen yhteiskehittämisen sekä kaupunkialueen ICT-alojen tutkimus- ja kehittämistoiminnan edistämiseksi.

Oulun Digi järjestää Oulun kaupungin hallintokuntien ja tytäryhteisöjen ICT-palvelut ja kehittää niitä.

Toimintatavan muutoksen myötä digi- ja ICT-palveluiden painopiste muuttuu vähitellen palveluiden kehittämiseen ja järjestämiseen sekä hankkimiseen ja palvelulaadun seurantaan.

Palveluiden järjestäminen

Oulun Digi vastaa Oulun kaupungin ICT-palveluiden järjestämisestä ja kehittämisestä Oulun kaupungissa. Lisäksi liikelaitos turvaa tietoteknisten palveluiden saatavuuden myös häiriötilanteissa ja normaaliolojen poikkeustilanteissa.

Palveluiden järjestäminen sisältää mm. työasema- ja päätelaitepalveluiden järjestämisen, laite- ja lisenssiomaisuuden hallinnan, kapasiteettipalveluiden (palvelimet, AD, sähköposti jne.), tietoliikenne- ja puhepalveluiden sekä tukipalveluiden järjestämisen.

Liikelaitos tuottaa palveluita tarvittaessa osin itse ja hankkii niitä yksityisiltä palveluntuottajilta hyödyntäen laajasti markkinatarjontaa.

Talous

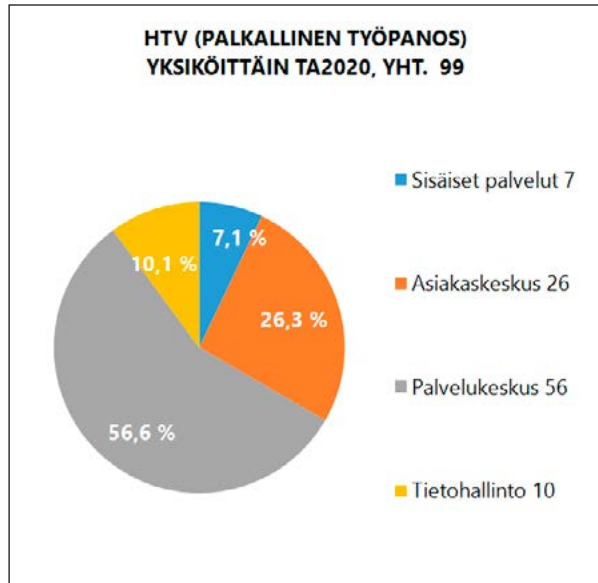
Tunnusluvut	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Toiminnan laajuus (1 000 €)					
• Liikevaihto	18 200	18 200	18 173	18 173	18 173
• Investoinnit	3 000	3 000	4 000	4 000	4 000
Kannattavuus					
• Liikelyijäämä (1 000 €)	-92	-92	500	500	500
• Sij.pääoman tuotto, %	15,1	13,8			

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Päätelaiteiden määrä	24 500	24 500	24 500	25 000	25 000
Tietoliikenteen saatavuus	99,95	99,95	99,97	99,99	99,99
Kriittisten häiriötilanteiden kesto (h)	20	20	< 2019	< 2020	< 2021
Palvelupyyntöjen määrä/joista häiriöitä	66 000 / 14 000	66 000 / 14 000	70 000 / 13 000	70 000 / 12 500	70 000 / 12 500
Häiriöiden määrä per päätelaite (kpl)	0,57	0,57	0,53	0,5	0,47
Asiakastyytyväisyys (%)	-	-	90	90	90
Liikevaihto/henkilö (€)	168 000	175 200	183 500	183 500	183 500

Henkilöstö

	Ennuste 2019	TA2020	Muutos -% (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)					
Vakinaiset	89	99	10,2	99	99
Tilapäiset	3	0	-97,4	0	0
Yhteensä	93	99	6,5	99	99
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)					
Palkat ja palkkiot	-4 486	-4 985	11,1	-4 992	-4 999
Henkilösivukulut	-937	-1 099	17,3	-1 100	-1 102
Yhteensä	-5 424	-6 085	12,2	-6 092	-6 101

ICT-investoinnit

Oulun Digi koordinoi kaupunkitasolla investointeja ICT:n ja digitalisoinnin alueilla. Kaupungin yhteiseen käyttöön tehtävät ICT-investoinnit ja -hankinnat keskitetään pääosin Oulun Digiin.

Keskeisinä kaupunkiyhteisinä digitaalisen kehittämisen toimenpiteinä tehdään panostuksia ICT-infrastruktuuriin, dokumenttien pitkäaikaissäilytyksen kehittämiseen, sähköiseen viranomaisasiointiin ja asian käsittelyyn koko asiointiprosessin aikana. Kaupunki on myös siirtymässä uuden aikaisiin pilvipohjaisiin toimistotyön ja viestinnän toimintatapoihin ja välineisiin Office365-palveluiden myötä. Tietotyön kehittämiseen liittyvät läheisesti uudet ryhmätyön välineet ja uusittava intranet-sivusto. Käyttövaltuushallinnan kehittäminen jatkuu rutiinien automatisoinnin ja tietoturvallisen toiminnan edistämiseksi.

Oulun Digin asiakkaiden työasema- ja päätelaitehankinnat muodostavat merkittävimmän osan kaupungin vuosittaisista ICT-investoinneista.

Päätelaiteinvestoinnit

€1 000	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Menot		3 000	3 000	3 000
Rahoitusosuudet				
Luovutustulot				

ICT-infrastruktuuri

€1 000	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Menot		300	300	300
Rahoitusosuudet				
Luovutustulot				

Ohjelmistolisenssit

€1 000	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Menot		100	100	100
Rahoitusosuudet				
Luovutustulot				

Kehittämisinvestoinnit

€1 000	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Menot		600	600	600
Rahoitusosuudet				
Luovutustulot				

ICT-investoinnit yhteensä

€1 000	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Menot	3 000	4 000	4 000	4 000
Rahoitusosuudet				
Luovutustulot				

OULUN KAUPUNKI

Oulun Digi -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
LIIVEVAIHTO	18 200	18 200	18 173	18 173	18 173
	0	0	0	0	0
Valmiiden ja keskeneräisten tuott. varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	110	110	42	42	42
Valmistus omaan käyttöön	2 100	2 100	2 886	2 886	2 886
Liiketoiminnan muut tuotot					
Tuet ja avustukset kaupungilta					
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-300	-300	-518	-518	-518
Varastojen lisäys (+) ja vähennys (-)	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-10 490	-10 490	-9 021	-9 014	-9 005
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-4 485	-4 486	-4 985	-4 992	-4 999
Henkilöstösivukulut					
Eläkekulut	-769	-779	-931	-932	-933
Muut henkilöstösivukulut	-158	-158	-168	-168	-169
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 150	-3 150	-3 813	-3 813	-3 813
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-1 150	-1 138	-1 164	-1 164	-1 164
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-92	-92	500	500	500
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	918	918	918	500	500
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	918	918	918	500	500
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-92	-93	500	500	500

OULUN KAUPUNKI

Oulun Digi -liikelaitos

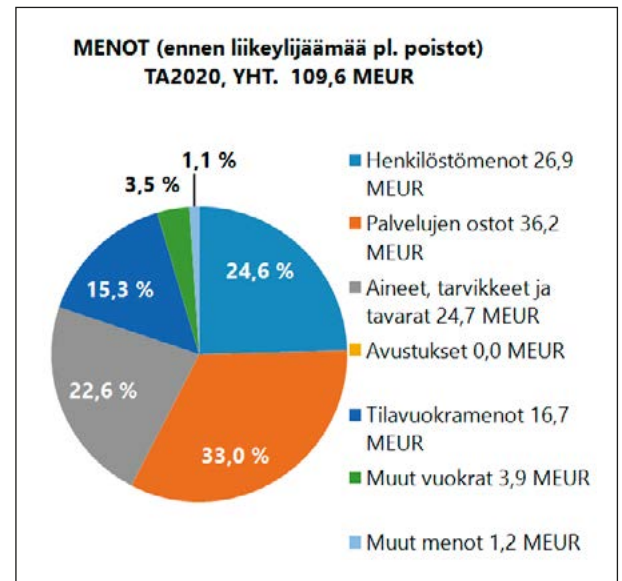
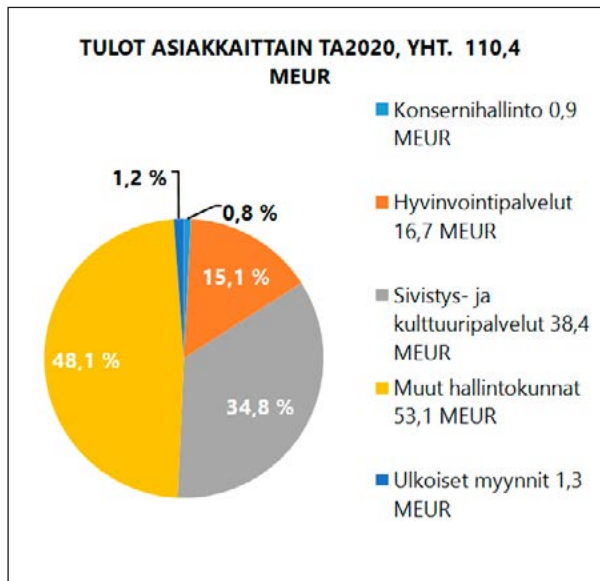
RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-92	-92	500	500	500
Poistot ja arvonalentumiset	3 150	3 150	3 813	3 813	3 813
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-1	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjausevät	0	0	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-3 000	-3 000	-4 000	-4 000	-4 000
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	0	0	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	58	58	313	313	313
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset	0	0	0	0	0
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	0	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0
Muut oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-58	1 097	-313	-313	-313
Saamisten muutos muilta	0	-1 401	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	0	247	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-58	-57	-313	-313	-313
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	0	0

10.3 Oulun Tilapalvelut -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos tuottaa kiinteistönpito- ja käyttäjäpalveluita Oulun kaupungin käyttäjähallintokunnille sekä tilojen omistajalle. Tilapalvelut huolehtii kaupungin tilaomaisuuden ylläpidosta ja vuokrauksesta sekä osaltaan vastaa rakennusomaisuuden arvon säilymisestä ja kehittämisestä omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti. Liikelaitoksen tilaaja-asiakkaita ovat Oulun kaupungin hallintokunnat. Käyttjäasiakkaita ovat päivittäin kaupungin tiloja käyttävät kuntalaiset (erityisesti lapset ja nuoret kouluissa ja päiväkodeissa sekä ikäihmiset kodeissa ja laitoksissa) sekä kaupungin työntekijät. Liikelaitos järjestää yhteistyössä konsernihallinnon Rakennusomaisuuden taseyksikön kanssa asiakkailleen palvelutilat sekä tilojen käyttöön liittyvät tukipalvelut. Suurimmat asiakkaat ovat Sivistys- ja kulttuuripalvelut ja Hyvinvointipalvelut.

Liikelaitoksen palvelut jakaantuvat kahteen päätoimialaan: kiinteistönpito sekä käyttäjäpalvelut. Julkisen rakennuskannan kiinteistönpitoon kuuluvia palveluja ovat kiinteistöhallinta ja vuokraus, kiinteistöjen ylläpito (hoito-, huolto-, kunnossapito- ja puhtauspalvelut), sisäliikunta- paikkojen hoito ja ylläpito, kiinteistöjen peruseräparannus- ja tilamuutosrakentaminen sekä rakentamisinvestointien asiantuntijapalvelut. Käyttäjäpalvelut sisältää ateriapalvelut, tapahtumien tukipalvelut, virastomestari- ja turvajärjestelmien hallintapalvelut, kuljetuspalvelut ja ajoneuvokaluston vuokraaminen.

Toimintasuunnitelma

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos toimii Oulun kaupungin sisäisenä liikelaitoksena. Liikelaitos tuottaa moniosaavan henkilökunnan avulla laadukkaita ja konsernille kokonaisedullisia kiinteistönpito- ja käyttäjäpalveluita asiakkaiden tarvitsemina palvelukokonaisuuksina. Liikelaitos järjestää palvelut monipalvelumallin mukaisesti itse tuottamalla tai hankkimalla palvelut yksityisiltä palveluntuottajilta. Liikelaitos huolehtii osaltaan kuntalaisten ja kaupungin työntekijöiden hyvinvoinnista tarjoamalla päivittäin terveelliset ja turvalliset toimitilat sekä monipuoliset, ruokasuositusten mukaiset ateriat. Tilapalvelut tuottaa Rakennusomaisuuden taseyksikölle kiinteistöomistajan tarvitsemat kiinteistöhallinnan ja rakennuttamisen palvelut. Liikelaitos pyrkii rajoittamaan julkisen kiinteistökannan

korjausvelan kasvua. Oulun kaupunki on sitoutunut kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamiseen kuntien energiatehokkuussopimuksessa (KETS).

Tilapalveluiden tavoitteena on palvelutoimintansa edelleen kehittäminen siten, että asiakas saa tilat ja niihin tarvitsemansa palvelut yhden toimijan kautta, yhden luukun periaatteen mukaisesti. Palveluprosessit tehostuvat, prosessien päällekkäisyydet poistuvat ja vastuut selkeytyvät toimijoiden vähentyessä. Tavoitteena on lisäksi toiminnan taloudellisuuden lisääminen sekä organisaation kehittäminen rakennetta yksinkertaistamalla ja johtamista selkeyttämällä.

Toimintaympäristöanalyysi

Asiakkaiden toiminnan muutokset vaikuttavat keskeisesti Tilapalveluiden tuottamien palveluiden laajuuteen. Keskeisimpiä vuoteen 2020 vaikuttavia (pääosin syksyllä 2019 toteutuvia) asiakasmuutoksia ovat Hyvinvointipalveluiden Tuirankartanon käynnistymiseen liittyvien Kaijonharjun ja Rajakylän terveysasemien lakkaaminen sekä Koskelan neuvolan ja kotihoidon muuttaminen Tuiraan. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimintaympäristömuutoksia on perusopetuksen oppilasmäärän kasvu 150 oppilasta, Värtön, Tuiran ja Ritaharjun tilaelementtipäiväkotien toiminnan käynnistyminen, Rita-aukion ja Ukkometson yläkoulujen käynnistyminen, Laivakankaan koulun laajennus, Salonpään koulun väistöratkaisu Patamäen koululle sekä Jokikylän koulun väistöratkaisu Aseman koululle. Uusia vuonna 2020 valmistuvia kohteita ovat Tiernan Koulu (Leinonpuiston Toppilan yksikkö) ja Kuivasjärven päiväkotia.

Vuonna 2020 tilojen vuokratulot kohdentuvat Rakennusomaisuuden taseyksikölle; Tilapalveluille ei kohdistu pääoma- ja ylläpitovuokratuloja aiemman käytännön mukaisesti. Rakennusomaisuuden taseyksikkö on jatkossakin Tilapalveluiden merkittävä asiakas taseyksikön ostaessa kiinteistöjen hoitamiseen ja ylläpitämiseen liittyvät palvelut Tilapalveluilta.

Asiakkaiden toiminnan muutokset lisäävät tilojen vuokrausta ulkoisilta toimijoilta. Muun muassa uusia päiväkotirakennuksia

hankitaan vuokraamalla (2020 otetaan käyttöön Patenien suuralueen päiväkotia).

Tilapalvelut -liikelaitos jatkaa palvelutuotannon organisoimista palvelujen laadun edelleen parantamiseksi ja tehostamiseksi. Liikelaitos tekee aktiivisesti toimenpiteitä omistajapoliittisen ohjelman (KH 26.11.2018 §330) tavoitteiden saavuttamiseksi. Vuoden 2019 lopulla tarkastellaan mahdollisuus keskittää nykyisen Tilapalvelut-liikelaitoksen itse tuottamat ateriapalvelut kokonaisuutena Oulun tuotantoketju Oy:lle vuoden 2020 kuluessa. Toteutukseen muutoksella on merkittäviä vaikutuksia liikelaitoksen henkilöstömäärään sekä kustannusrakenteeseen.

Omistajapoliittisiin tavoitteisiin liittyen tarkastellaan oman palvelutuotannon edelleen pienentämistä ja ulkoisen palvelutuotannon lisäämistä kaikilla liikelaitoksen palvelutuotannon aloilla. Tarkastelussa ovat mm. Kaakkurin alueen puhtauspalveluiden kilpailuttaminen. Julkisen sektorin määräaikaisen 30% lomarahavähennyksen poistuminen vuonna 2020 nostaa suhteellisia henkilöstökuluja.

Alihankintapalveluiden, henkilöstökustannusten sekä aineiden ja tarvikkeiden panoshintojen ennakoidaan nousevan, mutta niiden vaikutus pyritään kompensoimaan toimintaa tehostamalla. Palveluverkkoratkaisujen mahdollisesti tuomat muutokset sopeutetaan liikelaitoksen omaa toimintaa kehittämällä.

Sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy:

Paikallisen liiketoimintaelämän elinvoimaisuutta ja oman toiminnan kannattavuutta pyrimme vahvistamaan tehostamalla toimintojamme lisäämällä ulkoisen palvelutuotannon osuutta lähes kaikissa Tilapalveluiden palvelusegmenteissä. Toimitilojen energiatehokkuutta parannetaan vuosittaisilla energiansäästöavoitteilla.

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari
Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.	Tilapalveluiden toiminta kehittyy omistajapoliittisen toimenpideohjelman mukaisesti. Oman tuotannon osuus kokonaistuotannosta 31.12.2020. <ul style="list-style-type: none"> - Ateria- ja puhtauspalveluiden oman tuotannon osuus 63 % - Kiinteistöjen ylläpito- ja puhtauspalveluiden oman tuotannon osuus 38 % - Sisäliikuntalaitosten ylläpidon oman tuotannon osuus 85 % - Virastomestari-palveluiden oman tuotannon osuus on 80 %
Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.	Toimitilojen energiatehokkuutta kehitetään edelleen energiatehokkuutta tukevilla toimenpiteillä. <ul style="list-style-type: none"> - Säästetyn energian määrä vuosittain. Normeeratun kulutuksen pieneneminen 500MWh/vuosi Öljylämmitystavasta luovutaan. <ul style="list-style-type: none"> - Laaditaan toteutus suunnitelma vuoden 2020 aikana öljylämmittämisestä luopumisesta vuoteen 2025 mennessä. Selvitys valmiina 2020 aikana.

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki:

Pyrimme takaamaan keskusta-alueen omaleimaisuuden ja viihtyisyyden pitämällä julkisten palvelurakennusten pihat ja julkiset puistoalueet siisteinä, vehreinä ja viihtyisinä.

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari
Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.	Keskusta-alueen julkisten palvelurakennusten piha-alueet ovat vehreitä ja viihtyisiä. <ul style="list-style-type: none"> - Piha-alueet ovat A1 hoitoluokiteltuja.

Palveluiden järjestäminen

Hankekehitys ja rakentaminen – tulosityksikön vastuulla on Oulun kaupungin määrittelemien vuosittaisten perusparannus- ja erillisinvestointiohjelman mukaisten hankkeiden rakennuttaminen. Suurin osa hankkeista toteutetaan julkisen hankintalain mukaisen kilpailutuksen kautta, mutta osa toteutetaan myös omana tuotantona. Merkittävin osa hankkeista toteutetaan kaupungin omaan taseeseen, mutta osa hankkeista toteutetaan vuokraus-, elinkaari-, yms. mallilla hankekohtaisten päätösten mukaisesti. Hankekehitys ja rakentaminen –tulosityksikkö on n. 20 henkilön asiantuntijaorganisaatio, joka tuottaa eri hallintokunnille erityyppisiä asiantuntijapalveluita tarveselvityksestä takuuajan loppuun saakka. Erilaisia hankkeita on vuosittain 45 – 75 milj. euron arvosta. Hankekehitys ja rakentaminen tulosityksikkö vastaa myös kaupungin omistamien kiinteistöjen arkistointipalveluista. Oulun kaupungin omistamia ja hallinnoimia rakennuksia on n. 560 kpl.

Tilojen ylläpitopalvelut -tulosityksikön vastuulla on hallinnoida ja järjestää ylläpitotoiminta Oulun kaupungin omistamissa julkisissa rakennuksissa. Toimia tilojen käyttäjän luotettavana kumppanina ja rakennusten asiantuntevana palveluntuottajana. Palvelutilojen ylläpitoon käytetään 60milj.€. Ylläpitopalveluihin kuuluu kiinteistöjohtaminen, kiinteistöhoito-, kunnossapito- ja sisäliikuntapaikkojen ylläpitopalvelut sekä puhtauspalvelut. Ylläpidettävän kiinteistökannan laajuus on 876 000 brm².

Käyttäjäpalvelut –tulosityksikköön kuuluu ateriapalvelut, virastomestari- ja turvallisuuspalvelut sekä logistiikkapalvelut. Ateriapalveluiden vastuulla on järjestää asiakkaille noin 40 000 ateriaa vuorokaudessa. Noin 20 000 ateriaa tuotetaan ateriapalveluiden omissa tuotantokeittioissa tai yksityisen palveluntuottajan tuottamana ja noin 20 000 ateriaa tulee Oulun tuotantokeittiöstä. Virastomestari- ja turvallisuuspalvelut tuottaa virastomestaripalveluita 52 Oulun kaupungin kohteeseen. Palvelut tuotetaan pääosin omalla henkilöstöllä, mutta osaksi myös yksityisen palveluntuottajan tuottamana. Logistiikkapalvelut tuottaa henkilö-, tavara- ja postikuljetuksia sekä ajoneuvo- ja pakettiautojen vuokrauspalvelua. Henkilö- ja postikuljetukset tuotetaan omalla henkilöstöllä ja kalustolla. Tavarakuljetukset tuotetaan pääosin yksityisen palveluntuottajan tuottamana.

Tilojen vuokraustoiminnasta vastaa Asiakkuuden hallinta -yksikkö. Yksikkö osaltaan huolehtii, että asiakkaat saavat heidän toiminnan tarpeita vastaavat toimitilat. Asiakkuuden hallinta vastaa tilavuokrasopimusten hallinnasta kaupungin omistamien ja ulkoa vuokrattujen tilojen vuokraamistoiminnasta sisäisille asiakkaille sekä omien tilojen vuokraamisesta konsernin ulkopuolisille toimijoille.

Yksikkö huolehtii kiinteistötietojärjestelmän perustietojen ylläpidosta, vuokratilakustuksesta sekä ulkoa vuokrattujen tilojen kartoittamisesta, hankinnasta ja vuokrien maksatuksesta.

Rakennusomaisuuden taseyksikkö määrittää kaupungin omien tilojen sisäisen tilavuokratason Konsernijaoston 4/2019 hyväksymien vuokrausperiaatteiden mukaisesti. Suoraan omistetun tilakannan ulkopuolelta vuokrattujen tilojen tilavuokrat määrättyvät tapauskohtaisesti markkinahintaan.

Kehittäminen

6Aika: Tulevaisuuden toimijariippumaton dataintegraatioalusta (CityIoT) -hankkeen tavoitteena on määritellä avoin toimijoista riippumaton dataintegraatioalusta ja sen rajapintaehdot sekä yhteinen referenssiarkkitehtuuri. Projektissa rakennetaan pilottiympäristö, jonka kautta mahdollistetaan IoT-tietojen hyödyntäminen ja edesautetaan uusien langattomien teknologioiden kehittymistä kiinteistöjen ja toimitilojen osalta. Hankkeelle on saatu rahoitus Uudenmaanliitolta.

6AIKA Energiaviisaat kaupungit (EKAT) -hankkeen tavoitteena on nostaa osallistuvat kaupungit kansainväliseksi esimerkkialueiksi energiatehokkaassa asumisessa, nollaenergiarakentamisessa, monimuotoisen energijärjestelmän toteuttamisessa, energiatehokkuuden seurannassa ja käyttäjien ohjaamisessa.

Energiajärjestelmien integroituminen ja älykäs ohjaus mahdollistavat avoimet alueelliset energia-alustat sekä joustavien ja kaksisuuntaisten energia-ekosysteemien kehittämisen. Energia-alustat mahdollistavat yritysten ja kiinteistöjen energia-ekosysteemin muodostumisen ja uusien energiapalveluliiketoimintojen kehittämisen. Hankkeelle on saatu rahoitus Uudenmaanliitolta.

Puhtauspalveluiden robotiikka –kehittämishankeella tavoitellaan tuotannon tehostumista ja soveltuville osin raskaiden työvaiheiden siirtämistä automatisoiduiksi prosesseiksi. Pilotointia jatketaan 2020 aikana. Hanke toteutetaan investointimäärärahoilla.

Palveluiden tuottaminen yhden luukun –periaatteen mukaisesti –kehittämishanke.

Palvelumuotoilun keinoin kehitetään asiakkaan palvelukokemusta siten, että asiakas saa Tilapalveluiden kaikki tarvitsemansa palvelut yhden luukun periaatteen mukaisesti. Asiakkaalle mahdollistetaan asiointi osoitetun yhteyshenkilön kautta nykymallin usean yhteyshenkilön sijaan. Kehityshanke käynnistetään pilotti-kohteella, jonka jälkeen toimintamallia laajennetaan suunnitellusti kaikkiin asiakaskohteisiin. Kehityshanke ei vaadi erillistä rahoitusta.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Toiminnan laajuus (1 000 €)					
• Liikevaihto	105 348	105 919	109 531	110 549	110 374
• Investoinnit	260	260	260	260	260
Kannattavuus					
• Liikelyjäämä (1 000 €)	72	1 900	1 000	1 000	1 000

Tilapalveluiden liikevaihto kasvaa asiakkaiden toiminnassa ennakoitujen muutosten suhteessa. Hinnotteluun ei esitetä muutoksia vuosille 2020 – 2022. Vuonna 2020 uutena liiketoimintamuotona käynnistyy tilojen ylläpito- ja palveluiden myynti Rakennusomaisuuden taseyksikölle. Muutoksen yhteydessä kaikki kaupungin omistuksessa olevien tilojen vuokratulot ohjataan Taseyksikölle, mikä muuttaa tulojen muodostumistapa verrattuna vuoden 2019 liikevaihdon ennusteeseen. Nykyisen investointitason 260 t€ ennakoidaan riittävän myös tulevina vuosina. Menojen kasvupainetta Tilapalveluille muodostuu työpäivähintojen ja tuotannossa käytettävien hyödykkeiden hintojen kasvusta. Valtionvarainministeriö on ennustanut (talouskatsaus kevät 2019, 4.4.2019) vuosittaisen ansiotason nousun asettuvan noin kolmen prosentin tasolle tulevina vuosina. Julkisella sektorilla myös lomarahojen 30 %:n leikkauksen poistuminen nostaa hetkellisesti

henkilöstömenojen kasvua vuoden 2020 palkkamenoissa. Hyödykkeiden hintojen kasvun ennustetaan olevan lähivuosina maltillisella n. 1,5 – 1,7 %:n tasolla. Hintojen kasvu on kohdistunut viime vuoden (2018) aikana lähes pelkästään elintarvikkeiden, energian ja palveluiden hintoihin, joilla on suora vaikutus Tilapalveluiden kokonaismenojen kasvuun.

Merkittävimmät menorakenteessa tapahtuvat muutokset liittyvät Omistajapolitiittisen toimenpideohjelman (KH 26.11.2018 § 330) palveluiden kilpailuttamisiin liittyviin tavoitteisiin. Vuosittain toteutuvat noin 1 – 2 milj. euron uudet kilpailutukset näkyvät menorakenteessa palvelujen ostojen määrän kasvuna ja henkilöstömenojen vähentymisenä. Kilpailuttamisiin liittyvillä toimenpiteillä pyritään pitämään koko liikelaitoksen menokehitys tasapainossa siten, ettei hintojen korottamiselle muodostuisi tulevina vuosina tarvetta.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

	Ennuste 2019	TA2020	Muutos -% (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)					
Vakinaiset	554	517	-6,6	491	469
Tilapäiset	112	101	-9,6	96	88
Yhteensä	665	618	-7,1	587	557
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)					
Palkat ja palkkiot	-20 836	-22 213	6,6	-22 182	-20 595
Henkilösivukulut	-6 101	-4 736	-22,4	-4 729	-4 391
Yhteensä	-26 937	-26 949	0,0	-26 911	-24 986

Vakituisessa työsuhteessa olevien työntekijöiden määrä laskee vuoden 2020 loppuun saakka omistajapolitiittisten tavoitteiden mukaisesti luonnollisen poistuman (eläkkeelle jäännit, muu poistuma) mukaisesti. Määräaikaista työntekijöitä tulee olemaan aiempaa vähemmän vaikkakin määräaikaisten työpanosta tarvitaan edelleen liikelaitoksen muutosvaiheessa; määräaikaisten työntekijät ovat keskeinen resurssi omistajapolitiittisten tavoitteiden saavuttamisessa. Vuoden 2020 aikana yksittäisiä avainhenkilöitä pyritään rekrytoimaan eläkkeelle jäävien tilalle toiminnan jatkuvuuden ja asiantuntijuuden turvaamiseksi. Henkilöstömäärä laskee omistajapolitiittisten tavoitteiden mukaisesti vuoden 2022 loppuun oman tuotannon osuuden pienentämiseksi. Henkilöstön koulutus keskittyy työsuojeluun, työmenetelmien edelleen kehittämiseen sekä

työhyvinvoinnin parantamiseen (esimiespassikoulutukset, kohdennetut työyhteisötaitokoulutukset) Liikelaitoksen käyttämien alihankintapalvelujen hyödyntäminen lisääntyä edelleen mikä vaatii henkilöstöltä hankinta- ja verkostojohtamisosaamisen laajentamista ja syventämistä. Tilapalvelut-liikelaitoksen tavoite tuottaa palvelut nk. yhden luukun periaatteella lisää tarvetta henkilöstön kouluttamiselle asiakaspalvelussa ja asiakkaan kohtaamisessa. Lisäksi toiminnan muutos edellyttää moniosaamisen lisäämistä palvelutuotannossa.

Tietojärjestelmien hyödyntämistä lisätään liikelaitoksen palvelutuotannossa. Henkilöstön tietojärjestelmäkoulutus keskittyy Haahtela-kiinteistötieto, Projektihallinta-ohjelmiston, Cloudian – ja Lootan sopimuksenhallinnan sekä ateriapalvelun tilausjärjestelmän koulutuksiin.

Investoinnit

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
Menot			260	260	260	260
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Puhtauspalvelutuotannon tarpeisiin hankittavat koneet ja laitteet ovat pääsääntöisesti (60 t€/vuosi) ovat pääosin puhtauspalveluiden vanhan kalustokannan (siivouskoneiden yms.) uusimista. Vuosien 2019 – 2022 aikana

investoidaan myös robotiikkaan (100 t€/vuosi) puhtauspalveluiden tuottamisessa. Työkone- ja kuljetuskalustoinvestoinnit (100 t€/vuosi) kohdentuvat kiinteistönhoitokaluston korvausinvestointeihin.

OULUN KAUPUNKI

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TA2019 + muutokset	ENN 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022
LIIKEVAIHTO	105 348	105 919	109 531	110 549	110 374
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	902	800	902	902	902
Tuet ja avustukset kunnalta	290	290	290	290	290
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-24 763	-24 760	-24 728	-24 281	-24 300
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-30 898	-33 665	-36 172	-37 609	-39 332
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-21 952	-20 836	-22 213	-22 182	-20 595
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-6 712	-5 349	-3 947	-3 942	-3 660
Muut henkilösivukulut	-1 204	-752	-789	-787	-731
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk. poistot	-127	-231	-127	-127	-127
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-20 811	-19 517	-21 748	-21 813	-21 821
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	72	1 900	1 000	1 000	1 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	-4	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	72	1 896	1 000	1 000	1 000
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	72	1 896	1 000	1 000	1 000
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	72	1 896	1 000	1 000	1 000

OULUN KAUPUNKI

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos

RAHOITUSLASKELMA	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelyläämä (-alijäämä)	72	1 900	1 000	1 000	1 000
Poistot ja arvonalentumiset	127	231	127	127	127
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-4	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	-1	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-260	-260	-260	-260	-260
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	0	0	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-61	1 867	867	867	867
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	0	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	-27	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0
Muut oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	61	-6 791	-867	-867	-867
Saamisten muutos muilta	0	-2 556	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	0	7 506	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	61	-1 867	-867	-867	-867
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	0	0

10.4 Oulun Infra -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

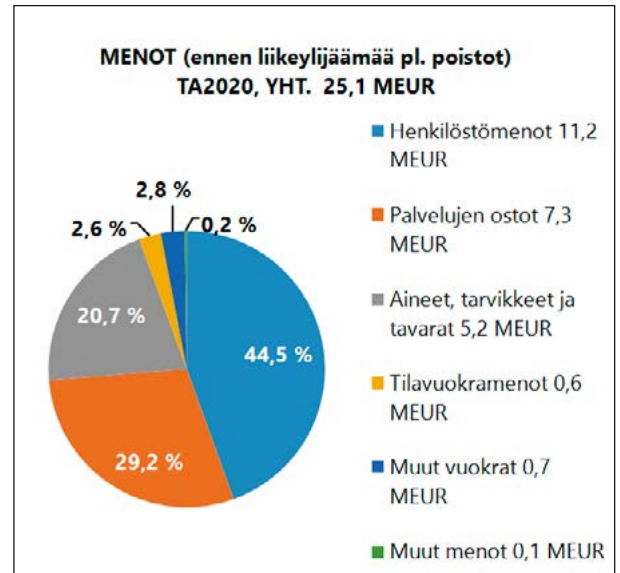
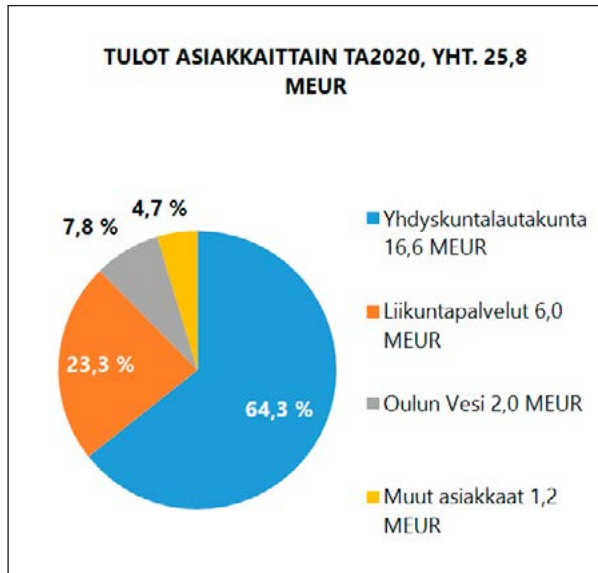
Liikelaitoksen toiminta alkoi 1.1.2019. Oulun Infra -liikelaitos tuottaa maarakennuspalveluista ja ympäristön ylläpitopalveluita.

Maarakennuspalvelut rakentaa ja peruskorjaa katuja, ulkoreittejä, liikuntapaikkoja sekä vesi- ja viemäriverkostoja laitteineen. Maarakennuspalvelut tarjoaa lisäksi Oulun kaupungin eri organisaatioille yhdyskuntasuunnitteluun, rakentamiseen, rakennusvalvontaan ja karttahuoltoon liittyviä maastomittaus ja pohjatutkimuspalveluita. Toimintaan kuuluu myös huolehtia poikkeus- ja kriisitilanteiden edellyttämästä vesihuoltoverkoston varmuusvarastosta ja pohjavesihavaintoseurannasta sekä maalaboratoriopalveluista.

Ympäristön ylläpitopalvelut tuottaa katujen, teiden, kevyen liikenteen väylien, puistojen, leikkipaikkojen, ulkoliikuntapaikkojen sekä muiden yleisten alueiden hoitoon kuuluvia palveluita. Lisäksi se huolehtii kaluston ylläpidosta ja Oulun alueen kaupunkimetsien hoidosta, leikkipuisto- sekä ulkoliikuntavälineiden turvallisuustarkastuksista sekä tuottaa ympäristörakentamiseen liittyviä palveluita, kuten

puistojen, leikkipaikkojen ja liikenneviheralueiden peruskorjaus- ja uudisrakennustöistä. Liikelaitos tuottaa lisäksi asiantuntijapalveluita tilaajille. Ympäristön ylläpitopalvelut osallistuu myös yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen yhteistyössä viranomaisten kanssa mm. päivystys 24/7, kriisiajan valmius, (terroriuhka, sääilmiöt ja vahinko- sekä katastrofitilanteet, kunnan vastuu valmiuslaissa 40§).

Uuden liikelaitoksen perustamisen tavoitteena on palvelutoiminnan kehittäminen, jonka myötä asiakkaan palvelukokemus paranee toimintojen keskittyessä yhdelle toimijalle. palveluprosessit ja niiden kehittäminen tehostuvat, prosessien päällekkäisyydet poistuvat ja vastuut selkeytyvät toimijoiden vähentyessä. Tavoitteena on lisäksi toiminnan taloudellisuuden lisääminen sekä organisaation kehittäminen rakennetta yksinkertaistamalla ja johtamista selkeyttämällä. Uudella toimintamallilla tavoitellaan muutosohjelmassa asetettuja säästötavoitteita.

Toimintasuunnitelma

Kaupunginhallituksen 27.5.2019 päätöksen mukaisesti ka-
tu- ja viherpalvelujen kunnossapitotehtävät siirtyvät Infra-
liikelaitokseen. Lisäksi liikelaitokseen siirretään puistojen

ja viheralueiden suunnittelu ja rakennuttaminen. Päätök-
sen mukaista toiminnan organisoimista ei voitu tehdä tä-
hän hallintokuntavaiheen talousarvioesitykseen.

Kaupunkistrategian toimeenpano

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari
Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.	Tilojen käyttöä tehostetaan keskittämällä toiminnot Kiillette 7:n ja Poratie 10:n kiinteistöihin. Korvaamme vanhaa kalustoa uusilla vähäpäästöisemmällä työkoneilla ja ajoneuvoilla. Lisäämme rakennusmateriaalien kierrätystä ja uusiokäyttöä. Lisäämme luonnonvesien käyttöä rakentamisessa ja kunnossapidossa.

Oulun kaupungin tapa toimia

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari
Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.	Toimintojen kehittäminen omistajapoliittisten tavoitteiden mukaisesti, johon mittarina oman palvelutuotannon osuus ja henkilöstömäärät.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Toiminnan laajuus (1 000 €)					
• Liikevaihto	25 416	24 873	25 288	25 051	24 751
• Investoinnit	600	600	600	600	600
Kannattavuus					
• liikeylittäjä (1 000 €)	492	475	466	440	411

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TA2019 + muutokset	ENNUNTE 2019	TA2020	TS2021	TS2022
Oman toiminnan liikevaihto, €/HTV	125 000	125 000	126 000	128 000	129 000

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Kokonaishenkilöstömäärä laskee omistajapoliittisen toi-
menpideohjelman mukaisesti vakinaisessa työsuhteessa
ylläpitotehtävissä olevien työntekijöiden eläköitymi-
sen seurauksena.

Rakentavassa toiminnassa pidetään vuoden 2018 henki-
löstöresurssit (rekrytoidaan poistuvien tilalle).

Henkilöstön koulutus keskittyy työsuojeluun ja työmene-
telmien (tietomallipohjainen rakentaminen ja mobiilipoh-
jaisten sovellusten hyödyntäminen ylläpidossa) edelleen
kehittämiseen. Henkilöstön työhyvinvointiin panostetaan
työkykyjohtamisen menettelyillä.

Työelämän korttikoulutus

Infra- ja ylläpitopalvelut: ensiapukoulutukset, tieturvakou-
lutukset, työturvallisuuskorttikoulutukset, direktiivin mu-
kaiset kuljettajakoulutukset ja muut vaadittavat korttikou-
lutukset.

Ammatillinen osaaminen

Infrapalveluissa; mittalaittevalmistajien ja -ohjelmistotuot-
tajien täsmennyskoulutuksia, kunnallistekniikan, putkien
ja elementtien asentamiseen täsmäkoulutusta (materiaal-
it/ asennus) ja maanrakentamisessa inframallirakentami-
sen koulutusta (tiivistäminen, alkutäytöt).

Ylläpitopalveluissa; työtehtävien muutosten tuoma koulutus, esim. metsureiden koulutus (puistotyöntekijästä metsuriksi) ja autoasentajista koneenkuljettajaksi, kuljettajien ammattipätevyyskorttikoulutuksen ylläpito, liikunta- paikkahoitajien ja ympäristöalueidenhoitajien koulutukset, leikki- ja liikuntapaikkojen turvallisuuskoulutus ja kasvinsuojeluaineiden käytön koulutukset.

Muu koulutus

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden Katu- ja viherpalveluihin liittyviä tehtäviä siirretään Oulun Infra -liikelaitokseen. Yhdistyillä tehtäväalueilla on yhteisiä rajapintoja ja prosesseja Oulun Infran kanssa, jotka vaikuttavat erilaisten koulutuksien kohdennuksiin, määriin ja laatuun.

	Ennuste 2019	TA2020	Muutos -% (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)					
Vakinaiset	196	193	-1,4	189	185
Tilapäiset	52	54	3,8	53	53
Yhteensä	248	247	-0,3	242	238
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)					
Palkat ja palkkiot	-8 319	-8 702	4,6	-8 527	-8 304
Henkilösivukulut	-2 446	-2 451	0,2	-2 413	-2 366
Yhteensä	-10 765	-11 153	3,6	-10 940	-10 669

Investoinnit

TA2020 €1 000	Uusininvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Työkone- ja ajoneuvokalustohankinnat	600		
Yhteensä	600		
TS2021 €1 000	Uusininvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Työkone- ja ajoneuvokalustohankinnat	600		
Yhteensä	600		
TS2022 €1 000	Uusininvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Työkone- ja ajoneuvokalustohankinnat	600		
Yhteensä	600		

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

€1 000	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Menot	600	600	600	600

OULUN KAUPUNKI

Oulun Infra -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
LIIKEVAIHTO	25 416	24 873	25 288	25 051	24 751
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	97	-824	97	97	97
Tuet ja avustukset kunnalta	525	525	425	425	425
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat					
Ostot tilikauden aikana	-5 189	-5 146	-5 189	-5 189	-5 189
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-7 324	-7 441	-7 324	-7 324	-7 324
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-8 535	-8 319	-8 702	-8 527	-8 304
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-2 279	-2 148	-2 142	-2 111	-2 071
Muut henkilösivukulut	-552	-299	-309	-303	-295
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman muk. poistot	-275	-275	-275	-275	-275
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-1 392	-472	-1 403	-1 405	-1 405
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	492	475	466	440	411
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	492	475	466	440	411
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	492	492	494	440	411
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	492	475	466	440	411

OULUN KAUPUNKI

Oulun Infra -liikelaitos

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Liikelylijäämä (-alijäämä)	492	475	466	440	411
Poistot ja arvonalentumiset	275	275	275	275	275
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-1	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	-1	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-600	-600	-600	-600	-600
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	0	1	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	167	150	141	115	85
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	0	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset					
Peruspääoman muutos	0	0	0	0	0
Muut oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-167	840	-141	-114	-85
Saamisten muutos muilta	0	-188	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	0	-801	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-167	-166	-141	-114	-85
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	0	0

10.5 Business Oulu -liikelaitos

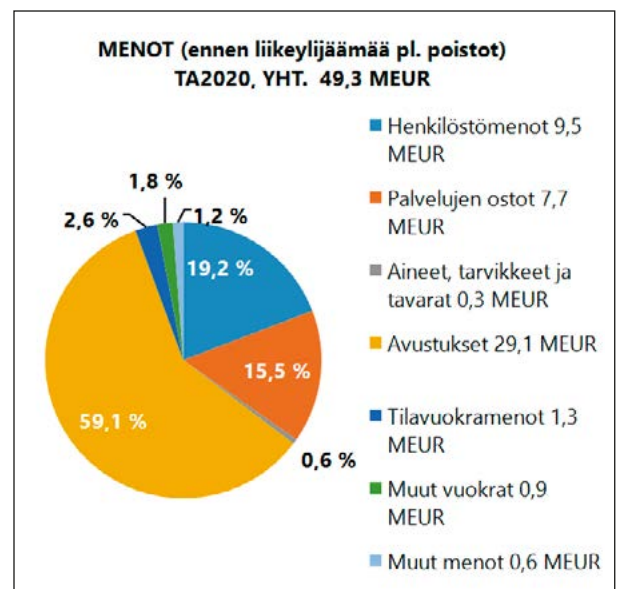
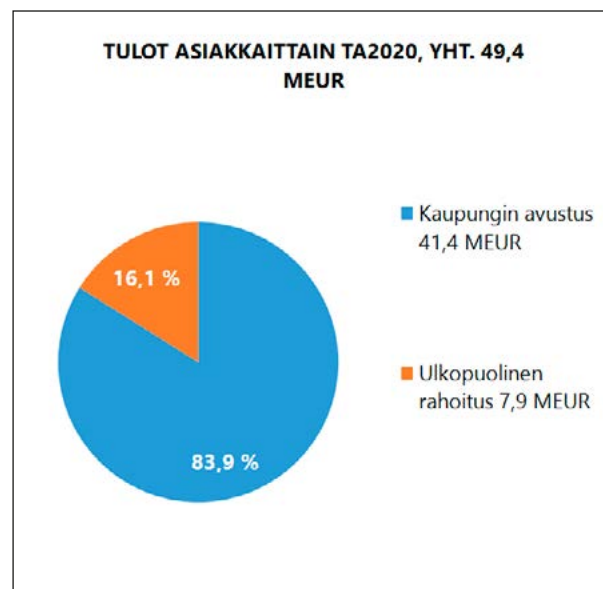
Toiminnan kuvaus

Oulun kaupungin elinkeinopolitiikan tarkoituksena on luoda yrityksille ja yrittäjyydelle vetovoimainen toimintaympäristö, joka edistää uutta liiketoimintaa, kasvua, kilpailukykyä sekä työllisyyttä. Elinkeinopolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta vastaa kaupunginhallitus yhdessä Business Oulu -liikelaitoksen kanssa.

Business Oulu -liikelaitoksen toiminnan tavoitteena on saada Oulun alueelle lisää työpaikkoja, yksityisiä investointeja, vientiä ja ostovoimaa sekä edistää työllisyyttä.

Oulua tehdään tunnetuksi eri kohderyhmille vastaten siten paikkojen väliseen kilpailuun investoinneista, yrityksistä, osaajista, asukkaista, matkailijoista ja tapahtumista.

Toiminta perustuu Oulun kaupunkistrategiaan ja Business Oulu -liikelaitoksen toimenpideohjelmaan. Toimenpiteet toteutetaan yhteistyössä kaupunkikonsernin ja muiden alueellisten, kansallisten sekä kansainvälisten toimijoiden ja yritysten kanssa.

Toimintasuunnitelma

Elinkeinopalvelut, tapahtumat ja markkinointi

BusinessOulun elinkeinopalveluissa tuotetaan yrityksille ja yritysryhmille tärkeitä peruspalveluja. Tavoitteena on edistää yrittäjyyttä, uutta liiketoimintaa, liiketoiminnan kasvua, vientiä ja työpaikkojen syntyä sekä avata uusia kaupallisia kanavia ja markkina-alueita. Erityisen kehittämisen kohteena on digitaalinen liiketoiminta sekä sähköisen kaupankäynnin edistäminen. Kehitteillä on geneerinen hautomokokonaisuus, joka huomioi myös esihautomo- ja työllisyysnäkökulman. Ruotsissa, Norjassa, Kazakstanissa ja Saksassa kerätään tietoa kohdemarkkinoiden vientimahdollisuuksista ja hankkeista. Lisäksi rakennetaan kansainvälisiä verkostoja valituissa maakohteissa, kuten USA:ssa, Venäjällä, Japanissa ja Kiinassa.

Keskeisiä palveluita ovat viennin tukipalvelut eri markkina-alueilla, Ouluun kohdistuvien, pääosin ulkomaisten yritysvierailuiden organisointi sekä yritystapaamiset. Tilaisuuksia tullaan jatkossa toteuttamaan vuoden 2020

alussa avattavalla BusinessAsemalla. OuluHealth-ekosysteemissä käynnistetään yrityskehitysohjelma, jonka fyysinen palvelutarjonta tullaan toteuttamaan Kontinkankaan kampuksella. Hanhikivi 1 -projektin tukena vahvistetaan Oulun alueen yritysten osaamista ja pääsyä ydinvoimalan rakennustöihin sekä erilaisten palveluiden toteuttajiksi. Elinkeinopoliittisen ohjelman 2026 myötä käynnistetään palvelutaloutteen ja elämystaloutteen uusia projekteja, joiden tavoitteena on vahvistaa yrityksissä uuden liiketoiminnan mahdollisuuksia mm. designajattelun ja digitalisoinnin myötä.

Ouluun houkutellessa erityisesti yrityksiä, joilla on tarve kehittää digitalisointia mm. lääketeknologiassa, autoteollisuudessa, hyötyajoneuvojen autonomisuudessa ja perusteollisuudessa, sekä teollisuus- ja teollisuuden palveluyrityksiä. Ouluun tavoitellaan mm. biotuotteiden jalostustoimintaa ja tuotantoa, logistiikkaan tarvittavaa tilakapasiteettia sekä printattavan teknologian tuotantoa.

Hietasaaren kaavan vahvistumisen myötä matkailuun ja vapaa-aikaan tulee uusia mahdollisuuksia. Potentiaalisina investointikohteina tullaan kehittämään Linnanmaan ja Kontinkankaan kampusalueita, joihin kytkeytyy myös vetovoimamarkkinointia.

Yritysten toimintaympäristön kehittäminen sisältää konkreettisen fyysisen ympäristön sekä erilaisten osaamiseen ja uuden liiketoiminnan kehittämiseen liittyviä asioita. Tavoitteena on tehdä Oulusta yritysten sijoittumisen kannalta mahdollisimman houkutteleva paikkakunta aktiivisella kaavoitus- ja tonttipolitiikalla yhdessä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kanssa. Paikalliset, kansalliset ja kansainväliset verkostot ja ekosysteemit ovat tärkeitä kehitystyössä. BusinessOulu vastaa yritys- ja tutkimusrajapinnan hoitamisesta Digitaalinen Oulu -ohjelmassa yhdessä Oulu Digi -liikelaitoksen kanssa. Yhdessä yritysten ja tutkimussektorin kanssa tuetaan kaupungin palvelujen ja infran digitalisaatiota, mm. 5G-testiverkkojen rakentamista rakennettuun ympäristöön ja terveydenhuollon palveluihin.

Alueellinen yhteistyöverkosto Oulun innovaatioallianssi jatkaa ekosysteemien työtä vuonna 2019 uudistetun sisällön pohjalta. Lisäksi Linnanmaan ja Kontinkankaan kampusten sisällöllistä ja brändin uudistamistyötä jatketaan erillisprojekteina. Kansallisissa verkostoissa jatketaan 6Aika-strategian koordinaatiotyötä vielä vuonna 2020 ja valmistaudutaan osallistumaan aktiivisesti myös seuraavan EU:n ohjelmakauden kaupunkipolitiikan toteuttamiseen sekä mahdollisiin muihin TEM:in käynnistämiin kansallisiin ohjelmiin.

Vuonna 2018 perustettu Tapahtuma- ja markkinointiyksikkö vastaa kansalliseen ja kansainväliseen paikkojen väliseen kilpailuun investoinneista, yrityksistä, osaajista, tapahtumista, matkailijoista ja asukkaista. Oulua tuodaan esille parhaana ympäristönä innovaatioille ja yrityksille, onnellisten ja hyvästä elämästä nauttivien ihmisten kaupunkina sekä villinä ja osallistavana kulttuuri- ja tapahtumakaupunkina.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa on tiivistä. Alueellinen yhteismarkkinointiprojekti palvelee yritysten ja oppilaitosten lisäksi myös tapahtuma- ja kongressitoimijoita. Elinkeino- ja työllisyyspalvelujen viestintää kehitetään toimenpideohjelman mukaisesti tukemaan siinä asetettuja tavoitteita. BusinessAsema ja sen toimijoiden kanssa tehtävä viestinnällinen yhteistyö on tärkeä kehittämiskohde myös BusinessOulun kohderyhmien tavoittamiseksi.

Business Oulu –liikelaitoksen toimintaan haetaan vuosittain merkittävä määrä kaupungin ulkopuolista rahoitusta, myös suoraan EU:sta. Tavoitteena on suoran EU-rahoituksen merkittävä kasvattaminen, mikä vaatii kaupunkikonsernin kaikkien yksiköiden aktiivisuutta. Yritysten viennin edistämiseksi ja kumppanuuksien muodostamiseksi, esimerkiksi em. yhteisiin EU-hankkeisiin, kaupungin on oltava mukana myös muissa kansainvälisissä verkostoissa

sekä luotava uusia kumppanuuksia erityisesti kaupunkien kanssa.

Työllisyyspalvelut

Työllisyystilanne on sekä valtakunnallisesti että Oulun talousalueella edellisvuotta parempi. Talouskasvu on taitumassa, mikä voi heikentää työvoiman kysyntää ja työllisyyden kasvua. Työttömyysjaksojen katkaiseminen, pitkäaikaistyöttömyyden vähentäminen ja yritysten rekrytointitarpeiden ratkaiseminen ovat kärkiteemoja työllisyyden edistämiseksi. Pääministeri Antti Rinteen hallitusohjelmassa tavoitellaan Suomen työllisyysasteen nostoa 75 prosenttiin vuoteen 2023 mennessä. Oulun kaupunki valmistelee hakemusta hallitusohjelman mukaiseen työllisyyskokeiluun, jossa kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä vahvistetaan.

Työllisyyspalvelut-yksikön talousarvio 2020 rakentuu kolmen kokonaisuuden kautta: 1) työllisyyden kuntakokeilun käynnistäminen, 2) Oulun työllisyyden ekosysteemin kumppanuussopimuksessa sovittujen kehittämisteemojen toteuttaminen ja 3) jo vakiintuneiden kaupungin työllisyyspalveluiden toteutus ja kehittäminen. Lisäksi panostetaan siihen, että nämä kolme kokonaisuutta kehittyvät yhdessä ja tukevat toinen toisiaan.

1) Hallitusohjelman työllisyyden kuntakokeilun käynnistyminen vuonna 2020

Hallitusohjelmassa kuntien roolia työllisyyspalveluiden järjestäjänä vahvistetaan. Työllisyyden kuntakokeilut käynnistyvät kokeilulain voimaan tullessa joko keväällä tai syksyllä 2020 ja ne kestävät 31.12.2022 asti. Kokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatuuteen. Kokeilujen tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille.

Kokeiluihin ohjataan kokeilualueilla ne työttömät ja työvoimapaaluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan. Lisäksi kohderyhmään kuuluvat kaikki alle 30-vuotiaat työnhakijat ja kaikki maahanmuuttajat, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapaaluissa hankealueiden TE-toimistossa. Kokeilukunta vastaa kyseisen asiakaskohderyhmän julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden (TE-palveluiden) tarjoamisesta.

Kokeilussa sovelletaan tehostettua palvelumallia, mihin kuuluvat mm. nykyistä merkittävämpi panostus alkuvaiheessa työn hakemiseen, työttömien yksilöllinen kohtaaminen, laaja-alainen palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus. Tehostettuun alkuvaiheen palvelutarpeen arviointiin sisältyy myös työttömän työnhakijan osaamistarpeiden arviointi ja koulutustarpeen määrittäminen, työkyvyn arviointi sekä arvio sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelujen tarpeellisuudesta. Em. arviointi ja palveluohjaus kuntien

sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä Kelan kuntoutuspalveluihin sovitetaan yhteen työllisyyspalvelujen kanssa.

Mikäli kaupunginhallitus päättää, että Oulu hakee työllisyyskokeiluun, tulee se vaikuttamaan suuresti työllisyyspalveluiden toimintaan vuonna 2020. Kokeilulla on vaikutusta myös sosiaali- ja terveyspalveluihin ja sivistys- ja kulttuuripalveluihin. Valtiolta siirtyy kuntien työnjohdon alle henkilöstöresursseja sekä päätösoikeus työllisyysmäärärahojen käytöstä kokeilun asiakasvolyyymien mukaisesti. Alustavien epävirallisten arvioiden mukaan noin 80-90 TE-palveluiden työntekijää siirtyisi kunnan työntekijöiksi kokeilun ajaksi. Mikäli työllisyyden kuntakokeilu toteutuu, kytketään siihen mukaan kaikki relevantti toiminta kaupungin osalta asiakkaiden tarpeita mahdollisimman hyvin palvelevalla tavalla.

2) Kumppanuussopimuksen kehittämisteemojen toteuttaminen vuonna 2020

Oulussa allekirjoitettiin elokuussa 2019 työllisyyden ekosysteemin kumppanuussopimus. Sen osapuolia ovat Oulun kaupunki, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto ja Kansaneläkelaitoksen Pohjoinen vakuutuspiiri. Osapuolet ovat sopineet työllisyyden edistämiseen liittyvästä keskinäisestä strategisesta yhteistyöstä. Sopimuskumppaneiden yhteisenä visiona on tehdä Oulun seudusta työllisyyden edistämisen edelläkävijä vuoteen 2025 mennessä.

Osapuolten yhdessä hyväksymät tavoitteet vuosille 2019–2021 ovat: a) vastata tehokkaasti työelämän nopeasti muutuviin tarpeisiin, moninaistuviin työuriiin ja osaamistarpeisiin sekä työntekijän että työnantajan näkökulmasta, b) vastata asiakaslähtöisesti ihmisten eri elämänvaiheissa ilmeneviin toimintakyvyn moniulotteisten esteiden voittamiseen ja edistää positiivisia siirtymiä työuralla ja c) kehittää palvelutuotantoa vaikuttavuuslähtöisemmäksi ja kustannustietoisemmäksi.

Kumppaneiden sopimat yhteiset kehittämisteemat ja työllisyyspalveluiden suunniteltu toiminta niihin liittyen ovat:

- Kasvupalvelukokeilut (Yhteistyöstä yhteiseen työhön, ICT- toimialan rekrytointipalvelut): Työllisyyspalvelut osallistuu kasvupalvelukokeiluihin, erityisesti nuoriin kohdistuvan Yhteistyöstä yhteiseen työhön -pilotin osalta, jonka tavoitteena on tehostaa alle 30 –vuotiaiden ammattikoulutettujen nuorten työllistymistä ja kehittää uusi palvelumalli yhteiseen nuorten ohjaamiseen.
- Ratkaisukeskeinen yrityspalvelu (BusinessAsema): Työllisyyspalveluiden rooli BusinessAseman kehittämisessä on tuoda työnantajille suunnatut työllistymistä edistävät palvelut osaksi BusinessAsema-kokonaisuutta yhteistyössä mm. TE-toimiston yrityspalveluiden sekä alueen oppilaitosten kanssa. Työllisyyspalvelut osallistuu aktiivisesti BusinessAsema-konseptin luomiseen erityisesti Digipajan

osalta sekä kehittämällä yhden luukun periaatteella tarjottavia, matalan kynnyksen ohjaamo-toimintoja aikuisväestölle.

- Ohjaamo-toiminta (laajasti katsottuna, ml. palvelutarvearviointi ja asiakasohjaus): Työllisyyspalvelut käynnistää yhdessä kumppaneiden kanssa vuonna 2020 Aikuisten Ohjaamo-toiminnan. Toiminnan tarkoituksena on koota yhteen työnhakijoille suunnatut työllistymistä, kouluttautumista tukevat sekä työmarkkinoille poluttavat palvelut matalan kynnyksen periaatteella. Ohjaamo-toiminnasta on tarkoitus tehdä pysyvä toiminta yhteistyössä kumppanuussopimuksen toimijoiden kanssa. Ohjaamo-toiminnan käynnistäminen ja perustamistoimet hankkeistetaan ja siihen haetaan ulkopuolista rahoitusta yhdessä kuutoskaupunkien työllisyys-toimijoiden kanssa.
- Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu (TYP, ml. uudet tilat): TYP kuvataan kohdassa 3.
- Työ-SIB (Social Impact Bond) (mahdollisuuksien mukaan): Suomeen on syntymässä seitsemän tuulosperusteisen SIB-rahaston kokonaisuus. Työ-SIB on näistä yksi ja myös Oulu on alueena mukana. Työllisyyspalvelut osallistuu yhteistyössä alueen TE-palveluiden kanssa mm. asiakasohjauksen valmisteluun.
- Tiedolla johtaminen: Työllisyyden ekosysteemin kumppanuussopimuksen yksi tärkeä teema on tiedolla johtaminen, johon kuuluvat esimerkiksi yhteinen ennakointi, tiedontuotanto, tiedonvaihto ja mittarit.
- Työ- ja toimintakyvyn teema-alue: Työllisyyspalvelut osallistuu työnhakija-asiakkaidensa osalta työ- ja toimintakykyä tukevien ja selvittävien palveluiden toteutukseen TYP-toiminnan sekä kuntouttavan työtoiminnan toteuttamisen puitteissa. Lisäksi laajentuvaan Työstartti-tiimiin haetaan koordinaattorin resurssi asiakkaiden työ- ja toimintakykytarpeisiin vastaamiseksi sekä kuntoutumista tukevien palveluiden kehittämiseksi. Vuonna 2019 aloitettua yhteistyötä jatketaan mm. hyvinvointipalveluiden, sairaanhoitopiiriin, KELAn, TE-toimiston työkykykoordinaattoritoiminnan kanssa. Kumppanuussopimus mahdollistaa esimerkiksi työkykyseveltyksen toteutuksen vajaakuntoisten ja pitkäaikaistyöttömien henkilöiden työelämäosallisuuden lisäämiseksi ja heidän tarvitsemiensa palvelujen ja etuuk-sien varmistamiseksi. Toimintojen kehittämisessä huomioidaan tarvittaessa myös alueen yksityiset kuntoutuspalveluja tuottavat tahot

3) Vakiintuneet työllisyyspalvelut ja niiden kehittäminen vuonna 2020

Vakiintuneita työllisyyspalveluja tuotetaan ja kehitetään vuonna 2020 seuraavasti.

Työhönvalmennus ja yritys yhteistyö: Työhönvalmennus tarjoaa työnhakija-asiakkaille yksilöllistä henkilökohtaista

neuvontaa ja valmennusta työ-, opiskelu- tai työkokeilu-paikan löytymiseksi. Työhönvalmennuksessa tehdään laajaa yhteistyötä alueen työnantajien ja muiden työllisyystoimijoiden kanssa. Yritysyhteistyö pitää sisällään työnantajien neuvonta- ja asiantuntijapalveluita työllistämiseen liittyen.

Työllisyys-hankkeiden avustukset: Työllä hyvinvointia -kehittämissalkku on yksi kaupunkistrategian toimenpide- ja toteuttamisohjelmista johdetuista kehittämissalkuista, ja jonka toiminnan päämääränä on saavuttaa työllä hyvinvointia ja työllistämistä elinvoimaa. Työllä hyvinvointia -kehittämishankkeen ja yhteistyötoimijoiden työllisyysprojektien kokonaisuuden koordinointi ovat osa työllisyyspalveluiden toimintaa. Näillä projekteilla painotetaan kaupungin elinvoimaisuuden ja sosiaalisen tasapainon ylläpitämistä.

Yhteisötalotoiminta: BusinessOulun työllisyyspalvelut tekee yhteistyötä sivistys- ja kulttuuripalveluiden kuntalaisvaikuttamisen ja yhteisötoiminnan kanssa kahdella yhteisötalolla, Honkapirtillä ja Oulunsalossa. Yhteisötaloilla toteutettavan yhteistyön avulla mahdollistetaan sekä asukkaiden ja järjestötoimijoiden toimintaa, että työnhakijoiden työllistämismahdollisuuksia.

Nuorten työllisyyspalvelut: Nuorten työllisyyspalveluita tarjotaan pääsääntöisesti osana Byströmin Ohjaamon monialaista kokonaisuutta. Nuorille tarjottavia työllisyyspalveluita ovat palveluohjaus nuorten tilanteen ja tavoitteiden selvittämiseksi, yksilöohjaus, koulutukseen ohjautumisen tukeminen, erilaiset lyhytvalmennukset osaamisen kehittämiseksi, työhönvalmennus ja yritysyhteistyö työllistymisen tukemiseksi ja kohtaannon parantamiseksi sekä kuntouttava työtoiminta. Työpörssi-palvelun kautta tuodaan näkyväksi työelämään tutustumisen mahdollisuuksia ja työkokeilupaiikkoja Oulun kaupungilla ja yrityksissä. Nuorisotyöttömyyttä ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä jatketaan 15–17-vuotiaille tarkoitettujen kesätyösetelien kautta tapahtuvaa työllistämisen tukemista. Myös 16–24-vuotiaiden nuorten kesätyöyrittäjyyttä tuetaan kesätyösetelin suuruisella summalla sekä tarjoamalla yhteistyökumppaneiden kanssa tukea ja neuvontaa yrittäjyyden aloittamiseen ja yrityksen pyörittämiseen kesän ajan. Kaupungin palveluyksiköissä ja liikelaitoksissa tarjotaan lisäksi noin 900:lle 18 vuotta täyttäneelle opiskelijalle kuukauden kesätyöharjoittelujakso. Arpeetti-toimintaa jatketaan vuonna 2020.

Palkkatukityöllistäminen: Palkkatukityöllistäminen Oulun kaupungin yksiköihin tarjoaa pidempään työttömänä olleille henkilöille mahdollisuuden kiinnittyä työelämään tai katkaista työttömyyttä. Henkilöt työllistyvät erilaisiin avustaviin tehtäviin kaupungin omiin liikelaitoksiin ja palvelualueille BusinessOulun talousarviossa olevan työllisyysmäärärahan turvin. Palkkatukityöllistämisen tavoitteena on, henkilöt työllistyisivät sen jälkeen esimerkiksi alueen yrityksiin tai hakeutuisivat koulutukseen. Palkkatukityöllistämistä jatketaan vuonna 2020 ja siihen liittyviä

toimintatapoja kehitetään. BusinessOulun johtokunnan hyväksymien linjausten mukaisesti osana kaupungin palkkatukityöllistämistä toteutetaan mm. alueellinen liikuntakampanja sekä tiivistetään yhteistyötä alueen kulttuuri-alan toimijoiden kanssa yhteistyössä sivistys- ja kulttuuripalveluiden kanssa. Lisäksi kartoitetaan uudenlaisia työllistämistä- ja oppisopimuskoulutusmahdollisuuksia kaupungin muiden palvelualueiden ja liikelaitosten kanssa. Järjestöjen työllistämisedellytyksiä ja järjestöyhteistyötä kehitetään edelleen yhdessä järjestöjen kanssa.

Velvoitetyöllistäminen: Velvoitetyöllistäminen on palkkatukityöllistämiseen liittyvä lakisääteinen palvelu, jossa kaupungin velvollisuutena on tietyin ehdoin tarjota työtä yli 57-vuotiaille työttömille työnhakijoille, joiden työttömyyspäiväraha-aika on täyttynyt. Velvoitetyössä Oulun kaupunki tarjoaa palkkatuetun työsuhteen kaupungin eri palvelualueilla ja liikelaitoksissa kuuden kuukauden ajaksi. Velvoitetyösuhteen myötä työnhakijan työssäoloehto täyttyy uudelleen. Palkkatuella työllistettävistä henkilöistä vuositasona noin neljännes on velvoitetyöllistettäviä.

Kuntalisät: Yhdistysten ja yritysten työllistämistä tuetaan kuntalisillä. Kuntalisät toimivat ns. täydentävänä taloudellisena tukena valtion myöntämän palkkatuen rinnalla. Työllisyyspalveluiden tavoitteena on tehostaa kuntalaisien hyödyntämistä yritysten työllistämisen kiinnostuksen nostamiseksi ja yhdistysten työllistämisedellytysten parantamiseksi. Kuntalaisien hyödyntämisessä ja kehittämistyössä huomioidaan vuonna 2020 valtion palkkatuen kohdentamiseen ja käyttöön liittyvät muutokset. Lisäksi talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa voidaan tarvittaessa pohtia uusien työllistämistä edistävien taloudellisten tukimuotojen kehittämistä.

Kuntouttava työtoiminta: Kuntouttava työtoiminta on kunnan järjestämä lakisääteinen palvelu, jonka tarkoitus on parantaa henkilön elämänhallintaa sekä luoda edellytyksiä työllistymiselle. Oulussa kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan verkostomallin mukaisesti työllisyyspalveluiden ja hyvinvointipalveluiden yhteistyönä. Työllisyyspalveluiden osalta kuntouttava työtoiminta on työnhakijoille pääsääntöisesti opintoihin ja työelämään suuntaava palvelu. Kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan sekä yksilöllisenä että ryhmämuotoisena työtoimintana Oulun kaupungin omissa yksiköissä, valtion yksiköissä sekä kolmannen sektorin toiminnan piirissä.

Työllisyyspalveluilla on kuntouttavan työtoiminnan järjestämisessä koordinoiva rooli, joka pitää sisällään mm. sopimusyhteistyön eri toimijoiden kanssa, maksatukset, raportoinnin ja seurannan. Ryhmämuotoista kuntouttavaa työtoimintaa tuetaan aktivointitoiminnan sopimuksin. Vuonna 2020 tavoitteena on kuntouttavan työtoiminnan laadullinen kehittäminen työllisyyspalveluiden omien ryhmien sekä sopimusyhteistyökumppaneiden kanssa. Kehittämistoimet nivoutuvat asiakastyön vaikuttavuuteen sekä aktivointiyhteistyön ja sopimusohjauksen kehittämiseen. Kuntouttavan työtoiminnan kehittämiseen sisältyy myös

opinnollistamisen hyödyntäminen ja jatkokehittäminen työnhakijoiden osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen välineenä.

Tutor-toiminta: Oulun kaupungin omissa yksiköissä toteuttavaa kuntouttavan työtoiminnan ohjausta tuetaan Tutor-koulutuksella sekä Tutor-avustuksella. Tutor-koulutus on osa Oulun kaupungin keskitettyä koulutusta, johon voivat osallistua Oulun kaupungin palvelualueiden työyhteisöjen työntekijät ja esimiehet sekä työllisyyden hoidon parissa työskentelevät yhteistyökumppanit. Tavoitteena on tarjota koulutukseen osallistuville valmiuksia toimia työllisyystoimenpiteisiin sijoittuvien henkilöiden tukena sekä tiedonjakajana ja myönteisen asenneympäristön vahvistajana omissa työyhteisöissä.

TYP: TYP on työllistymistä edistävä yhteispalvelu monialaista tukea tarvitseville työnhakija-asiakkaille. Toiminta toteutetaan yhteistyössä kunnan, Kelan ja TE-palvelujen kanssa. TYP tarjoaa monialaista palvelua asiakkaan kuntoutumisen, kouluttautumisen ja työllistymisen tukemiseksi sekä kuntoutustarpeen ja työ- ja toimintakyvyn selvittämiseksi. Maakunta- ja soteuudistuksen voimaantumisen siirtymisen vuoksi TYP-toiminta jatkuu nykyisen lain työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta mukaisesti vuoden 2021 loppuun.

Työstartti: Työstartti on palveluohjausyksikkö, jossa toteutetaan työnhakijoiden palvelutarpeen arviointia ja palveluohjausta. Palvelu on tarkoitettu yli 30-vuotiaille oululaisille työnhakijoille, joilla ei ole muuta voimassaolevaa tai suunniteltua palvelua tai jotka eivät ole toimenpiteissä tai työllistymistä edistävässä palveluissa. Työstartissa arvioidaan palvelutarpeita asiakaslähtöisesti. Työllisyyspalveluiden uudelleen organisoituessa kuntouttavan työtoiminnan toteuttamiseen on perustettu kuntouttavan työtoiminnan tiimi ajalle 1.10.2018-31.12.2019, jonka tehtävänä on toteuttaa opintoihin ja työelämään poluttavaa kuntouttavan työtoiminnan palvelua työnhakijoille. Työstartti ja kuntouttavan työtoiminnan tiimi yhdistyvät 1.1.2020 alkaen, jolloin Työstartti-tiimissä toteutetaan työttömien työnhakijoiden palvelutarpeen arviointia, palveluohjausta sekä kuntouttavaa työtoimintaa.

Tietojärjestelmien ja digitaalisten työvälineiden kehittäminen: Työllisyyspalveluiden asiakastyö edellyttää eri tietojärjestelmien ja digitaalisten työvälineiden käyttöä asiakkaiden kanssa. Työllisyyspalveluissa, Sivistys- ja kulttuuripalveluiden nuorten työpajoilla sekä Byströmin Ohjaamossa on käytössä Oulun kaupungin työllisyyden palvelurekisteri (Oukatypa) asiakkaiden tietojärjestelmänä. Lisäksi työllisyyspalveluiden eri yksiköissä kehitetään ja otetaan käyttöön erilaisia asiakkaiden palvelua tai henkilökunnan työskentelyä helpottavia ja mahdollistavia digitaalisia työvälineitä. Digitaalisuuden kehittämiseen liittyy myös toiminnan kehittämiseksi ja seuraamiseksi tarvittavan tiedonhankinnan ja raportoinnin digitalisointi.

Toimintasuunnitelma 2021-2022

Vuosina 2021–2022 toteutetaan kaupunkistrategian mukaisia toimenpiteitä elinkeinojen, työllisyyden, tapahtumien ja markkinoinnin näkökulmasta. Business Oulu -liikelaitoksen toimenpideohjelmassa määritellään tarkemmin vuosien 2021–2022 tavoitteet ja toimenpiteet. Painopisteet valitaan vuosittain. Valintaan vaikuttavat olennaisesti toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset.

Toimintaympäristöanalyysi

Talouskasvu on mahdollistanut myös yritysten kasvun. Yritysten talouskunto on parantunut, samoin arvostukset ovat nousseet viimeisen kolmen vuoden aikana. Toisaalta ilmassa on merkkejä kasvun taitumisesta ja seuraavan vuoden talouskasvun maltillisuudesta.

Työttömyys on edelleen suuri ongelma, ja sen saaminen alle 10 prosenttiin tulee olla koko alueen kaikkien toimijoiden yhteinen tavoite. Hyvästä taloustilanteesta ja työllisyyden kohentumisesta huolimatta nuoris- ja pitkäaikaisyöttömyys ovat edelleen suuria haasteita. Nuorisotyöttömyyteen vaikuttaa osaltaan nuorten muuttoliike Oulun alueelle. Pitkäaikaistyöttömyys puolestaan laskee muuta työttömyyttä hitaammin ja vaatii erityisiä toimenpiteitä ja panostusta. Työllisyyden parantumiseen vaikuttaa eniten yritysten kasvu ja vientitoiminnan onnistuminen. Tällä hetkellä kasvun ja viennin suurimmat ongelmat ovat riskirahoitus ja kasvurahoitus. Yritysrahoituksen monipuolistaminen ja kasvattaminen on alueen kasvun kannalta tärkeää.

Oulun kaupunkistrategiaa toteuttavassa Oulun elinkeinoelämän toimenpideohjelmassa 2019–2026 nousee esille kolme kokonaisuutta, jotka mahdollistavat liiketoiminnan kasvun olemassa olevissa yrityksissä sekä uusien liiketoimintojen aloittamisen: palvelutalous, kaiken kattava digitaalisuus ja tietämykseen pohjautuva arvonluonti.

Alustatalouden kehittyminen ja uudet teknologiset ratkaisut lisäävät palvelutalouden mahdollisuuksia laajentua uusille toimialueille. Viime vuosien aikana eniten uusia työpaikkoja ja ammattikuntia on syntynyt juuri palvelutalouteen. Digitaaliset kanavat, pilvipalvelut ja etäyhteydet mahdollistavat liiketoiminnan harjoittamisen laajalla maantieteellisellä alueella, kun käytössä on toimiva, hyvin testattu konsepti. Myös kuluttajat ovat tottuneet hankkimaan palveluja.

Palvelutalouteen liittyy läheisesti elämystalous. Matkailijat hakevat yksittäisen kohteen tai maiseman lisäksi elämyksiä liittyen ruokailuun, luontoon, liikkumiseen ja käden taitojen kokeiluun, mielellään itse osallistuen. Menestyvät kaupakeskukset ovat jatkossa entistä enemmän elämyskeskuksia, joissa perinteisen kaupan lisäksi on paljon kiinnostavia sisältöjä liittyen esimerkiksi henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin.

Yrityksen lisäarvon toteutus on kaiken liiketoiminnan, kannattavuuden ja arvонуonnin perusta. Oululla on monipuolisena, edistyksellisenä ja sopivan kokoisena kaupunkina mahdollisuus toimia roolimallina uusille yrityksille, jotka yhdistävät uudella tavalla teknologiat ja liiketoimintamallit, esimerkkinä pitkä perinne yhdistää terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää osaamista ja elektroniikkaa.

Vuoden 2020 alussa Hallituskadulle avattavan uuden yhteisöllisen yritysten, työnhakijoiden, opiskelijoiden ja elinkeinotoimijoiden kohtaamispaikan tavoitteena on edistää edellä mainittujen kokonaisuuksien kehitystä. Katutasoon sijoittuva, kaikille avoin BusinessAsema tuo eri toimijoiden yritys-, työllisyys- ja koulutuspalvelut helposti saavutettaviksi nykyaikaisia työkaluja ja toimintamalleja hyödyntäen. BusinessAsema toimii koko maakunnan elinkeinoelämän tarpeita palvelevana ympäristönä.

Tapahtuma- ja markkinointitiimin perustaminen sekä Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 –hanke mahdollistavat uusien vetovoimaisten tapahtumien ja kohteiden kehittämisen. Tätä palvelee myös torialueelle alkanut hotellirakentaminen. Lisäksi Linnanmaan ja Kontinkankaan kampusalueiden kehittäminen ja uudisrakentaminen

luovat uusia vetovoimaisia innovaatio-, oppimis- ja yritys- ympäristöjä Oulun alueelle.

Tavoitteena on edelleen monipuolistaa Oulun alueen elinkeinorakennetta. Uudistuminen on välttämätöntä, jotta pystymme säilyttämään kilpailukykyämme. Rakentavaa vuoropuhelua uusista mahdollisuuksista elinkeinoelämän toimijoiden kanssa tarvitaan myös jatkossa.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpaneavat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.5.

Palveluiden järjestäminen

Business Oulu –liikelaitoksen palvelut koostuvat elinkeinopalveluista, työllisyyspalveluista ja tapahtumiin ja markkinointiin liittyvistä palveluista.

Kehittäminen

Business Oulu -liikelaitoksen hankkeet kohdistuvat asiakkaille tarjottavien palvelujen tuottamiseen. Hankkeet toteuttavat Business Oulu –liikelaitoksen tavoitteita.

Talous

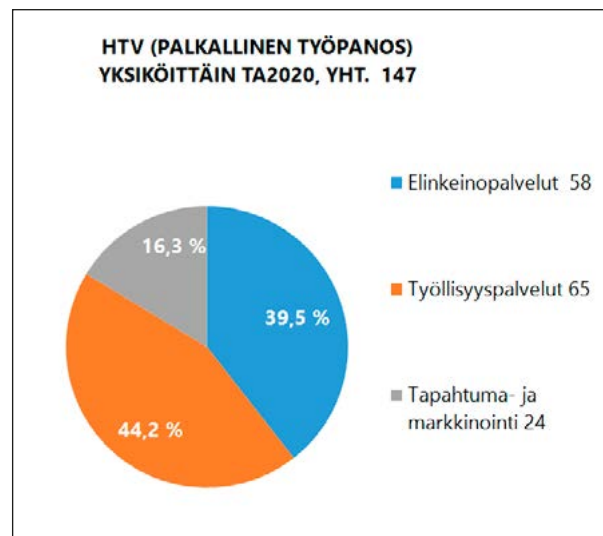
Tunnusluvut	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
• Liikevaihto	39	7	45	9	9	9
• Investoinnit	78	540	540	75	0	0
Kannattavuus						
• Liikelyläämä (1 000 €)	0	0	-1	0	0	0
• Sij.pääoman tuotto, %	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2018	TA2019 + muutokset	ENNUSTE 2019	TA2020	TS2021	TS2022
Ulkopuolisen rahoituksen määrä, BO yht.	6 141	8 522	7 853	7 933	8 598	8 476
Työllisyyspalvelut:						
Avustustulot, ulkoiset	3 428	4 900	3 900	3 900	3 900	3 900
Työmarkkinatukimenot	22 568	20 700	20 700	18 950	18 950	18 950
Oulun kaupungin palkkatukityöllistämismenot	3 148	4 204	3 900	3 707	3 707	3 707
Työllisyyspalvelujen avustusmenot (yritykset)	1 116	1 465	1 365	1 250	1 250	1 250
Työllisyyspalvelut avustusmenot (yhdistykset, yhteisöt ja säätiöt)	2 420	3 750	2 800	3 750	3 750	3 750

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

	TP2018	Ennuste 2019	TA2020	Muutos -% (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	65	126	146	16,3	147	148
Tilapäiset	79	17	1	-94,2	0	0
Yhteensä	144	143	147	3,0	147	148
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-6 714	-7 180	-7 846	9,3	-7 808	-7 765
Henkilösivukulut	-1 405	-1 522	-1 622	6,5	-1 637	-1 634
Yhteensä	-8 119	-8 702	-9 468	8,8	-9 445	-9 399

Investoinnit

BusinessAseman irtaimisto

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Menot			540	75		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuusto on joulukuussa 2018 hyväksynyt v. 2019 investoinnit.

Vuodelle 2020 kohdistetut BusinessAseman irtaimistoinvestoinnit eivät aiheuta käyttökustannuksia, jotka kohdistuisivat seuraavalle 20 vuoden ajalle.

OULUN KAUPUNKI

Business Oulu -liikelaitos

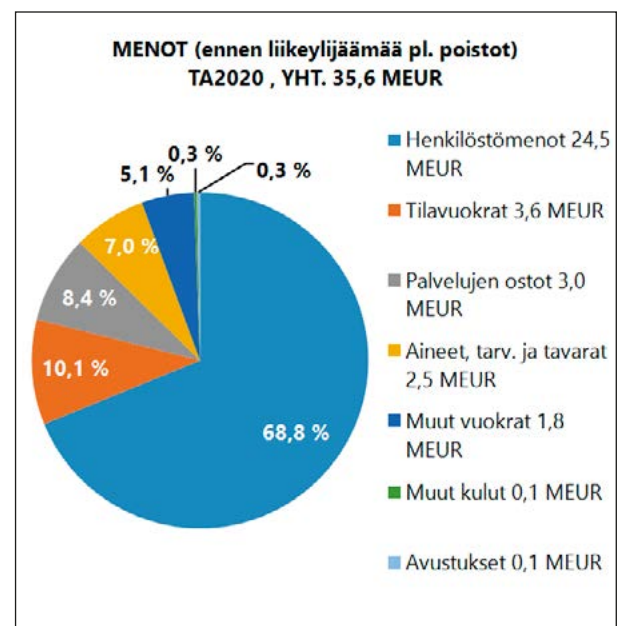
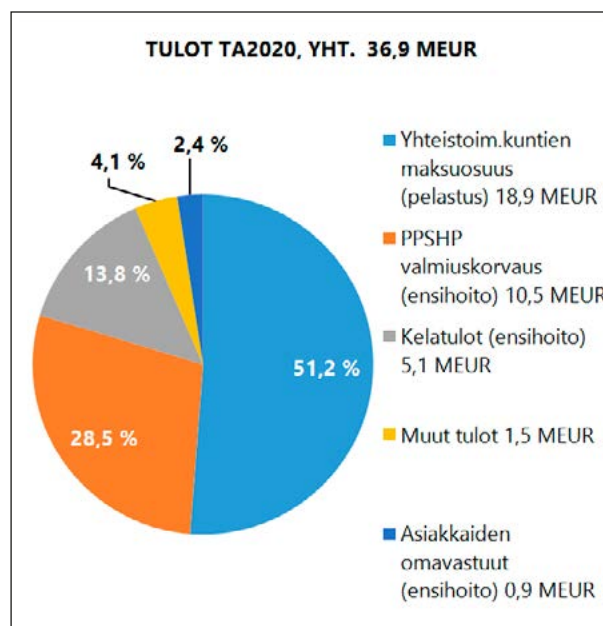
TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
LIIKEVAIHTO	39	7	45	9	9	9
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	6 102	8 515	6 475	7 924	8 589	8 467
Tuet ja avustukset kunnalta	39 576	41 961	41 667	41 423	41 423	41 423
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-100	-179	-170	-281	-285	-283
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-5 644	-8 346	-6 817	-7 666	-7 784	-8 152
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-6 714	-7 731	-7 180	-7 846	-7 808	-7 765
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 143	-1 330	-1 275	-1 352	-1 367	-1 364
Muut henkilösivukulut	-261	-264	-247	-269	-270	-270
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-4	-19	-39	-45	-45	-45
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-31 852	-32 614	-32 460	-31 897	-32 462	-32 020
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0	0	-1	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	1	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	-1	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	0	0	-1	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	-1	0	-1	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	-1	0	-1	0	0	0

10.6 Oulu-Koillismaan pelastuslaitos

Toiminnan kuvaus

Oulu-Koillismaan pelastustoiminnan palveluihin kuuluvat kiireellisiin hätätilanteisiin liittyvä pelastustoiminta sekä näiden tukitehtävät. Laitoksen riskienhallinnan palvelut muodostuvat pääasiassa rakenteelliseen paloturvallisuuden ja väestönsuojeluun sekä palotekniikkaan liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta, palo- ja kemikaaliturvallisuuden valvonnasta sekä omatoimiseen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja hätätilannevalmiuksiin valmentavasta turvallisuusviestinnästä. Edellä mainitut lakisäätiset

palvelut tuotetaan 12 kunnan muodostamalla toimialueella. Lisäksi pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalveluita sekä niitä tukevaa ensivastetoimintaa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin (PPSHP) kanssa tehdyn yhteistoimintasopimuksen mukaisesti koko laitoksen toimialueella ja Vaalan kunnassa. Vaala on 1.1.2017 alkaen kuulunut Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan ja siirtyminen myös pelastustoimen osalta Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen palvelutuotantoalueeseen ratkaistaan vuoden 2020 aikana.

Toimintasuunnitelma

Pelastuslaitoksen lakisäätiset sekä muut tehtävät toteutetaan ja toimintaa kehitetään pelastustoimen palvelutasopäätöksen ja vuosittaisen valvontasuunnitelman mukaisesti. Palvelutasopäätökseen, joka on mitoitettu alueen normaaliajan ja poikkeusolojen palvelutarpeita ja onnettomuusuhkia vastaavaksi, sisältyy nykytilan kuvaus, päätökset tulevasta palvelutasosta kustannusvaikutuksineen sekä kehittämissuunnitelma. Valvontasuunnitelma taas sisältää mm. päätökset palotarkastustoiminnan kohdentamisesta, valvonnan määräväleistä ja toteuttamistavoista. Pelastustoimen nykyinen palvelutasopäätös on voimassa vuoden 2020 loppuun saakka. Vuosien 2021-2024 palvelutasopäätöksen valmistelu aloitetaan talousarviovuoden 2020 alussa. Valvontasuunnitelma päivitetään vuosittain seuraavalle vuodelle.

Ensihoitopalvelut toteutetaan pelastuslaitoksen ja PPSHP:n välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Yhteistoimintasopimuksen perustana on PPSHP:n valtuuston hyväksymä Ensihoitopalvelun palvelutasopäätös. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri on käynnistänyt

yhdessä Oulu-Koillismaan ja Jokilaaksojen pelastuslaitosten kanssa esiselvityksen ensihoidon järjestelyistä tulevaisuudessa. Esiselvityksen pohjalta on tarkoitus tehdä päätös, aloitetaanko syksyllä 2019 laajempi selvitys ensihoidon tuottamisen eri vaihtoehtoista. Yhtenä vaihtoehtona on ensihoidon siirtäminen sairaanhoitopiiriin omaksi toiminnaksi. Käytännössä siirto on mahdollinen aikaisintaan vuoden 2021 alussa.

Väestön ikääntyminen, väestömäärän kehitys, riskien keskittyminen sekä erilaiset ilmaston ja yhteiskuntaan liittyvät ilmiöt vaikuttavat pelastustoimen palvelutuotantoon ja sen kehittämiseen. Pelastuslaitos varautuu mm. sääolosuhteiden aiheuttamiin ääri-ilmiöihin (myrskyt, tulvat jne.) ja toimintavalmiuden kehittämiseen huomioiden aiempaa tarkemmin myös ns. uudet uhat (väkijoukkoon kohdistettavat yksittäiset väkivallanteot ja terrorismi). Varautuminen käsittää tavanomaisten päivittäisonnettomuuksien hallinnan lisäksi suunnittelun, koulutuksen, johtamis-, toiminta- ja yhteistyökyvyn parantamisen erityis- ja häiriötilanteissa sekä kuntien kriisijohtamisen tukemisen. Pohjois-Suomen pelastuslaitokset käynnistävät EU-hankkeen, jonka tavoitteena on hankkia EU:n rahoittamana raskasta

pumppukalustoa laaja-alaisten metsäpalojen sammuttamiseen. Kehittämisen painopisteinä jatketaan mm. tieto- ja tilaturvallisuudessa.

Sisäministeriön asetus pelastustoimen suunnitelmista (1363/2018) edellyttää pelastuslaitoksilta pelastustoiminnan suunnitelmien sekä pelastustoiminnan yhteistyösuunnitelmien laadintaa. Suunnitelmat on laadittava vuoden 2019 loppuun mennessä, mutta niiden toimeenpano pelastuslaitoksella jatkuu vuonna 2020.

Pelastuslaitos osallistuu tulevaan sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistukseen valtakunnallisten myöhemmin tarkentuvien linjausten mukaisesti.

Oulun keskuspalooaseman korvaavien Linnanmaan ja Raksilan paloasemien suunnittelu- ja rakentamisvaiheet jatkuvat. Taivalkosken kunnan keskustan alueelle sijoittuvan, uuden paloaseman rakennushanke on tarkoitus saattaa valmiiksi 2020 aikana.

Ikääntyvien työntekijöiden lukumäärän kasvaessa on heidän toiminta- ja työkyvystään huolehdittava, sillä laitoksella ei juuri ole mahdollisuutta vaihtoehtoisille urapoluille ja/tai työtehtävien uudelleen järjestelyille. Vuonna 2020 jatketaan toimenpiteitä, joilla pelastuslaitoksen operatiivinen toimintavalmius turvataan myös jatkossa. Työhyvinvoinnin kehittämistyötä jatketaan työhyvinvointisuunnitelman ja Kunta10-tulosten johtopäätösten mukaisesti. Pelastustoiminnan vuorotyötä tekevän henkilöstön paikallisen sopimuksen ja poikkeusluvan mukaisen työajan ja palkkauksen vaikutuksia seurataan.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen edeltäjä Oulun palolaitos täyttää 100 vuotta talousarviovuonna 2020. Satavuotiaan Oulun pelastustoimen kunniaksi on tarkoitus laatia historiikkikirja. Lisäksi juhlavuonna tullaan järjestämään tilaisuuksia.

Toimintaympäristöanalyysi

Pelastustoimialueen väestömäärä jatkaa kasvuaan, joskin kasvun taittuminen näkyy yhä selvemmin. Vuosikymmen vaihteen yli 3 000 asukkaan vuosittainen kasvu on laskenut n. 1 500 asukkaaseen/vuosi, josta osa muodostuu maahanmuuttajista. Maahanmuuttajille suunnattu turvallisuusopetus sekä globaalin pakolaisongelman mukana leviäviin ääri-ilmioihin varautuminen ovat osa pelastustoimen tehtäviä, samalla kun on huolehdittava mm. turvallisuuskoulutuksesta, jolla tuetaan mm. ikääntyvän väestön asumisturvallisuuden ylläpitoa.

Pelastustoimessa on meneillään useita valtakunnallisia ICT-hankkeita (Erica, Kejo, Tuve ja valvontasovellus). Laitos varautuu pelastustoimen sekä ensihoidon nykyisten ohjelmistojen ja laitteiden korvaavien sekä uusittavien

järjestelmien käyttöönottoon. Näillä järjestelmillä mm. poikkeusoloihin varautuminen ja tietoturvallisuus paranevat. Uudet tietojärjestelmät edellyttävät henkilöstöresursointia ja panostusta tietoturvallisuuteen, nostaten samalla myös laitoksen ICT-kustannuksia.

Pelastuslaitoksella on vaikeuksia saavuttaa joitain riskialueita sisäministeriön ohjeistamassa ajassa (ks. aluehallintoviraston Peruspalvelujen arviointi –raportti). Suurimmat ongelmat kohdistuvat Oulun keskustan pohjoispuolisten kaupunginosien 1- ja 2-luokan, Kaukovainion sekä Rukan ja Limingan 2-luokan riskialueiden saavuttamiseen. Oulun alueen ongelmat johtuvat pelastustoimen paloasemaverkon keskeneräisyydestä, joka tulisi nopeasti korjata kahdella uudella paloasemalla (Raksila ja Linnanmaa). Päiväpaloasemien virka-ajan toimintaedellytyksiä pyritään kehittämään olemassa olevan rahoituksen uudella kohdistamisella.

Pelastustoimen palveluverkoston ylläpito harvaan asutuilla alueilla on tulevaisuudessa yhä haasteellisempaa. Väestön keskittyminen kasvukeskuksiin, erityisesti Oulun seudulle jatkuu samalla kun harvaan asutuille alueille jäävän väestön keski-ikä nousee. Ikääntyvän väestön toimintakyky heikkenee ja palvelutarpeet kasvavat samalla kun pelastustoimintaan kykenevän väestön osuus vähenee. Pelastustoiminnan palveluiden tuottaminen harva-alueilla vaatii tulevaisuudessa lisääntyvää yhteistyötä, esim. vaihtoehtoisten sammutusmenetelmien käyttöönottoa ja toimintojen kehittämistä yleisesti.

Ensihoidon kuljetusmäärien jatkuva lisääntyminen edellyttää yhden ensihoitoyksikön lisäämistä vuosittain. Tämä tarkoittaa 12 uutta työsuhteista ensihoitajaa/vuosi. Yksiköiden lisäyksiä ei hyväksytty vuosien 2018–2019 talousarvioissa Oulun kaupungin ja PPSHP:n integraatiohankkeen takia, joten paine useamman yksikön lisäykselle kasvaa tulevina vuosina. Johtokunta esittää kahden uuden yksikön lisäämistä talousarviovuonna 2020, talousarviolaskelmissa nämä kustannukset eivät ole mukana.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen eron 8.3.2019 myötä maakunta- ja sote-uudistus raukesi kokonaisuudessaan. Valmisteluorganisaation alasajo raportointineen tehdään vuoden 2019 loppuun mennessä. Pääministeri Antti Rinteen hallituksen hallitusohjelman mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa kootaan sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestäminen kuntaa suuremmille itsehallinnollisille alueille. Itsehallinnollisia maakuntia on 18. Maakuntien toiminnasta, taloudesta ja hallinnosta säädetään erillisellä lailla. Pelastustoiminta ja ensihoito otetaan osaksi maakuntien ensimmäisen vaiheen tehtäviä. Pelastustoimen ja ensihoidon asemoituminen maakuntaan sekä valmistelun organisointi ja aikataulu ovat vielä ratkaisematta.

Kaupungistrategian tavoitteet

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari
Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.	Valvontatyö edistää yritystoiminnan jatkuvuutta vähentämällä mm. vahinko-, keskeytys- ja henkilöriskejä sekä onnettomuuksista aiheutuvia häiriöitä. <ul style="list-style-type: none"> - Määrävälein tehtävä valvonta toteutuu 100 %:sti.

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari
Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.	Pelastuslaitos neuvoo osaltaan turvallisen yleisötapahtuman järjestämisessä ja valvoo palo- ja henkilöturvallisuuden toteutumista kokoontumistiloissa ja yleisötapahtumissa yhdessä toiminnanharjoittajien kanssa. <ul style="list-style-type: none"> - Pelastussuunnitelmavelvollisista yleisötapahtumista saadaan ilmoitus pelastuslaitokselle 90 %:sti. - Pelastuslaitokselle ilmoitettujen tapahtumien pelastussuunnitelmat laaditaan vähintään 80 %:sti.

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari
Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.	Pelastuslaitos edistää toiminnallaan turvallisen elinympäristön toteutumista. <ul style="list-style-type: none"> - Vähintään 10 % alueen väestöstä saa pelastuslaitoksen tarjoamaa turvallisuuskoulutusta. - Pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelut ovat tehokkaat ja tavoittavat onnettomuustilanteen vaaditussa ajassa (riskialueiden tavoittamisen tot.%).

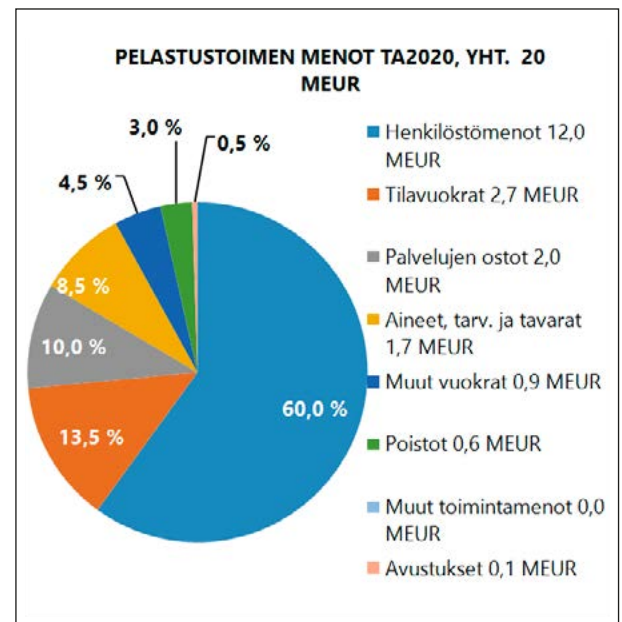
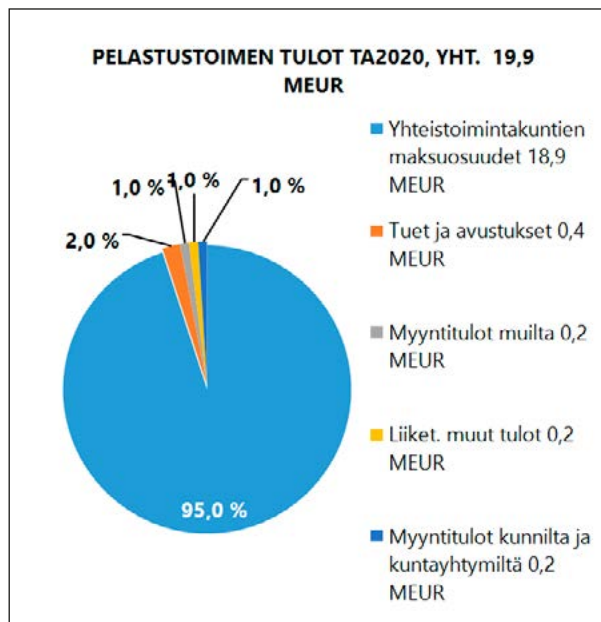
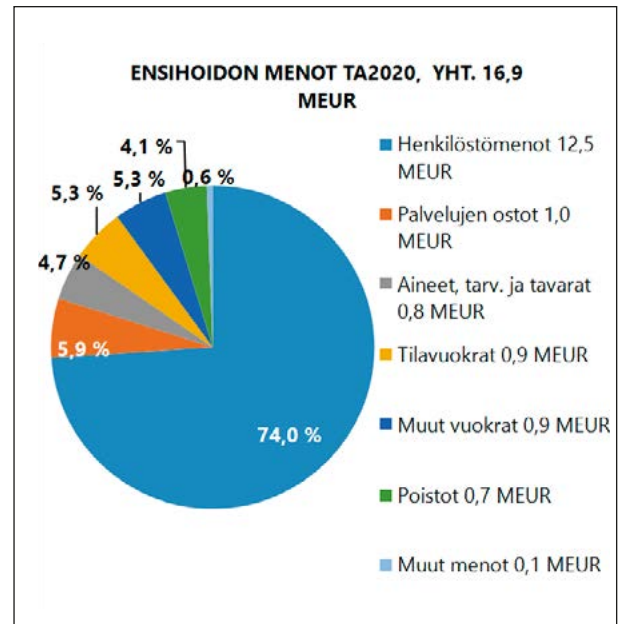
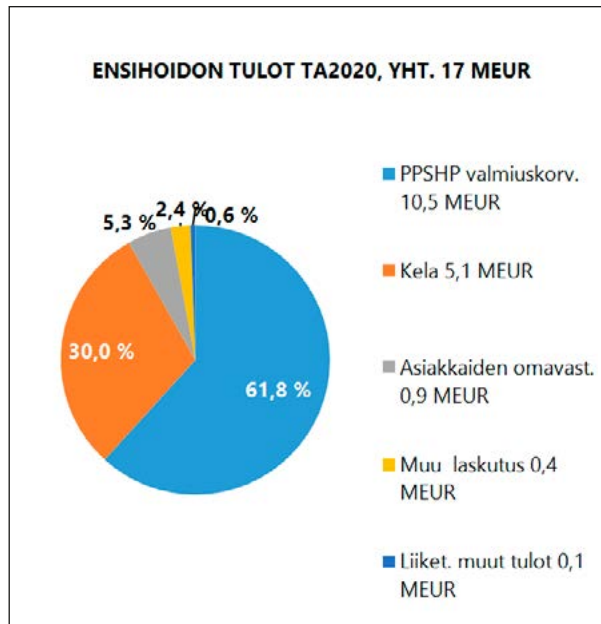
Oulun kaupungin tapa toimia

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite 2020 ja mittari
Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.	Hyvällä talouden seurannalla ja toimintoja sopeuttamalla/ tehostamalla tuotamme palvelutasopäätöksen palvelut ja samalla pysymme pelastustoimen osalta valtakunnallisesti kolmen edullisimman pelastuslaitoksen joukossa. <ul style="list-style-type: none"> - Palvelutasopäätöksen tavoitteet toteutuvat. - Pelastustoimen kuntien maksuosuus €/as on alle valtakunnan keskiarvon (n. 75 €/as)

Palveluiden järjestäminen

Pelastustoimen tulosalueen palveluja tuotetaan ja toimintaa kehitetään pelastustoimen palvelutasopäätöksen 2017–2020 sekä vuosittaisen valvontasuunnitelman mukaisesti.

Ensihoidon tulosalueen palveluja tuotetaan ja toimintaan kehitetään pelastuslaitoksen ja PPSHP:n tekemän yhteistoimintasopimuksen sekä PPSHP:n ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti.

Kehittäminen

Osana rauennutta sote- ja maakuntauudistusta oli tarkoitus säätää laki pelastustoimen järjestämisestä. Järjestämislakiluonnoksen mukaan maakunnan pelastustoimesta vastaavan liikelaitoksen on laadittava pelastustoimen palveluista omavalvontaohjelma. Ohjelmassa tulee määritellä, miten palvelujen toteuttaminen ja laatu varmistetaan, miten niitä seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan. Omavalvontaohjelman tulee sisältää suunnitelma laadunhallinnan ja palvelujen kehittämiseksi. Pelastuslaitokset valmistelevat omavalvontaa yhteistyössä ja toistaiseksi vapaaehtoisella periaatteella. Omavalvontaohjelman valmistelu ja toteutus Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksella käynnistyy varsinaisesti vuonna 2020.

Talousarviovuoden 2020 keskeisiin hankkeisiin kuuluvat paloasemaverkoston uusiminen Oulun alueella (keskuspaloaseman korvaavat kaksi uutta paloasemaa) sekä Taivalkosken paloaseman uudisrakennushanke. Vuoden 2020 aikana on valmisteltava myös Vaalan kunnan pelastustoimen siirtyminen Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitokselle.

Ensihoidon tulosalueella jatketaan ensihoidon fyysisen toimintakyvyn arviointijärjestelmän kehittämistä vuoden 2019 pilottihankkeen kokemuksen pohjalta. Vuoden 2019 lopulla käynnistyi TSR:n rahoituksen saanut kansallinen ”Ensihoitajien fyysisen toiminta- ja työkyvyn arviointi ja edistäminen työuran kaikissa vaiheissa”-hanke, jonka etenemistä seurataan arviointijärjestelmän kehittämisen yhteydessä. Ensihoidon tulosalue osallistuu tarpeen mukaan PPSHP:n alueen SOTE-integraatiohankkeisiin, viimeisimpänä Oulun kaupungin hyvinvointipalvelun ja PPSHP:n hankkeeseen. Pelastuslaitos osallistuu PPSHP:n alueen ensihoitopalvelun varautumissuunnitteluun, jossa kehitetään yhdenmukaisia malleja erilaisten riskiskenaarioiden varalle päivittäistoiminnassa, päivittäistoiminnan ruuhkatileanteissa sekä kehitetään ensihoitopalvelun varautumista poikkeusolojen varalle. Ensihoidon tulosalue osallistuu PPSHP ensihoidon laatu- ja potilasturvallisuustyöryhmän toimintaan.

Päivittäistoiminnan ja paloasemahankkeiden ohella Rinteen hallituksen hallitusohjelman sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen sekä ensihoidon uudistuksen valmistelu tulee sitomaan pelastuslaitoksen resursseja.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
• Liikevaihto	33 874	35 549	35 343	36 236	37 529	37 741
• Investoinnit (netto)	23	0	0	110	47	0
Kannattavuus						
• Liikeyljäämä (1 000 €)	586	-1	1 220	-1	-1	-1

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2018	TA2019 + muutokset	ENNUSTE 2019	TA2020	TS2021	TS2022
Alueen väestömäärä	290 200	291 106	291 700	293 200	297 500	299 000
Pelastustoimen hälytykset	4 847	4 250	4 250	4 200	4 300	4 250
Valvontasuunnitelman mukaiset palotarkastukset	1 145	1 340	1 340	1 340	1 350	1 350
Turvallisuusviestintätilaisuudet, joissa tavoitettu henkilöä	394	540	540	550	560	560
Pelastustoimen maksuosuus €/as	38 923	37 000	37 000	38 000	38 700	38 700
Ensihoidon tehtävät	62,53	62,43	62,43	65,02	65,60	66,06
	50 115	52 592	52 592	55 176	55 176	57 889

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos on monikunnallinen, voittoa tavoittelematon liikelaitos, jonka taloutta seurataan ja arvioidaan erikseen kahden tulosalueen, pelastustoimen ja ensihoidon, osalta. Pelastustoimen kustannuksista vastaavat pelastustoimen 12 yhteistoimintakuntaa kukin asukaslukunsa mukaisella maksuosuudella. Ensihoidon 13 kunnan alueen nettokustannuksista vastaa PPSHP valmiuskorvauksellaan.

Pelastuslaitoksen talousarviovuoden 2020 liikevaihdoksi muodostuu 36,2 milj. euroa. Kun liikevaihtoon lisätään avustus-, käyttöomaisuuden luovutus- ja muut tulot, nousevat laitoksen kokonaistulot 36,9 milj. euroon, joka on sama kuin laitoksen menot. Tilikauden liikealijäämäksi arvioidaan -1 t€, joka on valtuustoon nähden sitova tavoite.

Pelastustoimen tuloista (19,9 milj. euroa) suurimman osan muodostaa yhteistoimintakuntien maksuosuustulot 18,9 milj. euroa (95 %), menoista suurimmat ovat henkilöstökulut 12 milj. euroa (60 %), aineet ja tarvikkeet sekä palvelujen ostot 3,6 milj. euroa (18 %) ja kiinteistövuokra 2,7 milj. euroa (14 %).

Ensihoidon tulot (17 milj. euroa) muodostuvat PPSHP:n valmiuskorvauksesta 10,5 milj. euroa (62 %), Kelakorvauksista 5,1 milj. euroa (30 %) sekä omavastuu- ja muista laskutustuloista 1,3 milj. euroa (8 %). Ensihoidon menoista suurimmat ovat henkilöstökulut 12,5 milj. euroa (74 %), aineet ja tarvikkeet sekä palvelujen ostot 1,9 milj. euroa (11,2 %) ja kiinteistövuokrat 0,9 milj. euroa (5 %).

Suunnitelmavuosina 2021–2022 pelastuslaitoksen leasingvuokramenot jatkavat kohoamistaan samalla kun poistot eivät vähene samassa suhteessa. Investoinnit on vuodesta 2017 alkaen rahoitettu leasingrahoituksella

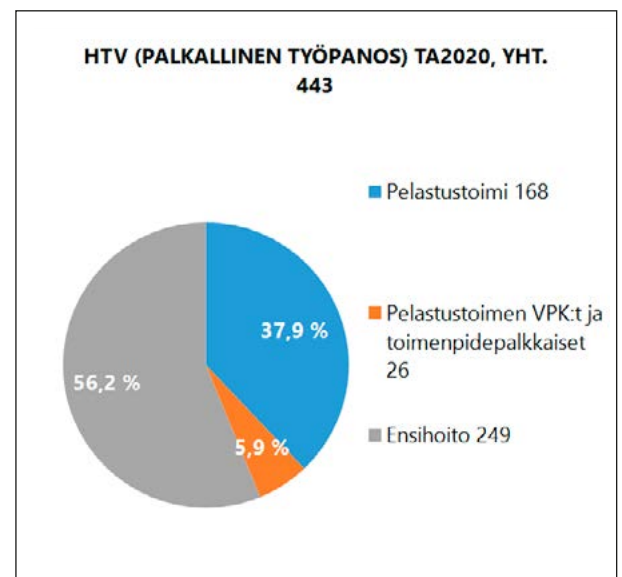
Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Pelastuslaitoksen henkilöstön koulutussuunnitelma vuodelle 2020 valmistuu vuoden 2019 aikana noudattaen aiempien vuosien linjauksia.

Valmiusorganisaatiossa avoimiksi tulevat operatiiviset virat ja toimet on täytettävä, eikä luonnollista poistumaa voida hyödyntää.

Vaalan kunta on vuodesta 2017 alkaen kuulunut Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan ja näillä näkymin Vaalan kunnan pelastustoimi siirtyy Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitokselle 1.1.2021.

Vakinaiset ja tilapäiset sivutoimiset ovat pelastustoimen toimenpidepalkkaisia, jotka ovat työsopimussuhteessa laitokseen, mutta tulevat töihin tarvittaessa. Samalla periaatteella pelastustoimintaan osallistuvat vapaapalokuntalaiset (VPK:t), mutta heillä ei ole työsuhdetta pelastuslaitokseen vaan laitos toimii palkkioiden sijaismaksajana. Sekä toimenpidepalkkaisten että VPK:n määrät sisältyvät taulukon henkilö- ja HTV-määriin. Vuoden 2021 henkilöstöluokuihin on lisätty Vaalan kunnan yksi vakinainen ja 15 toimenpidepalkkaista.

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	TP2018	Ennuste 2019	TA2020	Muutos -% (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakituiset	346	441	353	-20,0	356	356
Tilapäiset	81	0	64	-	64	64
Yhteensä	427	441	417	-5,5	420	420
Informatiiviset tiedot						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	26	26	26	0,0	27	27
Kaikki yhteensä	453	467	443	-5,2	447	447
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-18 302	-18 903	-19 086	1,0	-19 390	-19 405
Henkilösivukulut	-3 951	-3 968	-4 002	0,9	-4 070	-4 074
Yhteensä	-22 253	-22 871	-23 088	1,0	-23 461	-23 479
Informatiiviset tiedot						
Palkat ja palkkiot						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	-1 191	-1 155	-1 206	4,4	-1 206	-1 206
Henkilösivukulut						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	-310	-246	-257	4,4	-257	-257
Kaikki yhteensä	-23 753	-24 272	-24 551	1,2	-24 924	-24 942

Investoinnit

Pelastuslaitos investoi omalla rahoituksella öljyntorjuntakalustoon, johon saadaan 80-100 %:n öljynsuojarahaston avustus. Talousarviovuonna 2020 investointimenoiksi arvioidaan 350 t€, avustustuloksi 240 t€, jolloin nettoinvestoinnin määrä on 110 t€, joka on valtuustoon nähden sitova tavoite. Muut investoinnit toteutetaan

leasing-rahoituksella. Kaupungissa on leasinghankintojen osalta käynnissä selvitys ostetaanko jatkossa käyttöomaisuutta omaan taseeseen vai jatketaanko leasing-menettelyä. Pelastuslaitoksella on laadittu vertailulaskelma ja selvitys hankinnoista vuosille 2020-2022.

Irtain käyttöomaisuus: pelastustoimen kalustoinvestoinnit

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Menot			250	350	280	350
Rahoitusosuudet			250	240	233	350
Luovutustulot			140	145	5	

Irtain käyttöomaisuus: ensihoidon kalustoinvestoinnit

€1 000	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Menot			0	0	0	0
Rahoitusosuudet			0	0	0	0
Luovutustulot			25	30	30	30

Leasing-hankinnat pelastustoimi

1 000 €	Edellinen käyttö *)	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Kokonaismeno **)	2 062	1 190	1 285	1 125	1 000
Vaikutus käyttötalouteen ***)	131	288	533	716	875

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2019

**) Uuden leasing-hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing-sopimus on tehty

***) Leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

Leasing-hankinnat ensihoito

1 000 €	Edellinen käyttö *)	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Kokonaismeno **)	846	855	1 005	1 035	1 075
Vaikutus käyttötalouteen ***)	296	294	518	700	827

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2019

**) Uuden leasing-hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing-sopimus on tehty

***) Leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

OULUN KAUPUNKI

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
LIIEVAIHTO	33 874	35 549	35 343	36 236	37 529	37 741
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	698	678	689	628	494	491
Tuet ja avustukset kunnalta	0	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-2 346	-2 342	-2 298	-2 513	-2 601	-2 632
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-2 566	-2 764	-2 705	-3 002	-2 957	-2 609
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-19 493	-20 443	-20 058	-20 292	-20 596	-20 611
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-3 405	-3 640	-3 508	-3 545	-3 603	-3 605
Muut henkilösivukulut	-856	-705	-706	-714	-725	-726
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-1 584	-1 421	-1 224	-1 318	-1 210	-1 210
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-3 737	-4 911	-4 315	-5 481	-6 333	-6 841
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	586	-1	1 220	-1	-1	-1
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	1	1	3	1	1	1
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	587	0	1 223	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	587	0	1 223	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	587	0	1 223	0	0	0

10.7 Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos vastaa kunnan tehtäväksi lainsäädännöllä määrätystä ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon sekä ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä seitsemän sopimuskunnan alueella. Tehtävien hoitamisen perusteena on kuntien välinen yhteistoimintasopimus. Yli-lin suuralueen tarvitsemat eläinlääkintähuoltopalvelut ostetaan erilliseen sopimukseen perustuen Oulunkaaren ympäristöpalvelut -yksiköltä. Päätöksentekoaikana toimii sopimuskuntien luottamushenkilöistä koostuva liikelaitoksen johtokunta. Ympäristötoimi on osa Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut -palvelualueella.

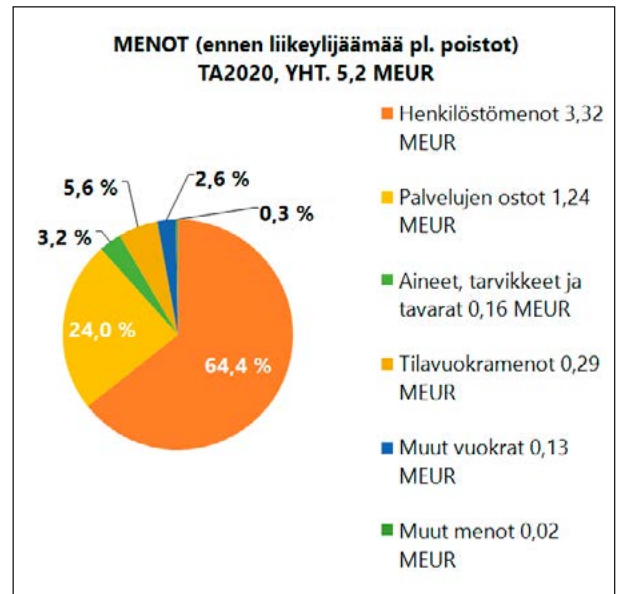
Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma 2020

Ympäristötoimen viranomaistehtävät on määrätty lainsäädännössä ja valtion keskusvirastojen ohjeistuksessa. Laissa määrättyjen tehtävien hoitaminen turvataan tehtävien priorisoinnilla ja riittävällä henkilöstömäärällä. Keskeistä on tasapuolisten palvelujen turvaaminen koko toimialueelle.

Ympäristönsuojeluyksikössä toiminnassa keskeistä on viranomaistehtävien joustava ja tehokas hoitaminen. Eri-tyistä huomiota kiinnitetään lupakäsittelyyn ja ympäristönoikeuden mukanaan tuomiin muutoksiin. Valvonnassa painopiste on valvontasuunnitelman mukaisessa toiminnassa sekä äkillisesti esille tulevilla ongelmakohteilla. Ilmanlaadun seuranta jatketaan toimintakauden 2017–2021 kattavan sopimuksen mukaisesti. Ympäristönsuojeluyksikkö vastaa kaupungin ympäristöohjelman ja ilmastositoumusten seurannasta sekä toimenpiteiden toteuttamisen edistämistä. Kaupunkiorganisaation toimenpiteet ympäristöohjelman ja ilmastostrategian toteuttamiseksi kootaan vuosittaiseen ympäristötilinpäätökseen.

Ympäristöterveydenhuollon toiminnallisena tavoitteena on ruokamyrkytysten ennaltaehkäisy ja talousveden laadun turvaaminen. Elintarvikevalvonnan painopisteisiin kuuluu elintarvikepetoksiin liittyvän valvonnan ja torjunnan kehittäminen. Terveystoimintalain mukaisessa valvonnassa arvioidaan tunnistaako toiminnanharjoittaja toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurataanko näihin vaikuttavia tekijöitä. Valvontayksikön omana painopisteenä on valvonnan kohdentaminen erityisesti sosiaalialan yksiköiden valvontaan, jossa huomioidaan varautuminen mm. poikkeuksellisiin säihin, kuten hellekesiin. Lisäksi painopisteenä ovat koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Terveystoimintojen ennaltaehkäisemiseksi keskeistä on myös ympäristöstä aiheutuvien terveyshaittojen arvioinnin saaminen osaksi suunnittelua ja päätöksentekoa.

Tämän vuoksi lausuntojen antaminen kuuluu ympäristöterveydenhuollon toiminnan painopisteisiin. Tupakkalain mukaisen valvonnan tavoitteena on tupakoinnin ja tupakan myynnin väheneminen.

Eläinlääkintähuollon toimintavarmuuteen kiinnitetään edelleen huomiota, jotta tuotanto- että lemmikkieläinten kiireinen eläinlääkintäapu ja peruseläinlääkintähuolto tuotetaan laadukkaasti. Toimintaa jatketaan johtokunnan hyväksymän lakisääteisen eläinlääkintähuoltosuunnitelman mukaisesti.

Toimintasuunnitelma 2021–2022

Ympäristönsuojelussa painopiste säilyy lakisääteisissä tehtävissä. Lupien joustavaan valmisteluun ja valvontatehtävien hoitoon kiinnitetään erityistä huomiota. Ympäristöohjelman ja ilmastositoumusten toimeenpanoa jatketaan yhteistyössä hallintokuntien kanssa.

Ympäristöterveydenhuollossa kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta keskeisenä tavoitteena on ruokamyrkytysten ennaltaehkäisy ja talousveden laadun turvaaminen. Valvontaa jatketaan valvontasuunnitelman mukaisesti ja valvonnan voimavarat kohdennetaan johtokunnan hyväksymille painopistealueille.

Eläinlääkäripalvelujen tarpeeseen vaikuttavat yksityinen palveluntarjoaja, maatalouden rakennemuutos, tuotantoeläintilojen määrän väheneminen ja keskittyminen yhä suurempiin yksiköihin sekä hevostilojen määrän kasvu.

Toimintaympäristöanalyysi

Kuntien taloudellinen tilanne vaikuttaa oleellisesti myös ympäristötoimen talouteen jatkossa. Tästä johtuen tehtävien priorisointiin sekä koko toimialan tehtävien läpikäymiseen joudutaan kiinnittämään erityistä huomiota. Tärkeää on lakisääteisten tehtävien hoitaminen siten, etteivät asiakkaiden lupaprosessit kestä kohtuuttoman kauan. Samoin eläinlääkintähuollon toimivuus tulee turvata myös jatkossa.

Ympäristötoimen toimialue on laaja käsittäen sekä teollistuneita, palvelujen tuottamiseen keskittyneitä, että

maatalousvaltaisia alueita. Elinkeino rakenne aiheuttaa ympäristötoimen osaamiselle ja ammattitaidolle erityisiä haasteita. Elinkeinoelämän taloudellinen tilanne vaikuttaa yritysten toimintaan, mikä osaltaan lisää lupa- ja valvontatoimien tarvetta.

EU:n tuomat lainsäädäntövaateet ja uusien lakien voimaantulo vaikuttavat koko ympäristötoimen toimialueen palveluihin. Tämä edellyttää selkeästi työn tuottavuuden lisäämistä sekä uusien toimintatapojen käyttöönottoa.

Sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari
Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.	Tarkoituksenmukaiset ja asiakaslähtöiset palvelut. <ul style="list-style-type: none"> - Viranomaisluvut ja ilmoitukset käsitellään hyvän hallinnon periaatteita noudattaen viivytystä niille asetetuissa tavoiteajoissa. - Elinkeinoelämän viranomaisvalvonta toiminnan edellyttämällä tasolla ja valvontatoimet on suunnattu säännöksissä ja määräyksissä asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumiseksi.

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Strategiset linjaukset	Sitova tavoite ja mittari
Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.	Terveydelle turvalliset elintarvikkeet ja talousvesi. <ul style="list-style-type: none"> - Talousveden ja elintarvikkeiden laatu hyvä / ei yhtään vesi- ja elintarvikevälitteistä epidemiaa.

Palveluiden järjestäminen

Ympäristötoimen palveluverkkoon tai palveluverkon toimintaan ei ole suunnitteilla muutoksia. Viranomaistoiminnot sijaitsevat Ympäristötalossa ja eläinlääkintähuolto Oulussa Poratiellä sekä Muhoksella.

Hankintasuunnitelma

Ympäristötoimen hankinnat ovat pääosin pienhankintoja, kuten esimerkiksi tietojärjestelmien ylläpitoon liittyvää palvelunostoa sekä viranomaistoiminnan näytteenottoon ja eläinlääkintähuoltoon kuuluvia tutkimus- ja toimenpidetarvikkeita. Hankinnoissa varaudutaan myös mahdollisiin laitteiden uusimisiin ilmantarkkailun ja eläinlääkintähuollon laitteiden osalta.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

Tunnusluvut	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
• Liikevaihto	4 528	5 095	4 577	5 159	5 159	5 161
• Investoinnit	0	13	13	0	0	0
Kannattavuus						
• Liikelyjäämä (1 000 €)	0	0	0	0	0	0
• Sij.pääoman tuotto, %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluvut	TP2018	TA2019 + muutokset	ENNUSTE 2019	TA2020	TS2021	TS2022
Bruttomenot	4555	5095	4934	5159	5159	5161
Asiakastulot	1409	1210	1049	1274	1274	1276
Nettomenot (kuntien maksuosuus)	3146	3885	3885	3885	3885	3885
Ylijäämä	0	0	0	0	0	0
Bruttomenot/as	18,21	20,37	19,73	20,63	20,63	20,63
Nettomenot/as	12,58	15,53	15,53	15,53	15,53	15,53

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

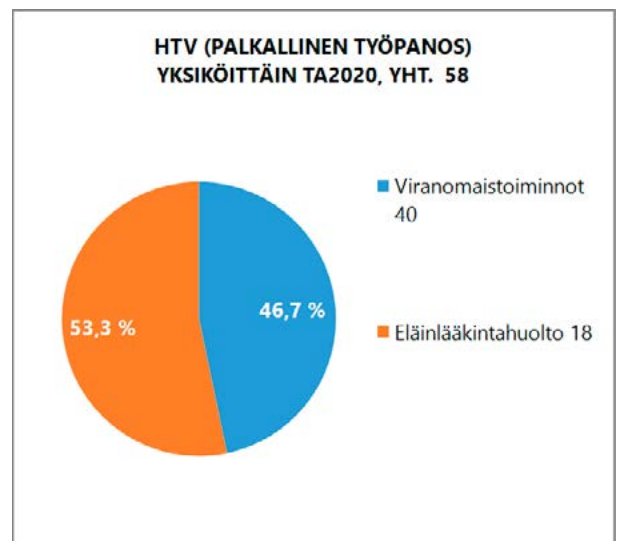
	TP2018	Ennuste 2019	TA2020	Muutos -% (2019-2020)	TS2021	TS2022
HTV (PALKALLINEN TYÖPANOS)						
Vakinaiset	43	45	54	20,0	54	54
Tilapäiset	9	10	4	-61,3	4	4
Yhteensä	52	55	57	5,2	57	57
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET (1000€)						
Palkat ja palkkiot	-2 377	-2 457	-2 622	6,7	-2 622	-2 628
Henkilösivukulut	-620	-649	-697	7,5	-697	-698
Yhteensä	-2 997	-3 106	-3 320	6,9	-3 320	-3 326

Vakinaisten ja tilapäisten työntekijöiden määrän arvioidaan pysyvän samalla tasolla. Virkojen vakinaistamisessa ja määräaikaisten palkkaamisessa toimitaan kaupungin virkojen täyttökieltoa koskevien linjausten mukaisesti. Eläkepoistuma vuosina 2020–2022 on arviolta yhdeksän henkilöä. Poistumaa ei voida hyödyntää säästötoimenpiteenä. Lakisääteisten tehtävien lisääntyminen ja sisältömuutokset ovat viime vuosina lisänneet työn määrää.

Lainsäädännön muutokset vaativat erityisasiantuntijoista koostuvassa organisaatiossa ammattitaidon ylläpitämistä ja muuttuvan lainsäädännön omaksumista, mikä on huomioitu henkilöstön koulutussuunnitelmissa.

Leasing

Eläinlääkintähuollon röntgenlaite on mahdollisesti uusittava talousarviovuonna 2020 ja sen hankinnassa on varauduttu leasing-rahoitukseen.

OULUN KAUPUNKI

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2018	TA2019 + muutokset	ENN2019	TA2020	TS2021	TS2022
LIKEVAIHTO	4 528	5 095	4 577	5 159	5 159	5 161
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	18	0	16	0	0	0
Tuet ja avustukset kunnalta	9	0	18	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-127	-140	-114	-164	-165	-165
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-1 062	-1 251	-1 016	-1 239	-1 239	-1 239
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 377	-2 581	-2 457	-2 622	-2 622	-2 628
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-507	-546	-547	-581	-581	-582
Muut henkilösivukulut	-113	-132	-102	-116	-116	-116
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	0	0	-2	0	0	0
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-368	-445	-373	-435	-435	-432
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	1	0	0	0
Kaupungille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	1	0	0	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	1	0	0	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1	0	0	0	0	0

11 Oulu-konsernille asetetut tavoitteet

11.1 Koko konsernia koskevat tavoitteet

Kaupungin talousarviossa esitetään merkittävimpien tytäryhteisöjen ja avustusta saavien tytäryhteisöjen tulevan toiminnan taloutta kuvaavat tulokset ja tunnusluvut. Oulun kaupunginvaltuusto seuraa talouden kehitystä kaupungin talousseurannan yhteydessä. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan talouden toteutumisesta kolme kertaa vuodessa neljännesvuosiseurantojen yhteydessä sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitetyt taloutta kuvaavat tulokset ja tunnusluvut eivät sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä.

Oulun kaupungin tytäryhteisölle on asetettu omistajapolitiittisissa linjauksissa (KV 29.1.2018 § 5) toimintaa kuvaavat tavoitteet. Tavoitteet on johdettu kaupungin strategiasta ja strategian toteuttamishjelmista. Omistajapolitiittisissa linjauksissa asetettujen tavoitteiden toteutumista raportoidaan vähintään kerran vuodessa tytäryhteisöraportin yhteydessä.

Konsernijohto antaa vuosittain tilinpäätöksessä selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä, missä on arvioitu myös konsernitavoitteiden toteutuminen. Konsernijohtoon arviointi perustuu yhtiöiden toiminnan ja talouden jatkuvaan seurantaan eri omistajaohjauvälineiden kautta.

11.2 Tytäryhtiöt

11.2.1 Oulun Energia -konserni

Energia-konserni

Taloustiedot 1 000 €	TP2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Liikevaihto, t€	288 631	318 237	259 241
Liikevoitto, t€	32 910	39 172	42 966
Tilikauden voitto/tappio, t€	16 329	22 017	25 302
Tase, t€	934 450	1 043 293	1 164 945
Investoinnit, t€	73 233	138 763	147 567
SIPO-%	4	5	4
Omavaraisuusaste, %	60	53	49

Oulun Energia Oy

Taloustiedot 1 000 €	TP2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Liikevaihto, t€	220 196	244 142	199 569
Liikevoitto, t€	19 122	26 731	30 232
Tilikauden voitto/tappio, t€	4 726	14 984	24 927
Tase, t€	833 940	952 609	1 091 226
Investoinnit, t€	62 409	130 874	134 116
SIPO-%	3	4	5
Omavaraisuusaste, %	65	56	53

11.2.2 Oulun Satama Oy

1 000 €	TP2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Liikevaihto, t€	8 507	8 233	6 922
Liikevoitto, t€	649	188	-706
Tilikauden voitto/tappio, t€	20	5	10
Tase, t€	54 553	55 000	51 900
Investoinnit, t€	6 800	1 460	100
SIPO-%	1	2	-1
Omavaraisuusaste, %	58	61	59

11.2.3 Kiertokaari Oy

Taloustiedot 1 000 €	TP2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Liikevaihto, t€	15 258	15 126	15 983
Liikevoitto, t€	564	823	398
Tilikauden voitto/tappio, t€	141	517	183
Tase, t€	19 976	19 822	19 006
Investoinnit, t€	1 745	1 516	2 164
SIPO-%	6	5	2
Omavaraisuusaste, %	56	59	49

11.2.4 Nallikari Seaside Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Liikevaihto, t€	1 708	1 710	1 710
Liikevoitto, t€	180	168	160
Tilikauden voitto/tappio, t€	88	94	50
Tase, t€	4 797	4 500	4 300
Investoinnit, t€	155	115	100
SIPO-%	4	3	3
Omavaraisuusaste, %	42	39	42

11.2.5 Sivakka-konserni

Taloustavoitteet 1 000 €	TP2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Liikevaihto, t€	57 718	57 700	58 490
Liikevoitto, t€	10 757	10 648	9 000
Tilikauden voitto/tappio, t€	6 636	5 991	5 000
Tase, t€	311 353	327 040	324 000
Investoinnit, t€	14 790	12 195	24 900
SIPO-%	4	4	3
Omavaraisuusaste, %	36	36	37

11.2.6 Potential Toimitilat Oy (ent. Haukiputaan Kehitys Oy)

Potential Toimitilat Oy:n (ent. Haukiputaan Kehitys Oy:n) osakekaupan toteuttamiseen myönnetään 3 000 000 euron pääomailain alkaen 2.1.2020 kaupunginhallituksen erikseen päättämin ehdoin.

Taloustavoitteet 1 000 €	TP2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Liikevaihto, t€	1 915	1 932	2 128
Liikevoitto, t€	243	196	208
Tilikauden voitto/tappio, t€	108	91	87
Tase, t€	11 989	12 000	15 322
Investoinnit, t€	92	100	3 200
SIPO-%	2	2	2
Omavaraisuusaste, %	94	100	76

11.2.7 Oulun Pysäköinti Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Liikevaihto, t€	4 162	4 240	4 230
Liikevoitto, t€	912	873	753
Tilikauden voitto/tappio, t€	265	321	231
Tase, t€	77 536	76 236	74 736
Investoinnit, t€	-1 560	0	40
SIPO-%	1	1	1
Omavaraisuusaste, %	65	67	68

11.2.8 Oulun Kaupunginteatteri Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Liikevaihto, t€ (lipputulot + vuokratulot)	1 912	1 340	1 708
Tuet ja avustukset, t€	7 034	7 419	7 089
Liikevoitto, t€	-142	-77	23
Tilikauden voitto/tappio, t€	-155	-100	0
Tase, t€	3 175	3 000	3 040
Investoinnit, t€	1 199	39	50
Omavaraisuusaste, %	33	31	30

11.2.9 ScanLab Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Liikevaihto, t€	949	921	1 042
Liikevoitto, t€	46	-82	2
Tilikauden voitto/tappio, t€	45	-82	2
Tase, t€	468	396	417
Investoinnit, t€	20	20	70
SIPO-%	15	1	1
Omavaraisuusaste, %	66	72	75

11.2.10 Työterveys Virta Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Liikevaihto, t€	12 862	13 941	13 148
Liikevoitto, t€	25	11	41
Tilikauden voitto/tappio, t€	13	0	30
Tase, t€	2 657	2 379	2 400
Investoinnit, t€	52	50	50
SIPO-%	3	1	7
Omavaraisuusaste, %	17	19	20

11.2.11 Oulun Tuotantokeittiö Oy

Taloustavoitteet 1 000 €	TP2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020 (*)
Liikevaihto, t€	5 512	6 600	6 750
Liikevoitto, t€	-294	127	130
Tilikauden voitto/tappio, t€	-365	48	50
Tase, t€	11 086	11 087	11 100
Investoinnit, t€	5 466	321	20
SIPO-%	-3	0	1
Omavaraisuusaste, %	12	12	16

*) Kaupunki valmistelee yhdessä yhtiön kanssa Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen aterioiden valmistuksen keskittämistä yhtiöön 1.6.2020 alkaen Omistajapoliittisen toimenpideohjelman mukaisesti. Luvut vielä nykyisen toiminnan mukaiset.

11.3 Kuntayhtymät

11.3.1. Oulun seudun koulutuskuntayhtymä

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Toimintatuotot, t€	92 624	88 900	85 000
Toimintakulut, t€	-81 679	-79 000	-75 000
Toimintakate, t€	10 945	11 000	10 000
Vuosikate, t€	10 780	10 000	9 900
Investoinnit, t€	6 220	7 000	10 000
Tase, t€	126 661	136 000	125 000
Omavaraisuusaste, %	71	71	75

11.4 Säätiöt

11.4.1 Oulun palvelusäätiö

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Toimintatuotot, t€	13 256	13 496	13 000
Toimintakulut, t€	-13 013	-13 045	-13 000
Tuotto/kulujäämä, t€	243	451	0
Yleisavustukset, t€	2	7	0
Tilikauden yli/alijäämä, t€	87	118	0
Investoinnit, t€	400	600	0
Tase, t€	8 023	8 023	8 000
Omavaraisuusaste, %	57	58	55

11.4.2 Oulun musiikkijuhlasäätiö

Taloustavoitteet 1 000 €	TP 2018	ENNUSTE 2019	BUDJETTI 2020
Toimintatuotot, t€	175	532	180
Toimintakulut, t€	-455	-490	-430
Tuotto/kulujäämä, t€	-280	42	-250
Yleisavustukset, t€	290	0	250
Tilikauden yli/alijäämä, t€	10	42	0
Investoinnit, t€	0	0	0
Tase, t€	35	42	40
Omavaraisuusaste, %	Neg.	Neg.	Neg.

Liite 2. Lista tilivelvollisista

Luottamushenkilötoimielimet

Kaupunginhallitus ja sen jaostot
Lautakunnat ja niiden jaostot
Johtokunnat ja niiden jaostot

Viranhaltijat

Konsernihallinto:

Kaupunginjohtaja
Talousjohtaja
Henkilöstöjohtaja
Johtaja, konsernipalvelut yksikkö

Ulkoinen tarkastus:

Kaupunginreviisori

Sivistys- ja kulttuuripalvelut:

Sivistys- ja kulttuurijohtaja
Lukiojohtaja
Perusopetus- ja nuorisajohtaja
Varhaiskasvatusjohtaja
Liikuntajohtaja
Kulttuurijohtaja

Hyvinvointipalvelut:

Hyvinvointijohtaja
Sosiaalijohtaja
Vanhustyönjohtaja
Terveysjohtaja

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut:

Yhdyskuntajohtaja
Asemakaavapäällikkö
Yleiskaavapäällikkö
Kaupungingeodeetti
Kaupungininsinööri
Ympäristöjohtaja
Rakennusvalvonnan johtaja

Liikelayosten johtajat:

Oulun Tilapalvelut -liikelayoksen johtaja
Oulun Infra -liikelayoksen johtaja
Oulun Digi -liikelayoksen johtaja
Oulun Vesi -liikelayoksen johtaja
BusinessOulu -liikelayoksen johtaja
Pelastusjohtaja
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelayoksen johtaja

Liite 3. Talousarvion 2020 ja TS2021-22 valmistelu- ja käsittelyvaiheet

Oulun kaupungin vuoden 2020 talousarviota ja taloussuunnitelmaa 2021–22 on valmisteltu huhtikuusta 2019 alkaen seuraavien päävaiheiden kautta:

Ajankohta	Valmistelu	Valmistelijataho	Kuvaus
Kevät 2019			
Huhtikuu	Hallintokuntaseminaarit	Viranhaltijajohto kaupunginjohtajan johdolla	Vuoden 2020 toiminnalliset tavoitteet, tavoitteiden toteutumiseksi varatut resurssit, investointien taso
Toukokuu	Talousarvioseminaari 29.4.2019	Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus	Vuoden 2020 toiminnan ja talouden lähtökohdat, talousarvion linjaukset
	Talousarviota koskevat valtuutettujen aloitteet	Kaupunginvaltuusto	Talousarviota koskevien valtuutettujen aloitteiden määräaika 10.5.2019
	Kaupunginhallitus hyväksyi suunnitteluohjeen 20.5.2019 § 136	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen linjaukset talousarvion valmistelulle, suuntaviivat talousarvion sisällölle ja muodolle sekä ohjeet valmistelutavalle ja -aikataululle. Keskeisenä suunnittelun lähtökohtana on kaupungin tulopohja (toimintatulot, verotulot ja valtionosuudet), toimintaympäristön ja sen muutosten pohjalta muodostetut sitovuudet hallintokunnittain sekä koko kaupungin tuloslaskelma- ja rahoituslaskelmakehys
Kesäkuu	Lauta- ja johtokuntien talousarvioesitykset 30.6.2019 mennessä	Lauta- ja johtokunnat	Lauta- ja johtokuntien esityksissä huomioitiin myös kaupunginvaltuutettujen tekemät vuotta 2020 koskevat aloitteet.
Syksy 2019			
Syyskuu	Kaupunginjohtajan budjettiriihi	Viranhaltijajohto kaupunginjohtajan johdolla	Lauta- ja johtokuntien esitysten tasapaino ja toiminnalliset tavoitteet suhteessa taloudelliseen liikkumavaraan
Lokakuu	Kaupunginjohtajan talousarvioesitys 8.10.2019	Kaupunginjohtaja	
	Kaupunginvaltuuston seminaari 14.10.2019	Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus	Lähetekeskustelu kaupunginhallituksen talousarviokäsittelyyn
	Kaupunginhallituksen muutosesitykset 14.10.2019 mennessä	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen jäsenten muutosesitykset kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen, määräaika 14.10.2019
	Veropäätös 2019	Kaupunginhallitus	
Marraskuu	Veropäätös 2019	Kaupunginvaltuusto	
	Kaupunginhallituksen budjettiriihi 31.10-1.11.2019	Kaupunginhallitus	
	Kaupunginhallituksen päätös hallituksen esitykseksi viimeistään 18.11.2018	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen päätös KH:n talousarvioesityksestä viimeistään kokouksessa 18.11.2019
Joulukuu	Kaupunginvaltuuston talousarviokäsittely; muutosesitykset ja ponnet 2.12.2018	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginvaltuuston kokouksen 2.12.2019 yhteydessä KV:n jäsenten muutosesitykset ja toivomusponnet
	Kaupunginvaltuuston päätös TA2020 ja TS2021-2022	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginvaltuuston päätös talousarviosta 2020 ja taloussuunnitelmasta 2021-2022 KV:n kokouksessa 9.12.2019

Oulun kaupunki
Konsernihallinto
2020